

თავი I
სამთავრობო პროგრამა

„ძლიერი, დემოკრატიული, ერთიანი საქართველოსთვის“
ძირითადი დებულებები

საპარლამენტო, საპრეზიდენტო და ადგილობრივი თვითმმართველობის არჩევნებში კოალიცია „ქართული ოცნების“ დამაჯერებელი გამარჯვება არის საქართველოს მოსახლეობის მკაფიო ნების გამოხატულება, რათა ქვეყანაში განხორციელდეს ძირეული ცვლილებები.

მთავრობის უცვლელ პრიორიტეტად რჩება ძლიერი, ეფექტიანი, დემოკრატიული ინსტიტუტების მშენებლობა. იმისათვის, რომ დემოკრატიულ რეფორმებს შეუქცევადი ხასიათი მიეღო და განხორციელებულიყო ფართომასშტაბიანი რეფორმები, მნიშვნელოვნად შეიცვალა საკანონმდებლო ბაზა; უზრუნველყოფილ იქნა სახელმწიფო ორგანოების დაბალანსებული მუშაობა; დაიწყო რეალური თვითმმართველობის მშენებლობის პროცესი; რამდენიმეტაპიანი ფუნდამენტური რეფორმა ხორციელდება მართლმსაჯულების სფეროში; უზრუნველყოფილია მრავალპარტიული პოლიტიკური სისტემის არსებობა; უზრუნველყოფილია გამოხატვის თავისუფლება; დაიწყო პოლიტიკური წესისგან თავისუფალი საჯარო სამსახურის ჩამოყალიბება; შემუშავების პროცესშია ქვეყნის უახლოესი, საშუალო და გრძელვადიანი განვითარების პოლიტიკა.

საპრეზიდენტო და ადგილობრივი თვითმმართველობის არჩევნების გამჭვირვალე და თავისუფალ გარემოში ჩატარებით კოალიცია „ქართულმა ოცნებამ“ საქართველოში დაამკვიდრა დემოკრატიული არჩევნების ტრადიცია.

საქართველოში დაიწყო და გრძელდება ლიბერალურ-დემოკრატიულ ღირებულებებზე დაფუძნებული ინსტიტუტების განვითარება. სამართლის უზენაესობის უზრუნველყოფის პროცესი შეუქცევადი გახდა; მოქალაქეების კონსტიტუციური უფლებების ხელშეუხებლობის გარანტიას სახელმწიფო იძლევა; დანაშაულთან ბრძოლას მტკიცე და შეუპოვარი ხასიათი აქვს, მაგრამ პოლიტიკური ნიშნით დევნა გამორიცხულია. ამასთან, დაიწყო პოლიტიკური წესისგან თავისუფალი სასამართლო და სამართალდამცავი სისტემების მშენებლობა.

მიმდინარეობს ქვეყნის გამთლიანების პროცესზე მუშაობა, რისთვისაც ხორციელდება აფხაზურ და ოსურ საზოგადოებებთან სამშვიდობო ინიციატივები, ორმხრივი მოლაპარაკების გზით მიღწეულ იქნა კონკრეტული შედეგები რუსეთთან მოლაპარაკებაში, რაც ინტენსიურად გრძელდება პრემიერ-მინისტრის სპეციალური წარმომადგენლის მეშვეობით.

გრძელდება ქვეყნის უსაფრთხოებასა და რეგიონალური პოზიციების გამყარებაზე მუშაობა. გარდამტები ნაბიჯები იდგმება ნატოსა და ევროკავშირში გასაწევრიანებლად. 2014 წლის 27 ივნისს საქართველომ ხელი მოაწერა ევროკავშირთან ასოცირების შეთანხმებას, რაც იმას ნიშნავს, რომ საქართველოსა და ევროკავშირს შორის პოლიტიკური და ეკონომიკური ურთიერთობები ახალ საფეხურზე გადავიდა და სახელმწიფოს ევროპეიზაციის პროცესი შეუქცევად სახეს იღებს. 2014

წლის 18 ივლისს საქართველოს პარლამენტმა მოახდინა შეთანხმების რატიფიცირება. 2014 წლის 1 სექტემბრიდან ქვეყანა ყველაზე საპასუხისმგებლო, იმპლემენტაციის ეტაპზე გადადის.

ასოცირების შეთანხმებით ნაკისრი ვალდებულებების შესრულება საქართველოს მთავრობის საშინაო პოლიტიკის ერთ-ერთი მთავარი პრიორიტეტია, რაც ქვეყნის ევროპულ ოჯახში სრულფასოვანი ინტეგრირებისაკენ გადადგმული მნიშვნელოვანი ნაბიჯია. ასოცირების შეთანხმება ასევე მოიცავს ევროკავშირთან ღრმა და ყოვლისმომცეველი თავისუფალი სავაჭრო სივრცის კომპონენტს, რომლის განხორციელების პროცესშიც საქართველო თანამიმდევრულად გახდება ევროკავშირის ეკონომიკის ნაწილი.

ასოცირების შეთანხმების განხორციელება ქვეყნის პოლიტიკური, სოციალური და ეკონომიკური ცხოვრების მთელ სპექტრს შეეხება. შესაბამისად, ფართომასშტაბიანი რეფორმები მოემსახურება ადამიანის უფლებების დაცვის განმტკიცებას, დემოკრატიის გაღრმავებას, მეტ გამჭვირვალობას, ეფექტიან მმართველობას, უსაფრთხოებისა და რეგიონალური თანამშრომლობის განმტკიცებას, სტაბილური მაკროეკონომიკური გარემოსა და ხელსაყრელი ბიზნესკლიმატის ჩამოყალიბების უზრუნველყოფას. შეთანხმება სრულად თან ხვდება მთავრობის სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების ხედვას. აღნიშნული რეფორმები, საბოლოოდ, უზრუნველყოფს ქვეყნის ევროპული ტიპის დემოკრატიად ჩამოყალიბებას. ასოცირების შეთანხმების შესრულების მიზნით დაწყებულია მუშაობა, იმისათვის, რომ ამოქმედდეს შესაბამისი ინსტიტუციონალური და ადმინისტრაციული მექანიზმები ფართომასშტაბიანი რეფორმების განსახორციელებლად. ევროკავშირთან ასოცირების შეთანხმებიდან გამომდინარე იგეგმება ადგილობრივი კანონმდებლობის ევროკავშირის კანონმდებლობასთან დაახლოვება.

მთავრობა განაგრძობს ნატოსთან თანამშრომლობას ინტეგრაციის გაღრმავებისა და ამ ორგანიზაციაში საბოლოო გაწევრიანების მიზნით. ნატოში საქართველოს გაწევრიანება წარმოადგენს ქვეყნის სტაბილურობისა და უსაფრთხოების განმტკიცების გარანტიას, რაც, თავის მხრივ, ხელს შეუწყობს ქვეყნის მდგრად და დემოკრატიულ განვითარებას, ეკონომიკურ აღმავლობასა და კეთილდღეობას.

საქართველოს მთავრობის ეკონომიკური პოლიტიკა ეფუძნება თავისუფალი საბაზრო ეკონომიკის პრინციპებსა და ღირებულებებს. მთავრობა გააგრძელებს მუშაობას უმუშევრობისა და სიღარიბის დაძლევაზე, უნარიანი და მშრომელი მოქალაქეებისათვის შექმნის კეთილდღეობის პირობებს; ამისათვის მიმდინარეობს და გაგრძელდება წვრილი და საშუალო ბიზნესისა და სოფლის მეურნეობის უპრეცედენტო განვითარება; სახელწიფო გააგრძელებს კერძო საკუთრებისა და შრომითი უფლებების დაცვის გაძლიერებას; უზრუნველყოფს მსოფლიო ეკონომიკურ სისტემაში ქვეყნის ინტეგრირებას; შრომისუუნარო მოქალაქეებისათვის გააგრძელებს ცხოვრების ღირსეული პირობების უზრუნველყოფას, რისთვისაც დაამკვიდრებს უსაფრთხო სოციალურ გარემოს და განავითარებს სოციალური სოლიდარობის სისტემას; კვლავ იზრუნებს ქვეყნის კულტურულ მემკვიდრეობაზე და ხელს შეუწყობს საგანმანათლებლო და სოციალურ-ეკონომიკურ მოდერნიზებას.

უკვე გადაიდგა მნიშვნელოვანი ნაბიჯები მედიის დამოუკიდებლობის უზრუნველსაყოფად და მთავრობა აგრძელებს ეფექტიან მუშაობს ამ მიმართულებით. ახლო მომავალში

უზრუნველყოფილი იქნება საეთერო მაუწყებლობის სწრაფი და უმტკივნეულო გადასვლა ციფრულ პლატფორმაზე.

პოლიტიკური პარტიების დაფინანსების სისტემა უზრუნველყოფს სათანადო რესურსების გამოყოფას იმისათვის, რომ პარტიებმა შეძლონ ეფექტიანად საქმიანობა და საარჩევნო კამპანიის სრულფასოვნად წარმართვა. ამ მხრივ, მნიშვნელოვანი ცვლილებები უკვე შეტანილია კანონმდებლობაში.

შესწავლის პროცესშია საკუთრების უფლების ტოტალური დარღვევის შედეგად შექმნილი ვითარება და ისახება მისი გამოსწორების გზები; ასევე ხდება საქართველოში ადრე გავრცელებული „ელიტარული კორუფციის“ ფაქტების გამოვლენა და მასზე სათანადო რეაგირება.

მთავრობის პოლიტიკა ეფუძნება საქართველოს მოსახლეობის მიერ მკაფიოდ გამოხატულ ინტერესებს. მთავრობა გააგრძელებს მუშაობას მოქალაქეთა ჩაბმულობის გასაზრდელად, რაც სამთავრობო პოლიტიკის დაგეგმვისა და რეალიზაციის პროცესის უმთავრესი საფუძველი იქნება.

პროგრამული მიმართულებები

საქართველოს სახელმწიფოს კონსტიტუციური მოწყობა

საქართველოს პრეზიდენტის მიერ ფიცის დადების შემდეგ ამოქმედდა საქართველოს კონსტიტუციაში შეტანილი ცვლილებები, რომლებიც საქართველოს საპრეზიდენტო რესპუბლიკიდან უპირატესად საპარლამენტო რესპუბლიკად გარდაქმნის. თუმცა, ამ ახალ მოდელში ბევრი ისეთი ხარვეზი და ბუნდოვანი ნორმაა, რომლებიც მოითხოვს გამოსწორებას და გაუმჯობესებას, რათა ქვეყანაში ჩამოყალიბდეს სამართლებრივი სახელმწიფოსათვის დამახასიათებელი რეალური ბალანსი ხელისუფლების სხვადასხვა შტოს შორის. სწორედ ამ მიზნით, 2013 წლის ოქტომბერში საქართველოს პარლამენტმა შექმნა სახელმწიფო საკონსტიტუციო კომისია, რომელიც მუშაობს საქართველოს კონსტიტუციის ახალ რედაქციაზე.

ახალი კონსტიტუციით დადგინდება მმართველობის ისეთი მოდელი, რომელიც, ერთი მხრივ, უზრუნველყოფს მთავრობის სტაბილურობას, ხოლო, მეორე მხრივ, საკანონმდელო ორგანოსა და საზოგადოებას მისცემს რეალურ ბერკეტებს ხელისუფლების საქმიანობის ქმედითი და ეფექტიანი კონტროლის განსახორციელებლად.

სასამართლო ხელისუფლება

სასამართლო რეფორმის კონცეფცია გახდა ხელისუფლების პოლიტიკური ზემოქმედებისაგან სასამართლოს გათავისუფლების საფუძველი; მართლმსაჯულება დღითიდღე სულ უფრო დამოუკიდებელი და მიუკერძოებელი ხდება;

სასამართლო ხელისუფლების ორგანიზაციულ უზრუნველყოფას თავად სასამართლო ხელისუფლება ახორციელებს; უზრუნველყოფილი იქნება სასამართლოს ინსტიტუციონალური დამოუკიდებლობა, მათ შორის, სასამართლოს ფინანსური დამოუკიდებლობის კუთხითაც.

უკვე გატარდა მნიშვნელოვანი ცვლილებები, რომელთა შედეგადაც განხორციელდა იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს სრული დეპოლიტიზაცია, შემოღებულ იქნა საბჭოს წევრების არჩევის ახალი, დემოკრატიული წესები და, შესაბამისად, პირველად ჩატარდა საბჭოს მოსამართლე წევრების არჩევა ამ წესების შესაბამისად. მთავრობის მიზანია, კიდევ უფრო გაიზარდოს მოსამართლეთა მონაწილეობა და ჩართულობა საკანონმდებლო გამოწვევებთან დაკავშირებულ დისკუსიებში. გაგრძელდება მუშაობა იმისათვის, რომ სათანადოდ უზრუნველყოფილ იქნეს სასამართლო ხელისუფლების ადმინისტრირების პროცესის სრული გამჭვირვალობა და მართლმსაჯულების მთელი პროცესის საჯაროობა.

მოსამართლეები თანამდებობაზე განწესდებიან მხოლოდ კონკურსის საფუძველზე, რომელშიც თანაბარ საწყისებზე მიიღებენ მონაწილეობას როგორც იუსტიციის უმაღლესი სკოლის კურსდამთავრებულები, ისე იუსტიციის უმაღლეს სკოლაში სწავლისგან გათავისუფლებული პირები; ახლადშერჩეული მოსამართლეები თანამდებობებზე უვადოდ განწესდებიან სამწლიანი გამოსაცდელი ვადის წარმატებით გავლის შედეგად. გამოსაცდელი ვადის განმავლობაში, მოსამართლეთა შეფასების სისტემა იქნება მიუკერძოებელი, შეფასება მოხდება ობიექტური კრიტერიუმების შესაბამისად საერთაშორისო გამოცდილებისა და რეკომენდაციების გათვალისწინებით.

მთავრობა მუშაობს რიგითი მოსამართლის დამოუკიდებლობის ხარისხის ასამაღლებლად. სასამართლოს თავმჯდომარებებს აირჩევენ თავად სასამართლოს წევრი მოსამართლეები; დადგინდება მოსამართლის დამოუკიდებლობისა და საქმის განხილვის პროცესში ჩარევის დაუშვებლობის დამატებითი გარანტიები; მოსამართლეთა მიმართ დისციპლინური დევნის დაწყების უფლებამოსილება იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს პრეროგატივა იქნება; მიმდინარეობს მოსამართლეთა დაწინაურებისა და სხვა სასამართლოში მივლინების ღია და გამჭვირვალე წესების შემუშავება.

სისხლის სამართლის სისტემის რეფორმა

დანაშაულის გამოვლენისა და გამოძიებისათვის მიმდინარეობს საგამოძიებო საქმიანობის ხარისხის ამაღლება. დაიწყო სამართლიანი და ჩადენილი ქმედების თანაზომიერი სასჯელის პოლიტიკის განხორციელება; პატიმრობის, როგორც აღკვეთის ღონისძიების, ისევე როგორც სასჯელის მოხდის რეჟიმი უახლოვდება საერთაშორისო სტანდარტებს, რითაც უფრო მეტად იქნება დაცული ადამიანის უფლებები.

საპროცესო შეთანხმების ინსტიტუტმა შეიძინა სწრაფი, ეფექტური და ამასთან სამართლიანი მართლმსაჯულების მექანიზმის თვისებები; მაქსიმალურად ხდება დაზარალებულის ინტერესების გათვალისწინება.

დაზარალებულის უფლებები უახლოვდება ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენციის მოთხოვნებს; აქტიურად მიმდინარეობს სისხლის სამართლის კოდექსის გადასინჯვა და დახვეწა

მისი ლიბერალიზაციისა და მოდერნიზაციის მიზნით; შემუშავდა არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულების კოდექსი.

დანაშაულთან ეფექტიანი ბრძოლის პარალელურად, დაიწყო რესოციალიზაციის პოლიტიკის განხორციელება.

პროკურატურის რეფორმა

მთავრობა აქტიურად მუშაობს იმისათვის, რომ გაიზარდოს პროკურატურისადმი საზოგადოების ნდობა. პროკურატურის ფუნქცია გარდაიქმნა და მისი მთავარი ამოცანაა საზოგადოების დაცვა დანაშაულისაგან, ბრალდებულისა და მსჯავრდებულის, აგრეთვე დაზარალებულის კანონიერ უფლებათა დაცვა და საგამოძიებო ორგანოთა მართლზომიერი ფუნქციონირების უზრუნველყოფა მათი საქმიანობის ზედამხედველობით.

პროკურატურა დეპოლიტიზებულია და ეს კურსი გაგრძელდება. იუსტიციის სამინისტროს სისტემაში პროკურატურა ჩამოყალიბდა დამოუკიდებელ სამართალდამცავ ორგანოდ. მთავრობა ახორციელებს მნიშვნელოვან ღონისძიებებს პროკურატურის სისტემაში მომუშავე პირთა პროფესიული უნარ-ჩევების განვითარების კუთხით, რათა პროკურორებს შეეძლოთ ღირსეულად მიიღონ ახალი გამოწვევები სასამართლოს დამოუკიდებლობისა და სისხლის სამართლის პროცესში მხარეთა რეალური თანასწორობის პირობებში.

შინაგან საქმეთა სამინისტროს სისტემის რეფორმა

2012 წლის ნოემბრიდან სამინისტრო გათავისუფლდა პოლიტიკური წნებისგან და ჩამოყალიბდა როგორც საზოგადოებაზე ორიენტირებული ორგანიზაცია. მისი ძირითადი მიზანია მოქალაქეთა უფლებებისა და უსაფრთხოების დაცვა. შინაგან საქმეთა სამინისტრო დეპოლიტიზებულია და ამ კურსიდან გადახვევა არ მოხდება. უცვლელი დარჩება შსს-ს სისტემაში 2013 წელს დამკვიდრებული მიუკერძოებლობისა და ნეიტრალურობის პრაქტიკა საარჩევნო პროცესებთან მიმართებით. პოლიცია თავის საქმიანობას წარმართავს კანონის, დემოკრატიული სტანდარტებისა და ეთიკის ნორმების სრული დაცვით.

პოლიცია გააგრძელებს საზოგადოებასა და მის საჭიროებებზე ორიენტირებას. ერთ-ერთი პრიორიტეტი არის პოლიციასა და საზოგადოებას შორის ნდობისა და თანამშრომლობის შემდგომი გაღრმავება. განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმობა პოლიციის საქმიანობაში ადამიანის უფლებების პატივისცემას, კანონიერების, პროპორციულობის, თანასწორობისა და ნეიტრალურობის პრინციპების დაცვას. გაიზრდება საზოგადოებრივი წესრიგის უზრუნველყოფის შესაძლებლობები: ; გაგრძელდება პოლიციის ახალი შენობების მშენებლობა, შსს-ს ინფრასტრუქტურისადა ავტოპარკის რეაბილიტაცია; იზრდება და იხვეწება შსს-ს კრიმინალისტიკური ექსპერტიზის შესაძლებლობები; დაგეგმილია თანამედროვე სტანდარტების დროებითი მოთავსების იზოლატორების (დმი) გახსნა, ასევე არსებული იზოლატორების

რეაბილიტაცია და მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის განახლება, თანამშრომელთა ტრენინგების ჩატარება; გაუმჯობესდება დაკავებულთა სამედიცინო მომსახურება.

შსს ხელმძღვანელობს ორგანიზებული დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის უწყებათაშორის საკოორდინაციო საბჭოს. ორგანიზებულ დანაშაულთან ბრძოლის თვალსაზრისით, განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმობა პრევენციული ღონისძიებების განხორციელებას, მათ შორის, საზოგადოების ცნობიერების ამაღლებას. განახლდება ორგანიზებული დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის სტრატეგია და სამოქმედო გეგმა. ერთ-ერთი ძირითადი პრიორიტეტად რჩება ნარკოტიკულ საშუალებათა არალეგალურ ბრუნვასთან ბრძოლა. შსს აქტიურად მუშაობს დაბალანსებული ნარკოპოლიტიკის მიმართულებით. გაძლიერდება ბრძოლა ტრეფიკინგის წინააღმდეგ.

დიდი ყურადღება დაეთმობა ოჯახში ძალადობის, აგრეთვე არასრულწლოვანებთან დაკავშირებული ძალადობის, ნარკომანიის, საგზაო უსაფრთხოებისა და მართლწესრიგის საკითხებზე საზოგადოებრივი ცნობიერების ამაღლებას, ბავშვთა დაცვის რეფერირების სისტემის გაუმჯობესებას. ბავშვთა დაცვის კუთხით, ფსიქოლოგიის, პედაგოგიკისა და იურიდიული საკითხების სწავლება ინსტიტუციონალიზებულია და უკვე მიმდინარეობს პროფესიონალთა შესაბამისი ტრენინგი.

შინაგან საქმეთა სამინისტროს სისტემაში 2014 წლის სექტემბერში ამოქმედდება მიგრაციის დეპარტამენტი, რომელიც პასუხისმგებელი იქნება ქვეყანაში არალეგალურად მყოფ მიგრანტთა გამოვლენასა და მათი ქვეყნიდან გაყვანაზე. 2014 წლის სექტემბერში ექსპლუატაციაში შევა არალეგალ მიგრანტთა დროებითი განთავსების ცენტრი, სადაც გათვალისწინებული იქნება ადამიანის უფლებების ევროპული სტანდარტები. . ამოქმედდება არალეგალ მიგრანტთა გამოვლენის ელექტრონული პროგრამა და მასში ჩაერთვება ყველა სასაზღვრო გამტარი პუნქტი. განხორციელდება სასაზღვრო ინფრასტრუქტურის რეაბილიტაცია/მოდერნიზება და სასაზღვრო სექტორების მშენებლობა. გაუმჯობესდება საგანგებო სიტუაციების მართვის შესაძლებლობები. საგანგებო სიტუაციების ეფექტიანი მართვისა და ერთიანი ორგანიზების მიზნით განხორციელდება საგანგებო სიტუაციებზე რეაგირების სისტემის რეფორმა..

შინაგან საქმეთა სამინისტროს საქმიანობის ერთ-ერთი პრიორიტეტული სფეროდ დარჩება ქიმიური, ბიოლოგიური, რადიაციული და ბირთვული (ქბრბ) უსაფრთხოების პოლიტიკა. შსს-ში წარმატებით ფუნქციონირებს ევროკავშირის ინიციატივის - „ქიმიური, ბიოლოგიური, რადიაციული და ბირთვული რისკების შემცირების გამოცდილების გაზიარების ცენტრების“ - თბილისის რეგიონალური სამდივნო, რომელიც საქართველოს, სამხრეთ-აღმოსავლეთ ევროპისა და სამხრეთ კავკასიის რეგიონში, აღნიშნულ სფეროში საკვანძო ქვეყანად აქცევს. შემუშავებულია ქბრბ საფრთხეების შემცირების ეროვნული სტრატეგია. დასკვნით სტადიაშია სტრატეგიის სამოქმედო გეგმის შემუშავების პროცესი. გაიზრდება შსს-ს ქიმიური, ბიოლოგიური, რადიაციული და ბირთვული უსაფრთხოების შესაძლებლობები.

შსს დიდ ყურადღებას დაუტმობს ნორმატიული ბაზის დახვეწას. განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმობა მომსახურების ხარისხის შენარჩუნებასა და გაუმჯობესებას. მოხდება შსს-ს შესაძლებლობების განვითარება მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის განახლებისა და პერსონალის პროფესიული უნარ-ჩვევების განვითარების გზით. შსს-ს აკადემიაში განხორციელდება

სამაგისტრო და საბაკალავრო პროგრამები. სამინისტროს საჭიროებების შესაბამისად გადამუშავდება არსებული და შემუშავდება ახალი სპეციალური პროფესიული სასწავლო პროგრამები.

გაღრმავდება საერთაშორისო თანამშრომლობა ორგანიზებულ დანაშაულთან ბრძოლისა და პოლიციის სფეროებში. ამ კუთხით, შსს-ს პრიორიტეტებია: ევროპულ სტრუქტურებთან თანამშრომლობის გაღრმავება, ასოცირების შესახებ შეთანხმების იმპლემენტაციასთან დაკავშირებული ღონისძიებების განხორციელება, ევროკავშირთან სავიზო დიალოგის ფარგლებში შსს-ს კომპეტენციაში შემავალი საკითხების კოორდინაცია, ევროკავშირის სპეციალიზებულ სააგენტოებთან თანამშრომლობის გაღრმავება.

სასჯელაღსრულების სისტემის რეფორმა

სასჯელაღსრულების სისტემა ორიენტირებულია მსჯავრდებულთა და ბრალდებულთა უფლებების დაცვაზე. ამისათვის, სასჯელაღსრულების დაწესებულებები საცხოვრებელი ფართობით, კვების რაციონით, სამედიცინო პროგრამებით, ჰიგიენური პირობებითა და პატიმართა მიმართ მოპყრობით მაქსიმალურად მიუახლოვდება ევროპულ სტანდარტებს.

აქტიურად ამუშავდება სხვადასხვა სახის მსჯავრდებულთა რესოციალიზაციის პროექტები, დაცული იქნება მსჯავრდებულთა/ბრალდებულთა რელიგიური უფლებები, ასევე ეთნიკური უმცირესობების უფლებები. მოხდება მსჯავრდებულთა დასაქმების ხელშეწყობა, თავისუფლების შეზღუდვის და სასჯელაღსრულების დაწესებულებებში ამუშავდება სასწავლო და პროფესიული გადამზადების პროგრამები.

განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმობათ მოწყვლად ჯგუფებს. კერძოდ, განხორციელდება ქალ პატიმართა და არასრულწლოვან პატიმართა სპეციფიკურ საჭიროებებზე მორგებული სამედიცინო სერვისების მიწოდება. შემუშავდება პენიტენციარული და სამოქალაქო ჯანდაცვის ინტეგრაციის ყოვლისმომცველი გეგმა.

მულტიდისციპლინარული ჯგუფი შეაფასებს პატიმართა რისკებს და მოხდება მათი შემდგომი განთავსება სხვადასხვა რისკის დაწესებულებებში. დაიხვეწება სასჯელის ინდივიდუალური დაგეგმვა. განსაკუთრებული ყურადღება მიექცევა არასრულწლოვან მსჯავრდებულებზე ზრუნვას და მათ სოციალურ ჩართულობას.

პენიტენციარული ჯანდაცვის სისტემაში შემუშავდება მტკიცებულებებზე დამყარებული პოლიტიკა და სათანადო მმართველობა; მოხდება ადამიანური რესურსებისმართვა და განვითარება, პირველადი ჯანდაცვის და ამბულატორიული სერვისების შემდგომი განვითარება; გაუმჯობესდება მოწყვლადი ჯგუფების უფლებრივი მდგომარეობა - ისინი უზრუნველყოფილი იქნებიან სათანადო მომსახურებით. ასევე, გაუმჯობესდება პაციენტთა საჩივრების განხილვის მექანიზმები. გარდა ამისა, გაძლიერდება სამედიცინო პერსონალის როლი წამებისა და არასათანადო მოპყრობის პრევენციის საქმეში.

საჯარო სამსახურის რეფორმა

ქმედითი საჯარო სამსახურის ჩამოყალიბება მნიშვნელოვანია ევროპულ და ევროატლანტიკულ სტრუქტურებში ინტეგრაციისათვის. საქართველოს ნაკისრი აქვს საჯარო სამსახურის რეფორმირების ვალდებულება არაერთ საერთაშორისო ორგანიზაციასთან შეიქმნება საჯარო სამსახურის ისეთი მოდელი, რომლის ამოქმედების შედეგად საჯარო მოხელის დასაქმება და გათავისუფლება დამოკიდებული არ იქნება პოლიტიკაზე. კანონით განმტკიცდება პროფესიული საჯარო მოხელის საქმიანობის ისეთი ძირითადი პრინციპები, როგორიცაა: უვადოდ დანიშვნა, პოლიტიკური მიუკერძოებლობა, კარიერის პრინციპი, სახელმწიფოს მხრიდან ზრუნვის ვალდებულება, სამსახურიდან თვითნებური გათავისუფლებისაგან დაცვა, სოციალური გარანტიები და სხვ. ხელისუფლების შეცვლა აღარ გამოიწვევს საჯარო სამსახურიდან კადრების დათხოვნას. კანონით ზუსტად განისაზღვრება მოხელის სამსახურიდან გათავისუფლების სამართლებრივი საფუძვლები.

დონორების და საერთაშორისო ექსპერტების დახმარებით დასრულდა მუშაობა საჯარო სამსახურის რეფორმის კონცეფციაზე, რის შემდეგადაც შეიქმნება ახალი კანონი საჯარო სამსახურის შესახებ. მთავრობამ უკვე გადადგა ქმედითი ნაბიჯები საჯარო სამსახურის მოდერნიზაციისაკენ, მნიშვნელონად გამლიერდა საჯარო სამსახურის ბიუროს ფუნქციები, ამოქმედდა ახალი რეგულაციები.

ადამიანის უფლებების დაცვა

ადამიანის უფლებების დაცვაზე ორიენტირებული პოლიტიკის წარმოება მთავრობის უმთავრესი პრიორიტეტია. ადამიანის უფლებათა სფეროში სხვადასხვა სექტორში საქმიანობის ეფექტიანობის კიდევ უფრო გაზრდისა და კოორდინაციისათვის საქართველოს მთავრობამ შეიმუშავა და პარლამენტმა დაამტკიცა „ადამიანის უფლებათა დაცვის ეროვნული სტრატეგია 2014-2020“.

„ადამიანის უფლებათა სტრატეგიაში“ გაწერილია სახელმწიფოს გრძელვადიანი ხედვა და პრიორიტეტები ადამიანის უფლებათა დაცვის სფეროში, მათ შორის, ნებისმიერი უმცირესობის უფლებების დაცვის კუთხით. ამ სტრატეგიის წარმატებულად განხორციელების მიზნით, მთავრობამ შეიმუშავა და დაამტკიცა სამოქმედო გეგმა, რომელიც ორ წელიწადზე გაწერილი, მუდმივად განახლებადი დოკუმენტია, მოიცავს ადამიანის უფლებათა დაცვის სფეროში ქვეყნის წინაშე მდგარ ძირითად გამოწვევებს. სამოქმედო გეგმაში გათვალისწინებულია სამართლებრივი რეფორმებისა და ადამიანის უფლებების საკითხებში ევროკავშირის სპეციალური წარმომადგენლის თომას ჰამარბერგის ყველა რეკომენდაცია. „ადამიანის უფლებათა დაცვის სამთავრობო სამოქმედო გეგმა“ არის საქართველოს პარლამენტის მიერ დამტკიცებული „ადამიანის უფლებათა დაცვის ეროვნული სტრატეგიის 2014-2020“ აღსრულების მექანიზმი.

სამოქმედო გეგმის ეფექტიანი იმპლემენტაციის მიზნით შეიქმნა ადამიანის უფლებათა საკოორდინაციო უწყებათაშორისი საბჭო, რომელსაც ხელმძღვანელობს საქართველოს პრემიერ-მინისტრი.

განათლება და მეცნიერება

განათლებისა და მეცნიერების სისტემის განვითარება და სრულყოფა საქართველოს მთავრობის ერთ-ერთი უმთავრესი პრიორიტეტული მიმართულებაა. ამიტომ საქართველოს მთავრობა უზრუნველყოფს, რომ მთელ საგანმანათლებლო სივრცეში გარანტირებული იყოს შესაბამისი დაწესებულებების სასწავლო-აკადემიური თავისუფლება და ადმინისტრაციული და ფინანსური მართვის ავტონომიურობის მაღალი დონე.

განათლების სისტემის სრული დიაგნოსტირებისა და მეცნიერების აუდიტის პროცესის დასრულების შემდეგ შემუშავდა განათლების მდგრადი განვითარების გრძელვადიანი სტრატეგია, რომლის განხორციელებაც დაიწყო 2014 წლიდან და მოიცავს ქვეყნის ეკონომიკურ განვითარებაზე ორიენტირებულ შემდეგ ინტერვენციებს. კერძოდ, ესენია: მთელი სიცოცხლის მანძილზე სწავლის სისტემის განვითარება; განათლების სისტემაში თანასწორობის, ხელმისაწვდომობისა და ინკლუზის უზრუნველყოფა; განათლებისა და მეცნიერების ხარისხის გაუმჯობესება შედეგზე ორიენტირებული ხარისხის მართვისა და მხარდაჭერის სისტემების სრულყოფით; განათლების სისტემის დაწესებულებათა ავტონომიურობისა და ინსტიტუციონალური განვითარების უზრუნველყოფა; საგანმანათლებლო და სამეცნიერო სისტემის ყველა დონეზე ჩართული ადამიანური რესურსების განვითარება; საზოგადოების ჩართულობისა და სოციალური პარტნიორობის გაძლიერება; განათლებისა და მეცნიერების მართვის სისტემის სრულყოფა და ასევე განათლებისა და მეცნიერების სისტემის დაფინანსების გაზრდა და დაფინანსების მოდელების ოპტიმიზაცია.

სტრატეგიის იმპლემენტაციის შედეგად განათლების სისტემის სხვადასხვა დონეზე განხორციელდება ცვლილებები - ამოქმედდება სკოლის მასწავლებლის ახალი სტანდარტის მიხედვით შემუშავებული პროფესიაში შესვლისა და პროფესიული განვითარების სქემა, რომელიც დაარეგულირებს მასწავლებლის შეფასებისა და სახელფასო ანაზღაურების საკითხებს. 2015 წლიდან უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებში ამოქმედდება მასწავლებელთა მომზადების ახალი პროგრამები.

2015 წლიდან დაიწყება და 2017 წელს დასრულდება რევიზირებული ეროვნული სასწავლო გეგმის დანერგვა და ახალი სახელმძღვანელოების გაუმჯობესება. ასევე ამოქმედდება სკოლის ინფრასტრუქტურის მოვლა-პატრონობის ახალი სქემა. გაგრძელდება სასკოლო ინფრასტრუქტურის რეაბილიტაცია და ახალი სკოლების მშენებლობა. 2014 წლიდან შემოდგომიდან დაიწყება ახალი პროფესიული საგანმანათლებლო დაწესებულებების აღდგენა/დაარსება გეოგრაფიული ხელმისაწვდომობის გათვალისწინებით, რაც განხორციელდება საერთაშორისოდ აღიარებული სტანდარტებისა და მოდელების მიხედვით. შრომის ბაზრის სისტემური კვლევის შედეგების მიხედვით მოხდება პროფესიული პროგრამების გადახალისებადაიწყო და გაგრძელდება ახალი მოდულარული პროფესიული საგანმანათლებლო პროგრამების მომზადება. უკვე დასრულებული პროგრამების აპრობაცია წარმატებით მიმდინარეობს.

შემუშავებულია განათლების სისტემის ყველა დონის ინსტიტუციონალური აკრედიტაციის კონცეფცია, რომლის დანერგვაც ეტაპობრივად დაიწყება 2015 წლიდან. ახალი სისტემა

გულისხმობს შედეგზე ორიენტირებულ შეფასებასა და ხარისხის მონიტორინგის ქმედითი მექანიზმების დაწერგვას. განსაკუთრებით უმაღლესი განათლების ნაწილში მოხდება აკრედიტაციის პროცესის ინტერნაციონალიზაცია, რაც გაზრდის სანდოობას და ხელს შეუწყობს საქართველოში გაცემული ხარისხის დამადასტურებელი დოკუმენტების საერთაშორისოდ ცნობასა და აღიარებას. პარალელურად დაიწყება უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებების მართვისა და დაფინანსების ახალი მექანიზმების დაწერგვა.

ქვეყნის მდგრად ეკონომიკურ განვითარებაში მეცნიერების როლისა და ეფექტიანობის გაზრდის უზრუნველსაყოფად შეიქმნება კვლევისა და ინოვაციების საბჭო საქართველოს პრემიერ-მინისტრის ხელმძღვანელობით, რომელიც გახდება ქმედითი ორგანო სამეცნიერო დარგების განვითარების ხელშეწყობისათვის და მაქსიმალურად რეალიზებული იქნება სამეცნიერო პოტენციალი.

ევროკავშირთან სრულფასოვანი ინტეგრაციის გზაზე გადაიდგა ქმედითი ნაბიჯები, დამყარდა ურთიერთობები საერთაშორისო კვლევით ცენტრებთან და ამიერიდან ქართველი მეცნიერებისათვის ხელმისაწვდომი გახდება საერთაშორისო სამეცნიერო ბაზები. საქართველოს გაუჩნდება ახალი შესაძლებლობები ფიზიკის, ინჟინერიის, კომპიუტერული ტექნოლოგიებისა და სხვა მიმართულებების განვითარებისა და საერთაშორისო კვლევებში ჩართვისათვის.

ასოცირების შეთანხმების ფარგლებში, მთავრობამ იკისრა ვალდებულება ხელი შეუწყოს საქართველოს ევროპულ კვლევით სივრცეში (ERA) ინტეგრაციას, განავითაროს და დანერგოს ორმხრივი და მრავალმხრივი სამეცნიერო - ტექნოლოგიური პროგრამები, შექმნას მყარი საფუძველი, რათა ქართველმა მკვლევარებმა წარმატებით ითანამშრომლონ ევროპელ კოლეგებთან. საქართველოს ბოლონიის პროცესში გაწევრიანების კონტექსტში, მთავრობა აქტიურად მუშაობს, რათა მოხდეს ქვეყნის ევროპული განათლების სივრცეში ინტეგრაცია. ამ მხრივ მიმდინარეობს ეროვნული საკვალიფიკაციო ჩარჩოს, უმაღლესი განათლების სფეროში შეფასების მექანიზმებისა და სტანდარტების გადახედვა.

პროფესიული განათლების სფეროში, მთავრობა კისრულობს ვალდებულებას მოახდინოს პროფესიული საგანმანათლებლო დაწესებულებების რეაბილიტაცია და განახლება, თანამედროვე რესურსებით აღჭურვა, არაფორმალური/ფორმალური პროფესიული განათლების აღიარებისათვის კონცეფციის შემუშავება. მთავრობა ასევე მოწოდებულია დაწყებითი და საშუალო განათლების რეფორმირების გასაგძელებლად, ხარისხის გაუმჯობესებისა და სკოლამდელი განათლების განვითარების მიზნით.

სამოქალაქო ინტეგრაცია და ეროვნული უმცირესობების უფლებების დაცვა

გაგრძელდება ეროვნული უმცირესობების წარმომადგენლების აქტიურად ჩართვა ქვეყანაში მიმდინარე მოვლენებსა და გადაწყვეტილებების მიღების პროცესში; ეროვნულ უმცირესობებთან დაკავშირებული ყველა სახელმწიფო პროგრამა განხორციელდება მათი წარმომადგენლების მონაწილეობით.

სახელმწიფოს უმთავრესი პრიორიტეტი იქნება სახელმწიფო ენის სწავლების ეფექტიანი პროგრამების განხორციელება, რაც სამოქალაქო ინტეგრაციის აუცილებელი წინაპირობაა. სახელმწიფო ხელს შეუწყობს სახელმწიფო ენის შესწავლის პროცესს. სახელმწიფო აგრეთვე უზრუნველყოფს ეროვნული უმცირესობების წარმომადგენელთათვის განათლების ხელმისაწვდომობას.

ხელი შეეწყობა ქართულ მედიაში ეროვნული უმცირესობების წარმომადგენელთა პრობლემების, მიღწევების, კულტურისა და სხვა მნიშვნელოვანი თემების რეგულარულად გაშუქებას. სახელმწიფო ხელს შეუწყობს ეროვნული უმცირესობების კულტურის, ენის, ტრადიციებისა და ღირებულებების დაცვას. ეროვნული უმცირესობების თვითმყოფადობის შენარჩუნების მიზნით, განხორციელდება ისტორიული ძეგლებისა და მუზეუმების დაცვა და განვითარება.

სახელმწიფო ხელს შეუწყობს საზოგადოების ცოდნის გაღრმავებას ეროვნული და რელიგიური უმცირესობების ღირებულებების, კულტურის, ისტორიისა და რელიგიის მიმართულებით, აგრეთვე საზოგადოებაში ტოლერანტობისა და კულტურული პლურალიზმის დამკვიდრებას და კულტურათაშორისი და რელიგიათაშორისი დიალოგისა და კავშირების განვითარებას.

„შემწყნარებლობისა და სამოქალაქო ინტეგრაციის ეროვნული კონცეფციისა და 2009-2014 წლების სამოქმედო გეგმის“ იმპლემენტაციის საფუძველზე, რომლის შეფასებაც უკვე მოხდა, ფართო საზოგადოებასთან კონსულტაციების გზით, შემუშავდება ახალი სახელმწიფო სტრატეგია და სამოქმედო გეგმა, რომლის მიზანი იქნება მიღებული გამოცდილების გათვალისწინებით, ერთი მხრივ, ეროვნული უმცირესობების უფლებების დაცვისა და თვითმყოფადობის შენარჩუნების ხელშეწყობა და, მეორე მხრივ, საქართველოს საზოგადოებაში მათი სრულფასოვანი ინტეგრაციის უზრუნველყოფა.

საგრეო -პოლიტიკური ურთიერთობები

საქართველოს საგარეო პოლიტიკის მთავარი ამოცანებია: ქვეყნის უსაფრთხოებისა და სუვერენიტეტის განმტკიცება და ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენა, მათ შორის საქართველოს ოკუპირებული რეგიონების დამოუკიდებლობის არაღიარების პოლიტიკის გაგრძელება; ქვეყნის ევროპული და ევროატლანტიკური ინტეგრაცია; ამერიკის შეერთებულ შტატებთან სტრატეგიული თანამშრომლობის გაღრმავება; მეზობელ და რეგიონის სახელმწიფოებთან ურთიერთობების განმტკიცება; რუსეთის ფედერაციასთან დაძაბული ურთიერთობების დეესკალაცია და საქართველოს სუვერენიტეტის, ტერიტორიული მთლიანობისა და მისი საერთაშორისოდ აღიარებული საზღვრების ურღვევობის პატივისცემის საფუძველზე ურთიერთობის ნორმალიზაცია; ევროპის ქვეყნებთან მჭიდრო, ურთიერთსასარგებლო პარტნიორული თანამშრომლობის გაღრმავება. საგარეოპოლიტიკის მნიშვნელოვანი მიმართულებაა საზღვარგარეთ მყოფი საქართველოს მოქალაქეების უფლებების დაცვა და საზღვარგარეთ მცხოვრებ თანამემამულეებთან კონტაქტების განმტკიცება.

საქართველოს საგარეო პოლიტიკის ერთ-ერთი უპირველესი ამოცანაა ქვეყნის სუვერენიტეტის განმტკიცება და ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენა. ამ კუთხით, საგარეო უწყების ძალისხმევა

მიმართული იქნება ტერიტორიული მთლიანობის მშვიდობიანი გზით აღდგენის პროცესში საერთაშორისო ჩართულობის გაზრდისა და არაღიარების პოლიტიკის განმტკიცებისკენ; ომით გაყოფილ და საკუპაციო ხაზებით დაშორიშორებულ საქართველოს მოსახლეობას შორის ნდობის აღდგენისა და ურთიერთობების გაღრმავებისკენ. რუსეთ-საქართველოს შორის არსებული კონფლიქტის მოგვარების მიზნით, საქართველოს მთავრობა გააგრძელებს კონსტრუქციულ მონაწილეობას ჟენევის საერთაშორისო მოლაპარაკებების ფორმატში, რომელიც შეიქმნა 2008 წლის 12 აგვისტოს ცეცხლის შეწყვეტის შეთანხმების შესრულების უზრუნველყოფის მიზნით.

საქართველოს საგარეო პოლიტიკის ერთ-ერთი უმთავრესი ამოცანაა ქვეყნის ევროპული და ევროატლანტიკური ინტეგრაცია. ეს არის ქართული საზოგადოების თავისუფალი და ურყევი არჩევანი, რომელსაც საქართველოს მოსახლეობა განვითარების მთავარ ორიენტირად მიიჩნევს და რომელიც უზრუნველყოფს საქართველოს, როგორც ევროპული ტიპის ლიბერალურ-დემოკრატიული სახელმწიფოს, აღმშენებლობასა და ქვეყნის ეკონომიკურ განვითარებას.

მთავრობა აქტიურად გააგრძელებს „აღმოსავლეთ პარტნიორობისა“ და „მობილურობა პარტნიორობისათვის“ ფარგლებში თანამშრომლობას ევროკავშირთან და პარტნიორ ქვეყნებთან.

ახლო პერსპექტივაში საქართველოს მთავრობა იმუშავებს იმისათვის, რომ ნატოს უელსის სამიტზე მიღწეულ იქნეს ქვეყნისათვის მაქსიმალურად ხელსაყრელი შედეგები, რაც საქართველოს დაახლოებს ალიანსში გაწევრიანების მიზანთან. ინტენსიური ძალისხმევა მიმართულია და მომავალშიც გაგრძელდება, რათა ქვეყნის მიერ სხვადასხვა სფეროში მიღწეულმა პროგრესმა სათანადო ასახვა პოვოს ნატოს უელსის სამიტის დასკვნით დოკუმენტში. მიმდინარეობს მუშაობა ნატოს წევრ ქვეყნებთან, რათა სამიტის შედეგად, საქართველომ გააღრმავოს ალიანსთან პრაქტიკული თანამშრომლობა, ქვეყნის უსაფრთხოების განმტკიცების მიზნით.

ავღანეთში მიმდინარე ნატოს ოპერაციის დასრულების შემდეგ საქართველო კვლავ იქნება ჩართული ნატოს ოპერაციაში - „Resolute Support“ და 2015-2018 წლებში მონაწილეობას მიიღებს ნატოს რეაგირების ძალებში (NATO Response Force/NRF).

საქართველომ მიაღწია ნატოში ინტეგრაციის იმ ეტაპს, როდესაც გაწევრიანების შესახებ გადაწყვეტილება პოლიტიკურ ხასიათს იძენს. ამიტომ საქართველო გააძლიერებს ძალისხმევას ნატოს წევრი ქვეყნების დედაქალაქებთან მუშაობის მიმართულებით, რათა უზრუნველყოფილი იყოს ნატოში საქართველოს გაწევრიანების საკითხზე მათი მხრიდან დადგებითი პოლიტიკური გადაწყვეტილება. საქართველო, ნატოს ასპირანტი ქვეყნის სტატუსით, კვლავ გააგრძელებს მუშაობას ნატოში ინტეგრაციის მექანიზმების - წლიური ეროვნული პროგრამის შესრულებისა და ნატო-საქართველოს კომისიის დღის წესრიგით დაგეგმილი შეხვედრების ეფექტიანი განხორციელების მიმართულებით.

საქართველოს მნიშვნელოვანი წვლილი შეაქვს გლობალური უსაფრთხოებისა და მშვიდობის განმტკიცების საქმეში და მომავალშიც განაგრძობს საერთაშორისო თანამეგობრობის წინაშე არსებულ გამოწვევებთან, მათ შორის, საერთაშორისო ტერორიზმთან და ტრანსნაციონალურ ორგანიზებულ დანაშაულთან აქტიურ ბრძოლას და ასევე ენერგეტიკული უსაფრთხოების,

შეიარაღებაზე კონტროლისა და გაუვრცელებლობის უზრუნველყოფის სფეროში საკუთარი წვლილის შეტანას. გადაიდგმება ნაბიჯები საერთაშორისო არენაზე საქართველოსა და მისი პოტენციალის, მათ შორის, ქვეყნის რეფორმატორული გამოცდილების გარე სამყაროსათვის ობიექტურად და პოზიტიურად წარმოჩენის მიმართულებით.

ამერიკის შეერთებულ შტატებთან, როგორც საქართველოს მთავარ მოკავშირესთან, ურთიერთობას საქართველო წარმართავს სტრატეგიული პარტნიორობის ქარტიით განსაზღვრული პირობების თანახმად. ქარტიას საქართველო განიხილავს როგორც საკუთარი საზოგადოების წინაშე ვალდებულებას. საქართველო მიმართავს სერიოზულ ძალისხმევას შეერთებულ შტატებთან სავაჭრო და საინვესტიციო სფეროში მაღალი დონის დიალოგის გაღრმავებისაკენ, ორ ქვეყანას შორის თავისუფალი ვაჭრობის ხელშეკრულების დადების ინიციირების ჩათვლით, რაც კიდევ უფრო შეუწყობს ხელს სტრატეგიული პარტნიორობის განმტკიცებას.

საქართველოს საგარეო პოლიტიკა ითვალისწინებს მეზობელ და რეგიონის სახელმწიფოებთან მჭიდრო პოლიტიკური და ეკონომიკური ურთიერთობების განვითარებას. განხორციელდება ძალისხმევა, რათა კიდევ უფრო გაღრმავდეს თანამშრომლობა რეგიონში მიმდინარე ეკონომიკური და ენერგეტიკული პროექტების განხორციელებისათვის, რაც რეგიონს ეკონომიკურად უფრო მიმზიდველს გახდის და გაზრდის მის უსაფრთხოებას.

მნიშვნელოვანი ამოცანაა საქართველოს სუვერენიტეტის, ტერიტორიული მთლიანობისა და საერთაშორისო აღიარებული საზღვრების ურღვევობის პატივისცემის საფუძველზე საქართველოსა და რუსეთს შორის ურთიერთობების ნორმალიზაცია, რისი საწინდარიც უნდა გახდეს რუსეთის მიერ საქართველოს ტერიტორიის დეოკუპაცია და ოკუპირებული რეგიონების დამოუკიდებლობის აღიარების გაუქმება.

საქართველოს საგარეო პოლიტიკის მნიშვნელოვანი მიმართულებაა ევროპის ქვეყნებთან თანამშრომლობის შემდგომი განვითარება, რომელსაც ქვეყნისთვის განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს, მათ შორის, საქართველოს საგარეო პოლიტიკის ძირითადი პრიორიტეტების - ევროპული და ევროატლანტიკური ინტეგრაციის, საქართველოს დემოკრატიული განვითარების შეუქცევადობის, მშვიდობიანი გზით ქვეყნის დეოკუპაციის უზრუნველყოფისა და ტერიტორიული მთლიანობის უზრუნველყოფის თვალსაზრისით.

დიდი ყურადღება დაეთმობა, ასევე, ახლო აღმოსავლეთის, არაბული სამყაროს, აფრიკის, ლათინური ამერიკის, აზიისა და ოკეანეთის რეგიონებთან ურთიერთსასარგებლო ორმხრივი, თუ მრავალმხრივი ურთიერთობების განვითარებას გლობალური პარტნიორობის კონტექსტში.

საგარეო პოლიტიკის მნიშვნელოვანი მიმართულებაა საერთაშორისო ორგანიზაციებთან და მათ ფარგლებში არსებულ ინსტიტუტებთან აქტიური თანამშრომლობა, მათ შორის, ქვეყნის შიგნით მიმდინარე დემოკრატიული რეფორმების წარმატების უზრუნველყოფის, კონფლიქტის მშვიდობიანი გზით მოგვარების პროცესში საერთაშორისო ორგანიზაციათა როლის გაზრდის, ომით გაყოფილ საქართველოს მოსახლეობას შორის ნდობის აღდგენისა და ოკუპირებულ რეგიონებში უსაფრთხოებისა და ადამიანის უფლებათა დაცვის მექანიზმების შექმნის მიმართულებებით.

გაგრძელდება შესაბამისი ძალისხმევა მმართველობის დემოკრატიული სისტემის შემდგომი განვითარების მიმართულებით. მნიშვნელოვანი იქნება ეკონომიკური დიპლომატიის განხორციელება, საქართველოს ეკონომიკური განვითარების, მათ შორის, უცხოურ ინვესტიციათა მოზიდვისა და საერთაშორისო ეკონომიკურ პროცესებში ქვეყნის სრულფასოვანი მონაწილეობის უზრუნველსაყოფად.

ეკონომიკური პოლიტიკა

საქართველოს მთავრობის ეკონომიკური პოლიტიკის მთავარი მიზანია ქვეყნის მოსახლეობის კეთილდღეობის დონის ამაღლება, რაც მიიღწევა მდგრადი და ინკლუზიური ეკონომიკური ზრდის პირობებში, როდესაც ყველა მოქალაქე სარგებლობს ეკონომიკური ზრდით მოტანილი სიკეთით და, ამავე დროს, უზრუნველყოფილია მოსახლეობის საყოველთაო ჩართულობა ეკონომიკური განვითარების პროცესში.

მაკროეკონომიკური სტაბილურობის შენარჩუნება უმნიშვნელოვანესი წინაპირობაა როგორც ინკლუზიური ზრდის, ისე ეკონომიკური პოლიტიკით განსაზღვრული ღონისძიებების ეფექტიანად განხორციელებისთვის. საქართველოს მთავრობის ეკონომიკური პოლიტიკა ემყარება თავისუფალი საბაზრო ეკონომიკის პრინციპებს, რაც გულისხმობს საკუთრების უფლების განუხრელ დაცვას, ბაზარზე თავისუფალ კონკურენციას და კერძო სექტორის თავისუფლებას მცირე, ეფექტიანი და გამჭვირვალე მთავრობის პირობებში. საქართველოს მთავრობის მიერ ეკონომიკური პოლიტიკის წარმატებით განხორციელებისათვის უმნიშვნელოვანესია კერძო სექტორის, როგორც

ინკლუზიური ზრდისა და განვითარების მთავარი მამოძრავებელი ძალის, განვითარებისათვის შესაბამისი გარემოს შექმნა, მისი კონკურენტუნარიანობის ზრდის ხელშეწყობა და იმ სფეროების ეფექტიანი ფუნქციონირების უზრუნველყოფა, სადაც კერძო სექტორის შესაძლებლობები სუსტი და შეზღუდულია.

ეკონომიკური პოლიტიკის მიმართულებები იქნება: სამეწარმეო და საინვესტიციო გარემოს გაუმჯობესება; მეწარმეობისა და მცირე და საშუალო ბიზნესის განვითარება, რათა გაიზარდოს ამ უკანასკნელის როლი და წილი ეკონომიკაში; კერძო სექტორისათვის ფინანსების ხელმისაწვდომობის გაუმჯობესება ახალი ფინანსური ინსტრუმენტების განვითარების გზით; საქართველოს ეკონომიკის რეგიონალური და გლობალური კონკურენტუნარიანობის ამაღლება ქვეყნის შედარებითი უპირატესობების გონივრული გამოყენების გზით; საგარეო სავაჭრო-ეკონომიკური ურთიერთობების შემდგომი განვითარება, რაც უზრუნველყოფს საქართველოს პროდუქტისა და მომსახურების ექსპორტის ზრდას; ექსპორტზე ორიენტირებული წარმოება და მაღალი დამატებული ღირებულების მქონე პროდუქციის შექმნისკენ მიმართული პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების ხელშეწყობა, რაც არის დასაქმების შესაძლებლობების ზრდის, ასევე, თანამედროვე და ინოვაციური ტექნოლოგიების დანერგვის წყარო; აგრეთვე, მომსახურების სფეროს განვითარება, რაც უზრუნველყოფს ქვეყნის კონკურენტუნარიანობის ამაღლებას, ფართო მასებისათვის სამუშაო ადგილების შექმნას და მოსახლეობის ფართო ჩართულობას ეკონომიკური განვითარების პროცესებში. ასევე, მნიშვნელოვანია მწვანე ეკონომიკის პრინციპების დანერგვისა და ეკოლოგიურად სუფთა პროდუქტების წარმოების ხელშეწყობა.

ეკონომიკური პოლიტიკის განხორციელების ღონისძიებები:

ბაზარზე თავისუფალი ვაჭრობისა და კონკურენციის უზრუნველყოფის მიზნით, საქართველოს მთავრობა განვითარებს აღსრულების ეფექტიან მექანიზმებს, მათ შორის, დამოუკიდებელი ინსტიტუტის შექმნის გზით. ამასთან, ხელს შეუწყობს კომპანიების ზრდისა და განვითარებისათვის ხელშემშლელი ხელოვნური ბარიერების აღმოფხვრას. საინვესტიციო გარემოს გაუმჯობესებისა და ინვესტორთა ნდობის ამაღლების მიზნით, მიმდინარეობს საინვესტიციო კანონმდებლობის განახლება.

ბიზნესის ეფექტიანი ფუნქციონირების მიზნით, საქართველოს მთავრობა ხელს შეუწყობს კომერციული დავების გადაწყვეტაში მედიაციის განვითარებას მსოფლიოში არსებული საუკეთესო პრაქტიკის შესაბამისად და უზრუნველყოფს მათ დამოუკიდებლობას.

ბიზნესის განვითარებისათვის სტაბილური და პროგნოზირებადი გარემოს შექმნის მიზნით, ბიზნესთან დაკავშირებული კანონმდებლობის შემუშავების პროცესში უზრუნველყოფილი იქნება მაქსიმალური გამჭვირვალობა და დაინტერესებულ მხარეთა ჩართულობა. ამასთან, ბიზნესისათვის დამატებითი ტვირთის მოხსნის მიზნით ვითარდება რეგულირების გავლენის შეფასების (RIA) სისტემა, რომლის მიზანიც არის როგორც ახალი საკანონმდებლო ინიციატივების, ისე არსებული საკანონმდებლო აქტების გავლენის შეფასება ბიზნესგარემოსა და ეკონომიკაზე.

ლია ბაზრის პირობებში კონკურენტული გარემოს უზრუნველყოფის მიზნით, საქართველოს მთავრობა ნერგავს საერთაშორისოდ აღიარებულ ვაჭრობის დაცვის ინსტრუმენტებს, რაც ხელს შეუწყობს ადგილობრივი ბიზნესის განვითარებას და შესაბამისად - დასაქმების შესაძლებლობების გაზრდას.

სახელმწიფო და კერძო სექტორს შორის თანამშრომლობის შემდგომი განვითრების და საჯარო-კერძო პარტნიორობის (PPP) მექანიზმის ეფექტიანი გამოყენების მიზნით, დონორთა დახმარებით, მიმდინარეობს საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკის გაზიარება.

საქართველოს მთავრობის მიზანია სახელმწიფო ქონების რაციონალური გამოყენება და ასევე გამოუყენებელი აქტივების ეკონომიკურ საქმიანობაში ჩართვა, მისი კერძო საკუთრებაში მოქცევის გზით.

მეწარმეობის, მათ შორის, მცირე და საშუალო და დამწყები ბიზნესის დასახმარებლად სახელმწიფო ხელს შეუწყობს მცირე და საშუალო მეწარმეთა უნარების ამაღლებას, ფინანსური რესურსების ხელმისაწვდომობას, დამწყები ბიზნესის, ასევე მეწარმეთა საექსპორტო პოტენციალის გაძლიერებას და ინოვაციებთან და ტექნოლოგიებთან დაშვებას. ყოველივე ეს დადებითად აისახება როგორც დასაქმების შესაძლებლობების, ისე თვითდასაქმების ზრდაზე. ყურადღება მიექცევა მთიან რეგიონებში მცირე მეწარმეობის განვითარებას.

საინვესტიციო სახსრების მოზიდვის აღტერნატიური გზების დანერგვისა და ფინანსების ხელმისაწვდომობის გაზრდის მიზნით, საქართველოს მთავრობა ხელს შეუწყობს ქვეყანაში

კაპიტალის ბაზრის, მათ შორის, საფონდო ბირჟის განვითარებას მისი საერთაშორისო საფინანსო ბაზრებზე ინტეგრირებით და კომპანიებისათვის მიმზიდველი გარემოს შეთავაზებით.

საქართველოს საერთაშორისო ეკონომიკურ სივრცეში ინტეგრაციის, ექსპორტის ხელშეწყობისა და საექსპორტო ბაზრების დივერსიფიკაციისთვის, საქართველოს მთავრობა გააღრმავებს თანამშრომლობას არსებულ და პოტენციურ სავაჭრო პარტნიორებთან.

განსაკუთრებული ყურადღება მიექცევა პრეფერენციული სავაჭრო რეჟიმების განვითარებას ორმხრივ, მრავალმხრივ და რეგიონალურ ფორმატებში.

გააქტიურდება მოლაპარაკებები აშშ-თან სავაჭრო და საინვესტიციო ურთიერთობების გაღრმავების საკითხებზე.

ევროკავშირთან ასოცირების ხელშეკრულების გაფორმების შემდეგ, საქართველოს მთავრობის მიზანია ევროკავშირის ბაზარზე ინტეგრაცია, რისი წინაპირობაცაა DCFTA-ის იმპლემენტაცია. DCFTA-ის წარმატებით განხორციელების მიზნით შემუშავდა 2014-2017 წლების სამოქმედო გეგმა. გეგმის თანახმად განხორციელდება კანონმდებლობის დაახლოება ევროკავშირის კანონმდებლობასთან და შესაბამისი სახელმწიფო ინსტიტუტების განვითარება, რაც ხელს შეუწყობს ქართული პროდუქციის თავისუფალ განთავსებას ევროკავშირის ბაზარზე. ამასთან, მთავრობა ევროკავშირთან და სხვა საერთაშორისო დონორ ორგანიზაციებთან ერთად ხელს შეუწყობს კერძო სექტორის DCFTA-ის მოთხოვნებთან ადაპტაციას.

საქართველოს მთავრობის მიზანია ყველა მეზობელ და რეგიონის ქვეყანასთან, მათ შორის რუსეთის ფედერაციასთან, სტაბილური სავაჭრო-ეკონომიკური ურთიერთობების განვითარება, რაც ხელს შეუწყობს საექსპორტო და საინვესტიციო ნაკადების ზრდას.

საქართველოს მთავრობის მიზანია, ქვეყნის ხელსაყრელი გეოგრაფიული მდებარეობიდან გამომდინარე, ჩამოაყალიბოს ერთიანი სატრანსპორტო სისტემა, სატრანზიტო პოტენციალის მაქსიმალური გამოყენების და რეგიონში ვაჭრობასა და ტვირთების საერთაშორისო გადაზიდვაში მისი როლის შესრულებისათვის. სატრანზიტო დერეფნის კონკურენტუნარიანობის ამაღლების მიზნით გაღრმავდება საერთაშორისო სატრანსპორტო სისტემებში ინტეგრაცია და რეგიონალური თანამშრომლობა.

საქართველოს მთავრობის მიზანია სატრანსპორტო სისტემების სრულყოფა საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი სატრანსპორტო ინფრასტრუქტურის, მულტიმოდალური და ინტერმოდალური გადაზიდვებისა და ლოგისტიკური ცენტრების განვითარების ხელშეწყობის გზით. სამოქალაქო ავიაციის სფეროში საქართველოს მთავრობა ხელს უწყობს „ღია ცის“ პოლიტიკის გატარებას. მთავრობა უზრუნველყოფს „ევროგაერთიანებასა და მის წევრ სახელმწიფოებს და საქართველოს შორის ერთიანი საპარავო სივრცის შესახებ“ შეთანხმების იმპლემენტაციას, რაც უზრუნველყოფს საქართველოს სამოქალაქო ავიაციის სფეროში ფრენის უსაფრთხოების, საავიაციო უშიშროების, გარემოს დაცვის, მომზადებელთა უფლებების დაცვისა და სხვა მიმართულებების ევროპულ დონეზე განვითარებას და საქართველოს საავიაციო სივრცის

ევროპის ერთიან საჰაერო სივრცეში ინტეგრაციას.

საქართველოს მთავრობა განვითარებს მცირე ავიაციას და სატრანსპორტო ინფრასტრუქტურას მთიან რეგიონებში, რაც ხელს შეუწყობს ამ რეგიონების ეკონომიკურ განვითარებას.

საინფორმაციო და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების განვითარება ქვეყნისთვის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი პრიორიტეტია, რადგან ამ დარგის განვითარება ყველაზე მოკლე პერიოდში შექმნის მაღალანაზღაურებად სამუშაო ადგილებს და ხელს შეუწყობს ეკონომიკის სხვა დარგების განვითარებას.

საქართველოს მთავრობის პრიორიტეტია ქვეყანამ, როგორც მოკლევადიან, ისე გრძელვადიან პერსპექტივაში, მნიშვნელოვანი ადგილი დაიკავოს რეგიონში საინფორმაციო და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიებისა (ICT) და ინოვაციების ექსპორტის კუთხით; ქვეყანაში ცოდნასა და ინოვაციებზე დაფუძნებული ეკონომიკის მშენებლობის, ინტელექტუალური პროდუქტების, ინოვაციების და ტექნოლოგიების საექსპორტო პროდუქციად ქცევის, საკომუნიკაციო და საინფორმაციო ტექნოლოგიების და ინოვაციების საქართველოს მეცნიერებისა და ეკონომიკის ყველა სფეროში შეღწევის და აღნიშნული ინსტრუმენტებით მათი კონკურენტუნარიანობის ასამაღლებლად, ქვეყანაში ინოვაციური ეკოსისტემის ჩამოსაყალიბებლად ერთიანი სახელმწიფო პოლიტიკის და მისგან გამომდინარე სტრატეგიის და მიზნობრივი პროგრამების განხორციელების მიზნით, 2014 წლის თებერვალში შეიქმნა საჯარო სამართლის იურიდიული პირი - საქართველოს ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტო.

მნიშვნელოვნად გაიზარდება როგორც საინფორმაციო ტექნოლოგიების (IT) სპეციალისტთა რაოდენობა, ისე ამ სფეროდან მიღებული შემოსავლები.

განსაკუთრებული ყურადღება მიექცევა ინფორმატიზაციის საკითხებს. ქვეყნის დასახლებული პუნქტები უზრუნველყოფილი იქნება მაღალსიჩქარიანი ინტერნეტით.

გაგრძელდება რეგიონების კომპიუტერიზაციის პროცესი და ცოდნის დონის ამაღლება კომპიუტერული ტექნოლოგიების მიმართულებით.

კერძო სექტორის კონკურენტუნარიანობის ამაღლებისთვის განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია გამოყენებითი კვლევების განხორციელების ხელშეწყობა მათი სახელმწიფო დაფინანსების ეფექტიანობის ზრდით.

სახელმწიფო ინოვაციების და ტექნოლოგიების მიმართულების განვითარების, ასევე საინოვაციო საქმიანობის ხელშეწყობისათვის, მოხდება შესაბამისი ინფრაქტრუქტურის - ტექნოლოგიური პარკების, აქსელერატორების, ICT ინკუბატორების, ინოვაციების და კონცეფტ-ლაბორატორიების (FabLab) ფორმირება.

საქართველოს მთავრობა ხელს შეუწყობს ტურიზმის განვითარებას, რაც ეკონომიკური აღმავლობის, ასევე შემოსავლებისა და დასაქმების შესაძლებლობების ზრდის ერთ-ერთი

მნიშვნელოვანი წყაროა. ხელი შეეწყობა ტურისტული ინფრასტრუქტურისა და ახალი ტურისტული პროდუქტების განვითარებას, ისევე როგორც არსებულის დივერსიფიკაციას. ჩატარდება რეგულარული კვლევები ტურიზმის განვითარების, მომსახურების ხარისხისა და ზრდის ძირითადი შემაფერხებელი ფაქტორების იდენტიფიკაციისა და დაძლევის მიზნით.

მთავრობის მიზანია საქართველოს საერთაშორისო ღონისძიებების ჩატარების რეგიონალურ ცენტრად ჩამოყალიბება, რისთვისაც ხელი შეეწყობა საკონფერენციო ტურიზმის (MICE tourism) განვითარებას.

განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმობა რეგიონალურ დონეზე ტურიზმის განვითარებას, მომსახურების ხარისხის გაუმჯობესებას, მცირე და საშუალო ტურისტული ბიზნესის წახალისებას; ასევე ხელი შეეწყობა საქართველოში საშუალოფასიანი და საოჯახო სასტუმროების განვითარებას. ინვესტიციების მოზიდვისა და ექსპორტის წახალისების მიმართულებით საქართველოს მთავრობა ინტენსიურად ითანამშრომლებს ქართული დიასპორის წარმომადგენლებთან, რაც გამოიხატება დიასპორული ინვესტიციების მოზიდვის ხელშეწყობით, დიასპორის დახმარებით პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების მოზიდვით, ასევე თანამემამულების ადგილსამყოფელ ქვეყნებში ქართული პროდუქციის პოპულარიზაციითა და ექსპორტის ზრდით. ეს ხელს შეუწყობს როგორც ეკონომიკური ზრდის წახალისებას, ისე ქართული დიასპორის საქართველოსთან კავშირის შენარჩუნებასა და გაძლიერებას.

საქართველოს მთავრობის ენერგეტიკული პოლიტიკა

ენერგეტიკული პოლიტიკის უმთავრესი მიმართულება ქვეყნის ენერგეტიკული უსაფრთხოებისა და დამოუკიდებლობის ხარისხის ამაღლება, იმპორტირებულ ენერგორესურსებზე დამოკიდებულების ეტაპობრივი შემცირება ადგილობრივი ენერგეტიკული რესურსების ათვისების, მოწოდების წყაროებისა და მარშრუტების დივერსიფიკის გზით.

მზარდი და კონკურენტული ეკონომიკის პირობებში ქვეყანაში ცხოვრების დონის ამაღლების აუცილებელი წინაპირობაა ენერგომატარებლების ხელმისაწვდომობა. ამ ამოცანის უზრუნველსაყოფად მთავრობა გააგრძელებს მუშაობას ისეთი პრიორიტეტული მიმართულებით, როგორიცაა ადგილობრივი ენერგეტიკული რესურსების რაციონალური გამოყენება, რომელიც საშუალო და გრძელვადიან პერსპექტივაში ეტაპობრივად ჩაანაცვლებს იმპორტს და გაზრდის ექსპორტის პოტენციალს, ამასთან, უზრუნველყოფს ენერგეტიკული სექტორის მზადყოფნას ეკონომიკის ენერგოტევადი დარგების განვითარების შემთხვევაშიც.

ენერგეტიკის სექტორში საინვესტიციო პოლიტიკა დაეფუძნება დამატებითი გენერაციის სიმძლავრეების შექმნას და საჭირო მსხვილი ინფრასტრუქტული პროექტების განხორციელებას. ამასთან, საინვესტიციო პოლიტიკამ უნდა უზრუნველყოს გრძელვადიან პერსპექტივაში, განსაკუთრებით კი ელექტროენერგეტიკის დარგში, სტაბილური სატარიფო პოლიტიკის განხორციელების შესაძლებლობა. სახელმწიფოს მხრიდან უზრუნველყოფილი იქნება ხელსაყრელი და მიმზიდველი საინვესტიციო გარემოს შექმნა ენერგეტიკაში კერძო ინვესტიციების მოზიდვის მიზნით. უფრო ეფექტური გახდება სახელმწიფოს მხრიდან ინვესტიციების ხელშემწყობი

ღონისძიებების გატარება, გამარტივებული და გამჭვირვალე პროცედურების დაწერგვა.

ადგილობრივი რესურსების ათვისების კუთხით, პრიორიტეტად რჩება განახლებადი ენერგიის წყაროების ოპტიმალურად ათვისება ტექნიკური, ეკონომიკური, გარემოსდაცვითი და სოციალური მოთხოვნებისა და საერთაშორისო პრაქტიკის გათვალისწინებით.

ზემოაღნიშნული პრიორიტეტების პარალელურად, განხორციელდება ენერგოდამზოგი და ენერგოფექტური პოლიტიკა ქმედითი ღონისძიებების განხორციელებისა და შესაბამისი ტექნოლოგიების დაწერგვის ხელშეწყობის გზით.

ადგილობრივი და რეგიონალური მნიშვნელობის ინფრასტრუქტურული პროექტების განხორციელება ასევე იქნება ენერგეტიკული პოლიტიკის ერთ-ერთი მირითადი მიმართულება. მაგისტრალური გაზსადენებისა და მაღალი ძაბვის გადამცემი ქსელის მშენებლობა-რეკონსტრუქცია უზრუნველყოფს სტაბილურ და საიმედო ენერგომომარაგებას.

ადგილობრივი მომწმარებლებისათვის მომსახურების გაუმჯობესების მიზნით დასრულდება მთელი ქვეყნის მასშტაბით ინდივიდუალური გამრიცხველიანების პროგრამა, ხოლო რეგიონების გაზიფიცირება განხორციელდება ტექნიკური და ეკონომიკური მიზანშეწონილობის გათვალისწინებით.

ევროატლანტიკურ სტრუქტურებში ინტეგრაციის ფარგლებში ასევე პრიორიტეტულია ევროკავშირის ენერგეტიკულ კანონმდებლობასთან დაახლოება. შესაბამისი რეფორმებისა და რეგულაციების ცვლილებებით მოხდება ტრანსსასაზღვრო ვაჭრობის ხელშეწყობა, ბაზრის ლიბერალიზაცია და უცხოური ინვესტიციების მოზიდვა, რაც, თავის მხრივ, ხელს შეუწყობს რეგიონალური ვაჭრობის განვითარებას, სატრანზიტო და საექსპორტო პოტენციალის გაზრდას.

შრომის ბაზრის განვითარების ხელშეწყობა

მთავრობის პრიორიტეტული მიმართულებაა ეფექტიანი და ცივილიზებული შრომის ბაზრის განვითარების ხელშეწყობა. შრომის ბაზრის ფორმირების სფეროში სახელმწიფო პოლიტიკის მირითად მიზნებია: ქვეყნის ადამიანური რესურსების რაციონალური გამოყენება; ეფექტიანი დასაქმების ხელშეწყობა; უმუშევრობის თანამიმდევრული შემცირება და სამუშაო ძალის ხარისხობრივი სრულყოფა.

შრომითი ურთიერთობების სფეროში სოციალური სამართლიანობის დამკვიდრებისათვის, ეფექტიანი დასაქმების მხარდაჭერისა და საერთაშორისო თანამეგობრობასთან (პირველ რიგში, ევროკავშირთან) საქართველოს ინტეგრაციისათვის, დიდი მნიშვნელობა აქვს შრომის სფეროში მოქმედი ნორმების საერთაშორისო სტანდარტებთან მიახლოებას.

ევროკავშირთან ასოცირების დღის წესრიგის შესაბამისად ყურადღება გამახვილდება შრომის უსაფრთხოების სტანდარტების შემუშავებასა და ინსპექტირების მექანიზმების ეფექტიან ამოქმედებაზე.

გაგრძელდება აქტიური თანამშრომლობა შრომისა და დასაქმების ხელშეწყობის მიმართულებით საერთაშორისო ორგანიზაციებსა და პარტნიორ ქვეყნებთან, განხორციელდება კოლექტიური შრომითი დავების მედიატორთა მომზადების პროგრამა და მოხდება მედიაციის ინსტიტუციონალური შესაძლებლობების განვითარება; დასრულდება შრომითი მიგრაციის მარეგულირებელი საკანონმდებლო ბაზის შემუშავება და სამუშაოს მამიებელთა მომზადება-გადამზადების სახელმწიფო პროგრამა.

მნიშვნელოვანი ცვლილებები შევიდა შრომის კოდექსში, რასაც მიესალმა შრომის საერთაშორისო ორგანიზაცია, ევროკავშირი და სხვა საერთაშორისო ორგანიზაციები. შემუშავდა შრომის ბაზრის ფორმირების სახელმწიფო სტრატეგია და სამოქმედო გეგმა, ამუშავდა შრომის ბაზრის მართვის საინფორმაციო სისტემა და ელექტრონული პორტალი worknet.gov.ge, შეიქმნა და ამოქმედდა სოციალური პარტნიორობის სამმხრივი კომისია შესაბამისი მარეგულირებელი მექანიზმებით, ასევე დარგების მიხედვით სამუშაო კვირის ხანგრძლივობის და სადეკრეტო შვებულების ანაზღაურების სფეროში საკანონმდებლო ცვლილებების განხორციელებისთვის საჭირო ნორმატიული ბაზები.

ჯანმრთელობის დაცვა

ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციისა და გაეროს გენერალური ასამბლეის რეზოლუციების თანახმად, ჯანდაცვის ხელმისაწვდომობის ზრდის თვალსაზრისით, უმნიშვნელოვანესი მიღწევა იყო 2013 წელს საყოველთაო ჯანდაცვის პროგრამის დაწერგვა, რომელმაც საქართველოს ყველა მოქალაქე უზრუნველყო სამედიცინო მომსახურების საბაზისო პაკეტით. 2014 წელს აშშ-ის საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს მიერ ჩატარებული კვლევის თანახმად, პროგრამის ბენეფიციართა 80.3% კმაყოფილი იყო საყოველთაო ჯანდაცვის პროგრამით მიღებული ამბულატორიული სერვისით, ხოლო 96.4% კმაყოფილებას გამოთქვამდა ჰოსპიტალურ დონეზე მიღებული გადაუდებელი სამედიცინო მომსახურებით.

ჯანდაცვის სფეროს პოლიტიკისა და პროგრამების, მათ შორის, საყოველთაო ჯანდაცვის პროგრამის შემდგომი განვითარება მიზნად ისახავს მოსახლეობის სიცოცხლის ხანგრძლივობისა და ჯანმრთელობის მდგომარეობის გაუმჯობესებას. საქართველოს მოსახლეობა უფრო მეტად არის დაცული ჯანდაცვის გამო კატასტროფული დანახარჯებისა და გაღარიბების რისკებისაგან. შემდგომი ნაბიჯები იდგმება და იგეგმება ხარისხიანი სამედიცინო მომსახურების და სამკურნალწამლო საშუალებებების ხელმისაწვდომობის გაუმჯობესების მიმართულებით.

ევროკავშირთან ასოცირების დღის წესრიგის შესაბამისად ყურადღება გამახვილდება საზოგადოებრივი ჯანდაცვის პოლიტიკისა და პროგრამების შემუშავება/გაუმჯობესებაზე, ისეთი პრიორიტეტული მიმართულებებით, როგორიცაა გადამდები ინფექციური დაავადებების

კონტროლი, ნარკომანია და ფსიქიკური ჯანმრთელობა, სისხლისა და ორგანოთა დონაცია, თამბაქოს კონტროლი და რეგულაციები ჯანდაცვის სერვისების ხარისხის გაუმჯობესების კუთხით.

გაიზრდება საბიუჯეტო სახსრების ხარჯვის ეფექტიანობა ჯანდაცვის სახელმწიფო პროგრამების ადმინისტრირების გაუმჯობესებისა და პირველადი ჯანდაცვის დონეზე მეტი ძალისხმევის მიმართვის გზით. ჯანდაცვის სფეროში დაფინანსების ეფექტიანობის გაზრდის მიზნით ამოქმედდება საყოველთაო ჯანდაცვის საბაზისო სერვისების „ერთიანი შემსყიდველი მექანიზმი“. ამავე დროს განიხილება სამედიცინო მომსახურების მსოფლიოში პრობირებული დაფინანსების ინტეგრირებული სისტემის დანერგვა, რომელიც უფრო ეფექტიანს გახდის სამედიცინო სერვისზე სახელმწიფო დანახარჯებს. პროგრამული გამოსავლებისა და სახელმწიფო რესურსების ხარჯთეფექტურობის გაუმჯობესების მიზნით მიმდინარეობს ჯანდაცვის პროგრამული დაფინანსების (ინდივიდუალურ დაავადებებზე ორიენტირებული ჯანდაცვის 20 პროგრამის, მ.შ. დაავადებათა ადრეული გამოვლენის, დიაბეტის, იშვიათი დაავადებების) შემდგომი გაუმჯობესება, სამეცნიერო მტკიცებულებებისა და საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკის გათვალისწინებით.

განსაკუთრებული ყურადღება გამახვილდება სამედიცინო მომსახურების ხარისხის მართვის სისტემების შემუშავება/დანერგვაზე, როგორც საყოველთაო ჯანდაცვის, ისე კერძო სადაზღვევო სქემებით მიწოდებული მომსახურების ფარგლებში; შემუშავდება და ეტაპობრივად დაინერგება ხარისხის მართვის მექანიზმები (ხარისხის ინდიკატორების სისტემური მონიტორინგის, შიდა აუდიტის, აკრედიტაციისა და ანგარიშგების) როგორც ამბულატორიული, ისე ჰოსპიტალური და ლაბორატორიული სერვისების ფარგლებში; განხორციელდება სამედიცინო განათლებისა და სერტიფიცირების მირეული რეფორმები როგორც დიპლომამდელ, ისე დიპლომისშემდგომ და უწყვეტი სამედიცინო სწავლების ეტაპებზე.

ჯანდაცვის სექტორში არსებული ინფრასტრუქტურის ანალიზის, სამედიცინო სერვისების დონეების განსაზღვრისა და მოსახლეობის განსაკუთრებული საჭიროებების (მაგ., მაღალმთიან რაიონებში და კონფლიქტის ზონების მიმდებარედ მცხოვრები მოსახლეობის) შესაბამისად, მთავრობა ხელს შეუწყობს ჯანდაცვის ინფრასტრუქტურის შემდგომ განვითარებას როგორც სახელმწიფო, ისე კერძო ინვესტიციების ხელშეწყობით. პირველ ეტაპზე რეგიონალიზაციის, რეფერალისა და ხარისხის მართვის გაუმჯობესების სისტემები დედათა და ბავშვთა სამსახურებს შეეხება, ხოლო ეტაპობრივად გაფართოვდება სხვა ამბულატოროულ, სტაციონარულ თუ სასწრაფო სამედიცინო სამსახურების მასშტაბით.

სასწრაფო სამედიცინო დახმარების სამსახურების შეფასების შედეგად დაიწყო რეფორმა, რომლის შედეგადაც მთელი საქართველოს მასშტაბით სასწრაფო სამედიცინო დახმარების მომსახურებას სახელმწიფო მიაწვდის. სასწრაფო სამედიცინო დახმარების სამსახურების გაუმჯობესებისათვის მიმდინარეობს კადრების სწავლების პროგრამა, იგეგმება ავტომარკის განახლება ქვეყნის მასშტაბით და დისპეტჩერიზაციის სერვისების სისტემური გაუმჯობესება.

საპენსიო უზრუნველყოფა და სოციალური პოლიტიკა

შემცირდება მოსახლეობის სიღარიბითა და ხანდაზმულობით გამოწვეული სოციალური რისკები. ხელი შეეწყობა შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირებს და სხვა მოწყვლად ჯგუფებს, მონაწილეობა მიიღონ ქვეყნის სოციალურ და ეკონომიკურ ცხოვრებაში. ჩამოყალიბდება დაგროვებითი საპენსიო სისტემის ძირითადი პრინციპები, რომლითაც მოქალაქის მიერ პენსიის მიღების საფუძველი იქნება მისი საპენსიო შენატანებით დაგროვებული სახსრები.

საპენსიო სისტემის არსებითი რეფორმა, რომელიც ამ სისტემის დაგროვებით პრინციპზე გადასვლას ითვალისწინებს, დაეფუძნება სავალდებულო საპენსიო დაზღვევას. რეფორმის შედეგად, სისტემაში მნიშვნელოვან როლს შეასრულებენ კერძო საპენსიო ინსტიტუტები. პენსიის ოდენობა დამოკიდებული იქნება მხოლოდ სადაზღვევო სტაჟისა და სადაზღვევო შენატანის ოდენობაზე. სახელმწიფოს უქნება გამოკვეთილი მარეგულირებელი ფუნქცია, რათა სისტემამ შეინარჩუნოს სტაბილურობა. გარდა ამისა, არასრული სტაჟისა და სადაზღვევო შენატანის მქონე მოქალაქებს დაენიშნებათ (ან შეევსებათ) სოციალური პენსია. რაც შეეხება იმ პენსიონერებს, რომლებიც რეფორმის საწყის ეტაპზე იმყოფებიან ან მიაღწევენ საპენსიო ასაკს, სახელმწიფოსგან მიიღებენ სოციალურ პენსიას არანაკლებ საარსებო მინიმუმისა.

სოციალური პოლიტიკის კუთხით სოციალური დახმარების პროგრამის მიზნობრიობა იზრდება. იცვლება ოჯახების სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობის შეფასების მეთოდოლოგია, სუბიექტური შეფასების მინიმიზაციის, კრიტერიუმების გადახედვის, სოციალური ინფორმაციის მენეჯმენტის სისტემის გაძლიერების და ადმინისტრირების სქემის გაუმჯობესების გზით.

დამტკიცდა „შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა თანაბარი შესაძლებლობის უზრუნველყოფის 2014-2016 წლების სამთავრობო სამოქმედო გეგმა“, რომელიც მიზნად ისახავს შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა (მათ შორის, ბავშვთა) ფიზიკური და სოციალური მდგომარეობის გაუმჯობესებასა და საზოგადოებაში ინტეგრაციას.

შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე (შშმ) პირთა თანაბარი შესაძლებლობებით უზრუნველყოფის მიზნით, შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებების გაეროს კონვენციის პრინციპებისა და ვალდებულებების გათვალისწინებით, დაიგეგმება და განხორციელდება შესაბამისი სამთავრობო პროგრამები/ღონისძიებები. ეტაპობრივად განხორციელდება შშმ პირთა შეფასების სისტემის „სამედიცინო“ მოდელიდან „სოციალურ“ მოდელზე გადასვლა; სოციალური მომსახურების დაწესებულებათა ქსელის განვითარება დაემყარება ბენეფიციართა ინდივიდუალურ საჭიროებებზე მორგებული ხარისხიანი მომსახურების ხელმისაწვდომობის პრინციპს.

ადგილობრივი თვითმმართველობა

ძლიერი ადგილობრივი თვითმმართველობა დემოკრატიის, სამოქალაქო საზოგადოებისა და რეგიონების სოციალ-ეკონომიკური განვითარების ხელშეწყობის ერთ-ერთი უმთავრესი ინსტრუმენტია. მისი დანიშნულებაა მართოს ადგილობრივი მნიშვნელობის საკითხები და მოუკიდებლად, საკუთარი პასუხისმგებლობით და ადგილობრივი მოსახლეობის ინტერესების გათვალისწინებით.

2014 წლის თებერვალს საქართველოს პარლამენტის მიერ მიღებული საქართველოს ორგანული კანონი „ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსი“ დეცენტრალიზაციის, სუბსიდიარობისა და მართვის ეფექტიანობის პრინციპების გათვალისწინებით ქმნის სათანადო სამართლებრივ საფუძვლებს თვითმმართველობის შემდგომი განვითარებისთვის- მუნიციპალიტეტების ტერიტორიული ოპტიმიზაციის, ადგილობრივი თვითმმართველობების ფუნქციონალური და რესურსული გაძლიერების და ადგილობრივი საზოგადოებრივი მომსახურებების გაუმჯობესების ხელშეწყობის კუთხით. ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოებს ეყოლებათ არჩევითი წარმომადგენლობითი და აღმასრულებელი ორგანოები, ექნებათ საკუთარი (ექსკლუზიური) უფლებამოსილების განხორციელებისათვის საჭირო ფინანსები და ქონება, შეექმნებათ სათანადო პირობები რათა მათ უკეთ უზრუნველყონ თითოეული მოქალაქის საჯარო მომსახურების საბაზო საჭიროებები, ყოფითი და ინფრასტრუქტურული გარემო.

იგეგმება რეფორმირებული სისტემის შემდგომი სრულყოფა ინსტიტუციური, საფინანსო-ეკონომიკური და მართვის ეფექტიანობის უზრუნველყოფის კუთხით, მათ შორის, ფისკალური დეცენტრალიზაციისა და ქონებრივი საკითხების მოწესრიგების მიმართულებით.

ამასთან, მუნიციპალიტეტებში იმუშავებს მომსახურების ცენტრი, რომელსაც ექნება მოქალაქისათვის საჯარო მომსახურების გაწევის ფუნქციები. ადგილობრივი თვითმმართველობის ტერიტორიული რეორგანიზაციის პროცესში მაქსიმალურად იქნება შესწავლილი ადგილობრივი ადამიანური და მატერიალური რესურსები, სოფლების ურთიერთთავსებადობა სათემო მუნიციპალიტეტების შესაქმნელად და სხვა სოციალურ-ეკონომიკური ფაქტორები. ჩამოყალიბდება საერთო სოციალურ-ეკონომიკური ინტერესების მქონე ერთეულები განვითარების ერთიანი პერსპექტივით; მოხდება ქალაქების ურბანული განვითარება; სათემო მუნიციპალიტეტებში გაჩნდება ახალი მიზიდულობის ცენტრები; მუნიციპალიტეტში შემავალ ყოველ დასახლებას (სოფელს, დაბას, ქალაქს) კანონით ექნება გარანტირებული ამ დასახლებასთან დაკავშირებული საკითხების გადაწყვეტაში, მათ შორის, საბიუჯეტო პრიორიტეტების განსაზღვრაში მონაწილეობის ქმედითი მექანიზმები; ჩამოყალიბდება ადგილობრივი თვითმმართველობის მოხელეთა უწყვეტი სწავლების ეფექტიანი სისტემა.

გარდა ამისა, იგეგმება საქართველოს მაღალმთიანი ზონის განვითარებისათვის სპეციალური სტიმულირების ინსტრუმენტების ამოქმედება. ასევე, შეიქმნება რეგიონალური მნიშვნელობის პროექტებში მუნიციპალიტეტების ინტერესების ასახვისა და მათი მონაწილეობის ქმედითი მექანიზმები. მოხდება ცენტრიდან ცალკეული სოციალურ-ეკონომიკური და ინფრასტრუქტურული განვითარების საკითხების რეგიონალურ დონეზე მართვის, და აგრეთვე

შესაბამისი დაგეგმვისა და განხორციელების მხარდამჭერი ინსტიტუციონალური მექანიზმების შექმნისა და სრულყოფის ხელშეწყობა.

რეგიონალური განვითარების პოლიტიკა

საქართველოს მთავრობა ადასტურებს, რომ რეგიონალური განვითარების პოლიტიკა არის მისი ერთ-ერთი უმთავრესი პრიორიტეტი, რომელიც მოწოდებულია გადამწყვეტი როლი ითამაშოს მდგრადი ეკონომიკური ზრდისა და საერთოეროვნული წარმატების მიღწევაში. იგი მიზნად ისახავს, რომ კომპლექსური და ქმედითი რეგიონალური განვითარების პოლიტიკის შედეგად დაკმაყოფილდეს მოქალაქეთა მისწრაფებები არა მარტო ტრადიციული გათანაბრებითი მიდგომების გამოყენებით, არამედ მაღალფეხურიანი ეკონომიკური პროცესების ადგილებზე ხელშეწყობისა და რეგიონების კონკურენტუნარიანობის ზრდის საფუძველზე. საქართველოს ახალი მთავრობა ეფექტიანი რეგიონალური პოლიტიკის განხორციელების პირობად განიხილავს კონკრეტული რეგიონების შედარებითი უპირატესობების, მათი სტრუქტურული სპეციფიკის, სხვადასხვა სექტორების გრძელვადიანი განვითარების შესაძლებლობების, არსებული რესურსების გარდაქმნის პოტენციალის გამოვლენასა და ოპტიმალურ გამოყენებას. საქართველოს მთავრობა გააგრძელებს ინტენსიურ მუშაობას 2013 წლის სექტემბერში დამტკიცებული სხვადასხვა რეგიონის განვითარების სტრატეგიების სრულფასოვანი, თანამიმდევრული და ინკლუზიური განხორციელებისათვის, რაც, პირველ რიგში, გულისხმობს შესაბამისი სამოქმედო გეგმების მომზადებას სახელმწიფო რწმუნებული-გუბერნატორების, სამხარეო საკონსულტაციო საბჭოების, მუნიციპალიტეტების, შესაბამისი უწყებების და სხვა დაინტერესებული მხარეების აქტიური ჩართულობით.

რეგიონალური განვითარების ეროვნული (ჩარჩო) პოლიტიკის და შესაბამისი პროცესის წარმატებით წარმართვისთვის უმნიშვნელოვანესია საქართველოს მთავრობის მიერ დამტკიცებული - „2015-2017 წლების საქართველოს რეგიონული განვითარების პროგრამა“, და მისი ეფექტიანი განხორციელება. ეს პროგრამა მკაფიოდ განსაზღვრავს საქართველოს რეგიონალური პოლიტიკის ძირითად მიზნებსა და ამოცანებს, შესაბამის პრიორიტეტებსა და ღონისძიებებს და ადგენს საჭირო პირობებს ქვეყნის რეგიონების დაბალანსებული და მდგრადი სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების უზრუნველყოფისათვის შემდეგი 3 წლის განმავლობაში.

აღნიშნული პროგრამის შემუშავება და მისი განხორციელება უაღრესად მნიშვნელოვანია იმ თვალსაზრისითაც, რომ იგი პირდაპირ პასუხობს ევროკავშირთან ასოცირების ხელშეკრულებისა და ასოცირების დღის წესრიგის შესაბამისი დებულებების განხორციელების მიზნებს. პროგრამაში განსაზღვრული ღონისძიებების განხორციელების შედეგად მოსალოდნელია: რეგიონებს შორის სოციალურ-ეკონომიკური უთანაბრობის შემცირების ეფექტიანი ხელშეწყობა; ქვეყნის რეგიონების კონკურენტუნარიანობის ზრდის ხელშეწყობა; ევროკავშირის რეგიონალური პოლიტიკის დაგეგმვისა და განხორციელების სტანდარტების სისტემური დანერგვა.

ინფრასტრუქტურის განვითარება

ქვეყნის ერთ-ერთი უმთავრესი ამოცანაა რეგიონალური განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესების ქმედითი ხელშეწყობა, - სათანადო პირობების შექმნა ამ მიმართულებით

არსებული სუსტი ადგილების დაძლევისა და აღმოფხვრისათვის. საჯარო ინფრასტრუქტურის განვითარება რეგიონალური განვითარებისა და სიღარიბის შემცირების ხელშეწყობის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი წინაპირობაცაა.

გეოპოლიტიკური ფაქტორის გათვალისწინებით, უნდა მოხდეს საქართველოს მაქსიმალური ინტეგრირება საერთაშორისო პროექტებში; გეოგრაფიული მდებარეობიდან და სატვირთო გადაზიდვების ავტოტრანსპორტზე დატვირთვიდან გამომდინარე, მოხდება ახალი სამშენებლო ნორმებისა და წესების, აგრეთვე სამშენებლო სტანდარტების შემუშავება. გაგრძელდება ახალი მაგისტრალური გზების მშენებლობა, არსებული გზების რეკონსტრუქცია სატრანსპორტო-საექსპლუატაციო მდგომარეობის გასაუმჯობესებლად, საგზაო ინფრასტრუქტურის განახლება-მოდერნიზება.

ინფრასტრუქტურის განვითარების სხვა პრიორიტეტული მიმართულებებია: ქვეყნის მასშტაბით ნარჩენების განთავსება და დახარისხება ევროპული სტანდარტების მიხედვით; საქართველოს რეგიონებში მცხოვრები მოსახლეობის სასმელი წყლის 24-საათიანი მიწოდების რეჟიმით უზრუნველყოფა; საქართველოს ქალაქებსა და სოფლებში წყალმომარაგების, წყალარინების სისტემის მოწყობა-რეკონსტრუქცია და ზოგადად სისტემის ევროპულ სტანდარტებთან დაახლოება.

საქართველოს მოსახლეობის სტიქიური მოვლენების - მეწყერების, წყალმოვარდნებისაგან დაცვის მიზნით, ასევე გაგრძელდება პრევენციული ღონისძიებების (ნაპირდაცვითი და მეწყერსაწინააღმდეგო სამუშაოები, ზვავსაწინააღმდეგო ღონისძიებები) შემდგომი გატარება.

ამასთან, უზრუნველყოფილი იქნება დონორებთან არსებული მრავალწლიანი ურთიერთობების უფრო ეფექტიანი გამოყენება პროექტების ოპტიმალური კოორდინაციისა და თანამედროვე, საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი მიდგომების დაწერგვის მიზნით.

სოფლის მეურნეობის განვითარება

საქართველოს მთავრობის ერთ-ერთი ძირითადი პრიორიტეტია სოფლის მეურნეობის განვითარება, რისი უპირველესი გარანტია იქნება მკაფიოდ განსაზღვრული აგრარული პოლიტიკა და სოფლის მეურნეობის სექტორში ფინანსური რესურსების მნიშვნელოვნად გაზრდა.

საქართველოს სოფლის მეურნეობის განვითარების სტრატეგიული ხედვაითვალისწინებს მდგრადი განვითარების პრინციპებზე დაყრდნობით ისეთი გარემოს შექმნას, რომელიც ხელს შეუწყობს სოფლის მეურნეობაში კონკურენტუნარიანობის ამაღლებას, მაღალხარისხიანი პროდუქციის წარმოების სტაბილურ ზრდას, სურსათის უვნებლობის და სასურსათო უსაფრთხოების უზრუნველყოფას და სოფლად სიღარიბის დაძლევას.

ევროკავშირთან ასოცირების შეთანხმების განხორციელების პროცესში რეფორმები გატარდება კომპლექსურად ყველა მიმართულებით, განსაკუთრებით სურსათის უვნებლობის სფეროში. ქართველ მეწარმეებს ექნებათ საშუალება ეტაპობრივად დანერგონ საერთაშორისო და ევროპული სტანდარტები. შედეგად გაიზრდება ხარისხიანი პროდუქციის წარმოებისა და მიწოდების

მასშტაბები, რაც ხელს შეუწყობს პროდუქციის კონკურენტუნარიანობის ამაღლებას ევროპულ ბაზარზე.

სოფლის მეურნეობის დაფინანსების წყარო იქნება სახელმწიფო ბიუჯეტი, საერთაშორისო ორგანიზაციებისა და ცალკეული დონორი ქვეყნების მიერ გაცემული სესხები, გრანტები და კერძო ინვესტიციები (ადგილობრივი და უცხოური).

აგრარული პოლიტიკის განხორციელების ფარგლებში ხელი შეეწყობა სასოფლო-სამეურნეო მიწის ბაზრის განვითარებას; შეიქმნება ფერმერთა რეესტრი; სასოფლო-სამეურნეო სექტორი უზრუნველყოფილი იქნება მომსახურებითა და ნედლეულით; გაძლიერდება და განვითარდება სასოფლო-სამეურნეო საკრედიტო, სალიზინგო და სადაზღვევო სისტემა; მცირე და საშუალო ფერმერები უზრუნველყოფილი იქნებიან ხელმისაწვდომი ფულადი სახსრებით; გაგრძელდება ფერმერული კოოპერატივების/ასოციაციების აქტიური განვითარება. დაგეგმილია სასოფლო-სამეურნეო გადამმუშავებელი საწარმოების, შემნახველი, დამახარისხებელი, შემფუთავი და სადისტრიბუციო სექტორების განვითარება. გაძლიერდება აგრარულ სექტორში დასაქმებულთა საინფორმაციო-საკონსულტაციო მომსახურება და სამეცნიერო-კვლევითი უზრუნველყოფა. მოხდება ბიზნესგარემოს გაჯანსაღება და სტიმულირება; უზრუნველყოფილი იქნება სასურსათო უსაფრთხოება, სურსათის უვნებლობა და აგრობიომრავალფეროვნების შენარჩუნება. გაგრძელდება რეგიონალური და სასოფლო-სამეურნეო ინფრასტრუქტურის განვითარება, რაც თავისთავად მოიცავს სარწყავი და დამშრობი სისტემების რეაბილიტაციას. განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმობა ხარისხიანი კონდიციური თესლისა და ნერგის წარმოების განვითარებას.

აღნიშნული პოლიტიკის განხორციელების შედეგად, გაიზრდება აგრარულ სექტორში წარმოების მასშტაბები, რენტაბელურობა, კონკურენტუნარიანობა, სასოფლო-სამეურნეო წარმოებიდან მიღებული შემოსავლები და გაუმჯობესდება რეგიონებში მოსახლეობის ცხოვრების პირობები. უახლოეს წლებში აგროსასურსათო სექტორში შეიქმნება ახალი სამუშაო ადგილები, გაიზრდება თვითდასაქმებულთა კეთილდღეობა, შემცირდება უმუშევრობა სოფლად. საქართველოში წარმოებული აგროსასურსათო პროდუქცია დაიმკვიდრებს ღირსეულ ადგილს როგორც ადგილობრივ, ისე საერთაშორისო ბაზარზე.

საგადასახადო პოლიტიკა

მთავრობის საგადასახადო პოლიტიკა უზრუნველყოფს კერძო სექტორისა და უცხოური ინვესტიციებისათვის, ასევე ბიზნესის დაწყებისა და განვითარებისათვის მიმზიდველი და სტაბილური საგადასახადო გარემოს შექმნას.

მუშავდება არაერთი სხვა საკანონმდებლო ინიციატივა. საქართველოსა და ევროკავშირს შორის ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი ვაჭრობის შეთანხმების ფარგლებში, განხორციელდება საბაჟო კანონმდებლობის ევროკავშირის კანონმდებლობასთან ჰარმონიზაცია. გამარტივდება საბაჟო წესები და პროცედურები. განხორციელდება საგადასახადო კანონმდებლობის ევროკავშირის კანონმდებლობასთან დაახლოება არაპირდაპირი გადასახადების (დღგ, აქციზი) ნაწილში.

სახელმწიფო გადასახადის გადამხდელს განიხილავს როგორც პარტნიორს ქვეყნის აღმშენებლობასა და მოსახლეობისათვის გაუმჯობესებული სახელმწიფო სერვისის მიწოდებაში. აქედან გამომდინარე, გამარტივდება ფიზიკური და იურიდიული პირების მიერ საგადასახადო ვადლებულებების შესრულება. გაგრძელდება დიალოგი ბიზნესის წარმომადგენლებთან, იმისათვის, რომ მათი ობიექტური, პრაქტიკული პრობლემები გათვალისწინებული იყოს საკანონმდებლო დონეზე. შემოსავლების სამსახურში შეიქმნება ინფორმაციული ბაზა (ნორმატიული აქტები, საგადასახადო და სასამართლო დავების შედეგად ჩამოყალიბებული პრაქტიკა), რაც შესაძლებელს გახდის გადამხდელთან სისტემურ ერთიან მიდგომას, რომლის საფუძველზეც გამოიცემა საჯარო გადაწყვეტილებები. გამარტივდება გადასახადის ადმინისტრირება და განხორციელდება საგადასახადო სანქციების ოპტიმიზაცია. განხორციელდება საგადასახადო დავების განხილვის არსებული სისტემის სრულყოფა.

მონეტარული პოლიტიკა

საქართველოს კონსტიტუციის მიხედვით, მონეტარულ პოლიტიკას ახორცილებს ეროვნული ბანკი, რომელიც დამოუკიდებელია მის საქმიანობაში. საქართველოს მთავრობა ხელს შეუწყობს ეროვნულ ბანკს - მონეტარული პოლიტიკის, კერძოდ ინფლაციის თარგეთირების რეჟიმის ეფექტიანად განხორციელებაში. ფულად-საკრედიტო და სავალუტო პოლიტიკის ძირითადი პრიორიტეტები განისაზღვრება პარლამენტის დადგენილების შესაბამისად; ხელი შეეწყობა ეროვნული ვალუტის მიმართ ნდობის გაზრდას და უზრუნველყოფილი იქნება დოლარიზაციის მასშტაბების შემცირება; შენარჩუნებული იქნება მცურავი გაცვლითი კურსის რეჟიმი; ხელი შეეწყობა კომერციულ ბანკებს შორის ჯანსაღ კონკურენციას; დაინერგება დეპოზიტების დაზღვევის სისტემა, რომელიც დანაზოგების ზრდისა და დაბანდების სტიმულირების საიმედო მექანიზმი გახდება.

ფისკალური პოლიტიკა

სახელმწიფო უზრუნველყოფს საჯარო ფინანსების მართვის სრულყოფას იმისათვის, რომ ბიუჯეტით, ერთი მხრივ, ხორციელდებოდეს პრიორიტეტული სფეროებისა და სოციალური ხარჯების ზრდა, ხოლო, მეორე მხრივ, ხელი შეეწყოს ქვეყნის ეკონომიკის სტიმულირებას და ამავე დროს შენარჩუნებულ იქნეს ქვეყნის ფისკალური სტაბილურობა.

საჯარო ფინანსების მართვის რეფორმის ფარგლებში, ბიუჯეტირების მიმართულებით დასახული ღონისძიებები უზრუნველყოფს საჯარო ფინანსების ეფექტიან მართვას და გამჭვირვალობას, სხვადასხვა სექტორის განვითარების მიზნით დასახული პოლიტიკის განხორციელებისათვის საჭირო რესურსების მობილიზებას ფისკალური მდგრადობის შენარჩუნების პირობებში და სოციალური ვალდებულებების დაფარვის პარალელურად ეკონომიკის ზრდის ხელშემწყობი ფისკალური პოლიტიკის გატარებას.

შემუშავდება დაგეგმვის ერთიანი სტანდარტები, რომელიც დაუკავშირდება, როგორც ეროვნულ, ისე დარგის და სხვა სექტორულ საშუალოვადიან სტრატეგიულ დოკუმენტებს. საშუალოვადიანი გეგმები გამოყენებული იქნება როგორც ეფექტიანი ინსტრუმენტი ფისკალური სტაბილურობის მისაღწევად. ეკონომიკის სტიმულირების მიზნით, ბიუჯეტის ხარჯვითი

ნაწილის ზრდის პარალელურად, შესაძლებელია კონკრეტულ პერიოდში გაიზარდოს საბიუჯეტო დეფიციტი, თუმცა, საშუალოვადიან პერიოდში შენარჩუნებული იქნება მისი დაბალი მაჩვენებელი. საშუალოვადიან და გრძელვადიან პერიოდში მნიშვნელოვანია ძირითადი მაკროეკონომიკური და ფისკალური ინდიკატორების ისეთ მაჩვენებლებში შენარჩუნება, რომლებითაც შესაძლებელი იქნება გაუმჯობესდეს სარეიტინგო კომპანიების შეფასებები და ქვეყანა იყოს მიმზიდველი საინვესტიციო კლიმატის თვალსაზრისით.

დაიხვეწება ფინანსთა სამინისტროს მაკროეკონომიკური ანალიზისა და პროგნოზირების მიმართულება. საბიუჯეტო დაგეგმვის პროცესის გაუმჯობესების მიზნით გაუმჯობესდება სახელმწიფო და ნაერთი ბიუჯეტის საგადასახადო შემოსავლების საშუალოვადიანი პროგნოზირების პროცესი; მოხდება პროგნოზების არეალის გაფართოება იმისათვის, რომ ეკონომიკის სექტორები უფრო ფართოდ იყოს მოცული; გაიზრდება პროგნოზების დროითი არეალი, რაც გაზრდის ფისკალური სექტორის გრძელვადიანი დაგეგმვის შესაძლებლობას.

სახელმწიფო ვალის ფორმირებისას უზრუნველყოფილი იქნება ვალის პორტფელის მდგრადობა. სესხების მოზიდვა მოხდება მაქსიმალურად შეღავათიანი პირობებით, აუცილებლობიდან გამომდინარე. ამ პროცესში გათვალისწინებული იქნება ადგილობრივი ფასიანი ქაღალდების ბაზრის განვითარებისა და ეკონომიკური აქტივობის ხელშეწყობის აუცილებლობა.

გაგრძელდება მუშაობა პროგრამული ბიუჯეტის დანერგვისა და შესაბამისი მეთოდოლოგიის დახვეწის მიმართულებით, მათ შორის, შემუშავდება მეთოდოლოგიური მითითებები მხარჯავი დაწესებულებებისათვის, რაც მათ პროგრამული ბიუჯეტის მომზადების შიდა პროცესის ეფექტიანად მართვის უზრუნველყოფაში დაეხმარება. უზრუნველყოფილი იქნება შედეგზე ორიენტირებული ბიუჯეტირების სრულყოფილად დანერგვა. ბიუჯეტით განსახორციელებელი პროგრამებისა და ქვეპროგრამების, აგრეთვე მათი მოსალოდნელი შედეგების წარმოდგენის მექანიზმები მიუახლოვდება საერთაშორისოდ აღიარებულ სტანდარტებს. გაგრძელდება მუშაობა ბიუჯეტის გამჭვირვალობისა და ინფორმაციულობის გაზრდის მიზნით და უზრუნველყოფილი იქნება საქართველოს მოქალაქეებისათვის ყველა საინტერესო და საჭირო ინფორმაციის მარტივი ფორმით მიწოდება.

გაგრძელდება მუშაობა ბიუჯეტის მართვის ელექტრონული სისტემის (eBudget) ფუნქციონალური შესაძლებლობების გაფართოებაზე. სისტემის ფარგლებში მოექცევა საჯარო სამართლის იურიდიული პირების, ავტონომიური რესპუბლიკებისა და ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულების ბიუჯეტების ფორმირების პროცესი.

საჯარო სამართლის იურიდიული პირების, ავტონომიური რესპუბლიკებისა და ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულების ბიუჯეტების ანგარიშები გაიხსნება ხაზინის ერთიანი ანგარიშის სისტემაში და მათი მართვა განხორციელდება სახელმწიფო ხაზინის ფინანსების მართვის ერთიანი საინფორმაციო სისტემის მეშვეობით, რითაც მიიღწევა ყველა დონის ბიუჯეტებისა და საჯარო სამართლის იურიდიული პირების სახსრებით განხორციელებული ოპერაციების სრული და დროული ანგარიშგება და გაუმჯობესდება ანგარიშვალდებულების ხარისხი. ეტაპობრივად დაინერგება საჯარო სექტორის ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო დარიცხვის

სტანდარტები, რომელთანაც სრული შესაბამისობის მიღწევის შემდეგ, ყოველწლიურად გამოქვეყნდება მთავრობის ფინანსური ანგარიშგება, დაფუძნებული დარიცხვის მეთოდზე.

დაიხვეწება როგორც შიდა, ისე გარე კონტროლისა და აუდიტის მექანიზმები საჯარო ფინანსების მართვის სფეროში. საბიუჯეტო პროცესის გაუმჯობესების მიზნით უზრუნველყოფილი იქნება სახელმწიფო აუდიტის სამსახურის მიერ შემუშავებული დასკვნებისა და რეკომენდაციების გამოყენების ეფექტიანი მექანიზმი.

გარემოს დაცვა და ბუნებრივი რესურსების რაციონალური გამოყენება

გარემოს დაცვა და ბუნებრივი რესურსების რაციონალური გამოყენება საქართველოს მთავრობის საქმიანობის ერთ-ერთი პრიორიტეტული მიმართულებაა.

ქვეყანაში გარემოს მართვის ხარისხის გაუმჯობესების მიზნით, საქართველო-ევროკავშირის ასოცირების შესახებ შეთანხმების მოთხოვნების შესაბამისად ეტაპობრივად დაინერგება ევროპული გარემოსდაცვითი პრინციპები და სტანდარტები. საქართველო გააგრძელებს ორმხრივი და მრავალმხრივი გარემოსდაცვითი ხელშეკრულებებით ნაკისრი ვალდებულებების შესრულებას.

დაიხვეწება და განახლდება გარემოსდაცვითი სამართლებრივ-ნორმატიული ბაზა ისეთი მიმართულებებით, როგორიცაა: ნარჩენების მართვა, წყლის რესურსების მართვა, ატმოსფერული ჰაერის დაცვა, ტყის მართვა, ბუნებრივი და ანთროპოგენური საფრთხეების რისკების შემცირება, ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოება, ბიომრავალფეროვნების დაცვა, ბუნებრივი რესურსების მდგრადი მართვა, სანებართვო და სალიცენზიო საქმიანობა, გარემოზე ზემოქმედების შეფასება და სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასება.

მოხდება გარემოს მონიტორინგის სისტემის ეტაპობრივი გაფართოება და მოდერნიზება.

გატარდება სატყეო სექტორის რეფორმა, რომელიც მიმართული იქნება ქვეყნის ტყეების მდგრადი მართვის სისტემის დანერგვისა და მათი რაოდენობრივი და ხარისხობრივი მაჩვენებლების გაუმჯობესებისკენ. გაძლიერდება ტყის მართვისთვის პასუხისმგებელი ინსტიტუციები.

ეტაპობრივად დაინერგება წყლის რესურსების ინტეგრირებული მართვის სისტემა, რომელიც დაეფუძნება სააუზო მართვის ევროპულ პრინციპებს.

ევროკავშირის სტანდარტების შესაბამისად, ეტაპობრივად გამკაცრდება თხევადი საწვავის ხარისხობრივი ნორმები. გაუმჯობესდება ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევების/ემისიების აღრიცხვის სისტემა. მოხდება ჰაერის ხარისხობრივი ნორმების ევროსტანდარტებთან შესაბამისობა.

გაუმჯობესდება გარემოზე ზემოქმედების არსებული საწებართვო სისტემა და შეიქმნება ევროსტანდარტებთან დაახლოებული ახალი საწებართვო რეგულაციები. დაინერგება სექტორული სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების სისტემა.

ბუნებრივი რესურსების მართვისა და რაციონალური გამოყენების მიზნით, გაუმჯობესდება

ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობის ლიცენზირების სისტემა.

გაეროს გაუდაბნოებასთან ბრძოლის კონვენციის ვალდებულებებიდან გამომდინარე, ნიადაგის ეროზიების შემცირების, გაუდაბნოების თავიდან აცილებისა და ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის შენარჩუნების მიზნით, შემუშავდება მიწის რესურსების მდგრადი გამოყენების მექანიზმები.

„ბიომრავალფეროვნების სტრატეგიისა და მოქმედებათა გეგმის“ (2014-2020) შესაბამისად, გატარდება ბიომრავალფეროვნების დაცვისათვის საჭირო ღონისძიებები. შემუშავდება ქვეყანაში ბიოუსაფრთხოების ეროვნული სისტემა.

გაფართოვდება დაცული ტერიტორიების ქსელი და გაუმჯობესდება მათი მართვა. განხორციელდება ღონისძიებები დაცული ტერიტორიებისა და მასთან დაკავშირებული ეკოტურიზმის განვითარების ხელშესაწყობად.

შეიქმნება და დაინერგება ნარჩენების მართვის თანამედროვე სისტემა. დამტკიცდება ნარჩენების მართვის სტრატეგია და ნარჩენების მართვის სამოქმედო გეგმა, რომელიც მიმართული იქნება ნარჩენების მართვის ევროპული მეთოდების გამოყენებისა და შესაბამისი ინფრასტრუქტურის განვითარებისკენ.

სამრეწველო ავარიების პრევენციისა და კონტროლის სფეროში დაინერგება ევროკავშირის მიდგომები; გაუმჯობესდება ბუნებრივი სტიქიური მოვლენების რისკების შეფასების მექანიზმები; ჩამოყალიბდება/გაუმჯობესდება სტიქიური მოვლენების პროგნოზირებისა და მოსახლეობის ადრეული გაფრთხილების სისტემა.

გაეროს კლიმატის ცვლილების ჩარჩო-კონვენციის შესაბამისად, მომზადდება კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული „ეკონომიკის დარგებისა და ეკოსისტემების ადაპტაციის ეროვნული გეგმა“ და „დაბალემისიანი განვითარების ეროვნული სტრატეგია“. განხორციელდება კლიმატის ცვლილების შემარბილებელი და საადაპტაციო ღონისძიებები.

გაუმჯობესდება გარემოსდაცვითი სახელმწიფო კონტროლის სისტემა, რომელიც უზრუნველყოფს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობის სფეროში კანონმდებლობის მოთხოვნათა შესრულებას, გარემოს დაბინძურებისა და ბუნებრივი რესურსებით უკანონო სარგებლობის პრევენციას, გამოვლენასა და აღკვეთას.

გაძლიერდება ბირთვული იარაღის გაუვრცელებლობის რეჟიმი, შემცირდება ბირთვული და რადიოლოგიური საფრთხეების რისკები, მოხდება მოსახლეობის დაცვა მაიონებელი გამოსხივების მავნე ზემოქმედებისგან. შემუშავდება „რადიოაქტიური ნარჩების მართვის სტრატეგია“.

ხელი შეეწყობა ქვეყანაში მდგრადი განვითარებისა და მწვანე ეკონომიკის პრინციპების დანერგვას.

შემუშავდება/დაიხვეწება გარემოსდაცვით ინფორმაციაზე ხელმისაწვდომობისა და გადაწყვეტილების მიღების პროცესში საზოგადოების ჩართულობის მექანიზმები. გატარდება ღონისძიებები გარემოსდაცვითი განათლებისა და ცნობიერების ამაღლების ხელშესაწყობად.

იძულებით გადაადგილებულ პირთა - დევნილთა უფლებების დაცვა და მხარდაჭერა

სახელმწიფო პასუხს აგებს თითოეული დევნილი და ომით დაზარალებული მოქალაქის წინაშე - მის სიცოცხლეზე, ჯანმრთელობაზე, უსაფრთხოებაზე, სოციალურ ინტეგრაციაზე, საცხოვრებელ პირობებზე, დასაქმებაზე, საკუთრების დაცვასა და შინ დაბრუნებაზე. სახელმწიფო, იძულებით გადაადგილებით გამოწვეული სპეციფიკური საჭიროებების გათვალისწინებით, უზრუნველყოფს დევნილთა უფლებების დაცვას იძულებით გადაადგილების მთელ პერიოდში და ყველა ღონეს იხმარს დევნილთა პრობლემების გრძელვადიანი გადაწყვეტის უზრუნველყოფისათვის, მათი ქვეყნის სხვადასხვა ნაწილში განსახლების, შემოსავლის წყაროების უზრუნველყოფის, ჯანმრთელობის, სოციალური ინტეგრაციისა და სხვა საკითხების გადაწყვეტისათვის, რათა დევნილთათვის შეიქმნას უსაფრთხო და ღირსეული ცხოვრებისათვის აუცილებელი სოციალურ-ეკონომიკური პირობები. სახელმწიფო აღიარებს მუდმივ საცხოვრებელ ადგილზე დატოვებული უძრავი ქონების რესტიტუციის უფლებას, რაც მემკვიდრეობით გადადის. ეს უფლება შენარჩუნდება დევნილთათვის გრძელვადიანი საცხოვრებლით უზრუნველყოფის შემთხვევაშიც. სახელმწიფო განსაკუთრებულ ძალისხმევას მიმართავს დევნილთა დაბრუნების, დასახლებისა და რეინტეგრაციის დაგეგმვისა და განხორციელების უზრუნველსაყოფად. დევნილთა დაბრუნების წინაპირობად იქცევა ომებით დაშორიშორებულ ქართულ-აფხაზურ და ქართულ-ოსურ საზოგადოებებს შორის ურთიერთნდობის აღდგენა, ფართო საერთაშორისო ჩართულობა, პოლიტიკურ მოლაპარაკებებზე დაფუძნებული კონფლიქტების მოგვარების სტრატეგიის რეალიზაცია.

კონფლიქტების მოგვარება

კონფლიქტების მოგვარების საკითხი მთავრობის საგარეო და საშინაო დღის წესრიგის უმნიშვნელოვანესი კომპონენტია. კონფლიქტების სრულმასშტაბიანი მოგვარების საფუძვლის მოსამზადებლად განსაკუთრებული ყურადღება მიექცევა სტაბილური უსაფრთხო გარემოს შექმნას, პროვოკაციების საფრთხის პრევენციის მყარი მექანიზმის ჩამოყალიბებას და უსაფრთხოების გარანტიების პროცესში საერთაშორისო ორგანიზაციების ჩართულობის უზრუნველყოფას.

კონფლიქტების პოლიტიკური მოგვარების საკითხებთან დაკავშირებულ პოზიციათა პრინციპული განსხვავების მიუხედავად, ქართველმა, აფხაზმა და ოსმა საზოგადოებებმა ერთად უნდა აიღონ პასუხისმგებლობა როგორც რეგიონის, ისე მომავალი თაობების უსაფრთხოებისათვის. საჭიროა მოლაპარაკებების დაწყება უსაფრთხოების გარანტიების თაობაზე, რომლის მექანიზმი უნდა შეიქმნას საერთაშორისო ორგანიზაციების/პარტნიორების ფორმატში (მაგ., ევროკავშირი, ეუთო ან გაერო). გზა გაეხსნება სახალხო დიპლომატიას, სოციალური და ეკონომიკური რეაბილიტაციისა და ბიზნესპროექტებს. წახალისდება ოჯახური, ნათესაური და პირადი ურთიერთობები, რომლებსაც ინარჩუნებს „გამყოფი ხაზის“ ორივე მხარეს მცხოვრები მოსახლეობა.

მეგობარი ქვეყნებისა და საერთაშორისო ორგანიზაციების მონაწილეობით მნიშვნელოვნად გაფართოვდება არასამთავრობო სექტორის ისეთი პროექტების მხარდაჭერა, რომლებიც ხელს შეუწყობს მხარეთა პოლიტიკური ექსპერტების დიალოგს, ბიზნესმენების, ჟურნალისტების, ქალების, ფერმერების, ეკოლოგების, მედიცინის მუშაკების, სტუდენტებისა და სხვა „ინტერესთა ჯგუფების“ შექმნას.

მთავრობის სტრატეგიული ამოცანაა გამყოფი ხაზების მიმდებარე, კონფლიქტით დაზარალებული რეგიონებისა და სოფლების სოციალურ-ეკონომიკური განვითარება, რისთვისაც ამოქმედდება უკვე შემუშავებული შესაბამისი სტრატეგია. აღნიშნული სტრატეგია, თავის მხრივ, დაეფუძნება უკვე განხორციელებულ და მიმდინარე პროექტებს სასმელი და სარწყავი წყლის სისტემების აღდგენის, სკოლების რეაბილიტაციის, ამბულატორიების მოწყობის, გაზიფიკაციის, ადგილობრივი მოსახლეობის მიზნობრივი მატერიალური დახმარებისა და სხვა მიმართულებებით. გაგრძელდება დონორებთან და პარტნიორებთან მუშაობა გამყოფი ხაზების მიმდებარე რეგიონების დახმარების და განვითარების სახელმწიფო პოლიტიკისათვის ხელშეწყობის გაგრძელების მიმართულებით.

ამასთან შემუშავებისა და განხილვის პროცესშია კონფლიქტების მოგვარების სახელმწიფო სტრატეგიის ახალი სამშვიდობო ხედვა და მიდგომები, რაც დაეფუძნება, საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობისა და სუვერენიტეტის პრინციპის დაცვის პირობებში, შერიგების, პირდაპირი დიალოგისა და ნდობის აღდგენის თანამედროვე მიდგომებს. გაგრძელდება დაწყებული სამუშაო ისეთი სამართლებრივ-ინსტიტუციონალური მექანიზმების შესაქმნელად, რომლებიც აფხაზეთისა და სამხრეთ ოსეთის/ცხინვალის რეგიონის მოსახლეობას შესაძლებლობას მისცემს, თავისუფალად ისარგებლოს საქართველოს მოქალაქეებისთვის სხვადასხვა სფეროში დაწესებული ნებისმიერი შეღავათითა და მომსახურებით საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე. ეს შეეხება ასევე საქართველოსა და ევროკავშირს შორის ასოცირების შეთანხმებით საქართველოს მოქალაქეებისათვის გათვალისწინებულ სარგებელს და შესაძლებლობებს სხვადასხვა სფეროში და საქართველოს ევროკავშირთან უვიზო მიმოსვლის თაობაზე დიალოგიდან გამომდინარე პერსპექტივებს.

შესაბამისად, მთავრობის საქმიანობის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ამოცანა იქნება აფხაზურ და ოსურ საზოგადოებებს სრულფასოვნად მიაწოდოს ინფორმაცია საქართველოს ევროინტერგაციის პროცესის შესახებ, მათ შორის, როგორც კონკრეტული სარგებლის, ისე იმ ღირებულებების შესახებ, რასაც საქართველოს ევროპული განვითარების გზა გულისხმობს ადამიანის უფლებების, თავისუფლებების, იდენტობისადა თვითმყოფადობისდაცვის თვალსაზრისით, გააცნოს ასოცირების შეთანხმების, ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი ვაჭრობის შეთანხმებისა (DCFTA) და საქართველოსა და ევროკავშირს შორის უვიზო მიმოსვლის თაობაზე დიალოგიდან გამომდინარე პერსპექტივები. კონფლიქტების მოგვარების წარმატებისათვის გადამწყვეტი იქნება დემოკრატიული ინსტიტუტების მშენებლობა და სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების პრობლემების მოგვარების დაჩქარება. ამ მიმართულებებით სახელმწიფო პოლიტიკის წარმატებამ აფხაზეთისა და სამხრეთ ოსეთის/ცხინვალის რეგიონის საზოგადოებები უნდა დაარწმუნოს ერთიან, ევროპულ სახელმწიფოში ცხოვრების უპირატესობაში.

თავდაცვის სისტემა და შეიარაღებული ძალები

თავდაცვის სფეროში საქართველოს მთავრობის ძირითადი მიზანია ინსტიტუციონალურად გამართული და დემოკრატიულ პრინციპებზე დაფუძნებული თავდაცვის სისტემის შექმნა და ნატოსთან თავსებადი, პროფესიონალი, ღირსეული და ქვეყნის წინაშე არსებული საფრთხეების ადეკვატური შეიარაღებული ძალების ჩამოყალიბება. თავდაცვის უწყებას ნატოში გაწევრიანების გზაზე ერთ-ერთი წამყვანი როლი ეკისრება. შესაბამისად, მისი განსაკუთრებული პრიორიტეტი ალიანსში გაწევრიანების ყველა წინაპირობის დაკმაყოფილება და საერთაშორისო უსაფრთხოების უზრუნველყოფაში ქმედითი წვლილის შეტანაა.

დასახული მიზნების მისაღწევად 2013-2014 წლებში თავდაცვის სფეროში არაერთი მნიშვნელოვანი ნაბიჯი გადაიდგა, რასაც როგორც ქვეყნის შიგნით, ისე მის გარეთ პოზიტიური შეფასებები მოჰყვა. 2014 წლის დასაწყისში ნატოს ექსპერტებმა სპეციალურ ანგარიშში აღნიშნეს, რომ თავდაცვის სფეროში გამჭვირვალობის გაზრდის, კორუფციის რისკების შემცირების და ინსტიტუციონალური რეფორმების განხორციელების კუთხით მიღწეული პროგრესი და დაგროვილი გამოცდილება საქართველომ ნატოს სხვა პარტნიორ და წევრ ქვეყნებს უნდა გაუზიაროს.

თავდაცვის სისტემის სამომავლო გეგმები და პრიორიტეტები დეტალურად არის გაწერილი სტრატეგიულ და კონცეპტუალურ დოკუმენტებში.

თითოეული ახალი ინიციატივა ეფუძნება წარსულის გამოცდილების, არსებული საჭიროებებისა და შესაძლებლობებისა და წარმატებული საერთაშორისო პრაქტიკის ანალიზს. გაზრდილი გლობალური რისკებისა და შეზღუდული რესურსების პირობებში განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ტრანსფორმაციის პრიორიტეტების სწორად განსაზღვრა, განხორციელების ოპტიმალური ვადების დადგენა, პრიორიტეტული მიმართულებების დაბალანსებულად განვითარება და საერთაშორისო დახმარების მაქსიმალურად ეფექტიანად გამოყენება.

მიმდინარე და დაგეგმილ ინსტიტუციონალურ რეფორმებს შორის მნიშვნელოვანია თავდაცვის სისტემის გამჭვირვალობისა და ანგარიშვალდებულების უზრუნველყოფა; მართვისა და დაგეგმვის სისტემების ინსტიტუციონალიზაცია-სრულყოფა; სფეროს მარეგულირებელი საკანონმდებლო ბაზის რევიზია-განახლება და შიდა კონტროლის მექანიზმების დახვეწა.

გამჭვირვალობის მაღალი დონის შენარჩუნების და კორუფციის პრევენციის მიზნით 2014 წელს დამტკიცდა კეთილსინდისიერების ამაღლების ორწლიანი სამოქმედო გეგმა, რომელშიც დეტალურად არის გაწერილი დამატებით დაგეგმილი ანტიკორუფციული ღონისძიებები და მათი განხორციელების ვადები.

მართვის სისტემის გასაუმჯობესებლად იგეგმება გადაწყვეტილებების მიღების ახალი, 2014 წელს ამოქმედებული, სამდონიანი სისტემის კიდევ უფრო დახვეწა. ეს სისტემა თავდაცვის უწყების თითოეული სტრუქტურული ერთეულის სხვადასხვა რანგის თანამშრომელს სამუალებას აძლევს, აქტიური მონაწილეობა მიიღონ გადაწყვეტილებების მიღების პროცესში.

სამომავლოდ მნიშვნელოვანი პრიორიტეტი იქნება მოკლე, საშუალო- და გრძელვადიანი პროგრამული ბიუჯეტის დაგეგმვის, რესურსების მართვის და შესყიდვების დაგეგმვის სისტემების განვითარება-მოდერნიზაცია. დამტკიცდა თავდაცვის დაგეგმვის სახელმძღვანელო, მომზადდა თავდაცვის ინტეგრირებული პროგრამა.

თავდაცვის სფეროსთვის მიკუთვნებული საკითხების უკეთ რეგულირებისთვის გაგრძელდება მუშაობა მარეგულირებელი კანონმდებლობისა და პროცედურების გადახედვა-განახლებაზე.

შიდა კონტროლის მექანიზმების დასახვეწად განსაკუთრებული ყურადღება გამახვილდება ახლად შექმნილი შიდა აუდიტის დეპარტამენტის სრულად ამოქმედებასა და სხვა შიდა მაკონტროლებელი სტრუქტურების ეფექტიანობის ამაღლებაზე.

შეიარაღებული ძალების შესაძლებლობების განვითარების თვალსაზრისით, პრიორიტეტული იქნება რეზიუმებისა და მობილიზაციის ეფექტიანი სისტემის შექმნა; საპარტნერო თავდაცვის, ტანკსაწინააღმდეგო, დაზვერვითი, საინჟინრო, ლოგისტიკური უზრუნველყოფის და ინფორმაციული და კავშირგაბმულობის შესაძლებლობების გაძლიერება; სამხედრო ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესება; სამხედრო წვრთნებისა და განათლების სისტემის დახვეწა; სპეციალური ოპერაციების ძალების გაძლიერება; კიბერუსაფრთხოების სისტემის დანერგვა და სამხედრო მოსამსახურეთა სოციალური დაცვის გარანტიების განმტკიცება.

გაგრძელდება მუშაობა ინფრასტრუქტურული პროექტების დაგეგმვა-განხორციელებაზე, კერძოდ, სამხედრო ბაზების, ყაზარმების და სასადილოების აშენება-კეთილმოწყობაზე, რაც სამხედრო მოსამსახურებს მისცემს შესაძლებლობას, მათზე დაკისრებული მოვალეობები ადეკვატურ და ღირსეულ პირობებში შეასრულონ.

წვრთნებისა და განათლების სისტემის შემდგომი რეფორმა ფოკუსირებული იქნება ამოცანებზე ორიენტირებული და რეალურ საბრძოლო პირობებთან მაქსიმალურად მიახლოებული, და ერთობლივი საერთაშორისო წვრთნების ჩატარებაზე, ასევე, სამხედრო მოსამსახურეთა განათლების პროგრამების და შესაბამისი სასწავლო პროცესების დახვეწაზე.

სამხედრო მოსამსახურეთა სოციალური უფლებების დაცვის მიზნით გაგრძელდება მუშაობა დაჭრილი სამხედრო მოსამსახურების მხარდაჭერის პროგრამებზე, დაჭრილი და დაღუპული სამხედრო მოსამსახურების ოჯახების დახმარებაზე, სამხედრო მოსამსახურების სამედიცინო და კვებითი უზრუნველყოფის ხარისხის ამაღლებაზე და საპენსიო სისტემის რეფორმაზე. უფლებების დაცვის ნაწილში განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმობა სამხედრო მოსამსახურეთა მირითადი უფლებებისა და თავისუფლებების (მათ შორის, არჩევანის ფარულობისა და თავისუფლების) დაცვაზე, გენდერული დისკრიმინაციის ნებისმიერი ფორმის აღმოფხვრა-პრევენციაზე და სამხედრო-სამოქალაქო ურთიერთობების გამყარებაზე.

თავდაცვის უწყების საქმიანობის ერთ-ერთი მთავარი ორიენტირი სამომავლოდაც იქნება ნატოსა და სხვა სტრატეგიულ პარტნიორებთან თანამშრომლობის გაღრმავება. თავდაცვის უწყება გააგრძელებს ინტენსიურ ურთიერთობას ნატოსთან, ევროკავშირთან, აშშ-სა და სხვა ქვეყნებთან. განსაკუთრებული აქცენტი გაკეთდება აგრეთვე რეგიონალური უსაფრთხოების განმტკიცებაზე და ამ მიზნით რეგიონის ქვეყნებთან ორმხრივ და მრავალმხრივ ურთიერთობებზე.

დღევანდელ მსოფლიოში თავდაცვის დიპლომატია სულ უფრო მზარდ მნიშვნელობას იძენს. საქართველოს თავდაცვის უწყება ამ მიმართულებითაც გამორჩეულად აქტიური იქნება. მომავალში საქართველო საერთაშორისო ასპარეზზე წარმოდგენილი იქნება არა მხოლოდ საერთაშორისო მისიებში ჩართული სამხედრო ძალით, არამედ როგორც თავდაცვის ინსტიტუციონალურ განვითარებაში განსაკუთრებული პოზიტიური გამოცდილების ექსპორტიორი ქვეყანა.

დიასპორაზე ზრუნვა

მთავრობა განსაკუთრებულ ყურადღებას დაუთმობს უცხოეთში მცხოვრებ თანამემამულეებს, მათ ჩართულობას ქართულ საზოგადოებრივ-პოლიტიკურ, სოციალურ-ეკონომიკურ და კულტურულ ურთიერთობებში, აგრეთვე კავშირების განმტკიცებას საქართველოსა და იმ ქვეყნებს შორის, სადაც საქმიანობენ ჩვენი თანამემამულეები.

მთავრობა გააგრძელებს ზრუნვას უცხოეთში მცხოვრებ თანამემამულეებში, განსაკუთრებით კი, სასკოლო ასაკის ბავშვებში ქართული ენის ცოდნის და ქართული ცნობიერების ამაღლებაზე. უცხოეთში მოქმედი ქართული ეთნოკულტურული კომპონენტის მქონე ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებისათვის გაგრძელდება ადგილსამყოფელი სახელმწიფოს საგანმანათლებლო სტანდარტების გათვალისწინებით სასწავლო პროგრამების შექმნა და პედაგოგთა გადამზადება.

მთავრობა გააგრძელებს, აგრეთვე, უცხოეთში ქართული საკვირაო სკოლების, ანსამბლების, სპორტული გუნდების და უცხოეთში არსებული სხვა ტიპის დიასპორული ორგანიზაციების ტრადიციულ მხარდაჭერასა და დახმარებას.

მთავრობა გააგრძელებს ზრუნვას უცხოეთში მდებარე ქართული ისტორიულ-კულტურული ობიექტების მოძიებისათვის, მოვლა-პატრონობისთვის, რესტავრაციისა და შესაძლებლობის შემთხვევაში – საქართველოსთვის გადმოცემისთვის.

მთავრობა განსაკუთრებულად შეუწყობს ხელს უცხოეთში ქართული დიასპორული ორგანიზაციების (პროფესიული, სამეცნიერო, კულტურული, ახალგაზრდული და სხვ.) დაფუძნებასა და მათ საქმიანობას. დიასპორული ორგანიზაციების სათანადო აღრიცხვის, მათთან ოპერატიული კომუნიკაციის და დიასპორული ორნისძიებების მასშტაბურად დაგეგმვა-განხორციელების მიზნით შეიქმნება დიასპორული ორგანიზაციების რეესტრი, სადაც თავს მოიყრის ინფორმაცია საზღვარგარეთ არსებული ქართული დიასპორული ორგანიზაციების, მათი დამფუძნებლებისა და ხელმძღვანელების, ორგანიზაციის მიზნებისა და განხორციელებული საქმიანობის შესახებ.

ევროკავშირთან ასოცირების შეთანხმების მოთხოვნებიდან გამომდინარე, მთავრობა უზრუნველყოფს ემიგრანტებთან დაკავშირებული ვალდებულებების შესრულებას. მთავრობა გააგრძელებს საერთაშორისო ორგანიზაციებთან თანამშრომლობას უცხოეთში მცხოვრები თანამემამულეების ინფორმირების მიმართულებით.

კულტურა

სახელმწიფოს კულტურის პოლიტიკა მიმართული იქნება ქვეყნის ეროვნული და კულტურული იდენტობის შენარჩუნებისაკენ. საქართველო-ევროკავშირის ასოცირების შესახებ შეთანხმების თანახმად, უზრუნველყოფილი იქნება თანამშრომლობა ევროკავშირთან, რათა შემუშავდეს და დაინერგოს ინკლუზიური კულტურის პოლიტიკა. ამასთან, ყოველმხრივ შეეწყობა ხელი „კულტურული თვითგამოხატვის მრავალფეროვნების დაცვისა და ხელშეწყობის შესახებ“ იუნესკოს 2005 წლის კონვენციის განხორციელებას.

მნიშვნელოვანი ნაბიჯები გადაიდგმება, რათა კულტურის სფერო ინტეგრირებული იყოს ქვეყნის სოციალური და ეკონომიკური განვითარების პროცესში. ამ მიზნით ხელი შეეწყობა შემოქმედებითი ინდუსტრიების ჩამოყალიბებასა და განვითარებას.

კვლავაც უზურუნველყოფილი იქნება ისეთი პრინციპების გატარება, როგორიცაა, საქართველოს მოქალაქეების თავისუფალი საქმიანობა კულტურის სფეროში და ხელისუფლების ჩაურევლობა შემოქმედებით პროცესში.

დასახული ამოცანების შესასრულებლად შემუშავდება კულტურის პოლიტიკის ჩარჩო-დოკუმენტი და კულტურის განვითარების სტრატეგიული გეგმა. გადაიდგმება მნიშვნელოვანი ნაბიჯები კულტურის სფეროში მოქმედი საკანონმდებლო ბაზის გაუმჯობესების მიზნით. დაიწყება კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროსა და მასში შემავალი ორგანიზაციების ინსტიტუციონალური რეფორმები.

გაგრძელდება ქართული კულტურული სივრცის მსოფლიოს კულტურულ სივრცეში ინტეგრაცია საერთაშორისო კულტურული ურთიერთობების მხარდაჭერის ღონისძიებებით.

კულტურული მემკვიდრეობის დაცვისა და რეაბილიტაციის პროცესი წარიმართება საერთაშორისო კონვენციების, მსოფლიოში აღიარებული სტანდარტების, იუნესკოსა და სხვა საერთაშორისო ორგანიზაციების რეკომენდაციების გათვალისწინებით. ხელი შეეწყობა კულტურული მემკვიდრეობის პოპულარიზაციას ქვეყნის შიგნით და მის ფარგლებს გარეთ. ასევე მნიშვნელოვანი ნაბიჯები გადაიდგმება საზოგადოების ცნობიერების ამაღლების კუთხით.

მნიშვნელოვანი როლი მიენიჭება სახელოვნებო განათლების სასწავლებლების სახელმწიფო ხელშეწყობას. სახელმწიფო პროგრამების პრიორიტეტების შესაბამისად მოხდება საუკეთესო პროექტების შერჩევა და ხელი შეეწყობა მათ განხორციელებას.

გაგრძელდება რეგიონებში კულტურული ცხოვრების აღორძინება და განვითარება, რაც გამოიხატება რეგიონების კინოთეატრების აღჭურვით, მუნიციპალიტეტებთან ერთად კულტურისა და დასვენების პარკების რეაბილიტაციით, კლასიკური მუსიკის პოპულარიზაციით, სახელოვნებო სკოლების პედაგოგთა და მოსწავლეთა მეთოდური დახმარების ღონისძიებებით, ფოლკლორული ანსამბლების ტექნიკური მხარდაჭერით, თეატრალური დასებისა და სტუდიების საქმიანობის ხელშეწყობითა და პოპულარიზაციით.

საგანგებო ღონისძიებები გატარდება ქართული ენის, როგორც სახელმწიფო ენის, დასაცავად. სახელმწიფო ენაზე იზრუნებს სახელმწიფო, რათა გარანტირებული იყოს ქართული ენის კონსტიტუციური სტატუსის დაცვა.

სპორტი და ახალგაზრდობა

გაგრძელდება სპორტული ფედერაციებისა და ახალგაზრდული ორგანიზაციების საქმიანობაში ჩაურევლობის პოლიტიკა.

ფიზიკური აღზრდისა და სპორტის განვითარებისათვის ხელშეწყობა სახელმწიფოს ერთ-ერთი პრიორიტეტია. თავისუფალი დროის გამოყენების საუკეთესო აღტერნატივად ჯანსაღი ცხოვრების წესის დამკვიდრება საზოგადოების განვითარების მნიშვნელოვანი ასპექტია. სპორტში არსებული ვითარების შესწავლის, კვლევისა და ანალიზის საფუძველზე შემუშავდა და დამტკიცდა სპორტის განვითარების სახელმწიფო პოლიტიკის დოკუმენტი 2014-2020, შემუშავების პროცესშია სპორტის განვითარების სტრატეგიული, კონკრეტული გეგმა, რომლის ძირითადი მიმართულებაა ხელმისაწვდომობა. ევროპული გამოცდილების გათვალისწინებით მიღებული იქნება სპორტის შესახებ ახალი კანონი; მთელი ქვეყნის მასშტაბით დაიწყება არსებული სპორტული ინფრასტრუქტურის რეაბილიტაცია და მშენებლობა, რეგიონებში სპორტულ-გამაჯანსაღებელი ცენტრების შექმნა და მათი აღჭურვა მოდერნიზებული ინვენტარით. სამომავლოდ საქართველო უმასპინძლებს არაერთ საერთაშორისო სპორტულ ფორუმს.

ახლად დაფუძნებულმა ფიზიკური აღზრდისა და სპორტის სახელმწიფო სასწავლო უნივერსიტეტმა გაიარა ავტორიზაცია. იგი იმუშავებს თანამედროვე ევროპული სტანდარტების შესაბამისი საგანმანათლებლო სისტემით და გახდება სასპორტო განათლების რეგიონალური ცენტრი. განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმობა სპორტის მეცნიერების, მათ შორის, სპორტის მედიცინისა და სპორტის სამართლის განვითარებას. ადამიანის სწორ ფიზიკურ განვითარებაზე ზრუნვა სპეციალისტების საქმიანობის საგანი გახდება. განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს მინიჭებული პროფესიული სპორტული განათლების მიღებას - აღდგა და მსურველთა მიღებას იწყებს საქართველოს ფიზიკური აღზრდისა და სპორტის საზოგადოებრივი კოლეჯი.

საერთაშორისო ორგანიზაციებთან თანამშრომლობით განხორციელდა ახალგაზრდობის პრობლემებისა და გამოწვევების კვლევა, რომელიც საფუძვლად დაედო ქვეყნის ახალგაზრდული პოლიტიკის განხორციელების რეფორმირებულ სამოქმედო გეგმას. კანონმდებლობით მოწესრიგდება გადაწყვეტილების მიღების პროცესში ახალგაზრდობის მონაწილეობა ადგილობრივი და ცენტრალური ხელისუფლების დონეზე, განისაზღვრება მათი საქმიანობის ფორმები. შემუშავდება სტრატეგია არაფორმალური განათლების აღიარებისათვის და შესაბამისი სტანდარტები არაფორმალური განათლების სფეროში; მხარდაჭერილი იქნება მოხალისეობა. ქვეყნის ყველა რეგიონში გაგრძელდება ახალგაზრდული ცენტრების ინფრასტრუქტურის ხელშეწყობა; ცენტრების ფუნქციონირებისათვის შემუშავდება ევროპული სტანდარტების შესაბამისი ახალგაზრდული პროგრამები. სახელმწიფოებრივი აზროვნების, ევროპული,

დემოკრატიული და სამოქალაქო ღირებულებების პოპულარიზაციის მიზნით დაიხვეწება ახალგაზრდული არასამთავრობო ორგანიზაციების მხარდაჭერის პროგრამა.

რეგიონებში მცხოვრები ახალგაზრდების დასაქმების, ასევე ადგილობრივი ახალგაზრდული არასამთავრობო სექტორის წახალისების მიზნით, გაგრძელდება მასშტაბური რეგიონალური საგრანტო კონკურსები სხვადასხვა პროგრამული პრიორიტეტის შესაბამისად. რეგიონში მცხოვრები, განსაკუთრებული საჭიროების მქონე ახალგაზრდების გააქტიურებისა და ინტეგრირების მიზნით განხორციელდება სპეციალური ადაპტირებული პროგრამები. ახალგაზრდობის თვითრეალიზაციისა და ნიჭის გამოვლენის მიზნით განხორციელდება შესაბამისი კულტურულ-შემოქმედებითი, სამეცნიერო და სპორტული ღონისძიებები. ქვეყნის ახალგაზრდობის ევროატლანტიკურ სივრცესთან დაახლოების მიზნით, საერთაშორისო ორგანიზაციებთან და პარტნიორ სახელმწიფოებთან თანამშრომლობის საფუძველზე განხორციელდება შესაბამისი ახალგაზრდული პროგრამები.

თავი II

ძირითადი საბიუჯეტო და მაკროეკონომიკური პარამეტრები

მაკროეკონომიკური პოლიტიკის ამოცანები

საშუალოვადიან პერიოდში ქვეყნის მაკროეკონომიკური პოლიტიკა მიმართული იქნება მაკროეკონომიკური სტაბილურობის უზრუნველყოფისაკენ, რომლის მისაღწევად ძირითადი პრიორიტეტებია:

- ეკონომიკის სტაბილიზაცია და მომდევნო ეტაპზე ეკონომიკის მდგრადი და მაღალი ტემპით ზრდა;
- ინფლაციის დონის ერთნიშნა მაჩვენებლის შენარჩუნება;
- უმუშევრობის დონის შემცირება;
- საინვესტიციო გარემოს გაუმჯობესება;

საშუალოვადიანი მაკროეკონომიკური პროგნოზები

ცხრილი 1. ძირითადი მაკროეკონომიკური ინდიკატორები

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
	ფაქტ.	ფაქტ.	ფაქტ.	მოსალ.	პროგნ.	პროგნ.	პროგნ.	პროგნ.
რეალური მშპ (ზრდის ტემპი)	7.2	6.2	3.2	5.0	5.0	5.5	5.5	5.5
ნომინალური მშპ (მლნ ლარი)	24,344	26,167.3	26,824.9	29,152.0	31,834.0	34,928.2	38,139.70	41,644.9
მშპ ერთ სულ მოსახლეზე (კუთხით დოლარი)	3,230.7	3,523.4	3,596.6	3,715.2	4,057.0	4,451.4	4,860.5	5,307.4
სამომხმარებლი ფასების ინდექსი (საშუალო პერიოდის განაკვლობაში)	8.5	-0.9	-0.5	3.5	4.0	4.0	3.5	3.5
მიმდინარე ანგარიში (პროცენტულად მშპ-თან)	-12.3	-11.7	-6.0	-7.5	-7.4	-7.3	-7.1	-6.9

მშპ

2014 წელს მთლიანი შიდა პროდუქტი 5 პროცენტის ფარგლებში გაიზრდება. საშუალოვადიან პერიოდში ეკონომიკური ზრდა პოტენციური ზრდის ფარგლებში ჩამოყალიბდება და 2015-2018 წლებში 5.5 პროცენტი იქნება. 2018 წელს ნომინალური მთლიანი შიდა პროდუქტი 41.6 მილიარდ ლარს გადააჭარბებს, ხოლო მშპ ერთ სულ მოსახლეზე 2013 წელთან შედარებით 3.3 ათასი ლარით გაიზრდება და 9 288 ლარს გაუტოლდება.

მშპ-ს გრძელვადიან ზრდაში წარმმართველი როლი ექნება ინვესტიციების და ექსპორტის ზრდას.

ფასები

საქართველოს ეროვნული ბანკი ახორციელებს ინფლაციის თარგეთირების პოლიტიკას, რაც ითვალისწინებს ეკონომიკის განვითარებისათვის არსებული დონისათვის ოპტიმალური ინფლაციის განსაზღვრას და მის მიღწევას. 2015 წლისათვის ინფლაციის მიზნობრივი მაჩვენებელი 5 პროცენტს შეადგენს, ხოლო გრძელვადიან პერიოდში 3 პროცენტის მიზანია დასახული.

მიმდინარე ანგარიშის ბალანსი

2014 წელს მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტი სავარაუდოდ მშპ-ს 7.5 პროცენტს შეადგენს. 2015-2018 წლებში ნავარაუდევია მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტის თანმიმდევრული კლება და 2018 წელს მშპ-ს 6.9 პროცენტი იქნება.

ქვეყნის საგარეო ვალის მასტაბილიზებელ მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტი შეადგენს 7.5 პროცენტს.

მთავრობის ვალი

მოსალონელია, რომ მთავრობის ვალი 2014 წლიდან 2018 წლამდე 35.7 პროცენტიდან 33.4 პროცენტამდე შემცირდება.

მიმდინარე ძირითადი ეკონომიკური ტენდენციები

მთლიანი შიდა პროდუქტის დინამიკა

წინასწარი შეფასებით, 2014 წლის ცხრა თვის მთლიანი შიდა პროდუქტის საშუალო რეალურმა ზრდამ 5.9 პროცენტი შეადგინა. სექტემბრის თვეში, წინა წლის სექტემბერთან შედარებით, მთლიანი შიდა პროდუქტი 4.1 პროცენტით გაიზარდა.

ეკონომიკური ზრდის დარგობრივი სტრუქტურა

ქვეყნის ეკონომიკური აქტივობის კუთხით ეკონომიკურ ზრდაში წარმართველი როლი უჭირავთ ვაჭრობას, მრეწველობას და მშენებლობას.

ორი კვარტლის ეკონომიკური ზრდის მაჩვენებელმა 6.0 პროცენტი შეადგინა. ეკონომიკური ზრდის დარგობრივი განხილვა უჩვენებს, რომ ყველაზე სწრაფად გაიზარდა მშენებლობა 16.5 პროცენტით, დამამუშავებელი მრეწველობა 11.1 პროცენტით, ვაჭრობა 9.1 პროცენტით, საფინანსო საქმიანობა 7.8 პროცენტით.

კერძო სექტორის როლი ეკონომიკურ ზრდაში

მიმდინარე წლის პირველი ნახევრის ეკონომიკურ ზრდაში აშკარა წარმართველი როლი ეჭირა კერძო სექტორს. პროდუქციის გამოშვება სამეწარმეო სექტორში წლის პირველ ნახევარში გაიზარდა 13,1 პროცენტით. ბიზნეს სექტორში დასაქმებულთა რაოდენობა - 7 ათასი ადამიანით, კერძო სექტორის მიერ განხორციელებული ინვესტიციები - 36 პროცენტით, ხოლო პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები - 15

პროცენტით (პირდაპირი უცხოური ინვესტიცების ზრდაში ჩათვლილია ის ინვესტიციები, რომლებიც წინა პერიოდში ითვლებოდა პიდაპირ უცხოურ ინვესტიციებად, ხოლო 2014 წლის მეორე კვარტალში რეკლასიფიცირდა პორტფელურ ინვესტიციებად).

ფასები

2014 წლის ოქტომბერში 2013 წლის ოქტომბერთან შედარებით ინფლაციის დონემ საქართველოში 3.4 პროცენტი შეადგინა. 2014 წლის ცხრა თვის მშპ-ის დეფლატორის საშუალო მაჩვენებელი შეადგენს 3.2 პროცენტს. საქართველოს მიზნობრივი ინფლაცია 2015 წლიდან 5 პროცენტს შეადგენს. აღნიშნული მაჩვენებლის მიღწევას ეროვნული ბანკი წლის ბოლოსთვის ვარაუდობს.

ლარის გაცვლითი კურსი

საქართველოს ეროვნული ბანკი ახორციელებს თავისუფალი მცურავი სავალუტო კურსის პოლიტიკას. 2014 წლის დასაწყისში ლარის გაუფასურების ტენდენცია შეცვალა გამყარების ტენდენციამ. მერყეობა, რომელიც ლარის გაცვლით კურსს ახასიათებს ნორმალური მოვლენაა და ასეთი მერყეობა როგორც გამყარების ისე გაუფასურების მიმართულებით მომავალშიც გვექნება.

2014 წლის იანვართან შედარებით 2014 წლის 31 ოქტომბრისათვის ლარი აშშ დოლართან მიმართებაში 0.28 პროცენტით, ხოლო ევროსთან მიმართებაში 7.3 პროცენტით გამყარდა.

ბიუჯეტის საგადასახადო შემოსავლები

2014 წლის 9 თვის მონაცემებით, ნაერთი ბიუჯეტის ფაქტიური საგადასახადო შემოსავლები საპროგნოზო მაჩვენებლებს 1.9 პროცენტით, ხოლო წინა წლის შესაბამისი პერიოდის ფაქტიურ მაჩვენებელს 12.2 პროცენტით აჭარბებს.

2014 წლის განმავლობაში საგადასახადო შემოსავლების მობილიზაციის ტენდენციებზე დაყრდნობილი პროგნოზის მიხედვით გადასახადების დაგეგმილი 2014 წლის მაჩვენებელი გადაჭარბებით შესრულდება.

საგარეო ვაჭრობა

მიმდინარე წლის იანვარ-სექტემბერში ექსპორტი გაიზარდა 7 პროცენტით, მათ შორის რუსეთში 103 პროცენტით, თურქეთში 27.2 პროცენტით, ხოლო ევროკავშირის ქვეყნებში 23.1 პროცენტით. შემცირდა ექსპორტი აზერბაიჯანში, რაც სრულად მსუბუქი ავტომობილების ექსპორტის კლებით არის გამოწვეული. 2014 წლის ცხრა თვეში იმპორტი გაიზარდა 12 პროცენტით, ხოლო საგარეო სავაჭრო ბრუნვა გაიზარდა 10 პროცენტით.

მიმდინარე ანგარიშის ბალანსი

2013 წელს საგრძნობლად შემცირდა მიმდინარე ანგარიშის ბალანსი და მთლიანი შიდა პროდუქტის 5.9 პროცენტი შეადგინა. დეფიციტის დაფინანსების ძირითადი წყარო იყო პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები, რამაც 2013 წელს შეადგინა დეფიციტის 95 პროცენტი.

2014 წლისათვის მოსალოდნელია მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტის ზრდა 7.5 პროცენტამდე. სამუალოვადიან პერიოდში ქვეყნის ეკონომიკური პოლიტიკა მიმართული იქნება მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტის მშპ-ის 7 პროცენტზე დაბალ ნიშნულზე შენარჩუნებისაკენ.

საკრედიტო რეიტინგები

2014 წელს საერთაშორისო სარეიტინგო კომპანიებმა გააუმჯობესეს საქართველოს საკრედიტო რეიტინგი. Moody's-მა საქართველოს საკრედიტო რეიტინგი გაზარდა Ba3 სტაბილურიდან Ba3 პოზიტიურამდე. ხოლო, Fitch-მა BB- სტაბილურიდან BB- პოზიტიურამდე.

სახელმწიფო ვალი

მთავრობის ვალი მთლიან ეკონომიკასთან მიმართებაში სტაბილურობით ხასიათდება და 2014 წლის ბოლოსათვის, სავარაუდოდ, მშპ-ს 35.7 პროცენტის დონეზე იქნება. აქედან, საგარეო ვალი იქნება 26.9 პროცენტი, ხოლო საშინაო ვალი 8.9 პროცენტი. აღნიშნული მაჩვენებელი სახელმწიფო ვალის კრიტიკულ მაჩვენებლისგან საკმაოდ შორსაა.

ახალი პროგრამა სავალუტო ფონდთან

მიმდინარე წლის 31 ივლისს საერთაშორისო სავალუტო ფონდის აღმასულებელმა საბჭომ დაამტკიცა 36 თვიანი (100 მლნ SDR) საქართველოს მთავრობის ეკონომიკური მხარდაჭერის პროგრამა. აღნიშნული პროგრამის განხორციელება სამუალებას მოგვცემს შევამციროთ მაკროეკონომიკური მოწყვლადობა, გავაფართოვოთ ეკონომიკური პოლიტიკის ბუფერები და გავაუმჯობესოთ ეკონომიკური ზრდის მაჩვენებელი, რაც ქვეყნის ეკონომიკას გახდის უფრო მდგრადს საგარეო შოკების მიმართ. პროგრამის ფარგლებში ფინანსურ მხარდაჭერაზე მეტად მნიშვნელოვანია, რომ პროგრამა ქვეყნის მიმართ ნდობის ხარისხს ასწევს.

პროგრამის ფარგლებში დაგეგმილი ძირითადი მაკროეკონომიკური პარამეტრებია: 5-6 პროცენტის რეალური ეკონომიკური ზრდა; საბიუჯეტო დეფიციტის თანმიმდევრული შემცირება 2014 წელს დაგეგმილი მშპ-ის 3.7 პროცენტიდან 2015 წელს 3.0 პროცენტამდე და 2016 წელს 2.8 პროცენტამდე.

ეკონომიკის მოკლე მიმოხილვა

ეკონომიკური ზრდა

2014 წლის სექტემბერში ეკონომიკა 4.1 პროცენტით გაიზარდა. წინასწარი შეფასებით მიმდინარე წლის სექტემბერში, 2013 წლის სექტემბერთან შედარებით ეკონომიკურმა ზრდამ 4.1 პროცენტი შეადგინა. ამასთან, მშპ იანვარ-სექტემბერში, წინა წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით 5.9 პროცენტით გაიზარდა.

2014 წლის სექტემბერში ეკონომიკური აქტივობა 13.2 პროცენტით გაიზარდა. ეკონომიკური აქტივობა გაიანგარიშება დღგ-ის გადამხდელ საწარმოთა დეკლარირებული ბრუნვის ოპერატიული მონაცემებზე დაყრდნობით. ეკონომიკური აქტივობა იანვარ-სექტემბერში 13.2 პროცენტით გაიზარდა წინა წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით.

ეკონომიკური ზრდის წარმმართველი სექტორებია ვაჭრობა, მრეწველობა, მშენებლობა და ტრანსპორტი.

მშპ-ის ორი კვარტლის დაზუსტებული მონაცემების მიხედვით მნიშვნელოვანი ზრდები აღინიშნებოდა შემდეგ დარგებში: მშენებლობა 16.5 პროცენტი, დამამუშავებელი მრეწველობა 11.1 პროცენტი, ვაჭრობა 9.1 პროცენტი, საფინანსო საქმიანობა 7.8 პროცენტით და ტრანსპორტი 7.6 პროცენტი. კლება დაფიქსირდა სამთომოპოვებით მრეწველობაში (10.6 პროცენტი) და ელექტროენერგიის, აირის და წყლის წარმოება და განაწილებაში (3.2 პროცენტი).

2014 წლის ცხრა თვის მონაცემებით, დღგ-ს გადამხდელთა საწარმოთა ბრუნვის მოცულობა 13.2 პროცენტით გაიზარდა. აღნიშნულ ზრდაში ყველაზე მეტი წვლილი შეიტანეს ვაჭრობამ (4.6%), მშენებლობამ (1.9%) და მრეწველობამ (1.3%).

ეკონომიკური ზრდის წარმმართველ ფაქტორს კერძო ინვესტიციები შეადგენს. 2014 წლის პირველ ნახევრის მონაცემებით ინვესტიციები გაიზარდა 32.3 პროცენტით. განსაკუთრებით მაღალი ზრდა დაფიქსირდა კერძო ინვესტიციებში, რომელიც 2014 წლის პირველ ნახევარში 36 პროცენტით გაიზარდა. მშპ-ის შემოსავლის ფორმირების ანგარიშის მიხედვით გაიზარდა საოპერაციო მოგება (27.2%-ით), გადასახადები (14.6%-ით), ხოლო შემცირდა შრომის ანაზღაურება (4.0%-ით).

ფასები

2014 წლის ოქტომბერში წინა თვესთან შედარებით ინფლაციის დონემ 0.3 პროცენტი შეადგინა. ინფლაციის მაჩვენებლის ფორმირებაში ძირითადი გავლენა იქონია სურსათისა და უალკოჰოლო სასმელების და ტრანსპორტის ფასების ცვლილებებმა. პირველ ჯგუფში ფასები 1.0 პროცენტით გაიზარდა, რაც ოქტომბრის ინფლაციის მთლიან მაჩვენებელზე 0.28 პროცენტული პუნქტით აისახა. ხოლო ტრანსპორტის ფასები 1.7 პროცენტით შემცირდა და თვის ინფლაციაზე -0.17 პროცენტული პუნქტით მოახდინა გავლენა.

სამომხმარებლო ფასები 2014 წლის ოქტომბერში 2013 წლის ოქტომბერთან შედარებით 3.4 პროცენტით გაიზარდა. 12 თვიან ინფლაციაზე მნიშვნელოვანი გავლენა სამომხმარებლო კალათის ორმა სასაქონლო

ჯგუფმა მოახდინა. სურსათი და უალკოჰოლო სასმელებმა სამომხმარებლო ფასები 2.37 პროცენტით, ხოლო ჯანდაცვამ 0.61 პროცენტით გაზარდა.

2014 წლის სექტემბერში მშპ-ის დეფლატორის საშუალო მაჩვენებელი 3.2 პროცენტით გაიზარდა.

ფისკალური პოლიტიკა

გრძელვადიანი პერიოდისთვის მთავრობის სტრატეგია ფისკალური მდგომარეობის გაუმჯობესება, რაც უზრუნველყოფს ეკონომიკური ზრდის მაღალი ტემპის შენარჩუნებას და მაკროეკონომიკურ სტაბილურობას;

2015-2018 წლებისთვის **ფისკალური პოლიტიკის ამოცანებს** წარმოადგენს:

- სახსრების მიმართვა ისეთ პრიორიტეტულ მიმართულებებზე, როგორიცაა საპენსიო უზრუნველყოფა, სოციალური სფერო, ჯანდაცვა განათლება, სოფლის მეურნეობა, ინვესტიციები ინფრასტრუქტურის განვითარებისათვისა და მოსახლეობის დასაქმებისათვის;
- ბიუჯეტის დეფიციტის ნიშნულის ისეთი მოცულობის ფარგლებში შენარჩუნება, რომელიც ხელს შეუწყობს ქვეყნის ეკონომიკურ სტაბილურობას;
- სახელმწიფო ფინანსების მართვის შემდგომი სრულყოფა.

საქართველოს 2013 წლის ბიუჯეტის შესრულების მაჩვენებლები

2013 წელს ნაერთი ბიუჯეტის შემოსავლების სახით მობილიზებულია 7 437.2 მლნ ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის 93.6 პროცენტია (ცხრილი 2).

გადასახადების სახით მობილიზებულია 6 659.3 მლნ ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის 91.4 პროცენტია, ხოლო მშპ-თან მიმართებაში 24.8 პროცენტი შეადგინა. მათ შორის :

- საშემოსავლო გადასახადის სახით მობილიზებულია 1 934.3 მლნ ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (1 939.0 მლნ ლარი) 99.8 პროცენტია, ხოლო მისი წილი მშპ-ის მიმართ 7.2 პროცენტია.
- მოგების გადასახადის სახით მობილიზებულია 806.5 მლნ ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (924.0 მლნ ლარი) 87.3 პროცენტია, ხოლო მისი წილი მშპ-ის მიმართ 3.0 პროცენტია.
- დამატებული ღირებულების გადასახადის სახით მობილიზებულია 2 847.9 მლნ ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (3 402.0 მლნ ლარი) 83.7 პროცენტია, ხოლო მისი წილი მშპ-ის მიმართ 10.6 პროცენტია.
- აქციზის სახით მობილიზებულია 722.2 მლნ ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (663.0 მლნ ლარი) 108.9 პროცენტია, ხოლო მისი წილი მშპ-ის მიმართ 2.7 პროცენტია.
- იმპორტის გადასახადის სახით მობილიზებულია 89.4 მლნ ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (104.0 მლნ ლარი) 85.9 პროცენტია, ხოლო მისი წილი მშპ-ის მიმართ 0.3 პროცენტია.

- ქონების გადასახადის სახით მობილიზებულია 230.7 მლნ ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (232.0 მლნ ლარი) 99.5 პროცენტია, ხოლო მისი წილი მშპ-ის მიმართ 0.9 პროცენტია.
- სხვა გადასახადის სახით მობილიზებულია 28.2 მლნ ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (25.0 მლნ ლარი) 113.0 პროცენტია, ხოლო მისი წილი მშპ-ის მიმართ 0.1 პროცენტია.

გრანტების სახით მობილიზებულია 238.9 მლნ ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის 118.0 პროცენტია.

სხვა შემოსავლების სახით მობილიზებულია 538.9 მლნ ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (450.0 მლნ ლარი) 119.8 პროცენტია.

ცხრილი 2. ნაერთი ბიუჯეტის შემოსავლები

მლნ ლარი

დასახელება	ნაერთი ბიუჯეტი				
	გეგმა	ფაქტი	+/-	%	% მშპ-სთან
შემოსავლები	7,941.5	7,437.2	-504.3	93.6	27.7
გადასახადები	7,289.0	6,659.3	-629.7	91.4	24.8
საშემოსავლო გადასახადი	1,939.0	1,934.3	-4.7	99.8	7.2
მოგების გადასახადი	924.0	806.5	-117.5	87.3	3.0
დამატებული ღირებულების გადასახადი	3,402.0	2,847.9	-554.1	83.7	10.6
აქციზი	663.0	722.2	59.2	108.9	2.7
იმპორტის გადასახადი	104.0	89.4	-14.6	85.9	0.3
ქონების გადასახადი	232.0	230.7	-1.3	99.5	0.9
სხვა გადასახადი	25.0	28.2	3.2	113.0	0.1
გრანტები	202.5	239.0	36.5	118.0	0.9
სხვა შემოსავლები	450.0	538.9	88.9	119.8	2.0

არაფინანსური აქტივების კლებიდან მობილიზებულ იქნა 125.7 მლნ ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (150.0 მლნ ლარი) 83.8 პროცენტია, ხოლო მისი წილი მშპ-ის მიმართ 0.5 პროცენტია.

ფინანსური აქტივების კლებიდან მობილიზებულ იქნა 41.6 მლნ ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (35.0 მლნ ლარი) 118.8 პროცენტია, ხოლო მისი წილი მშპ-ის მიმართ 0.2 პროცენტია.

გალდებულებების ზრდის ხარჯზე 2013 წელს მობილიზებულ იქნა 737.9 მლნ ლარი, რაც მთლიანი შიდა პროდუქტის 2.8%-ს შეადგენს.

2013 წელს სახელმწიფო ბიუჯეტით გამოყოფილი ასიგნებები სხვადასხვა სფეროების მიხედვით შემდეგნაირად გადანაწილდა:

- სოციალური სფერო - 1 816,8 მლნ ლარი;**
- განათლება - 682,6 მლნ ლარი;**
- ჯანმრთელობის დაცვა - 481,3 მლნ ლარი;**
- ენერგეტიკა - 56,6 მლნ ლარი;**

- ტრანსპორტი - 515,9 მლნ ლარი;
- დასვენება, კულტურა, სპორტი, რელიგია - 144,6 მლნ ლარი;
- თავდაცვა, საზოგადოებრივი წესრიგი და უსაფრთხოება - 1 490,0 მლნ ლარი.

- 2013 წლის აპრილიდან ყველა ასაკით პენსიონერისა და მკვეთრად გამოხატული შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთათვის პენსიის ოდენობა განისაზღვრა 125 ლარის ოდენობით, ხოლო სექტემბრიდან 150 ლარის ოდენობით. ასევე, განხორციელდა სამხედრო, შინაგან საქმეთა ორგანოებიდან, საქართველოს დაზვერვის სამსახურიდან, სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახურიდან თადარიგში დათხოვნილ პირთა და საქართველოს სამოქალაქო ავიაციის მოსამსახურეთა კომპენსაციის გადაანგარიშება. სულ 2013 წელს საპენსიო უზრუნველყოფის პროგრამული კოდიდან გადარიცხულ იქნა 1 148.8 მლნ ლარი.
- 2013 წლის ივლისიდან გაორმაგდა სიღარიბის ზღვარს ქვემოთ მყოფი ოჯახებისათვის გათვალისწინებული საარსებო შემწეობის ოდენობა და განისაზღვრა ერთწევრიანი ოჯახისათვის 60 ლარის, ხოლო ოჯახის ყოველ მომდევნო წევრზე - 48 ლარის ოდენობით. ასევე, ზრდა შეეხმ მნიშვნელოვნად გამოხატული შეზღუდული შესაძლებლობის სტატუსის მქონე პირებს, შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე ბავშვებს და სხვა მიზნობრივ ჯგუფებს. სულ სოციალური დახმარებების გასაცემად სახელმწიფო ბიუჯეტიდან მიმართული იქნა 471.8 მლნ ლარი.
- 2013 წლის განმავლობაში ქვეყნის მასშტაბით საქართველოს მოქალაქეებისათვის სამედიცინო დაზღვევის ფინანსური ხელმისაწვდომობის მიზნით, საანგარიშო პერიოდში მიიმართა 239.5 მლნ ლარი.
- 2013 წლის თებერვლიდან დაიწყო „მოსახლეობის საყოველთაო ჯანმრთელობის დაცვის პროგრამა“, რომლის მიზანია ჯანმრთელობის დაზღვევის არმქონე საქართველოს მოსახლეობისათვის ფინანსური უზრუნველყოფის შექმნა სამედიცინო მომსახურების ხელმისაწვდომობაზე, პირველადი ჯანდაცვის მომსახურებაზე მოსახლეობის გეოგრაფიული და ფინანსური ხელმისაწვდომობის გაზრდა, ამბულატორიული მომსახურების მოხმარების გაზრდა ძვირადღირებული და მაღალტექნოლოგიური ჰოსპიტალური მომსახურების მოხმარების რაციონალიზაციის მიზნით, ასევე მოსახლეობის ჯანმრთელობის მდგომარეობის გაუმჯობესება გადაუდებელ სტაციონარულ და ამბულატორიულ მომსახურებაზე ფინანსური ხელმისაწვდომობის გაზრდის გზით. პირველი ივლისიდან გაფართოვდა მომსახურების მოცულობა და პროგრამამ მოიცვა ასევე გეგმიურ ამბულატორიული და სტაციონარული მომსახურებები (გეგმიური ქირურგული ოპერაციები მ.შ. კარდიოქირურგიული და ონკოლოგიური ოპერაციები, ონკოლოგიურ პაციენტთა მკურნალობა, მშობიარობა, ლაბორატორიული და ინსტრუმენტული გამოკვლევები და ა.შ.).
- 2013 წელს საქართველოს რეგიონებში განვითარებული სტიქიური მოვლენების შედეგების სალიკვიდაციოდ მიმართული იქნა 40.1 მლნ ლარზე მეტი
- საგზაო ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესების ღონისძიებებზე, გზების მოვლა-შენახვაზე, ახალი მაგისტრალების, შიდასახელმწიფოებრივი და ადგილობრივი გზების მშენებლობაზე დახარჯული იქნა 523.0 მლნ ლარი.
- წყალმომარაგების ინფრასტრუქტურის აღდგენა-რეაბილიტაციაზე მიმართული იქნა 82.7 მლნ ლარი
- სხვადასხვა რეგიონში ინფრასტრუქტურის პროექტების დაფინანსების მიზნით საქართველოს რეგიონებში განსახორციელებელი პროექტების ფონდიდან მიიმართა 355,3 მლნ ლარი, ხოლო სოფლის მხარდაჭერის პროგრამის ფარგლებში 49,7 მლნ ლარი;
- შეძენილ იქნა სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის წარმოების ზრდისათვის აუცილებელი 5 595 ერთეულამდე სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკა და ტექნოლოგიური მოწყობილობები, რისთვისაც მიიმართა 65.5 მლნ ლარი;

- რთველის ხელშეწყობის ღონისძიებებზე მიიმართა 32,5 მლნ ლარამდე, ხოლო სასოფლო-სამეურნეო წარმოების ინტენსიფიკაციაზე და სამელიორაციო სისტემების მოდერნიზაციაზე - 65,3 მლნ ლარი;
- იმულებით გადაადგილებულ პირთა საცხოვრებელი პირობების გასაუმჯობესებლად საქართველოს სხვადასხვა რეგიონებში (არსებულ უბნებში) შენობების, წყალმომარაგების სისტემის, საკანალიზაციო გამწმენდი ნაგებობის, სანიაღვრე არხების, სასმელი წყლის შიდაკომუნიკაციური ქსელების, გზებისა და შიდა ქუჩების რეაბილიტაციაზე და ახალი საცხოვრებელი უბნის მშენებლობაზე მიმართული იქნა 98,4 მლნ ლარამდე;
- ყველა საჯარო სკოლის მოსწავლეთათვის 6,0 მლნ-მდე ერთეული სასკოლო სახელმძღვანელოსა და სამუშაო რვეულების გადასაცემად გაწეული ხარჯების დაფინანსების მიზნით მიიმართა 19,1 მლნ ლარი.
- პირველკლასელი და წარჩინებული მოსწავლეების და მათი დამრიგებლების სპეციალური სასწავლო პროგრამით აღჭურვილი „ნეთბუკებით“ უზრუნველყოფისათვის 2013 წელს მიიმართა 18,4 მლნ ლარამდე;
- საგანმანათლებლო დაწესებულებების რეაბილიტაციისათვის მიიმართა 42,9 მლნ ლარი;
- სამედიცინო დაწესებულებების რეაბილიტაციასა და აღჭურვაზე მიიმართა 7,6 მლნ ლარი მეტი;
- საქართველოს ენერგოსისტემის გასაუმჯობესებლად მიიმართა 142,0 მლნ ლარზე მეტი;
- სასჯელაღსრულების დაწესებულებათა მშენებლობა-რეაბილიტაციის დასაფინანსებლად მიიმართა 30,0 მლნ ლარზე მეტი;
- საქართველოს პარლამენტის შუალედურ და პრეზიდენტის არჩევნებზე მიიმართა 31,2 მლნ ლარამდე;
- საქართველომ მთლიანად დაფარა 2008 წელს გამოშვებული ევროობლიგაციის ძირითადი თანხის დარჩენილი ნაწილი 106,8 მლნ ლარის ოდენობით;

საქართველოს 2014 წლის ბიუჯეტის 9 თვის შესრულების მაჩვენებლები

2014 წლის იანვარ-სექტემბერში ნაერთ ბიუჯეტში შემოსავლების სახით მობილიზებულია 5 833,1 მლნ ლარი, რაც წლიური საპროგნოზო მაჩვენებლის 73,8 პროცენტს შეადგენს. ხოლო გადასახადების ფაქტიური მაჩვენებელი წლიური საპროგნოზო მაჩვენებლის 73,4 პროცენტია.

2014 წლის 9 თვის ნაერთი ბიუჯეტის შემოსავლების შესრულება

	პროგნოზი 2014 წ.	ფაქტი 9 თვე	შესრულება %
შემოსავლები	7 909 000,0	5 833 071,7	73,8%
გადასახადები	7 230 000,0	5 307 882,9	73,4%
გრანტები	144 000,0	126 719,9	88,0%
სხვა შემოსავლები	535 000,0	398 468,9	74,5%

საშემოსავლო გადასახადის სახით მობილიზებულია 1 376,5 მლნ ლარი, რაც წლიური საპროგნოზო მაჩვენებლის (1 905,0 მლნ ლარი) 72,3%-ია. თუმცა აღსანიშნავია ის გარემოებაც, რომ 2014 წლის

1 აპრილიდან დაიწყო დაუბეგრავი მინიმუმის დაბრუნება. აღნიშნული თანხები აპრილ-სექტემბერში დაუბრუნდა 461 534 ფიზიკურ პირს და ჯამში 127,7 მლნ ლარი შეადგინა. თუ ფაქტიურ მაჩვენებელში გავითვალისწინებთ დაბრუნებული დაუბეგრავი მინიმუმის თანხებს, მაშინ საშემოსავლო გადასახადი 11,0 პროცენტით (149,5 მლნ ლარი) აჭარბებს გასული წლის მაჩვენებელს.

მოგების გადასახადიდან მობილიზებულია 660,2 მლნ ლარი, რაც წლიური საპროგნოზო მაჩვენებლის (912,0 მლნ ლარი) 72,4%-ია. აღსანიშნავია, რომ 2013 წელში ადგილი ჰქონდა საწარმოთა ჯამური მოგებების სტაგნაციას, რამაც გავლენა იქონია მიმდინარე წლის მოგების გადასახადზე. შემცირებას ადგილი ჰქონდა მხოლოდ მარტის თვეში გადასახდელ თანხებზე, როცა კომპანიები იხდიან გასულ წელს ავანსად გადახდილ თანხებსა და ფაქტიურ მოგების გადასახადს შორის სხვაობას. 2014 წლის მიმდინარე გადასახდელებში კი ზრდის ტენდენციაა. პოზიტიური ტენდენციებია 2014 წელს, რაც ასახვას ჰქონდებს 2015 წლის მოგების გადასახადში.

დამატებული ღირებულების გადასახადიდან მობილიზებულია 2 421,9 მლნ ლარი, რაც წლიური საპროგნოზო მაჩვენებლის (3 274,0 მლნ ლარი) 74,0%-ია. დღგ-ს გადასახადის ფაქტიური მაჩვენებელი 17,8 პროცენტით (365,8 მლნ ლარი) მეტია გასული წლის მაჩვენებელზე.

აქციზის გადასახადიდან მობილიზებულია 593,2 მლნ ლარი, რაც წლიური საპროგნოზო მაჩვენებლის (739,0 მლნ ლარი) 80,3%-ია. აქციზის გადასახადის ფაქტიური მაჩვენებელი 9,3 პროცენტით (50,3 მლნ ლარი) მეტია გასული წლის მაჩვენებელზე.

იმპორტის გადასახადიდან მობილიზებულია 73,4 მლნ ლარი, რაც რაც წლიური საპროგნოზო მაჩვენებლის (100,0 მლნ ლარი) 73,4%-ია.

ქონების გადასახადიდან მობილიზებულია 166,3 მლნ ლარი, რაც რაც წლიური საპროგნოზო მაჩვენებლის (275,0 მლნ ლარი) 60,5%-ია.

სხვა გადასახადიდან მობილიზებულია 16,4 მლნ ლარი.

გრანტების სახით მობილიზებულია 126,7 მლნ ლარი, რაც წლიური საპროგნოზო მაჩვენებლის (144,0 მლნ ლარი) 88,0%-ია.

სხვა შემოსავლების სახით მობილიზებულია 398,5 მლნ ლარი, რაც წლიური საპროგნოზო მაჩვენებლის (535,0 მლნ ლარი) 74,5%-ია.

2014 წლისათვის სახელმწიფო ბიუჯეტით გამოყოფილი ასიგნებები სხვადასხვა სფეროების მიხედვით შემდეგნაირად გადანაწილდა:

- სოციალური სფერო - 2 117,4 მლნ ლარი,
- განათლება - 771,7 მლნ ლარი;
- ჯანმრთელობის დაცვა - 673,6 მლნ ლარი;
- ენერგეტიკა - 32,8 მლნ ლარი;
- ტრანსპორტი - 584,2 მლნ ლარი;
- დასვენება, კულტურა, სპორტი, რელიგია - 158,3 მლნ ლარი;
- თავდაცვა, საზოგადოებრივი წესრიგი და უსაფრთხოება - 1 523,8 მლნ ლარი.

- მოსახლეობის საპენსიო უზრუნველყოფისთვის გამოყოფილია 1 326.1 მლნ ლარი, რომლის ფარგლებშიც გათვალისწინებულია ტერიტორიული მთლიანობისათვის საბრძოლო მოქმედებებსა და სამშვიდობო ოპერაციებში დაღუპულთა ოჯახებზე ყოველთვიურად 500 ლარიანი კომპენსაციების გაცემა;
- სხვადასხვა კატეგორიის ბენეფიციართა სოციალური დახმარებებისთვის გამოყოფილია 624.8 მლნ ლარი, რომლის ფარგლებშიც 2014 წლის პირველი მარტიდან დევნილთა, ლტოლვილთა და ჰუმანიტარული სტატუსის მქონე პირთა შემწეობები გაიზარდა 45 ლარამდე;
- მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაზღვევით და სახელმწიფო ჯანმრთელობის პროგრამებით უზრუნველყოფის მიზნით სხვადასხვა კატეგორიის ბენეფიციარებზე გათვალისწინებულია 278.1 მლნ ლარზე მეტი.
- 2014 წელს საგზაო ინფრასტრუქტურის მშენებლობა-რეაბილიტაციისათვის დაგეგმილია 501,7 მლნ ლარი;
- რეგიონული და მუნიციპალური ინფრასტრუქტურის, აგრეთვე წყალმომარაგების ინფრასტრუქტურის აღდგენა-რეაბილიტაციასთვის მიიმართება 347.0 მლნ ლარზე მეტი;
- სხვადასხვა რეგიონებში ინფრასტრუქტურული პროექტების დაფინანსების მიზნით საქართველოს რეგიონებში განსახორციელებელი პროექტების ფონდიდან მიიმართება 250.0 მლნ ლარი, ხოლო სოფლის მხარდაჭერის პროგრამისთვის გათვალისწინებულია 50.0 მლნ ლარის მიმართვა;
- პირველკლასელი და წარჩინებული მოსწავლეების და მათი დამრიგებლების სპეციალური სასწავლო პროგრამით აღჭურვილი ნეტბუკებით უზრუნველყოფისათვის გათვალისწინებულია 19.3 მლნ ლარამდე;
- სოფლის მეურნეობის განვითარების მიზნით სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მიერ მიმართულ იქნება 217.3 მლნ ლარამდე, მათ შორის სამელიორაციო სისტემის მოდერნიზაციისთვის - 71.1 მლნ ლარი, შეღავათიანი აგროკურედიტების გაცემის მიზნით 63.8 მლნ ლარი და მცირემიწიან ფერმერთა საზაფხულო სამუშაოების ხელშეწყობის მიზნით 50.0 მლნ ლარი;
- იმულებით გადაადგილებულ პირთა სახლების მშენებლობა-რეაბილიტაციისათვის გამოყოფილია 87.3 მლნ ლარზე მეტი;
- საგანმანათლებლო დაწესებულებების რეაბილიტაციისათვის დაგეგმილია 68.7 მლნ ლარამდე მიმართვა;
- საქართველოს ენერგოსისტემის გასაუმჯობესებლად გამოყოფილია 97.4 მლნ ლარზე მეტი;
- სამედიცინო დაწესებულებების რეაბილიტაციასა და აღჭურვაზე მიმართება 29.2 მლნ ლარამდე.

საქართველოს 2015-2018 წლების შემოსულობების პროგნოზი

2015 წლის ბიუჯეტის ფინანსური გაანგარიშებები ეყრდნობა 5 პროცენტიანი ეკონომიკური ზრდისა და 4 პროცენტიანი ინფლაციის დაშვებას. 2015 წლისათვის დაგეგმილია 8 755 მლნ ლარის შემოსავლების მობილიზება, საიდანაც 8 030 მლნ ლარი იქნება საგადასახადო შემოსავლები, მათ შორის 4 610 მლნ ლარი - არაპირდაპირი, ხოლო 3 420 მლნ ლარი - პირდაპირი გადასახადები. 2015 წელს ბიუჯეტის დეფიციტი მშპ-ს 3.0 პროცენტის დონეზეა ნავარაუდევი.

2015-2018 წლებში, ზრდის ტენდენცია ექნება ბიუჯეტში მობილიზებული თანხების მოცულობას. საშუალოვადიან პერიოდში ბიუჯეტის შემოსავლები საშუალოდ მშპ-ის 27 პროცენტის, ხოლო საგადასახადო შემოსავლები 25 პროცენტის ფარგლებშია ნავარაუდევი.

საშუალოვადიან პერიოდში დაგეგმილია თანმიმდევრული ფისკალური კონსოლიდაციის პოლიტიკის გატარება, რაც ითვალისწინებს 2016 წელს ბიუჯეტის დეფიციტის მშპ-ს 2.8 პროცენტამდე, ხოლო 2018 წლისათვის მშპ-ს 2.0 პროცენტამდე შემცირებას.

ბიუჯეტის ძირითადი მაჩვენებლები

2013-2018 წლებისათვის

ძღმ ღარი

გასახელება	2013 წლის მოსალოდნელი			2014 წლის პროგნოზი			2015 წლის პროგნოზი			2016 წლის პროგნოზი			2017 წლის პროგნოზი			2018 წლის პროგნოზი		
	ნერთი ბაზაზე	სახუმში ბაზაზე	ტერიტორიული ფორმულების ნერთი ბაზაზე	ნერთი ბაზაზე	სახუმში ბაზაზე	ტერიტორიული ფორმულების ნერთი ბაზაზე	ნერთი ბაზაზე	სახუმში ბაზაზე	ტერიტორიული ფორმულების ნერთი ბაზაზე	ნერთი ბაზაზე	სახუმში ბაზაზე	ტერიტორიული ფორმულების ნერთი ბაზაზე	ნერთი ბაზაზე	სახუმში ბაზაზე	ტერიტორიული ფორმულების ნერთი ბაზაზე	ნერთი ბაზაზე	სახუმში ბაზაზე	ტერიტორიული ფორმულების ნერთი ბაზაზე
შემოსაცვლები	7,434.1	6,839.5	1,666.2	7,909.0	7,319.0	1,685.9	8,755.0	8,090.0	1,820.0	9,450.0	8,820.0	1,980.0	10,220.0	9,580.0	2,090.0	11,100.0	10,140.0	2,260.0
გადასახალები	6,659.3	6,287.7	371.6	7,230.0	6,820.0	410.0	8,030.0	7,600.0	430.0	8,720.0	8,310.0	410.0	9,520.0	9,100.0	420.0	10,400.0	9,670.0	730.0
გრანტები	238.9	238.9	1,068.7	144.0	144.0	1,095.9	215.0	215.0	1,155.0	210.0	210.0	1,350.0	170.0	170.0	1,450.0	150.0	150.0	1,300.0
სხვა შემოსაცვლები	535.9	312.9	225.9	535.0	355.0	180.0	510.0	275.0	235.0	520.0	300.0	220.0	530.0	310.0	220.0	550.0	320.0	230.0
სარაზები	6,469.4	6,545.6	995.4	7,236.9	7,195.4	1,137.4	7,665.0	7,596.4	1,223.6	8,000.0	8,065.0	1,285.0	8,606.0	8,671.0	1,385.0	9,272.0	9,097.0	1,475.0
შრომის ანაზღაურება	1,395.0	1,187.6	207.4	1,498.0	1,318.0	180.0	1,615.0	1,405.5	209.5	1,650.0	1,430.0	220.0	1,750.0	1,500.0	250.0	1,850.0	1,580.0	270.0
საქონელი და მომსახურება	1,010.9	765.8	245.1	1,079.0	853.8	225.2	1,190.0	943.1	246.9	1,200.0	920.0	280.0	1,250.0	950.0	300.0	1,330.0	1,000.0	330.0
პროცენტი	237.5	233.0	7.4	310.0	305.0	5.0	364.1	359.1	5.0	380.0	375.0	5.0	385.0	380.0	5.0	400.0	395.0	5.0
სუბსიდიები	547.6	242.6	305.0	542.0	241.4	300.6	516.0	206.1	309.9	550.0	230.0	320.0	580.0	250.0	330.0	620.0	270.0	350.0
გრანტები	14.9	1,083.3	0.3	15.9	1,111.8	0.0	15.9	1,170.9		25.0	1,375.0		26.0	1,476.0		27.0	1,327.0	
სოციალური უზრუნველყოფა	2,295.0	2,083.0	212.0	2,811.0	2,581.4	229.6	2,910.0	2,671.7	238.3	3,065.0	2,815.0	250.0	3,375.0	3,095.0	280.0	3,695.0	3,395.0	300.0
სხვა ხარჯები	968.5	950.3	18.2	981.0	784.0	197.0	1,054.0	840.0	214.0	1,130.0	920.0	210.0	1,240.0	1,020.0	220.0	1,350.0	1,130.0	220.0
.																		
საოპერაციო სამსახური	964.7	293.9	670.8	672.1	123.6	548.5	1,090.0	493.6	596.4	1,450.0	755.0	695.0	1,614.0	909.0	705.0	1,828.0	1,043.0	785.0
არაფინანსური აძლიერების ცვლილება	1,265.8	690.1	575.7	1,524.5	1,026.5	498.0	1,756.7	1,179.3	577.4	2,128.0	1,438.0	690.0	2,296.0	1,596.0	700.0	2,353.0	1,603.0	750.0
ზრდა	1,391.5	767.6	623.9	1,624.5	1,106.5	518.0	1,866.7	1,259.3	607.4	2,198.0	1,488.0	710.0	2,366.0	1,646.0	720.0	2,403.0	1,633.0	770.0

ՀԱՍՏԵՎՈՂԻԱ	2013 წվանդ մուսալողներով			2014 წվանդ պրոցենտով			2015 წվանդ պրոցենտով			2016 წվանդ պրոցենտով			2017 წվանդ պրոցենտով			2018 წվանդ պրոցենտով		
	Կայուն հայտի	և ներշնչող հայտի	Ըստ պարագայուղ բարոյացման հայտի հայտի	Կայուն հայտի	և ներշնչող հայտի	Ըստ պարագայուղ բարոյացման հայտի հայտի	Կայուն հայտի	և ներշնչող հայտի	Ըստ պարագայուղ բարոյացման հայտի հայտի	Կայուն հայտի	և ներշնչող հայտի	Ըստ պարագայուղ բարոյացման հայտի հայտի	Կայուն հայտի	և ներշնչող հայտի	Ըստ պարագայուղ բարոյացման հայտի հայտի	Կայուն հայտի	և ներշնչող հայտի	Ըստ պարագայուղ բարոյացման հայտի հայտի
Քըզիա	125.7	77.5	48.2	100.0	80.0	20.0	110.0	80.0	30.0	70.0	50.0	20.0	70.0	50.0	20.0	50.0	30.0	20.0
ԹԵՇԱՆԱՅԻ ՆԱԽԴՐ	-301.1	-396.2	95.1	-852.4	-902.9	50.5	-666.7	-685.7	19.0	-678.0	-683.0	5.0	-682.0	-687.0	5.0	-525.0	-560.0	35.0
ՑՈՒՑԱՄԱՆ ԱԺՈՅՑՅՈՒՆ ԿՅՋՈՂՅԻԱ	-84.3	-172.1	90.4	203.6	163.1	60.5	244.0	235.0	29.0	200.0	200.0	0.0	95.0	95.0	0.0	230.0	200.0	30.0
ՆՌԱ	360.4	277.1	92.1	273.6	233.1	60.5	314.0	305.0	29.0	250.0	250.0	0.0	250.0	250.0	0.0	260.0	230.0	30.0
ՔԱՂԱՔԻ ՃԱ ՀԵՎԱՅԻՅՈՒՅՆ	91.2		91.2	85.5	25.0	60.5	79.0	50.0	29.0	0.0			0.0			30.0		30.0
ԼԵՍԵՅՑ	110.6	118.5	0.9	108.7	128.7		115.0	135.0		150.0	150.0		150.0	150.0		150.0	150.0	
ՀԱՅՐԵՅ ՃԱ ՏԵՐ	158.6	158.6		79.4	79.4		120.0	120.0		100.0	100.0		100.0	100.0		80.0	80.0	
Քըզիա	444.7	449.2	1.7	70.0	70.0		70.0	70.0	0.0	50.0	50.0	0.0	155.0	155.0	0.0	30.0	30.0	0.0
ՔԱՂԱՔԻ ՃԱ ՀԵՎԱՅԻՅՈՒՅՆ	409.3	409.3		0.0			0.0			0.0			125.0	125.0		0.0		
ԼԵՍԵՅՑ	35.4	39.9	1.7	70.0	70.0		70.0	70.0		50.0	50.0		30.0	30.0		30.0	30.0	
ՀԱՅՐԵՅ ՃԱ ՏԵՐ	0.0	0.0		0.0			0.0			0.0			0.0			0.0		
ՑԱԼՑՈՒՄԱՆ ԱԺՈՅՑՅՈՒՆ ԿՅՋՈՂՅԻԱ	216.8	224.1	-4.7	1,056.0	1,066.0	10.0	910.7	920.7	10.0	878.0	883.0	-5.0	777.0	782.0	-5.0	755.0	760.0	-5.0
ՆՌԱ	737.9	737.9	8.8	1,636.0	1,636.0	20.0	1,330.0	1,330.0	20.0	1,150.0	1,150.0	0.0	1,250.0	1,250.0	0.0	1,250.0	1,250.0	0.0
ՏԱՐԱՐԴ	588.4	588.4		1,036.0	1,036.0	0.0	930.0	930.0		900.0	900.0		1,000.0	1,000.0		1,000.0	1,000.0	
ՏԱՅՆԱՐ	149.5	149.5	8.8	600.0	600.0	20.0	400.0	400.0	20.0	250.0	250.0		250.0	250.0		250.0	250.0	
Քըզիա	521.1	513.8	13.5	580.0	570.0	10.0	419.3	409.3	10.0	272.0	267.0	5.0	473.0	468.0	5.0	495.0	490.0	5.0
ՏԱՐԱՐԴ	454.2	454.2	0.0	532.0	532.0		346.0	346.0		197.0	197.0		398.0	398.0		420.0	420.0	
ՏԱՅՆԱՐ	66.9	59.6	13.5	48.0	38.0	10.0	73.2	63.2	10.0	75.0	70.0	5.0	75.0	70.0	5.0	75.0	70.0	5.0
ՏԱՐԱԲԵՆ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

თავი III

**მხარჯავი დაწესებულებებისათვის გათვალისწინებული ასიგნებების და რიცხოვნობის
ზღვრული მოცულობები, მათ მიერ დაგეგმილი პროგრამები და მათი დაფინანსება**

მხარჯავი დაწესებულებების ასიგნებებისა და რიცხოვნობის ზღვრული მოცულობები

2015-2018 წლებისათვის

კოდი	დასახელება	რიცხოვნობები	მომზადებები	2015 წლის ფარგლებში	2016 წლის გეგმა	2017 წლის გეგმა	2018 წლის გეგმა
01 00	საქართველოს პარლამენტი და მასთან არსებული ორგანიზაციები	1,331.0	60,531.7	62,535.6	65,637.4	68,945.0	
02 00	საქართველოს პრეზიდენტის ადმინისტრაცია	150.0	9,000.0	9,000.0	9,000.0	9,000.0	
03 00	საქართველოს ეროვნული უშიშროების საბჭოს აპარატი	38.0	2,000.0	2,000.0	2,000.0	2,000.0	
04 00	საქართველოს მთავრობის ადმინისტრაცია	352.0	32,500.0	32,500.0	32,500.0	32,500.0	
05 00	სახელმწიფო აუდიტის სამსახური	350.0	12,863.0	13,505.0	14,181.0	14,890.0	
06 00	საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისია	469.0	22,000.0	58,300.0	58,400.0	60,800.0	
	გ.შ. არჩევნების ჩატარების ღონისძიებები			30,000.0	30,000.0	32,000.0	
	გ.შ. პოლიტიკური პარტიებისა და არასამთავრობო სექტორის დაფინანსება		12,785.0	19,000.0	19,000.0	19,000.0	
07 00	საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლო	99.0	3,390.0	3,315.0	3,315.0	3,315.0	
08 00	საქართველოს უზენაესი სასამართლო	148.0	6,615.0	6,615.0	6,615.0	6,615.0	
09 00	საერთო სასამართლოები	1,715.0	50,000.0	50,000.0	50,000.0	51,000.0	
10 00	საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭო	80.0	2,700.0	2,700.0	2,700.0	2,700.0	
11 00	სახელმწიფო რწმუნებულის – გუბერნატორის ადმინისტრაცია აბაშის, ზუგდიდის, მარტვილის, მესტიის, სენაკის, ჩხოროწყუს, წალენჯიხის, ხობის მუნიციპალიტეტებსა და თვითმმართველ ქალაქ ფოთში	33.0	900.0	900.0	900.0	900.0	
12 00	სახელმწიფო რწმუნებულის – გუბერნატორის ადმინისტრაცია ლანჩხუთის, ოზურგეთისა და ჩოხატაურის მუნიციპალიტეტებში	32.0	700.0	700.0	700.0	700.0	
13 00	სახელმწიფო რწმუნებულის – გუბერნატორის ადმინისტრაცია ბალდათის, ვანის, ზესტაფონის, თერჯოლის, სამტრედიის, საჩხერის, ტყიბულის, წყალტუბოს, ჭიათურის, ხარაგაულის, ხონის მუნიციპალიტეტებსა და თვითმმართველ ქალაქ ქუთაისში	33.0	800.0	800.0	800.0	900.0	

კოდი	დასახელება	რიცხვურნობები	მომუშავეთა გეგმა	2015 წლის გეგმის შედები	2016 წლის გეგმა	2017 წლის გეგმა	2018 წლის გეგმა
14 00	სახელმწიფო რწმუნებულის – გუბერნატორის ადმინისტრაცია ახმეტის, გურჯაანის, დედოფლისწყაროს, თელავის, ლაგოდეხის, საგარეჯოს, სიღნაღისა და ყვარლის მუნიციპალიტეტებში	33.0	800.0	800.0	800.0	800.0	800.0
15 00	სახელმწიფო რწმუნებულის – გუბერნატორის ადმინისტრაცია დუშეთის, თიანეთის, მცხეთისა და ყაზბეგის მუნიციპალიტეტებში	32.0	650.0	650.0	650.0	700.0	
16 00	სახელმწიფო რწმუნებულის – გუბერნატორის ადმინისტრაცია ამბროლაურის, ლენტეხის, ონისა და ცაგერის მუნიციპალიტეტებში	32.0	650.0	650.0	650.0	650.0	650.0
17 00	სახელმწიფო რწმუნებულის – გუბერნატორის ადმინისტრაცია ადიგენის, ასპინძის, ახალციხის, ახალქალაქის, ბორჯომისა და ნინოწმინდის მუნიციპალიტეტებში	32.0	650.0	650.0	650.0	650.0	650.0
18 00	სახელმწიფო რწმუნებულის – გუბერნატორის ადმინისტრაცია ბოლნისის, გარდაბნის, დმანისის, თეთრი წყაროს, მარნეულის, წალკის მუნიციპალიტეტებსა და თვითმმართველ ქალაქ რუსთავში	33.0	1,000.0	1,000.0	1,000.0	1,000.0	1,000.0
19 00	სახელმწიფო რწმუნებულის – გუბერნატორის ადმინისტრაცია გორის, კასპის, ქარელისა და ხაშურის მუნიციპალიტეტებში	33.0	700.0	700.0	700.0	700.0	780.0
20 00	ევროპულ და ევროატლანტიკულ სტრუქტურებში ინტეგრაციის საკითხებში საქართველოს სახელმწიფო მინისტრის აპარატი	53.0	3,100.0	3,100.0	3,100.0	3,100.0	3,100.0
21 00	დიასპორის საკითხებში საქართველოს სახელმწიფო მინისტრის აპარატი	20.0	1,200.0	1,200.0	1,200.0	1,200.0	1,200.0
22 00	შერიგებისა და სამოქალაქო თანასწორობის საკითხებში საქართველოს სახელმწიფო მინისტრის აპარატი	30.0	1,350.0	1,400.0	1,400.0	1,400.0	1,400.0
23 00	საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო	4,785.0	100,000.0	100,200.0	100,200.0	100,200.0	100,200.0
24 00	საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო	2,781.0	120,000.0	121,990.0	122,190.0	127,390.0	
25 00	საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტრო	376.0	248,600.0	285,500.0	307,800.0	329,000.0	
26 00	საქართველოს იუსტიციის სამინისტრო	1,733.0	68,500.0	77,000.0	74,000.0	73,000.0	
27 00	საქართველოს საჯელადსრულებისა და პრობაციის სამინისტრო	4,924.0	155,000.0	163,500.0	168,500.0	173,500.0	
28 00	საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტრო	716.0	100,000.0	105,000.0	105,000.0	110,000.0	

კოდი	დასახელება	რიცხვითი მოძრაობები	2015 წლის გეგმის ფინანსურები	2016 წლის გეგმა	2017 წლის გეგმა	2018 წლის გეგმა
29 00	საქართველოს თავდაცვის სამინისტრო	40,528.0	640,000.0	663,800.0	705,800.0	735,800.0
30 00	საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრო	29,033.0	615,000.0	635,300.0	655,900.0	666,200.0
31 00	საქართველოს დაზვერვის სამსახური	220.0	14,000.0	15,000.0	18,000.0	20,000.0
32 00	საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო	1,816.0	805,000.0	920,100.0	1,009,900.0	1,084,700.0
33 00	საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტრო	7,048.0	95,000.0	96,000.0	98,000.0	100,000.0
34 00	საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ღმულვილთა სამინისტრო	269.0	70,000.0	71,000.0	71,000.0	71,000.0
35 00	საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო	3,288.0	2,775,000.0	3,015,500.0	3,145,500.0	3,305,500.0
36 00	საქართველოს ენერგეტიკის სამინისტრო	144.0	36,000.0	36,000.0	46,000.0	51,000.0
37 00	საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტრო	1,212.0	258,800.0	262,500.0	263,000.0	263,500.0
38 00	საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტრო	2,048.0	36,000.0	36,100.0	36,150.0	36,200.0
39 00	საქართველოს სპორტისა და ახალგაზრდობის საქმეთა სამინისტრო	349.0	70,000.0	69,170.0	70,170.0	71,170.0
40 00	საქართველოს სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახური	3,634.0	50,000.0	50,000.0	50,000.0	50,000.0
41 00	საქართველოს სახალხო დამცველის აპარატი	117.0	4,000.0	4,400.0	4,500.0	4,600.0
42 00	სსიპ – საზოგადოებრივი მაუწყებელი	184.0	40,820.0	45,000.0	49,400.0	53,950.0
43 00	სსიპ – კონკურენციის სააგენტო	43.0	1,900.0	2,000.0	2,000.0	2,000.0
44 00	სამხრეთ ოსეთის ადმინისტრაცია	90.0	3,500.0	3,500.0	3,500.0	3,500.0
45 00	საქართველოს საპატირიარქო	0.0	25,000.0	25,000.0	25,000.0	25,000.0
46 00	სსიპ – ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიურო	315.0	3,500.0	3,500.0	3,500.0	3,500.0
47 00	სსიპ – საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური – საქსტატი	221.0	8,900.0	7,500.0	7,200.0	7,800.0
48 00	სსიპ – საქართველოს დაზღვევის სახელმწიფო ზედამხედველობის სამსახური	36.0	1,300.0	1,400.0	1,400.0	1,400.0
49 00	სსიპ – საქართველოს ეროვნული საინვესტიციო სააგენტო	38.0	2,500.0	2,500.0	2,500.0	2,500.0
50 00	სსიპ – საჯარო სამსახურის ბიურო	26.0	1,200.0	2,000.0	2,000.0	2,500.0
51 00	პერსონალურ მონაცემთა დაცვის ინსპექტორის აპარატი	28.0	1,450.0	1,500.0	1,500.0	1,500.0

კოდი	დასახელება	რიცხვის მიხედვითა რიცხვის განვითარები	2015 წლის გეგმის შემთხვევა	2016 წლის გეგმა	2017 წლის გეგმა	2018 წლის გეგმა
52 00	საქართველოს სავაჭრო-სამრეწველო პალატა	68.0	500.0	600.0	600.0	600.0
53 00	სსიპ - იურიდიული დახმარების სამსახური	235.0	4,500.0	5,000.0	5,000.0	5,000.0
54 00	სსიპ - ვეტერანების საქმეთა სახელმწიფო სამსახური	106.0	7,450.0	7,450.0	7,450.0	7,450.0
55 00	სსიპ - რელიგიის საკითხთა სახელმწიფო სააგენტო	21.0	4,200.0	6,800.0	6,800.0	6,800.0
56 00	სსიპ – საქართველოს ფინანსური მონიტორინგის სამსახური	32.0	2,150.0	2,150.0	2,150.0	2,150.0
57 00	ა(ა)იპ - საქართველოს სოლიდარობის ფონდი	7.0	260.0	260.0	260.0	260.0

მხარჯავი დაწესებულებებისათვის გათვალისწინებული ასიგნებები 2015 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის პროექტში გადანაწილდეს შემდეგი პრიორიტეტების ფარგლებში:

- ხელმისაწვდომი ხარისხიანი ჯანდაცვა და სოციალური უზრუნველყოფა;
- თავდაცვა, საზოგადოებრივი წესრიგი და უსაფრთხოება
- რეგიონალური განვითარება, ინფრასტრუქტურა და ტურიზმი
- განათლება, მეცნიერება და პროფესიული მომზადება
- მაკროეკონომიკური სტაბილურობა და საინვესტიციო გარემოს გაუმჯობესება
- ინსტიტუციონალური განვითარება და ქვეყნის ინტერესების სამართლებრივი მხარდაჭერა
- იძულებით გადაადგილებულ პირთა და მიგრანტთა სახელმწიფო მხარდაჭერა და რეინტეგრაციის ხელშეწყობა
- კულტურა, რელიგია, ახალგაზრდობის ხელშეწყობა და სპორტი
- საერთაშორისო ურთიერთობები და ევროატლანტიკურ სივრცეში ინტეგრაცია
- სოფლის მეურნეობა
- სასამართლო სისტემა
- გარემოს დაცვა და ბუნებრივი რესურსების მართვა

საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო

შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის პროგრამების მართვა

მოსახლეობის ჯანმრთელობისა და სოციალურ გარანტიებზე ზრუნვის, შრომის ჯანსაღი და უსაფრთხო პირობების უზრუნველყოფის, კოლექტიური შრომითი დავების მედიაციის სისტემის განვითარების, საზოგადოების სოციალური კეთილდღეობის და ჯანმრთელობის დაცვის ფინანსური და გეოგრაფიული ხელმისაწვდომობის მიზნით:

- ✓ შრომის, სოციალური და ჯანმრთელობის დაცვის სფეროებში სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავება და რეალიზაცია;

- ✓ სოციალური დახმარებების, პენსიებისა და სხვადასხვა ფულადი თუ არაფულადი სახელმწიფო (მ.შ. ჯანმრთელობის დაცვის სახელმწიფო პროგრამებით განსაზღვრული) ბენეფიტების მიმღებთა გამოვლენა, დადგენა, აღრიცხვა, დახმარების დანიშვნა და გაცემის ორგანიზება;
- ✓ უმუშევართა და ვაკანსიების აღრიცხვა, შესაბამისი საინფორმაციო ბანკის წარმოება და შრომის ბაზარზე საშუალო საქმიანობის წარმოება;
- ✓ შრომის უსაფრთხო და ჯანსაღ პირობებზე მეთვალყურეობა, სამუშაო ადგილზე უბედური შემთხვევების პრევენცია, შესაბამისი ექსპერტიზა და საინფორმაციო ბანკის წარმოება;
- ✓ ობოლ და მშობელთა მზრუნველობას მოკლებულ ბავშვთა შვილად/შვილობილად აყვანის, მეურვეობისა და მზრუნველობის პროცესის კოორდინაცია, გასაშვილებელ ბავშვთა და შვილად აყვანის მსურველთა ცენტრალური საინფორმაციო ბანკის წარმოება;
- ✓ სამედიცინო საქმიანობის ხარისხისა და სამედიცინო-სოციალური ექსპერტიზის კონტროლი;
- ✓ საზოგადოების გარკვეული ფენების სოციალური დახმარებებით უზრუნველსაყოფად და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის საჭიროებებისათვის გამიზნული პროგრამების შემუშავება, განხორციელების კონტროლი და შედეგების მონიტორინგი;
- ✓ ეპიდსაწინააღმდეგო და სანიტარულ-ჰიგიენური ნორმების შემუშავება და მათზე ზედამხედველობა;
- ✓ ჯანმრთელობის დაცვის სახელმწიფო პროგრამებში მონაწილე სუბიექტებს შორის ურთიერთობების მოწესრიგება, სახელმწიფო ჯანაცვითი/სადაზღვევო პროგრამების ფარგლებში სუბიექტებს შორის წარმოშობილი ქონებრივი დავების გადაწყვეტასთან დაკავშირებით მედიატორის როლის შესრულება.
- ✓ ჯანმრთელობის დაცვის ურთიერთობებში სამედიცინო მომსახურების მიმწოდებელსა და პაციენტთა უფლება-მოვალეობების შესახებ სწორი კომუნიკაციის უზრუნველყოფა და ინფორმირებულობის დონის ამაღლება.
- ✓ ნარკომანით დაავადებულ პირთა მკურნალობის და ხანგრძლივი ფსიქო-სოციალური რეაბილიტაციის სისტემის განვითარება;
- ✓ სასწრაფო სამედიცინო დახმარების კოორდინაცია.

სოციალური დაცვა და საპენსიო უზრუნველყოფა

ქვეყანაში სიღარიბის უკიდურესი ფორმების აღმოფხვრა, სოციალური რისკების განეიტრალება და ღირსეული სიბერის უზრუნველყოფა ხანდაზმული მოქალაქეებისათვის.

ეფექტიანი და ფინანსურად მდგრადი საპენსიო და სოციალური დახმარების სისტემის განვითარებით მოწყვლადი ჯგუფების საარსებოდ აუცილებელი ფულადი შემოსავლებით და სოციალური სერვისებით უზრუნველყოფა; საპენსიო სისტემის რეფორმის ფარგლებში დაგროვებით საპენსიო სისტემაზე გადასვლასთან დაკავშირებული ღონისძიებების ხელშეწყობა.

შესაბამისი საჭიროების მქონე შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირთა (მათ შორის ბავშვთა) პრევენციული, სარეაბილიტაციო და ალტერნატიული მომსახურებითა და დამხმარე საშუალებებით უზრუნველყოფა. ხანდაზმულთა და ოჯახურ მზრუნველობას მოკლებულ, სოციალურად დაუცველ და მიუსაფარ ბავშვთა ფიზიკური და სოციალური მდგომარეობის გაუმჯობესება და საზოგადოებაში ინტეგრაცია.

ჯანმრთელობის დაცვის პროგრამა

სახელმწიფოს მიერ სხვადასხვა მეთოდით მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვის სერვისების მიწოდება. „მოსახლეობის საყოველთაო ჯანმრთელობის დაცვა“ პროგრამის ფარგლებში მოსახლეობის უზრუნველყოფა გეგმიური ამბულატორიული, გადაუდებელი ამბულატორიული, გეგმიური ქირურგიული მომსახურებით, სტაციონარული, ქიმიო, ჰორმონო და სხივური თერაპიით და მშობიარობისა და საკეისრო კვეთის სერვისებით.

საზოგადოებრივი ჯანდაცვის მიზნებიდან გამომდინარე, მოსახლეობის იმუნიზაციის, დაავადებათა ადრეული გამოვლენისა და სკრინინგის ხელშეწყობის განხორციელება და ისეთი გადამდები დაავადებების, როგორიცაა მალარია და სქესობრივი გზით გადამდები ინფექციების, გავრცელების კონტროლის, სისხლისა და სისხლის პროდუქტების უსაფრთხოების უზრუნველყოფა და ცხოვრების ჯანსაღი წესის დამკვიდრების ხელშეწყობა.

სამედიცინო განათლების რეფორმის ფარგლებში დიპლომისშემდგომი სამედიცინო განათლების პროცესის, შესაბამისი შეფასების სისტემების სრულყოფისა და პროფესიული რეგულირების დამატებითი მექანიზმების შემოღების მიზნით საჭირო ღონისძიებებისა და ასევე უწყვეტი პროფესიული განვითარების ფორმალიზებული სისტემის ამოქმედების მიზნით გასატარებელი ღონისძიებების დაფინანსება.

სამედიცინო დაწესებულებათა რეაბილიტაცია და აღჭურვა

ხარისხიან სამედიცინო სერვისებზე გეოგრაფიული და ფინანსური ხელმისაწვდომობის უზრუნველსაყოფად, სხვადასხვა სამედიცინო დაწესებულებების რეაბილიტაცია/აღჭურვა, ასევე ახალი სამედიცინო დაწესებულებების მშენებლობა.

ინფექციური პათოლოგიის, შიდასისა და კლინიკური იმუნოლოგიის სამეცნიერო-პრაქტიკული ცენტრის შენობის რეაბილიტაცია/რეკონსტრუქციის სამუშაოების თანადაფინანსება, რაც თავის მხრივ, ხელს შეუწყობს არსებული სერვისების ხარისხის გაუმჯობესებას;

შრომისა და დასაქმების სისტემის რეფორმების პროგრამა

სამუშაო ადგილებზე შრომის უსაფრთხოებისა და შრომის პირობების საქართველოს კანონმდებლობასთან შესაბამისობის მონიტორინგი.

საქართველოს შრომის ბაზარზე სამუშაოს მაძიებელთა მოთხოვნად პროფესიებში მომზადება-გადამზადების ღონისძიებების დაფინანსება, მათი დასაქმების პერსპექტივების გაუმჯობესების მიზნით.

შრომით ბაზართან დაკავშირებული მთლიანი საინფორმაციო ბაზის შექმნა, ინფორმაციის შეფასება-ანალიზი, გავრცელება.

საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტრო

სოფლის მეურნეობის განვითარების პროგრამა

ქვეყნის აგრარულ სექტორში სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავება და რეფორმების განხორციელება ეროვნული ტრადიციებისა და საერთაშორისო გამოცდილებით;

სარწყავი და დამშრობი სისტემის რეაბილიტაცია და წყალსაცავების მშენებლობა;

სამელიორაციო ინფრასტრუქტურის ტექნიკური ექსპლუატაცია და სამელიორაციო დანიშნულების ტექნიკის შეძენა;

ქართული აგროსასურსათო პროდუქციის პოპულარიზაციის ღონისძიებების განხორციელება;

სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივების განვითარების ხელშეწყობა;

სოფლის მეურნეობის პირველადი წარმოების გადამუშავების და შენახვა-რეალიზაციის რგოლების უზრუნველყოფა იაფი და ხელმისაწვდომი ფულადი სახსრებით;

მცირემიწიანი ფერმერებისათვის, რომლებიც ფლობენ 1,25 ჰა-ის ჩათვლით მიწის ფართობს, სარგებლის სახით მიწის ნაკვეთის ხვინის სერვისის ან/და სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების სხვადასხვა საქონლის (სასუქები ან/და სათესლე მასალა ან/და სასოფლო-სამეურნეო ქიმიური საშალებები) უსასყიდლოდ მიწოდება;

აგროსექტორში სადაზღვევო ბაზრის განვითარება, სასოფლო-სამეურნეო მწის ნაკვეთებზე მოსავლის დაზღვევა.

სურსათის უვნებლობა, მცენარეთა დაცვა და ეპიზოოტიური კეთილსაიმედოობა

სურსათის უვნებლობის ეფექტური სისტემის ჩამოყალიბებისა და მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვის უზრუნველყოფის მიზნით განხორციელდება:

სურსათის/ცხოველის საკვების მწარმოებელი საწარმოების ინსპექტირება, სამომხმარებლო ბაზრის მონიტორინგი და პროდუქციის ლაბორატორიული კვლევა;

თურქულის, ჯილების, ცოფისა და ბრუცელოზის ვაქცინაცია და ტუბერკულოზის დიაგნოსტიკა;

სადეზინფექციო სამუშაოების უზრუნველყოფა და ლეშების გაუვნებლობა ინსენირატორის მეშვეობით;

ცხოველთა იდენტიფიკაცია/პასპორტიზაციის სისტემის ჩამოყალიბება;

ვეტერინარული აფთიაქებისა და სამკურნალოების მონიტორინგი;

საკარანტინო და მავნე ორგანიზმების გავრცელების წინააღმდეგ შესაბამისი ღონისძიებების ჩატარება და პესტიციდების/აგროქიმიკატების ხარისხის კონტროლი;

რეკომენდაციების გამოცემა ფერმერთა ზოგადი ინფორმირებულობის გაზრდის მიზნით; ცხოველთა განსაკუთრებით საშიში ინფექციური და არაინფექციური დაავადებების, მცენარეთა საკარანტინო და სხვა საშიში მავნე ორგანიზმების ლაბორატორიული დიაგნოსტიკა;

სურსათის/ცხოველის საკვების და სასმელი წყლის ხარისხისა და უსაფრთხოების მაჩვენებლების ლაბორატორიული კვლევა;

მევენახეობა-მეღვინეობის განვითარება

მევენახეობა-მეღვინეობის დარგის განვითარების, ახალი სამომხმარებლო ბაზრების ათვისების და მომხმარებლის უხარისხო ღვინოპროდუქციისგან დაცვის მიზნით განხორციელდება:

ქართული ღვინოპროდუქციის საერთაშორისო და ადგილობრივი დეგუსტაციების, კონკურსების, გამოფენების და პრეს-ტურების მოწყობა, რომლის ფარგლებშიც ჩატარდება სხვადასხვა წარმომადგენლობითი და კულტურული ღონისძიებები;

სპეციალიზირებული უცხოური ჟურნალებისათვის საქართველოს მევენახეობა-მეღვინეობის შესახებ სტატიების მომზადება-გამოქვეყნება;

სარეკლამო რგოლების დამზადება და ქართული ღვინის პოპულარიზაციის მიზნით საჭირო სხვა ღონისძიებების განხორციელება;

ღვინით ვაჭრობის მსოფლიო ჯგუფის (WWTG) მასპინძლობა ბელგიის დედაქალაქ ბრიუსელში;

ალკოჰოლიანი სასმელების სერტიფიცირებული პარტიებიდან აღებული ნიმუშების შედარების უზრუნველსაყოფად ლაბორატორიული კვლევის ჩატარება;

ვენახების ფართობების აღრიცხვა, რეგისტრაცია, პასპორტიზაცია, სპეციფიკური ზონების საზღვრების დაზუსტება;

სპეციალიზირებული სადედე ნარგაობებისა და სანერგეების შერჩევა/მოწყობის ხელშეწყობა, მოსახლეობის მიერ ვაზის უნიკალური და იშვიათი ჯიშების ნერგების შეძენაში თანამონაწილეობა და მოვლა-მოყვანის ღონისძიებების შესახებ კონსულტაციის გაწევა;

გასამრავლებელი, უნიკალური და იშვიათი ჯიშების სორტიმენტის შედგენა რეგიონების მიხედვით;

საქართველოს ტერიტორიაზე აღმოჩენილი წიპწების და მერქნის შესწავლის ხელშეწყობა მოლეკულური გენეტიკის მეთოდებით და თანამონაწილეობა არქეოლოგიურ გათხრებში წიპწების მოპოვების მიზნით;

ვაზის აბორიგენული ჯიშების და ველური ვაზის შესწავლის ხელშეწყობა მოლეკულური გენეტიკის მეთოდებით;

კვლევები არქეოლოგიურ მასალაზე ღვინის ნაშთების აღმოჩენის მიზნით; ლიტერატურული წყაროების მოძიება, შეკრება და პუბლიკაციების მომზადება ჟურნალებში გამოსაქვეყნებლად;

მევენახეობის სფეროში დასაქმებული ფიზიკური პირების მიერ მიღებული ყურმნის მოსავლის რეალიზაციის ხელშეწყობის მიზნით სუბსიდირების განხორციელება.

სოფლის მეურნეობის დარგში სამეცნიერო კვლევითი ღონისძიებების განხორციელება

საქართველოს ნიადაგების ნაყოფიერების აღდგენა-გაუმჯობესების მიზნით სხვადასხვა რეგიონების ნიადაგების მდგომარეობის შესწავლა და სათანადო ღონისძიებების გატარება;

ერთწლოვანი და მრავალწლოვანი კულტურების გენოფონდის მოძიება, აღდგენა, კონსერვაცია, საკოლექციო და სადედე ნარგაობების შექმნა;

ხილისა და ბოსტნეულის შენახვისუნარიანობისა და ნედლად შენახვის ტექნოლოგიების კვლევა-შემუშავება;

საქართველოში გავრცელებული შინაური ცხოველების, ფრინველების, თევზებისა და სასარგებლო-სამეურნეო მწერების ექსპედიციური კვლევა, გენეტიკური ბანკის შექმნა.

საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო

განათლებისა და მეცნიერების სფეროში სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავება და პროგრამების მართვა

განათლებისა და მეცნიერების სფეროში ერთიანი სახელმწიფო პოლიტიკის გატარება, ამ სფეროში არსებული ყოველი რგოლის საქმიანობის კოორდინაცია და კონტროლი;

საქართველოს ყველა მოქალაქისათვის განათლების მიღების თანაბარი შესაძლებლობების უზრუნველყოფა;

ადრეული და სკოლამდელი განათლების სისტემის შექმნა და განვითარება, ზოგადი, პროფესიული და უმაღლესი განათლების სისტემების სრულყოფა, მეცნიერების განვითარებისა და სახელმწიფო ენობრივი პოლიტიკის განხორციელება;

საგანმანათლებლო პროგრამების საერთაშორისო საგანმანათლებლო სივრცესთან ჰარმონიზაცია, საზოგადოების თითოეულ წევრთან და საგანმანათლებლო დაწესებულებებთან ერთად განათლების ხარისხზე ზრუნვა, მისი მუდმივი გაუმჯობესება და ქართული საგანმანათლებლო სივრცის მიმართ ადგილობრივი და საერთაშორისო საზოგადოების ნდობის ამაღლება;

ეროვნული შეფასებების, ეროვნული სასწავლო გეგმის შემუშავების, დანერგვისა და განვითარების სისტემის სრულყოფა და მისი მუშაობის უზრუნველყოფა;

საგანმანათლებლო დაწესებულებების განათლების ხარისხის გარე მექანიზმების ეფექტური მუშაობა;

მოდულარული საგანმანათლებლო პროგრამების შემუშავების კონცეფციის, ჩარჩოს და მეთოდიკის მომზადება;

პროფესიული განათლების სფეროში დისტანციური სწავლების კონცეფციის მომზადება და პილოტირება;

პროფესიული სტანდარტების შემუშავება/განახლება და დამსაქმებელთან თანამშრომლობით შესაბამისი პროფესიული მოდულურული საგანმანათლებლო პროგრამების შექმნა.

ზოგადი განათლება

ზოგადი განათლების ღიაობა და თანაბარი ხელმისაწვდომობა ყველასთვის მთელი სიცოცხლის განმავლობაში, ინკლუზიური სწავლების გაფართოება;

საქართველოს ზოგადი განათლების სისტემის საერთაშორისო საგანმანათლებლო სივრცეში ჩართვა, ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების ფინანსური რესურსებით უზრუნველყოფა, რომლებიც მათ შესაძლებლობას მისცემს, სრულად განახორციელონ მათთვის დაკისრებული ფუნქცია-მოვალეობები;

მასწავლებელთა კვალიფიკაციის დონის ამაღლება და მათი ხელფასების ეტაპობრივი ზრდა;

ეროვნული შეფასებების, ეროვნული სასწავლო გეგმის შემუშავების და აკრედიტაციის სისტემების ჩამოყალიბება, სწავლების ხარისხის დადგენისა და შეფასების მეშვეობით ზოგადსაგანმანათლებლო პროცესის დაგეგმვა და მართვა;

საქართველოს საჯარო სკოლების ყველა კლასის მოსწავლისათვის, ასევე კერძო სკოლების სიღარიბის ზღვარს ქვემოთ მყოფი ოჯახებისა და 2008 წლის აგვისტოს ომში დაღუპული მეომრების მოსწავლე შვილებისათვის სასკოლო სახელმძღვანელოების უფასოდ გაცემა;

ეთნიკურად არაქართველი მოსწავლეებისათვის ქართული ენის სწავლების ხელშეწყობა;

საერთაშორისო ასპარეზზე ქართველი ახალგაზრდების კონკურენტუნარიანობის ამაღლების მიზნით ინგლისური ენის სწავლების გაძლიერება;

საქართველოს ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებებში ძალადობის აღმოფხვრა და დისციპლინის გაუმჯობესება.

პროფესიული განათლება

მოსახლეობის პროფესიულ - საგანმანათლებლო მოთხოვნების დაკმაყოფილება, პირის პროფესიული განვითარების, პროფესიული კარიერისა და სოციალური დაცვის ხელშეწყობა;

პროფესიული განათლებისა და მომზადების ერთიანი, ხარისხიანი და ეფექტიანი სისტემის ჩამოყალიბება;

პროფესიული განათლების განვითარების 2013-2020 წლების სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმის დამტკიცება და განხორციელება;

პროფესიული განათლების ხარისხის გაუმჯობესების ხელშეწყობა;

პროფესიულ განათლებაზე ხელმისაწვდომობის გაზრდა;

პროფორიენტაციისა და კარიერის დაგეგმვის სისტემის ჩამოყალიბება. კარიერული განვითარების გზებისა და მობილურობის სქემების შემუშავება და რჩევების შეთავაზება;

ეთნიკური უმცირესობების წარმომადგენელთათვის სახელმწიფო ენის ცოდნისა და პროფესიული კვალიფიკაციის ამაღლების მიზნით ეროვნული უმცირესობებით კომპაქტურად დასახლებული რეგიონების ადგილობრივი თვითმმართველობებისა და საჯარო სკოლების ადმინისტრაციების თანამშრომელთა გადამზადება;

ინფორმაციული ტექნოლოგიების სფეროში პროფესიული საგანმანათლებლო საქმიანობის განხორციელება;

მაღალკალიფიციური, შიდა და საერთაშორისო შრომის ბაზრებზე კონკურენტუნარიანი სპეციალისტების მომზადება ინფორმაციული ტექნოლოგიების სხვადასხვა მიმართულებით;

ერთიანი საინფორმაციო სისტემის დანერგვა (მ.შ. საჯარო სკოლებში), ინფორმაციულ-საკომუნიკაციო ტექნოლოგიებზე დაფუძნებული სწავლისა და სწავლების მეთოდების შემოღება და თანამედროვე სასწავლო გარემოს შექმნა შესაბამისი ინტერნეტ-კავშირის უზრუნველყოფით.

უმაღლესი საგანმანათლებლო და სამეცნიერო კვლევების პროგრამა

უმაღლესი განათლების სფეროში განსახორციელებელი რეფორმების მიზნებიდან გამომდინარე, სახელმწიფოს განვითარებისა და საკუთრივ უმაღლესი განათლების სისტემის სიცოცხლისუნარიანობის უზრუნველსაყოფად უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებებში არსებული ინტელექტუალური პოტენციალის მიზნობრივად გამოყენება, ახალი სამეცნიერო პერსონალის მომზადებისა და მათი შემდგომი განვითარების ხელშეწყობა, სამეცნიერო კვლევის პირობების შექმნა, სწავლის, სწავლებისა და სამეცნიერო კვლევის ინტეგრირებისათვის ხელშეწყობა;

უმაღლესი საგანმანათლებლო და სამეცნიერო-კვლევითი დაწესებულებების ინტელექტუალური და მატერიალური პოტენციალის ინტეგრაციის ხელშეწყობა;

ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებების კურსდამთავრებულთათვის ერთიანი ეროვნული გამოცდების ჩატარების ხელშეწყობა, საერთო სამაგისტრო გამოცდებისა და მასწავლებლის სასერტიფიკაციო გამოცდების ჩატარება;

უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებში ერთიანი ეროვნული გამოცდების შედეგად ჩარიცხულ საქართველოსა და უცხო ქვეყნის მოქალაქეთა სახელმწიფო სასწავლო გრანტით დაფინანსების უზრუნველყოფა;

სამაგისტრო და სადოკტორო პროგრამების დაფინანსების უზრუნველყოფა;

წარჩინებული სტუდენტების სტიპენდიით უზრუნველყოფა;

წარმატებული სტუდენტების სწავლისა და ცხოვრების დაფინანსება მსოფლიოს საუკეთესო უნივერსიტეტებში;

განსაკუთრებით ნიჭიერი სტუდენტების ხელშეწყობა;

აკადემიური პერსონალის მობილობისა და საერთაშორისო თანამშრომლობის წახალისება;

სამეცნიერო გრანტების დაფინანსებით ფუნდამენტური და გამოყენებითი სამეცნიერო ტექნოლოგიური კვლევების განხორციელების ხელშეწყობა;

მეცნიერების აღდგენისა და განვითარებისათვის სამეცნიერო-კვლევითი დაწესებულებების ხელშეწყობა;

სამეცნიერო კვლევების ხელშეწყობის განსხვავებული ფორმების ამოქმედება;

მეცნიერთა და ახალგაზრდა მკვლევართა საერთაშორისო თანამშრომლობის წახალისება;

სამეცნიერო კვლევების მართვის ოპტიმალური სქემის შემუშავება;

საინოვაციო პოლიტიკის განხორციელების ხელშეწყობა.

საგანმანათლებლო დაწესებულებათა ინფრასტრუქტურის განვითარება

საქართველოს განათლების სისტემაში საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი განათლების ხარისხის უზრუნველყოფის მიზნით სასკოლო ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესება და სწავლების პროცესში თანამედროვე ტექნოლოგიების დანერგვა;

თანამედროვე უნარ-ჩვევების დაუფლებისა და საგანმანათლებლო პროგრამების უკეთ დაძლევის მიზნით საჯარო სკოლების პირველკლასელი მოსწავლეების უზრუნველყოფა პერსონალური კომპიუტერებით („ნეთბუქებით“), ხოლო წარჩინებული ახალგაზრდების დაჯილდოება კომპიუტერული ტექნიკით;

ოთხ წლიან პერიოდში ყველა საჯარო სკოლის რეაბილიტაცია, ასევე 150 ახალი საჯარო სკოლის აშენება და 300 მომავლის კლასის გახსნა;

საჯარო სკოლებში ინფორმაციული-საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების ინფრასტრუქტურის განვითარება თანამედროვე სასწავლო გარემოს შესაქმნელად;

სამინისტროს სისტემაში შემავალი საგანმანათლებლო და სამეცნიერო დაწესებულებების მშენებლობა - რეაბილიტაცია, საპროექტო-სახარჯთაღრიცხვო დოკუმენტაციის მომზადება, ინვენტარითა და ტექნიკით მომარაგება.

ათასწლეულის გამოწვევა საქართველოს

ზოგადი განათლების ხარისხის განვითარების მიზნით საქართველოს რეგიონებში საჯარო სკოლის ინფრასტრუქტურის და სასწავლო გარემოს გაუმჯობესება;

სკოლის მასწავლებლებისა და ადმინისტრაციის წარმომადგენლების ტრენინგების და საკლასო, ეროვნული და საერთაშორისო შეფასებების განხორციელება;

ადგილობრივი ეკონომიკისათვის რელევანტური, ბაზრის მოთხოვნების შესაფერისი, პროფესიული განათლების ხელშეწყობა;

მაღალი ხარისხის საერთაშორისო სტანდარტის უმაღლესი განათლების პროგრამების განხორციელება მეცნიერების, ტექნოლოგიების, საინჟინრო და მათემატიკის დარგში (STEM).

საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტრო

რეგიონებისა და ინფრასტრუქტურის განვითარების პოლიტიკის შემუშავება და მართვა

რეგიონული განვითარების პოლიტიკის შემუშავება და განხორციელება;

დეცენტრალიზაციისა და თვითმმართველობის განვითარების სტრატეგიის ფარგლებში განსახორციელებელი ღონისძიებების კოორდინაცია;

საერთაშორისო და შიდასახელმწიფო ორგანიზო მნიშვნელობის საავტომობილო გზების ქსელის განვითარების, დაპროექტებისა და სამეცნიერო-ტექნიკური პროგრესის საკითხებში ერთიანი სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავება და განხორციელება;

განსაკუთრებული მნიშვნელობის მქონე სახელმწიფოებრივი ინფრასტრუქტურული პროექტების განხორციელების მონიტორინგი;

საქართველოს მოსახლეობის წყლით მომარაგების სისტემების დანერგვისა და ხელშეწყობის ონლაინ-განხორციელების უზრუნველყოფა;

საქართველოს მოქალაქეთა სამხედრო აღრიცხვის, სამხედრო სამსახურისთვის მომზადებისა და გაწვევის კოორდინაცია.

საგზაო ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესების ონბისძიებები

გეოგრაფიული მდებარეობიდან და სატვირთო გადაზიდვების ავტოტრანსპორტზე დატვირთვიდან გამომდინარე, არსებული გზების რეკონსტრუქციის, საგზაო ინფრასტრუქტურის განახლება-მოდერნიზების და ზოგ შემთხვევაში უსაფრთხო, ცენტრალური ქალაქების გვერდის ავლით, ახალი საგზაო მონაკვეთების მშენებლობის განხორციელება.

რეგიონული და მუნიციპალური ინფრასტრუქტურის რეაბილიტაცია

ადგილობრივ თვითმმართველ ერთეულებში სხვადასხვა სახის ინფრასტრუქტურული პროექტების განმხორციელება და მათთან დაკავშირებული სხვადასხვა მომსახურებების შესყიდვა, ასევე სახელმწიფო მნიშვნელობის (ადმინისტრაციული, სტრატეგიული, სამხედრო, პოლიციური და სხვა დანიშნულების) ობიექტების სამშენებლო სარემონტო სარეაბილიტაციო სამუშაოების განხორციელება.

ქვეყანაში ტურიზმის განვითარების მიზნით სხვადასხვა ინფრასტრუქტურული პროექტების განხორციელება;

დონორების მიერ დაფინანსებული პროექტების მოსამზადებლად პროეტებისათვის საჭირო ღონისძიებების გატარება, საპროექტო დოკუმენტაციების მომზადება და ანალიზი;

საქართველოს ტერიტორიაზე (გარდა ქალაქ თბილისისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკისა) არასახიფათო ნარჩენების ნაგავსაყრელების მოწყობა, ოპერირება, დახურვა, დახურვის შემდგომი მოვლა, აგრეთვე ნარჩენების გადამტვირთი სადგურების მოწყობა და ოპერირება. ასევე, ნარჩენების გადამტვირთი სადგურებიდან ნარჩენების შემდგომი ტრანსპორტირება არასახიფათო ნაგავსაყრელზე განთავსების მიზნით.

წყალმომარაგების ინფრასტრუქტურის აღდგენა-რეაბილიტაცია

საქართველოს რეგიონებში მცხოვრები მოსახლეობის და ორგანიზაციების ეკოლოგიურად სუფთა, გაფილტრული, ზედაპირული გრუნტის წყლების მოხვედრისგან დაცული სასმელი წყლის 24 საათიანი მიწოდების რეჟიმით უზრუნველყოფა;

საქართველოს დიდ ქალაქებსა და სოფლებში წყალმომარაგების და საკანალიზაციო სისტემების აღდგენა-რეაბილიტაცია;

მუნიციპალიტეტებში წყალსადენის სათავე ნაგებობების მოწყობა და ჩამდინარე წყლების გამწმენდი ნაგებობების მშენებლობა-რეაბილიტაცია;

ტურისტულ-დასასვენებელ ცენტრებში წყალმომარაგების ინფრასტრუქტურული პროექტების განხორციელება, რაც ხელს შეუწყობს საქართველოში ტურიზმის სექტორის განვითარებას.

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო

ეკონომიკური და სექტორული (ტრანსპორტი, მშენებლობა) პოლიტიკა და მისი განხორციელების კოორდინაცია

ქვეყნის მდგრადი ეკონომიკური განვითარებისა და ზრდის მაღალი ტემპების უზრუნველყოფი ეკონომიკური პოლიტიკის შემუშავება და განხორციელება;

ქვეყნის ეკონომიკური განვითარებისათვის საინვესტიციო კლიმატის პოპულარიზაცია და კვალიფიციური სექტორული კვლევების განხორციელება;

მდგრადი განვითარების ხელშეწყობა, რომელიც უზრუნველყოფს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების რაციონალურ გამოყენებას ახლანდელი და მომავალი თაობების ინტერესების გათვალისწინებით;

საგარეო სავაჭრო ბრუნვის სტრუქტურული გაუმჯობესება და ორმხრივი, რეგიონალური და მრავალმხრივი სავაჭრო ურთიერთობების, პრეფერენციული და თავისუფალი ვაჭრობის რეჟიმების განვითარება;

საქართველოში წარმოებული პროდუქტისა და მომსახურების კონკურენტუნარიანობის გაზრდის მიზნით ევროკავშირთან ლრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი ვაჭრობის შეთანხმების ეფექტიანი გამოყენების ხელშეწყობა;

ქვეყნის ეკონომიკური ზრდის ხელშეწყობისათვის საერთაშორისო სატრანსპორტო სისტემებში ინტეგრაციის პროცესის ხელშეწყობა და სატრანზიტო პოტენციალის განვითარებისა და მისი სრულად რეალიზების მიზნით, საქართველოს სატრანსპორტო პოლიტიკისა და სტრატეგიის განმსაზღვრელი დოკუმენტის შემუშავება, საავტომობილო მიმოსვლის განვითარება, რეგიონალური მნიშვნელობის ინფრასტრუქტურული პროექტების განხორციელება, სამოქალაქო ავიაციის შემდგომი განვითარება ფრენების უსაფრთხოებისა და საავიაციო უშიშროების დონის ამაღლების გზით;

სამშენებლო სექტორის შემდგომი განვითარება მშენებლობის ხარისხის გაუმჯობესების, ინვესტიციების მოზიდვის, სამშენებლო სფეროში დასაქმებულთა რაოდენობის გაზრდისა და მოსახლეობის ადგილებზე შენარჩუნების მიზნით;

სახელმწიფო ქონების ინვენტარიზაცია და მონაცემთა ერთიანი სისტემების შექმნა, ასევე მათი მართვა-განკარგვა, მოვლა-შენახვა და ეტაპობრივი პრივატიზება ეკონომიკურ აქტივობაში სრულყოფილად ჩართვის მიზნით;

სახელმწიფო საწარმოების ოპტიმიზაცია და თანამედროვე მენეჯმენტის პრინციპების დანერგვა საქმიანობის ეფექტურად წარმართვისა და საწარმოთა მომგებიანობის გაზრდის მიზნით;

საწარმოების პროდუქტიულობის გაზრდისა და მათი კონკურენტუნარიანობის ამაღლების მიზნით მეწარმეობის განვითარების ხელშეწყობა, რომელიც ითვალისწინებს: დაწყები, არსებული მცირე და სამუალო საწარმოებისათვის ტექნიკური დახმარების გაწევას, კომპანიებისათვის ფინანსებზე ხელმისაწვდომობის გამარტივებას, ექსპორტის განვითარების ხელშეწყობასა და საქართველოს სექტორის პოტენციალის პოპულარიზაციას საერთაშორისო მედია საშუალებების მეშვეობით;

ტელეკომუნიკაციების საერთაშორისო კავშირის (ITU) და ევროკავშირის მოთხოვნების შესაბამისად, საქართველოში ციფრულ მაუწყებლობაზე გადასვლის პროცესთან დაკავშირებული ღონისძიებების განხორციელების უზრუნველყოფა;

ქვეყანაში ინოვაციური ეკოსისტემის ჩამოყალიბების მიზნით ინოვაციებისა და ტექნოლოგიების განვითარების ხელშეწყობა;

ელექტრონული კომუნიკაციების, საინფორმაციო ტექნოლოგიებისა და საფოსტო კავშირის შემდგომი განვითარების ხელშეწყობა (კრიტიკული ინფრასტრუქტურის ობიექტების კავშირგაბმულობის მდგრადი და დაცული საშუალებებით უზრუნველყოფა, ელექტრონული კომუნიკაციების ქსელების მართვისა და ელექტრონული კომერციის სისტემების შექმნა, ინფორმუნიკაციების სფეროს განვითარება და საქართველოს საფოსტო კავშირის სფეროს რეფორმა);

საპენსიო სისტემის რეფორმის ფარგლებში დაგროვებით საპენსიო სისტემაზე გადასვლასთან დაკავშირებული ღონისძიებების განხორციელება, მათ შორის საკანონმდებლო ბაზის შექმნა, დაგროვებითი საპენსიო სისტემის შესახებ საზოგადოების ინფორმირება, საგანმანათლებლო კამპანიის განხორციელება და სხვა.

ტექნიკური და სამშენებლო სფეროს რეგულირება

ტექნიკური და სამშენებლო სფეროს რეგულირების დახვეწა, საქართველოს კანონმდებლობის ევროპულ კანონმდებლობასთან დაახლოება DCFTA-ით გათვალისწინებული პერიოდის შესაბამისად (ევროპული ახალი და გლობალური მიდგომის 16 დირექტივასთან დაახლოება და ასევე, მათი იმპლემენტაცია);

საქართველოში სამრეწველო პროდუქტების ბაზარზე ზედამხედველობის სისტემის შექმნის მიზნით, ტექნიკური და სამშენებლო ზედამხედველობის სააგენტოს ინსტიტუციური განვითარების გეგმის შემუშავება;

ტექნიკური რეგლამენტების შესაბამისად კანონქვემდებარე ნორმატიული ბაზის შემუშავება და ასევე, სააგენტოს თანამშრომელთა კვალიფიკაციის ამაღლება;

სსიპ - ტექნიკური და სამშენებლო ზედამხედველობის სააგენტოს მიერ კომპეტენციის ფარგლებში, შესაბამისი ტექნიკური რეგლამენტებით განსაზღვრულ სამრეწველო პროდუქტებზე, ზედამხედველობის პროაქტიულ (გეგმიური) სისტემასთან ერთად რეაქტიული (ინსპექტირება რისკის შესახებ მიღებული ინფორმაციის საფუძველზე) სისტემის დანერგვა;

განსაკუთრებული მნიშვნელობის ობიექტების მშენებლობისა და სამრეწველო დანიშნულების ფეთქებადი მასალების გამოყენებაზე ნებართვების გაცემის ელექტრონული (ონლაინ) სისტემის დაწერვა;

სტანდარტიზაციისა და მეტროლოგიის სფეროს განვითარება

ქართული პროდუქციის უცხოურ ბაზარზე შეღწევისა და კონკურენტუნარიანობის ამაღლების მიზნით, სტანდარტიზაციისა და მეტროლოგიის სფეროების შემდგომი განვითარება საერთაშორისო და ევროპის საუკეთესო პრაქტიკის შესაბამისად;

მიღწეული საერთაშორისო აღიარების შენარჩუნება/გაფართოება და აღიარების მიღწევა გაზომვების ახალ მიმართულებებში;

საქართველოს სახელმწიფო ეტალონების შენახვისათვის მეტროლოგიური ლაბორატორიების თანამედროვე მოთხოვნების შესაბამისად მოწყობა, ეტალონური ბაზის განახლება-მოდერნიზება CIB (Comprehensive Institutional Building) პროგრამის ფარგლებში და ეტალონების მიკვლევადობის უზრუნველყოფა;

საქართველოს სტანდარტად მიღებული საერთაშორისო და ევროპული სტანდარტების რაოდენობისზე და სტანდარტების ხელმისაწვდომობის გაზრდისათვის მომსახურების ელექტრონული საშუალებების დანერგვა;

სტანდარტიზაციისა და მეტროლოგიის სფეროში პერსონალის კვალიფიკაციის ამაღლება, ასევე სააგენტოს თანამშრომელთა უნარების გაძლიერება საზოგადოებასთან ურთიერთობის, მარკეტინგისა და კომუნიკაციის სფეროებში.

აკრედიტაციის პროცესის მართვა და განვითარება

უცხოურ ბაზრებზე ტექნიკური ბარიერების დამლევისა და ქვეყანაში წარმოებული პროდუქციის კონკურენტუნარიანობის გაზრდის მიზნით, აკრედიტაციის სისტემის დახვეწა და მისი ჰარმონიზაცია აკრედიტაციის საერთაშორისო ორგანიზაციების მოთხოვნებთან;

სსიპ – აკრედიტაციის ერთიანი ეროვნული ორგანო – აკრედიტაციის ცენტრის აკრედიტაციის რეგიონულ და საერთაშორისო ორგანიზაციების (EA (European Cooperation for Accreditation), ILAC (International Laboratory Accreditation Cooperation), IAF (International Accreditation Forum)) საქმიანობაში მიზანმიმართული თანამშრომლობის გაგრძელება და აქტიურად მონაწილეობა EA-ს ტექნიკური კომიტეტებისა და გენერალურ ასამბლეას მუშაობაში, ცენტრის საქმიანობის საერთაშორისო მოთხოვნებთან სწრაფი დაახლოვება აკრედიტაციის შედეგების თანმიმდევრული საერთაშორისო აღიარების საფუძვლების შექმნის მიზნით;

საქართველოს ეკონომიკის მოთხოვნების შესაბამისად, შესაბამისობის შემფასებელ პირებისათვის სერვისის შეთავაზება, როგორც კანონმდებლობით რეგულირებულ, ასევე ნებაყოფლობით სფეროებში;

რეგიონალური მასშტაბით აკრედიტაციის ფორუმის ჩატარება;

შესაბამისობის შეფასების ბაზარზე აკრედიტაციის ახალი მიმართულებების შეთავაზება;

საერთაშორისო ისო/იეკ 17043-სტანდარტის შესაბამისად საკვალიფიკაციო გამოცდების ჩამტარებელი პირების აკრედიტაციის სქემის შემუშავება.

ტურიზმის განვითარების ხელშეწყობა

ტურისტული ინდუსტრიის განვითარების ხელშეწყობა და ტურისტული პროდუქტის დივერსიფიკაცია;

შიდა და საერთაშორისო ბაზრებზე ქვეყნის ტურისტული პოტენციალის პოპულარიზაციის მიზნით სხვადასხვა საერთაშორისო სპორტული, კულტურული, მარკეტინგული და სხვა ღონისძიებების გარკვეული სარეკლამო აქტივობების დაგეგმვა და განხორციელება, რომელიც ხელს შეუწყობს ქვეყნის რეკლამირებას არა მარტო ერთ კონკრეტულ ქვეყნაში, არამედ იმ ქვეყნების მოსახლეობაშიც, საიდანაც წარმოდგენილები იქნებან ღონისძიებებზე;

საქართველოს ტურისტული პოტენციალის, არსებული ტურისტული პროდუქტების შესახებ ფართო მასებისათვის ინფორმაციის მიწოდების მიზნით სარეკლამო მასალების მომზადება (ბეჭდვითი, აუდიო და ვიდეო პროდუქცია, სასაჩუქრე აქსესუარები);

შიდა და საერთაშორისო ტურისტისათვის საქართველოს შესახებ ინფორმაციის სწრაფად და ეფექტურად მიწოდების მიზნით ბიზნეს -სივრცეში სამიებო სისტემის დახვეწა და პრიორიტეტულ ბაზრებზე ვებ-მარკეტინგის კამპანიის ჩატარება;

სხვადასხვა ქვეყნების წამყვანი მასმედიის საშუალებებისა და მსხვილი ტურ-ოპერატორებისათვის პრეს და გაცნობითი ტურების ორგანიზება საქართველოს რეგიონებში;

საქართველოს, როგორც ტურისტული ქვეყნის, პოზიციონირებისა და ტურისტული ნაკადის გაზრდის მიზნით საერთაშორისო გამოფენა-ბაზრობებში მონაწილეობის მიღება, ასევე საქართველოს დღეების ორგანიზება ქვეყნისათვის პრიორიტეტულ ბაზრებზე (ქვეყნის ტურისტული სტენდი, სამზარეულოსა და ღვინის პოპულარიზაციის მიზნით ქართული კერძებისა და ღვინის დაგემოვნება, კულტურის წარმოჩენის მიზნით ცნობილი შემსრულებლების მონაწილეობით ღონისძიებების გამართვა);

ტურისტული ინფრასტრუქტურის ახალი ერთეულების შექმნა და არსებულების განახლება, საინფორმაციო-საინტერპრეტაციო დაფების დამზადება და რეგიონებში განთავსება;

საქართველოს ტურისტული პოტენციალის სრული შესწავლა და ინვენტარიზაცია, სტატისტიკური კვლევების ჩატარება და საერთაშორისო ბაზრების შესწავლა შესაბამისი მარკეტინგული კამპანიების დასაგეგმად, მსოფლიოში ტურიზმის სფეროში არსებული სტანდარტების დანერგვა და უცხოურ საერთაშორისო ორგანიზაციებთან ურთიერთთანამშრომლობის გაღრმავება.

საქართველოს მიერ საერთაშორისო ხელშეკრულებებით ნაკისრი ვალდებულებების ფარგლებში საქართველოს აეროპორტებში "გათავისუფლებული ფრენების" მომსახურების ხარჯების ანაზღაურება (მათ შორის, წინა წლებში წარმოქმნილი დავალიანებების დაფარვა)

საქართველოს ევროპის ერთიან საპარტნერო სივრცეში ინტეგრაციის პროცესის გაღრმავება;

საერთაშორისო ანტიტერორისტული საქმიანობის ხელშეწყობა კომპეტენციის ფარგლებში;

ფრენების უსაფრთხოებისა და საავაიაციო უშიშროების დონის ამაღლება;

აშშ-ს სამხედრო ავიაციის საპარტნერო ნავიგაციით და პილოტაჟით უზრუნველყოფა;

ჩრდილოატლანტიკური ხელშეკრულების წევრ სახელმწიფოებსა და „პარტნიორობა მშვიდობისათვის“ პროგრამაში მონაწილე სხვა სახელმწიფოებს შორის შეთანხმებით გათვალისწინებული პირობების შესრულების უზრუნველყოფა.

სამეცნიერო კვლევების ხელშეწყობა

საქართველოსა და მისი მოსახლეობის უსაფრთხოების უზრუნველყოფის მიზნით სამეცნიერო კვლევების განხორციელება;

მანქანათმშენებლობის, ტრანსპორტისა და სახალხო მეურნეობის სხვა დარგებისათვის ინოვაციური ტექნოლოგიებისა და ორიგინალური კონსტრუქციების დამუშავება;

სამრეწველო ფეთქებადი მასალების ექსპერტიზა და ასევე, მათი გამოცდის მეთოდების სრულყოფის მიზნით სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოების განხორციელება;

საქართველოს სამოქალაქო და სამხედრო დანიშნულების ინფრასტრუქტურის შემთხვევითი და ტერორისტული აფეთქებისაგან დაცვის ღონისძიებების შემუშავება;

ტურისტული და სამხედრო დანიშნულების მსუბუქი საბაგირო გზების საპროექტო მასალის დამუშავება;

პრიორიტეტული სამეცნიერო-კვლევითი, საცდელ-საკონსტრუქტორო და საინოვაციო ტექნოლოგიური სამუშაოების განხორციელება ახალი მასალების, წაკეთობების, მოწყობილობებისა და რთული ტექნიკური სისტემებისა და კომპლექსების შესაქმნელად;

უპილოტო საფრენი აპარატების, სპეციალური დანიშნულების ავტომობილებისა და სამოქალაქო დანიშნულების პროდუქციის შექმნა (ჯავშანური ტექნიკური და ჩაფხუტების წარმოება და მოდერნიზაცია),

შავი ზღვის სპეციფიური კლიმატური პირობების მოქმედების არეალში, როგორც ლითონთა და ლითონურ წაკეთობათა კოროზიულ პრობლემებთან დაკავშირებული სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოების განხორციელება, ასევე არალითონური მასალების გამოცდა სხვადასხვა ხელოვნურად შექმნილ კლიმატურ პირობებში და კვების პროდუქტების შენახვის ხანგრძლივობისა და სხვადასხვა კლიმატური პარამეტრების განსაზღვრა;

საქართველოს შეიარაღებულ ძალებში არსებული ტექნიკის აღდგენა და მოდერნიზაციაში მონაწილეობის მიღება;

ვადაგასული, გამოუყენებელი საბრძოლო მასალების, იარაღისა და სამხედრო ტექნიკის დახარისხების, შეფასების, უტილიზაციის, ფეთქებადი ნივთიერებების გადამუშავების, ჰუმანიტარული განაღმვითი საქმიანობის განხორციელების ღონისძიებებში მონაწილეობა;

ინოვაციური ტექნოლოგიებისა და ახალი მასალების დამუშავება მეტალურგიისა და მასალათმცოდნეობის დარგში;

მიკრო, ნანო და ოპტოელექტრონიკის წაკეთობების შესაქმნელად სხვადასხვა ნახევარგამტარული მასალების საფუძველზე უნიფიცირებული ბაზური ტექნოლოგიის დამუშავება;

ოპტიკური და ოპტოელექტრონული ხელსაწყოების შესწავლა, შექმნა და მოდერნიზაცია;

ჰელიონერგეტიკის განვითარების ხელშეწყობა;

თანამედროვე მაღალტექნოლოგიური ნანოსითხეების შესწავლა, დამუშავება და შექმნა.

საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო

სახელმწიფო ფინანსების მართვა

სახელმწიფო პრიორიტეტების დაფინანსება, ქვეყნის მაკროეკონომიკური სტაბილურობის შენარჩუნება და საშუალოვადიან პერიოდში საბიუჯეტო დეფიციტის დაბალი მაჩვენებლის შენარჩუნება;

მაკროეკონომიკური ანალიზის და პროგნოზირების გაუმჯობესება, მეთოდოლოგიის დაწვენა და მისი არეალის გაფართოება, გრძელვადიანი პროგნოზირების გაუმჯობესება, მაკროეკონომიკური განვითარების სცენარების მოდელირების სრულყოფა, ფისკალური რისკების მართვის და შეფასების სისტემის ჩამოყალიბება.

დონორ ორგანიზაციებთან და საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტებთან მოლაპარაკებების გაგრძელება, რათა შესაძლებელი იყოს სხვადასხვა ინფრასტრუქტურული პროექტების დასაფინანსებლად დამატებითი რესურსების მოზიდვა ქვეყნისთვის მაქსიმალურად ხელსაყრელი პირობებით;

დამატებითი საინვესტიციო რესურსების მოზიდვის პარალელურად სახელმწიფო საგარეო ვალის კონტროლის გაგრძელება, რათა მან შეინარჩუნოს ხელსაყრელი ფინანსური პარამეტრები, რომლებიც უზრუნველყოფენ მის მდგრადობას როგორც საშუალოვადიან, ასევე გრძელვადიან პერიოდშიც; შემუშავდება სახელმწიფო ვალის მართვის სტრატეგიის დოკუმენტი, დაიხვეწება სახელმწიფო ვალის შესახებ კანონმდებლობა, გაძლიერდება ვალის მართვის ანალიტიკური ნაწილი.

შეიქმნება შესაბამისი სისტემა პირობითი ვალდებულებების აღრიცხვის და მართვისათვის.

საქართველოს ეროვნულ ბანკთან კონსულტაციების გათვალისწინებით გაგრძელდება სხვადასხვა ვადის მქონე სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდების გამოშვება, რაც ხელს შეუწყობს ფასიანი ქაღალდების ბაზრის განვითარებას;

საკანონმდებლო ბაზის გაუმჯობესება და საგადასახადო კოდექსის სრულყოფა, რაც გულისხმობს საგადასახადო ტვირთის თანაბარ განაწილებას გადასახადის გადამხდელებს შორის, მეწარმეთა მოთხოვნებისა და საჭიროებების მაქსიმალურად გათვალისწინებას და გონივრული საგადასახადო განაკვეთების შემუშავებას, საინვესტიციო გარემოს გაუმჯობესებას და სამეწარმეო სტიმულის ამაღლებას;

საგადასახადო პოლიტიკის სრულყოფა, რაც გულისხმობს ორმაგი დაბეგვრის თავიდან აცილების მიზნით ხელშეკრულებების არეალის გაზრდას, შემოსავლებსა და კაპიტალზე ორმაგი დაბეგვრის თავიდან აცილებისა და გადასახადების გადაუხდელობის აღკვეთის შესახებ შეთანხმების გაფორმების მიზნით პრიორიტეტების განსაზღვრას და შეთანხმებების ინიცირებას ან არსებულ შეთანხმებებში ცვლილებების და დამატებების შეტანას იმ ქვეყნებთან, რომლებთანაც საქართველოს გააჩნია ეკონომიკური და საინვესტიციო ინტერესები;

საგადასახადო საკითხებში ინფორმაციის გაცვლის შესახებ შეთანხმებების ინიცირება და მათი გაფორმების არეალის გაფართოება;

საბაჟო კანონმდებლობის სფეროში არსებული კანონდარღვევების აღკვეთის მიზნით, საბაჟო სფეროში ადმინისტრაციული ურთიერთდახმარების შესახებ შეთანხმების გაფორმება იმ სახელმწიფოებთან, რომლებთანაც საქართველოს გააჩნია მჭიდრო ეკონომიკური და საგაჭრო ინტერესები;

გამჭვირვალობისა და საგადასახადო საკითხებში ინფორმაციის გაცვლის გლობალური ფორუმის ფარგლებში საგადასახადო საკითხებში ინფორმაციის გაცვლის საერთაშორისო სტანდარტების დანერგვა;

საბიუჯეტო სისტემის ლიკვიდურობის უზრუნველყოფის მიზნით სახელმწიფო ხაზინის ანგარიშებზე ფულადი სახსრების მოძრაობის პროგნოზების შედგენა და მართვა;

სახელმწიფო ბიუჯეტის შემოსულობების და გადასახდელების ზუსტი და ოპერატიული აღრიცხვა, სახელმწიფო ბიუჯეტის ოპერატიული, ყოველთვიური, ყოველკვარტალური და წლიური ანგარიშების მომზადება, ბიუჯეტის ანგარიშების ფორმების დახვეწა;

რეფორმების გაგრძელება საბიუჯეტო პროცესის, ბიუჯეტის დაგეგმვისა და აღსრულების შემდგომი განვითარების მიზნით;

შედეგზე ორიენტირებული დაგეგვის გაუმჯობესება და პროგრამული ფორმატის ბიუჯეტის აღსრულებისა და შესრულების ანგარიშგების სრულყოფა, როგორც სახელმწიფო, ისე ავტონომიური რესპუბლიკებისა და ადგილობრივი თვითმმართველობების საბიუჯეტო პროცესში;

ადგილობრივი თვითმმართველობის ერთეულებისა და საჯარო სამართლის იურიდიული პირების ანგარიშების სახელმწიფო ხაზინის ერთიანი ანგარიშის სისტემაში მოქცევა, რაც გააუმჯობესებს სახელმწიფო ფინანსების ხარჯვის ეფექტურობასა და აღრიცხვიანობას;

საჯარო ფინანსების კონსოლიდირებული მართვის გაუმჯობესება, მათ შორის საჯარო სამართლის იურიდიული პირების ანგარიშების ანალიზის გათვალისწინებით;

საჯარო სექტორში ბუღალტრული აღრიცხვისა და ანგარიშგების საერთო მეთოდოლოგიის შემუშავების გაგრძელება და საჯარო სექტორის ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების ეტაპობრივი დანერგვა;

ბიუჯეტის დაგეგმვისა და შესრულების ელექტრონული პროგრამის გაუმჯობესება, სახელმწიფო ფინანსების მართვის ინტეგრირებული საინფორმაციო სისტემის შემუშავება და დანერგვა;

პოლიტიკის ანალიზისა და სტრატეგიული დოკუმენტების შექმნის ერთიანი სტანდარტის და მეთოდოლოგიის შემუშავება, რეგულირებაზე ზემოქმედების შეფასების სისტემის საერთაშორისო პრაქტიკის შესწავლა და მისი ანალიზის საფუძველზე საქართველოში მისი დანერგვა.

გაგრძელდება მუშაობა შიდა კონტროლის სისტემის და შიდა აუდიტის სრულყოფილად ჩამოყალიბების მიმართულებით, მომზადდება შიდა კონტროლის სისტემის განვითარების სტრატეგიული ხედვის დოკუმენტი, გაძლიერდება ჰარმონიზაციის ცენტრი და შეიქმნება შიდა აუდიტის შესაბამისი მეთოდოლოგია, მოხდება შესაბამისი ღონისძიებების გატარება შიდა კონტროლის შესახებ ცნობიერების ამაღლებისათვის, როგორც მაღალი რგოლის მენეჯერების, ისე დაწესებულების ხელმძღვანელებისათვის.

შემოსავლების მობილიზება და გადამხდელთა მომსახურების გაუმჯობესება

საკანონმდებლო ბაზის სრულყოფის და პროცედურების დახვეწის გაგრძელება, გადამხდელთა მომსახურების გაუმჯობესების მიზნით ელექტრონული მომსახურების განვითარება;

საგადასახადო ადმინისტრირების შემდგომი გამარტივება, მათ შორის სრულყოფილი კონტროლის პროცედურების დანერგვის მიზნით საბაჟო გამშვები პუნქტების პროცედურული სახელმძღვანელოების შემუშავება, ტვირთის გაფორმების დოროსისა და ხარჯების შემცირების მიზნით დეკლარირების პროცედურების გამარტივება და აქციზური მარკების მოძრაობისა და აღრიცხვის ახალი საინფორმაციო სისტემის შექმნა;

მომსახურების გაუმჯობესების მიზნით საგადასახადო და საბაჟო კუთხით მომუშავე თანამშრომელთა გადამზადება და კვალიფიკაციის ამაღლება, ინფრასტრუქტურის განახლება;

საგადასახადო საკითხებთან დაკავშირებული საინფორმაციო ბუკლეტების და ბროშურების სისტემატურად გამოცემა, საგადასახადო პოლიტიკაში დაგეგმილი რეფორმების შესახებ საზოგადოებისა და გადამხდელთა სისტემატური ინფორმირება და საჯაროობის ამაღლება;

საგადასახადო დავების მექანიზმების დახვეწა და მედიაციის საბჭოს ფუნქციონირების გაუმჯობესება;

საგადასახადო დავალიანებების გადახდევინების უზრუნველყოფის ღონისძიებების კანონმდებლობის შესაბამისად განხორციელება და ხარვეზების აღმოფხვრა.

ეკონომიკური დანაშაულის პრევენცია

საფინანსო და ეკონომიკურ სფეროში დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლა, ქვეყანაში ჯანსაღი კონკურენტუნარიანი გარემოს ხარისხის ამაღლება, კანონიერი სამეწარმეო საქმიანობის დაცვა და სამსახურში მწყობრი სისტემის ჩამოყალიბება;

საქართველოსა და საზღვარგარეთის ქვეყნებში პერსონალის შერჩევის კრიტერიუმებისა და პროცედურების კუთხით დაგროვილი გამოცდილების შესწავლა;

საქრათველოს ეკონომიკურ საზღვრებზე კონტროლის გამკაცრება გადასახადების თავის არიდების ფაქტების აღკვეთის მიზნით, ასევე პრევენციული ღონისძიებების გატარება შემდგომში დანაშაულის ჩადენის თავის არიდების მიზნით.

ფინანსების მართვის ელექტრონული და ანალიტიკური უზრუნველყოფა

ფინანსთა სამინისტროს ეფექტიანი ფუნქციონირებისთვის საჭირო საინფორმაციო-საკომუნიკაციო ინფრასტრუქტურის შექმნა, განვითარება, მომსახურება, მდგრადობისა და საიმედოობის უზრუნველყოფა;

საჯარო ფინანსების მართვის სისტემის შემდგომი განვითარება და საბიუჯეტო სისტემაში დაგეგმილი ცვლილებების IT მხარდაჭერა, მათ შორის ბიუჯეტის მართვის ელექტრონული სისტემის (eBudget) და სახელმწიფო ხაზინის ელექტრონული მომსახურების სისტემის (eTreasury) მოდულების განახლებით, რაც დაკავშირებულია ყველა დონის ბიუჯეტისა და სსიპების ფინანსების მართვის ხაზინის ერთიან სისტემაში მოქცევასთან.

ფინანსთა სამინისტროს ინფორმაციული და ანალიტიკური მხარდაჭერა;

ფინანსთა სამინისტროსთვის მნიშვნელოვანი IT პროდუქტების, ელექტრონული სერვისებისა და მომსახურების კვლევა და ანალიზი;

პროგრამული უზრუნველყოფის ახალი სისტემების შექმნა, დანერგვა და მომსახურება;

ფინანსთა სამინისტროს ინფორმაციული და კიბერ უსაფრთხოების ხელშეწყობა;

ფინანსთა სამინისტროს, სხვა სახელმწიფო უწყებებისა და ორგანიზაციების ვებ-გვერდების შექმნა;

ელექტრონული მთავრობის კომპონენტების განვითარება და შესაბამისი სახელმწიფო სერვისების მიწოდება;

ელექტრონული მმართველობის კომპონენტების განვითარება და შესაბამისი მუნიციპალური სერვისების მიწოდება;

ფინანსთა სამინისტროს საინფორმაციო სისტემების ქვეყნის საინფორმაციო-საკომუნიკაციო სივრცეში ინტეგრაცია.

საფინანსო სექტორში დასაქმებულთა კვალიფიკაციის ამაღლება

ფინანსთა სამინისტროს სისტემაში პროფესიული განვითარების სისტემის ჩამოყალიბება, სისტემის მასშტაბით ჩატარებული ტრენინგის საჭიროებათა ანალიზის მოთხოვნების შესაბამისი სასწავლო პროექტების განხორციელება, თანამდებობრივი ტრენინგების სისტემის დანერგვა და კარიერის განვითარებაზე მიმართული სასწავლო პროგრამებისა და სხვა სახის პროექტების განხორციელება;

სისტემაში პროფესიული ცოდნის დონის ამაღლების მიზნით მსოფლიოს წამყვან სასწავლო დაწესებულებებთან ერთად სასერთიფიკაციო და ტრენინგ-პროგრამების შემუშავება-განხორციელება, მათ შორის ნიდერლანდების ფინანსთა სამინისტროსთან გაფორმებული ურთიერთთანამშრომლობის მემორანდუმისა და საჯარო სამსახურების დაძმობილების (TWINNING) პროგრამის ფარგლებში;

სამინისტროს სისტემაში სტაჟიორების პროგრამების განვითარება და ახალი კადრების დასაქმების აქტიური მექანიზმის ჩამოყალიბება;

სახელმწიფოს მიერ კერძო სექტორის განვითარებისაკენ, ასევე სახელმწიფო სერვისების გაუმჯობესებისაკენ მიმართული რეფორმების აქტიური მხარდაჭერა სხვადასხვა სახის სასწავლო - შემეცნებითი, სემინარული და საკონფერენციო ტიპის პროექტების, კონსულტირების გზით.

კერძო ბიზნესის და ფინანსთა სამინისტროს წარმომადგენლებს შორის სამუშაო შეხვედრების მოწყობა/ორგანიზება ფინანსურ სფეროში მიმდინარე რეფორმების გაცნობისა და კონსულტაციების გაწევის, მათ შორის საგადასახადო სფეროში მიმდინარე ცვლილებებისა და სიახლეების გაცნობის მიზნით.

საქართველოს ენერგეტიკის სამინისტრო

ენერგეტიკის სფეროში პოლიტიკის შემუშავება და მართვა

ენერგეტიკის უსაფრთხოების სფეროებში სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავება, სახელმწიფო სტრატეგიისა და სახელმწიფო პროგრამების შესრულების მონიტორინგი და მათი განხორციელების კოორდინაცია.

საქართველოს ენერგეტიკის დარგში ინვესტიციების მოზიდვის ხელშეწყობა.

ელექტროენერგიის დამატებითი, ალტერნატიული და განახლებადი წყაროების მოძიების, ენერგიის შემცველი წყაროების უპირატესი ათვისებისა და ამ კუთხით დარგის სტაბილური განვითარების უზრუნველსაყოფად სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავება.

ქვეყნის მდგრადი განვითარების ხელშეწყობა.

არსებული წილობრივი განაწილების ხელშეკრულებების შესრულების მონიტორინგი, მოქმედი ინვესტორების საქმიანობის კოორდინაცია, აღნიშნულის ფარგლებში ნავთობისა და გაზის ოპერაციების მონოტორინგი, კომპანიების ყოველწლიური სამუშაო გეგმების და ბიუჯეტების განხილვა, შეთანხმება და შესრულების მონიტორინგი.

ინვესტორებისაგან ყველა სახის ტექნიკური ინფორმაციის მიღება, დამუშავება, სისტემატიზაცია, ნავთობისა და გაზის ოპერაციების წარმოების საერთაშორისო სტანდარტებთან შესაბამისობის დადგენა, ნავთობისა და გაზის ოპერაციების, ნავთობის გადამუშავების, გაზის დამუშავების და ნავთობგაზპროდუქტების ტრანსპორტირების საქმიანობის ერთიანი მარეგულირებელი საფუძვლების შექმნა.

ნავთობისა და გაზის რესურსების ათვისების და ნავთობის გადამუშავების სფეროში ინვესტიციების მოზიდვის ხელშეწყობა.

შავი ზღვის შელფის საქართველოს ნაწილზე ნახშირწყალბადების რესურსების ათვისების მიზნით პოტენციური ინვესტორების მოძიება.

საქართველოს სხვადასხვა რეგიონებში (იმერეთის, კახეთის, შიდა და ქვემო ქართლის, სამეგრელოს, რაჭის, გურიისა და სამცხე-ჯავახეთის) გაზის გარეშე არსებული სოფლების (დაახლოებით 113 სოფელი) გაზიფიცირება.

ყაზბეგის მუნიციპალიტეტში და დუშეთის მუნიციპალიტეტის მაღალმთიანი სოფლების მუდმივად მცხოვრები მოსახლეობის მიერ მოხმარებული ბუნებრივი აირის საფასურის ანაზღაურება შესაბამის პერიოდებში პროგრამით განსაზღვრული ბენეფიციარებისათვის.

ენერგეტიკული ინფრასტრუქტურის მშენებლობა-რეაბილიტაცია

სახელმწიფო ენერგეტიკული ინფრასტრუქტურის განვითარება, რომელიც მოიცავს სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული ჰესების (ენგურჰესი და ვარდნილჰესების კასკადი) რეაბილიტაციას. კერძოდ: ვარდნილჰესების კასკადის რეაბილიტაცია.

სასისტემო მნიშვნელობის ელექტროგადამცემი ქსელის განვითარება

ქვეყანაში არსებული მაღალი და საშუალო ძაბვის ელექტროგადამცემი ხაზების მშენებლობა რეაბილიტაცია, მეზობელ ქვეყნებთან არსებული ელექტროგადამცემი ხაზების რეაბილიტაცია და ახლის მშენებლობა. სისტემის მოძველებული ქვესადგურების თანამედროვე ტექნოლოგიებით აღჭურვა და სხვადასხვა სიმძლავრის ახალი ქვესადგურების მშენებლობა. თავისუფალი ინდუსტრიული ზონის განვითარებისათვის შესაბამისი ელექტროგადამცემი ქსელის მოწყობა.

საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა სამინისტრო

იძულებით გადაადგილებულ პირთა და მიგრანტთა ხელშეწყობის მიზნით სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავება და პროგრამების მართვა

ქვეყნის პოლიტიკური, სოციალურ-ეკონომიკური და დემოგრაფიული მდგომარეობის გათვალისწინებით დევნილთა, ლტოლვილთა, ჰუმანიტარული სტატუსის მქონე პირთა, თავშესაფრის მაძიებელთა, რეპატრიანტთა მიგრაციული ნაკადების რეგულირება, მათი დროებითი ან მუდმივი განსახლების ორგანიზება, ადაპტაციისათვის და საზოგადოებაში ინტეგრაციისათვის საჭირო პირობების შექმნა და სოციალური დაცვა;

დევნილი მოსახლეობის თვითვმარობის გაზრდა, სახელმწიფოზე მათი დამოკიდებულების შემცირება-აღმოფხვრა და უკიდურესად გაჭირვებული, დაუცველი დევნილების ერთიან სოციალურ პროგრამებში ინტეგრირება საერთო კრიტერიუმების საფუძველზე;

რეპატრიანტის სტატუსის მაძიებელთა აპლიკაციების სისტემატიზაცია, ანალიზი და განხილვა შესაბამისი გადაწყვეტილების მისაღებად;

არალეგარული მიგრაციის პრევენცია, დროებითი ლეგალური შრომითი მიგრაციის შესაძლებლობის გაზრდა;

რეადმისიის ხელშეკრულების საფუძველზე დაბრუნებულთა რეინტეგრაციის უზრუნველყოფა და შესაბამისი მონაცემთა ბაზის შექმნა;

ოკუპირებულ ტერიტორიებზე უმრავ ქონებაზე საკუთრების უფლების მოთხოვნის მქონე დევნილების გამოკვეთა, აღნიშნული ქონების შემდგომი პრივატიზაციის პროცესის მოსამზადებლად;

ეკომიგრანტთა განსახლების ორგანიზება და ახალ საცხოვრებელ ადგილებზე მათი ადაპტაცია-ინტეგრაციის პროცესის ხელშეწყობა.

განსახლების ადგილებში დევნილთა შენახვა და მათი საცხოვრებელი პირობების გაუმჯობესება

დევნილთა გრძელვადიანი განსახლების მიზნით, თბილისა და საქართველოს სხვა რეგიონებში მდებარე შენობების სარემონტო-სარეაბილიტაციო სამუშაოებთან და ახალი საცხოვრებელი ბინების მშენებლობასთან დაკავშირებული მომსახურების შესყიდვა;

სავალალო მდგომარეობაში მყოფი დევნილთა ყოფილი კომპაქტურად ჩასახლების ობიექტების შესწავლა და შემდგომში მათი რეაბილიტაცია, დევნილთა, ლტოლვილისა ან ჰუმანიტარული სტატუსების მქონე პირთა რაოდენობის დაზუსტება და ადმინისტრაციული ხარჯების დაფინანსება სათანადო სამართლებრივი აქტის საფუძველზე;

საქართველოში იძულებით გადაადგილებული მოსახლეობის საცხოვრებელი, სოციალური და ეკონომიკური რეინტეგრაციის ხელშეწყობა;

იძულებით გადაადგილებულ პირთათვის ფულადი დახმარების გაწევა, სამინისტროს მიერ დადგენილი წესით;

ფართების დაქირავების მიზნით დევნილთა ოჯახების ყოველთვიური სოციალური დახმარებების გაცემა; დევნილთა გრძელვადიანი განსახლების მიზნით, რეაბილიტირებული და ახალამენებული შენობების ელექტროენერგიის, გარე საკანალიზაციო, ბუნებრივი აირის და წყლის სისტემების მიერთება და მოწყობა, სათანადო სამართლებრივი აქტის საფუძველზე;

იძულებით გადაადგილებულ პირთა - დევნილთა საყოფაცხოვრებო პირობების გაუმჯობესების მიზნით, დევნილთა საკუთრებაში არსებულ ობიექტებში ჩასატარებელი სამუშაოების ღირებულების თანადაფინანსება, სათანადო სამართლებრივი აქტის საფუძველზე;

გრძელვადიანი განსახლებისათვის განსაზღვრულ ობიექტებში (აშენებული, რეაბილიტირებული) დევნილთა გრძელვადიანი განსახლების ღონისძიებების დასრულებამდე, ობიექტების დაცვის მომსახურების შესყიდვა.

საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტრო

საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სფეროში პოლიტიკის შემუშავება და პროგრამების მართვა

კულტურის, კულტურული მემკვიდრეობისა და ხელოვნების სფეროებში ერთიანი პოლიტიკის შემუშავება, დაგეგმვა და მისი განხორციელების კოორდინაცია;

ერთიანი სამუზეუმო პოლიტიკის შემუშავება და განხორციელება;

სახელოვნებო განათლების ხელშეწყობა;

კულტურის სფეროში განსაკუთრებით ნიჭიერ ბავშვთა და ახალგაზრდა შემოქმედთა მხარდაჭერა;

სხვადასხვა საინტერესო პროექტების დაფინანსება;

საზღვარგარეთ საქართველოს კულტურის ცენტრების შექმნის ხელშეწყობა, კულტურის დღეების, გაცვლითი გასტროლების, კონკურსების, ფესტივალებისა და გამოფენების ორგანიზება;

საქართველოს ტერიტორიაზე უცხოური კულტურის კერებისა და ფონდების შექმნა;

კულტურულ ღირებულებათა დაცვა, მათი შესწავლა და პოპულარიზაცია.

ხელოვნების დარგების განვითარების ხელშეწყობა და პოპულარიზაცია საქართველოში და მის ფარგლებს გარეთ

ქვეყნის პოპულარიზაციის და მისი პოზიტიური იმიჯის ჩამოყალიბების მიზნით ისეთი ღონისძიებების გატარება, რომლებიც გააღვივებენ ინტერესს საქართველოს მიმართ და დაუმკვიდრებენ მას სათანადო ადგილს ევროპული ცივილიზაციის ისტორიულ და მიმდინარე კონტექსტში;

სახელოვნებო ორგანიზაციებში კრეატიული აზროვნების დანერგვა-ხელშეწყობა, ქართული ხელოვნებისა და ლიტერატურის ტრადიციების დაცვა და განვითარება;

კლასიკური და თანამედროვე ხელოვნების პოპულარიზაციის მიზნით სხვადასხვა სახელმწიფო პროგრამების შემუშავება და განხორციელება;

საერთაშორისო ფორუმებში მონაწილეობის უზრუნველყოფა და ანალოგიურ ღონისძიებათა საქართველოში მოწყობა;

ქვეყანაში ხელოვნების პოპულარიზაცია, საქართველოს სხვადასხვა ქალაქებში საერთაშორისო თეატრალური, მუსიკალური, სახვითი, კინო და საბალეტო ხელოვნების, წიგნის ფესტივალების, კონცერტებისა და გამოფენების მოწყობა-ხელშეწყობა;

შემოქმედებითი (მათ შორის ფოლკლორული) კოლექტივებისა და ინდივიდუალური შემსრულებლების სხვადასხვა ქვეყნებში გასამართ ფესტივალებში, კონკურსებსა და გამოფენებში მონაწილეობის ხელშეწყობა;

რეგიონებში თეატრების ხელშეწყობა, აგრეთვე მათი სადადგმო ხარჯების დაფარვის თანადაფინანსება;

კულტურის სფეროს მდგრადობის და ფინანსური გაძლიერების უზრუნველყოფა;

კულტურის განვითარების სტრატეგიული გეგმის შემუშავება და მისი განხორციელების გზების დასახვა გადაუდებელი და ახლად წარმოქმნილი პრობლემების სწრაფად გადაჭრა;

სამეზობლო პოლიტიკის შემუშავება, ერთობლივი ღონისძიებების ჩატარება;

განსაკუთრებული ნიჭით დაჯილდოებული ბავშვებისა და ახალგაზრდების ხელშეწყობა მათ მიერ შექმნილი პროდუქტების კომერციალიზაციისათვის;

საინვესტიციო პროექტების შერჩევა, მომზადება, განხორციელება და მონიტორინგი.

სახელოვნებო განათლების სისტემის ხელშეწყობა

სახელოვნებო განათლების ღონისძიებების ორიენტირება როგორც საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროსადმი დაქვემდებარებული სახელოვნებო საგანმანათლებლო დაწესებულებების ხელშეწყობაზე, ისე სახელოვნებო განათლების სისტემის ხელშეწყობის პროგრამის ფარგლებში განსახორციელებელი პროექტების მხარდაჭერაზე, მათ შორის სასწავლო-შემოქმედებითი კუთხით პერსპექტიულ მოსწავლეთა, სტუდენტთა და საშემსრულებლო სამაგისტრო პროგრამებზე სტუდენტების სწავლის ხელშეწყობაზე, კონკურენტუნარიან გარემოში აღზრდაზე, ნიჭიერ მოსწავლეთა და ახალგაზრდა მეცნიერთა შემოქმედებით მხარდაჭერაზე, საერთაშორისო კონკურსებსა და ფესტივალებში მონაწილეობის მხარდაჭერაზე, საბიბლიოთეკო ფონდებისა და კოლექციების დაცვა, შევსება-გამდიდრებაზე და სხვა.

კულტურული მემკვიდრეობის დაცვა და სამუზეუმო სისტემის სრულყოფა

მატერიალური და არამატერიალური კულტურული მემკვიდრეობის, კულტურის უძრავი და მოძრავი ძეგლების კულტურულ ღირებულებათა აღრიცხვა;

საქართველოს მუზეუმებისა და მუზეუმ-ნაკრძალების მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის გაუმჯობესება, ტექნიკური ხელშეწყობა და სრულყოფილი ფუნქციონირებისათვის შესაბამისი პირობების შექმნა, დაცვა და პოპულარიზაცია. ინფრასტრუქტურის განვითარება, სარეაბილიტაციო-სარესტავრაციო ღონისძიებების განხორციელება;

სამუზეუმო კოლექციების დიაგნოსტიკა, ექსპონატთა რესტავრაცია, აღრიცხვა, ინვენტარიზაცია და პასპორტიზაცია;

UNESCO-ს ვალდებულებების შესრულება, ქვეყნის ფარგლებს გარეთ არსებულ საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლთა მონიტორინგი, შესწავლა, შესაბამის სახელმწიფოებთან ერთად ერთობლივი ღონისძიებების დაგეგმვა და განხორციელება.

საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტრო

გარემოს დაცვის სფეროში პოლიტიკის შემუშავება, რეგულირება და მართვა

გარემოს დაცვისა და მოსახლეობის ეკოლოგიური უსაფრთხოების სფეროში სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავება და განხორციელება, საკანონმდებლო ბაზის სრულყოფა;

ნარჩენების, ქიმიური ნივთიერებების, წყლის, ატმოსფერული ჰაერის, ბიომრავალფეროვნების სახელმწიფო მართვა, მიწის დეგრადაციასთან ბრძოლის ღონისძიებების დაგეგმვა;

გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის გაცემის შესახებ გადაწყვეტილების მიღების პროცესში დაგეგმილი საქმიანობების შესწავლა (პოტენციური ეკოლოგიური საშიშროების რისკის შეფასება) და გარემოსდაცვით მოთხოვნათა და გარემოს დაცვის ნორმათა გათვალისწინებით დასაბუთებული საექსპერტო დასკვნების მომზადება;

ბიომრავალფეროვნების მუდმივი მონიტორინგის ფარგლებში განხორციელებული ცხოველთა, მათ შორის საქართველოს წითელ ნუსხაში შეტანილი სახეობების აღრიცხვა და მდგომარეობის შეფასება;

საინფორმაციო კამპანიებისა და ღონისძიებების ჩატარება, სახელმწიფო, არასამთავრობო, ბიზნეს და საერთაშორისო სექტორთან თანამშრომლობის გაძლიერება;

დაინტერესებული მხარეებისთვის სხვადასხვა საინფორმაციო საშუალების მეშვეობით ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა;

გარემოსდაცვითი ზედამხედველობა

გარემოსდაცვითი სახელმწიფო კონტროლის განხორციელება;

გარემოსდაცვითი სახელმწიფო კონტროლის საშუალოვადიანი სტრატეგიის და განსახორციელებელ მოქმედებათა გეგმა-გრაფიკის შემუშავება/განხორციელება;

რეგულირების ობიექტების შემოწმებათა განხორციელება ყოველწლიურად დამტკიცებული წლიური გეგმის შესაბამისად;

ბუნებრივი რესურსების უკანონო მოპოვების, გარემოს დაბინძურების ფაქტების გამოვლენისა და აღკვეთის, ასევე ორგანიზაციათა მომართვებზე, მოქალაქეთა საჩივრებზე და შეტყობინებებზე რეაგირების მიზნით არაგეგმიური შემოწმებების განხორციელება;

რეგულირების ობიექტების მიერ გარემოსდაცვითი კანონმდებლობის მოთხოვნათა შესრულების ხელშემწყობი ღონისძიებების (პროგრამების) დანერგვა, მათ შორის, ამ მიზნით ელექტრონული საინფორმაციო სისტემების დანერგვა/განვითარება;

გარემოსდაცვითი სახელმწიფო კონტროლის სფეროში თანამშრომელთა უწყვეტი სწავლება და კვალიფიკაციის ამაღლების უზრუნველყოფა;

დაცული ტერიტორიების სისტემის ჩამოყალიბება და მართვა

დაცული ტერიტორიების გაფართოება, ბუნებრივი ეკოსისტემების, ლანდშაფტებისა და ცოცხალი ორგანიზმების დაცვა და აღდგენა ეკოლოგიური წონასწორობის შენარჩუნების მიზნით;

საქართველოს „წითელ წუსხაში“ შეტანილ, გადაშენების საფრთხის წინაშე მყოფ გარეულ ცხოველთა და ველურ მცენარეთა გენოფონდის დაცვა ბიოლოგიური მრავალფეროვნების შესანარჩუნებლად;

უნიკალური და იშვიათი ორგანული, თუ არაორგანული ბუნებრივი წარმონაქმნების დაცვა მათი შენარჩუნების მიზნით;

დაცულ ტერიტორიებზე პათოლოგიური კვლევების ჩატარება, დაზიანებული ფართობების დადგენა და მავნებლებთან ბრძოლის მიზნით შესაბამისი პრეპარატების შეძენა;

დაცულ ტერიტორიებისათვის ტურიზმის მდგრადი განვითარების სტრატეგიის შემუშავების საფუძველზე ახალი ტურისტული სერვისების დანერგვა, რომლებიც თანხვედრაში არიან ეკოტურიზმის პრინციპებთან;

ბუნებრივ და ისტორიულ-კულტურულ გარემოში რეკრეაციის, ჯანმრთელობის დაცვისა და ტურიზმისათვის ხელსაყრელი პირობების შექმნა საქართველოს ეკოტურისტული პოტენციალის გაზრდის მიზნით;

ტრადიციული სამეურნეო საქმიანობის დაცვის, აღდგენისა და განვითარების ხელშეწყობა თვითმყოფადი ისტორიულ-კულტურული გარემოს აღდგენისათვის და მის შესანარჩუნებლად.

სატყეო სისტემის ჩამოყალიბება და მართვა

ტყის მართვის ქმედითი სისტემის ჩამოყალიბების მიზნით სატყეო სფეროში არსებული საკანონმდებლო და მეთოდოლოგიური ბაზის სრულყოფა;

ტყის რესურსების მართვის არსებული ელექტრონული სისტემის შემდგომი განვითარება;

სააგენტოს თანამშრომელთა უწყვეტი სწავლება და კვალიფიკაციის ამაღლება;

მერქნულ რესურსზე (მ.შ. სათბობი შეშა) მოთხოვნილების დაკმაყოფილების მიზნით ტყეპაფების გამოყოფა;

ტყეების მრავალფუნქციური დანიშნულებით გამოყენების მექანიზმების შემუშავება;

ტყეების მოვლისა და აღდგენის ღონისძიებების განხორციელება;

ტყეების ეფექტურად მართვისა და ფიზიკური დაცვის გაუმჯობესების მიზნით სააგენტოს ინსტიტუციონალური გაძლიერებისათვის საჭირო ღონისძიებების განხორციელება;

ტყის ფონდის ფუნქციონალური ზონირებისა და ტყის ინვენტარიზაციის ღონისძიებების განხორციელება, ტყის მდგომარეობის შესახებ მონაცემების მიღების, ანალიზისა და სატყეო-სამეურნეო ღონისძიებების დაგეგმვის ეფექტური სისტემის შექმნა;

სახელმწიფო ტყის ფონდის დარეგისტრირებით ტყის ფონდის ტერიტორიების დაზუსტება, რითაც თავიდან იქნება აცილებული ტყის ფონდის ფრაგმენტაცია და ტყის ფართობების შემცირება.

სანერგე მეურნეობის სისტემის ჩამოყალიბება და მართვა

მაღალი ხარისხის სარგავი მასალის (ნერგები) გამოყვანა ტყისა და ქარსაფარი ზოლების აღდგენა-განაშენიანებისათვის, მუნიციპალიტეტებისა და ქალაქებისა და ასევე საერთაშორისო ორგანიზაციებისა და კერძო მოთხოვნების დაკმაყოფილებისათვის;

ტყის ჯიშთა სარგავი მასალის გამოყვანისათვის ტრადიციული მეთოდისა (ღია გრუნტში) და ასევე კონტეინერული მეთოდის (სასათბურე მეურნეობაში) გამოყენება;

გამოყვანილი ნერგების სახეობების ზრდა;

ელექტრული ქსელების ხაზობრივი ნაგებობებისა და მაგისტრალური მილსადენების დაცვის ზონების უსაფრთხო ფუნქციონირების ფარგლებში საქართველოს „წითელი ნუსხაში“ შეტანილი სახეობების გარემოდან ამოღებით (ჭრით) გარემოსთვის მიყენებული ზიანის შესარბილებლად მათი დაცვა-აღდგენის ხელშეწყობა.

გარემოსდაცვით ინფორმაციაზე ხელმისაწვდომობისა და გარემოსდაცვითი განათლების ხელშეწყობის პროგრამა

სხვადასხვა სამიზნე ჯგუფებისთვის გარემოსდაცვითი ინფორმაციის საჯაროობის უზრუნველყოფა;

გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების პროცესში საზოგადოების მონაწილეობის ხელშეწყობის უზრუნველყოფა სათანადო ინფორმაციაზე ხელმისაწვდომობის გაუმჯობესების გზით;

გარემოსდაცვითი განათლება მდგრადი განვითარებისთვის - საქართველოს ეროვნული სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმის კოორდინაციის უზრუნველყოფა;

საზოგადოების გარემოსდაცვითი ცნობიერების ამაღლების უზრუნველყოფა სხვადასხვა კამპანიების ორგანიზებით;

შესაბამისი სპეციალისტების მომზადების, გადამზადებისა და კვალიფიკაციის ამაღლების ორგანიზების უზრუნველყოფა;

მონაცემების სისტემატიზაციის, მათზე ხელმისაწვდომობის გაზრდისა და გამარტივების მიზნით გარემოსდაცვით მონაცემთა სისტემის შექმნა, გარემოსდაცვითი ინფორმაციის და ანალიტიკური ანგარიშების მომზადებისა და დაინტერესებული საზოგადოებისთვის მიწოდების მოქნილი მექანიზმის უზრუნველყოფა.

გარემოს დაცვის სფეროში მონიტორინგი, პროგნოზირება და პრევენცია

ჰიდრომეტეოროლოგიურ პარამეტრებზე სტანდარტული და სპეციალიზირებული დაკვირვების სისტემების შექმნა და დანერგვა;

შავი ზღვისა და მდინარეთა სანაპიროების დაცვა-რეაბილიტაცია სტიქიური ჰიდრო და მორფოდინამიკური მოვლენებისგან;

საშიში გეოლოგიური პროცესების პრევენცია და ჰიდროგეოლოგიური მონიტორინგის განხორციელება;

ატმოსფერული ჰაერის მონიტორინგისათვის ავტომატური სადგურების ეტაპობრივი შეძენა;

სანაპირო ზონების ინფრასტრუქტურის მდგრადი განვითარების უზრუნველყოფა, სანაპირო ზონებში მიმდინარე მორფოდინამიკურ პროცესებზე უარყოფითი ზეგავლენის თავიდან აცილებისა და რიგ შემთხვევაში აღნიშნული პროცესების გაუმჯობესების გზით;

სანაპირო ზონის დაცვა ანთროპოგენული ფაქტორის მავნე ზემოქმედებისგან, სამეურნეო ინფრასტურუქტურის განვითარება და უსაფრთხოების უზრუნველყოფა;

ატმოსფერულ ჰაერზე დაკვირვების ავტომატური სადგურების მონაცემების საშუალებით ჰაერის დაბინძურებაზე უწყვეტი დაკვირვება და ქალაქების ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების რეალური სურათის მიღების უზრუნველყოფა;

ამინდის პირობების მიმართ განსაკუთრებით მგრძნობიარე დარგების - ავაციისა და საზღვაო ფლოტის უსაფრთხოების უზრუნველყოფა ;

მიწისქვეშა მტკნარი სასმელი წყლების არსებული მდგომარეობის შეფასება და მომავალში მათი გამოყენების შესაძლებლობების დადგენა;

საკომუნიკაციო, ტურისტული და რეკრეაციულის ინფრასტრუქტურის შენარჩუნება-განვითარების ხელშეწყობა;

შავი ზღვის სანაპიროს განვითარების მოკლე და გრძელვადიანი პროგნოზის შემუშავება და ავარიული სიტუაციების თავიდან ასაცილებლად კონკრეტული პრევენციული ღონისძიებების დაგეგმვა;

საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტრო

საგარეო პოლიტიკის განხორციელება

საერთაშორისო არენაზე ქვეყნის ინტერესების გატარება, საგარეო პოლიტიკის პრიორიტეტებისა და დასახული ამოცანების შესრულება;

საერთაშორისო თანამეგობრობის დახმარებით საქართველოს დეოკუპაციისა და ოკუპანტი სახელმწიფოს მხრიდან საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობისა და სუვერენიტეტის პატივისცემის უზრუნველყოფა, ოკუპირებული ტერიტორიების არაღიარების პოლიტიკის განმტკიცება;

რუსეთზე საერთაშორისო თანამეგობრობის ზეწოლის გაძლიერების მიზნით შესაბამისი ღონისძიებების გატარება, რათა მან სრულად შეასრულოს 2008 წლის 12 აგვისტოს ცეცხლის შეწყვეტის შეთანხმება; რუსეთის მიერ საქართველოს წინააღმდეგ ძალის გამოუყენებლობის ვალდებულების აღება;

ოკუპირებული რეგიონების მიმართ საქართველოს სახელმწიფო სტრატეგიის განხორციელება;

ევროკავშირთან საქართველოს პოლიტიკური და ეკონომიკური ინტეგრაციის გაძლიერება;

ნატო-ში გაწევრიანების პროცესის ხელშეწყობა;

ევროპის ქვეყნებთან თანამშრომლობის გაღრმავება და საქართველოს საგარეო პოლიტიკური მიზნების მიმართ მათი მხარდაჭერის უზრუნველყოფა;

აშშ-თან სტრატეგიული პარტნიორობის ქარტიით გათვალისწინებული პროექტების განხორციელება და მისი როლის გაძლიერება საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობისა და სუვერენიტეტის მხარდაჭერის პროცესში

რუსეთთან ურთიერთობების ნორმალიზება;

დემოკრატიისა და ეკონომიკური განვითარების ორგანიზაცია სუამ-ის და შავი ზღვის ეკონომიკური თანამშრომლობის ორგანიზაციის (BSEC) ფორმატში რეგიონული და რეგიონთაშორისი თანამშრომლობის გაძლიერება და კონკრეტული პროექტების განხორციელება;

ქართული პროდუქციისთვის ახალი ბაზრების მოპოვება, ქვეყნის ეკონომიკაში ინვესტიციების მოზიდვა, ტურიზმის განვითარების ხელშეწყობა და სტიმულირება;

საზღვარგარეთ ქართული კულტურისა და ინტელექტუალური პოტენციალის წარმოჩენის ხელშეწყობა;

უცხოეთში მყოფი საქართველოს მოქალაქეების უფლებების დაცვა, მათთვის შეღავათანი პირობების შექმნა და სოციალური უსაფრთხოების დონის ამაღლება.

მოხელეთა კვალიფიკაციის ამაღლება საერთაშორისო ურთიერთობების დარგში

საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტროს თანამშრომელთა და სხვა უწყებებში საერთაშორისო ურთიერთობების სფეროში დასაქმებულ საჯარო მოხელეთა პროფესიული განვითარება და კვალიფიკაციის ამაღლება;

სასწავლო ცენტრის სრულყოფა (თანამშრომლების კვალიფიკაციის ამაღლება, ახალი პროგრამების შემუშავება და არსებული პროგრამების დახვეწია);

მჭიდრო თანამშრომლობის დამყარება მსოფლიოს წამყვან დიპლომატიურ სკოლებთან და აკადემიებთან;

საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტროს თანამშრომლებისათვის ბიბლიოთეკის გამდიდრება;

სასწავლო ცენტრის დამოუკიდებელი ვებ-გვერდის შექმნა.

საქართველოს სპორტისა და ახალგაზრდობის საქმეთა სამინისტრო

სპორტისა და ახალგაზრდობის საქმეთა სფეროების სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავება და მართვა

ფიზიკური აღზრდისა, სპორტისა და ახალგაზრდობის სფეროში ქვეყნის ერთიანი პოლიტიკის შემუშავება, დაგეგმვა და მისი რეალიზების კოორდინაცია;

სპორტის განვითარებისათვის სათანადო პირობების შექმნა და ძირითად მიმართულებათა განსაზღვრა;

სპორტსმენთა მომზადების ორგანიზაციული და მეთოდური ხელშეწყობა, სპორტის სფეროში კვალიფიკაციის ამაღლების კოორდინაცია, ერთიანი სპორტული კლასიფიკაციის შემუშავება და დამტკიცება, სპორტის სახეობათა, პროფესიული და მოყვარულთა სპორტული კლუბებისა და ორგანიზაციების სტატუსის განსაზღვრა;

სპორტულ ასოციაციებთან, კავშირებთან, სპორტულ ფედერაციებსა და სხვადასხვა სპორტულ ორგანიზაციებთან თანამშრომლობა და მათი საქმიანობის ხელშეწყობა;

სპორტში აკრძალულ მასტიმულირებელ საშუალებათა გამოყენების აღმოფხვრის ღონისძიებათა განხორციელება;

ახალგაზრდა მეცნიერთა, სპორტსმენთა და შემოქმედთათვის სახელმწიფო მხარდაჭერა, თავისი კომპეტენციის ფარგლებში სამეცნიერო-საგანმანათლებლო სფეროში სახელმწიფო პროგრამების შემუშავება და შესაბამის უწყებებთან ერთად მათი განხორციელება;

სპორტისა და ახალგაზრდობის სფეროში საინვესტიციო და საქველმოქმედო საქმიანობის განხორციელების ხელშეწყობა;

სპორტისა და ახალგაზრდობის სფეროების განვითარებისათვის საჭირო კაპიტალური მშენებლობის, სარეკონსტრუქციო და სარემონტო სამუშაოების წარმოება.

სპორტის განვითარების ხელშეწყობის ღონისძიებები

ქართული ფეხბურთის განვითარებისათვის ქმედითი ნაბიჯების გადადგმა, საფეხბურთო ინფრასტრუქტურის განვითარება და მისი რეაბილიტაცია. ეროვნული, სხვადასხვა ასაკობრივი, ქალთა და ფუტსალის ნაკრებებისათვის ყველა საჭირო პირობის შექმნა;

ქართული რაგბის შემდგომი განვითარება და საერთაშორისო ასპარეზზე ღირსეულად წარმოჩენა;

ქართული კალათბურთის განვითარებისათვის ქმედითი ნაბიჯების გადადგმა, საკალათბურთო ინფრასტრუქტურის განვითარება და მისი რეაბილიტაცია, ეროვნული ნაკრები და სხვადასხვა ასაკობრივი ნაკრები გუნდებისათვის ყველა საჭირო პირობების შექმნა, შემდგომი წინსვლისათვის ხელის შეწყობა და ყოველმხრივი დახმარება;

საქართველოში სპორტის შემდგომი განვითარება, ქვეყნის ნაკრები გუნდების მზადება და მონაწილეობა საერთაშორისო სპორტულ ღონისძიებებში (მსოფლიო და ევროპის ჩემპიონატები, პირველობები, მსოფლიო და ოლიმპიური თამაშები, საერთაშორისო ტურნირები, სასწავლო საწვრთნელი შეკრებები);

ფარიკაობის, ჭადრაკის, ხელბურთის განვითარებისათვის ქმედითი ნაბიჯების გადადგმა, სახეობების მიხედვით შესაბამისი ინფრასტრუქტურის განვითარება, ეროვნული, ასაკობრივი და ქალთა ნაკრებებისათვის სათანადო პირობის შექმნა;

საქართველოს ჩემპიონატების, პირველობების ჩატარება, სპორტული რეზერვის და მაღალი კლასის სპორტსმენთა მომზადება, სპორტის შემდგომი პოპულარიზაცია და სპორტის პროპაგანდისათვის ხელშეწყობა;

ოლიმპიური თამაშებისათვის მეტი ოლიმპიური ლიცენზიის მოსაპოვებლად საქართველოს ნაკრები გუნდების მზადება და ოლიმპიადებზე საქართველოს სპორტსმენთა მონაწილეობის ხელშეწყობა;

პარაოლიმპური სპორტის განვითარებისათვის ქმედითი ნაბიჯების გადადგმა, ადაპტირებული ინფრასტრუქტურის განვითარება და არსებულის რეაბილიტაცია. პარასპორტსმენთა სოციალური და მატერიალური პირობების გაუმჯობესება;

საქართველოს კადეტთა და იუნიორთა ნაკრები გუნდების წევრობის კანდიდატების მომზადება;

საქართველოს რეგიონებში ბავშვთა და მოზარდთა მასობრივი სპორტის განვითარება, რეგიონებში სპორტული ინფრასტრუქტურის რეაბილიტაცია, მასობრივი სპორტისა და ცხოვრების ჯანსაღი წესის პროპაგანდა და დანერგვა, საჯარო სკოლების ჩაბმა სპორტულ გასართობ თამაშებში;

საქართველოში სპორტული ინფრასტრუქტურის შექმნა და რეაბილიტაცია, მატერიალურ-ტექნიკური მდგომარეობის გაუმჯობესება, სპორტული დანიშნულების ობიექტების, დარბაზებისა და სტადიონების შეკეთება, აღდგენა, მშენებლობა. რეგიონებში სპორტული ცხოვრების განვითარება, სპორტული ინვენტარის, ეკიპირებისა და მოწყობილობების შეძენა;

ახალგაზრდული ოლიმპიური ფესტივალი „თბილისი-2015-ისთვის“ შესაბამისი სპორტული რეზერვის მომზადება სპორტის 9 სახეობაში.

ქართული სპორტის წარმატებების ამსახველი მასალების შეკრება, დაკომპლექტება, აღრიცხვა, შენახვა-დაცვა, შესწავლა და პოპულარიზაცია;

სპორტის სფეროში დამსახურებულ მოღვაწეთა სოციალური დაცვის ღონისძიებები

საქართველოში მცხოვრები წამყვანი სპორტსმენებისა და მწვრთნელების, ნაკრებების მომსახურე პერსონალის, ოლიმპიური ჩემპიონების, საჭადრაკო ოლიმპიადების გამარჯვებულების, ვეტერანი სპორტსმენებისა და სპორტის მუშაკების დახმარება და მათი ცხოვრების პირობების გაუმჯობესება, თანამედროვე მოთხოვნების შესაბამისი საწვრთნელი პროცესის წარმართვისათვის ხელის შეწყობა.

ახალგაზრდობის სფეროში სახელმწიფო ხელშეწყობის ღონისძიებები

სხვადასხვა ქვეყნის სახელმწიფო ახალგაზრდულ სტრუქტურებთან თანამშრომლობა, ბავშვთა და ახალგაზრდული კავშირების სახელმწიფოებრივი მხარდაჭერა და წახალისება, არაფორმალური განათლების ხელშეწყობა, თავისუფალი დროის შინაარსიანად და ეფექტიანად ხარჯვის ორგანიზება, საქართველოს ახალგაზრდობის ინტელექტუალური, სულიერი და ფიზიკური პოტენციალის გამოვლენა, ფორმირება და სრულყოფა;

ახალგაზრდა და პოტენციურად მომგებიანი ბიზნეს იდეების მქონე საინიციატივო ჯგუფების ხელშეწყობა;

ბავშვთა და ახალგაზრდობის გონიერივ, ფიზიკურ, ზნეობრივ, ესთეტიკურ და სოციალურ-ემოციურ განვითარებაზე ზრუნვა, სხვადასხვა კატეგორიის სოციალურად დაუცველ ბავშვებზე ზრუნვის ხელშეწყობა, მოზარდთა ინტერესების შესაბამისად პროფილური წრეების, ცენტრების, კლუბების და სტუდიების შექმნის ხელშეწყობა. ბავშვებისა და ახალგაზრდების შემეცნებით შემოქმედებითი და დასვენება გაჯანსაღების ფართომასშტაბიანი პროგრამების განხორციელება.

კულტურულ-შემოქმედებითი, შემეცნებითი და გასართობი ღონისძიებების მოწყობა, ქართველი ახალგაზრდების ჩართვა სხვადასხვა ღონისძიებებში, ცხოვრების ჯანსაღი წესის პროპაგანდა, ახალგაზრდების ცოდნისა და უნარების გაღრმავება სხვადასხვა მიმართულებით;

პროგრამა „მომავლის ბანაკის“ ფარგლებში ქართველი და უცხოელი ახალგაზრდების აქტიური დასვენებით უზრუნველყოფა.

საქართველოს იუსტიციის სამინისტრო

სამართალშემოქმედებისა და ქვეყნის ინტერესების სამართლებრივი მხარდაჭერის მიზნით სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავება და მართვა, მათ შორის, სისხლის სამართლის სისტემის რეფორმის განხორციელება

სამართალშემოქმედებისა და ქვეყნის ინტერესების სამართლებრივი მხარდაჭერის მიზნით სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავება, რეგულირება და მართვა;

საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს სისტემის გამართული ფუნქციონირების უზრუნველყოფა და კონტროლი;

სისხლის სამართლის რეფორმაში ჩართულ უწყებებს, საერთაშორისო და ადგილობრივ ორგანიზაციებს შორის თანამშრომლობის გაღრმავება და მიმდინარე რეფორმის მონიტორინგი;

სისხლის სამართლის მართლმსაჯულების სისტემის რეფორმა - სისხლის სამართლის სისტემის რეფორმის უწყებათაშორისი საკოორდინაციო საბჭოს საქმიანობის ადმინისტრირება, ორგანიზაციული და ანალიტიკური მხარდაჭერა;

უწყებათაშორისი საბჭოს სამდივნოს ანალიტიკური შესაძლებლობების გაძლიერება და მონიტორინგის მექანიზმის დახვეწა;

სისხლის სამართლის სისტემის რეფორმის სექტორული სტრატეგიებისა და სამოქმედო გეგმების ყოველწლიური განახლება;

იმპლემენტაციის პროცესში უწყებათაშორისი საქმიანობის კოორდინაცია;

წლიური პროგრესის შესახებ ანგარიშების მომზადება, მართლმსაჯულების სისტემის რეფორმის საბიუჯეტო დახმარების პროგრამის ფინანსური შეთანხმების პირობების შესრულების ხელშეწყობა. პირობების შესრულების შესახებ ანგარიშის მომზადება და ევროპის კავშირის დელეგაციისათვის წარდგენა;

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის გადასინჯვა. ნაფიც მსაჯულთა ინსტიტუტის რეფორმა, საკანონმდებლო ცვლილებების შემუშავება სისხლის სამართლის პროცესში დაცვის მხარის უფლებების გაზრდისა და შეჯიბრებითობის უზრუნველსაყოფად;

არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულების კოდექსის შემუშავება. არასრულწლოვანთა დანაშაულის პრევენციის ეროვნული სტრატეგიის სამოქმედო გეგმის მომზადება, არასრულწლოვანთა სისხლის სამართლებრივი პასუხისმგებლობისგან განრიდების მექანიზმის დახვეწა;

ანტიკორუფციული და კარგი მმართველობის რეფორმა - კორუფციის წინააღმდეგ ბრძოლის უწყებათაშორისი საკოორდინაციო საბჭოს გაძლიერება, მისი როლის გაზრდა და ქმედით ორგანოდ გარდაქმნა;

ეროვნული ანტიკორუფციული სტრატეგიისა და მისი განხორციელების სამოქმედო გეგმის შემუშავება, პერიოდული განახლება და მონიტორინგი, ანტიკორუფციული პოლიტიკის შესრულების შეფასების მეთოდოლოგიის შემუშავება. ანტიკორუფციული საბჭოს საქმიანობის ანგარიშების მომზადება და საქართველოს მთავრობისათვის წარდგენა. ანტიკორუფციული სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმის შემუშავებისა და იმპლემენტაციის პროცესში შესაბამისი ღონისძიებების განხორციელების ხელშეწყობის მიზნით უწყებათაშორისი საქმიანობის კოორდინაცია;

საერთაშორისო ორგანიზაციების მიერ მომზადებული რეკომენდაციების შესრულების უზრუნველყოფა, მათი იმპლემენტაციის შესახებ სახელმწიფო ანგარიშის მომზადების უზრუნველყოფა და საერთაშორისო ორგანიზაციების წინაშე ანგარიშება;

ანტიკორუფციული პოლიტიკისა და რეფორმების შესახებ საზოგადოებრივი ცნობიერების ამაღლება;

ღია მმართველობა საქართველოს 2014-2015 წლების სამოქმედო გეგმის შესრულების ხელშეწყობა და ღია მმართველობა საქართველოს 2016-2017 წლების სამოქმედო გეგმის შემუშავება. ახალი გეგმის შემუშავების პროცესში საჯარო კონსულტაციების გამართვა;

საჯარო ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის შესახებ არსებული საკანონმდებლო ბაზის გადასინჯვა, ინფორმაციის თავისუფლების მარეგულირებელი ნორმების საერთაშორისო სტანდარტებთან შესაბამისობის, პრაქტიკაში არსებული ხარვეზების აღმოფხვრის და ცალკეულ საკანონმდებლო აქტებში

გაბნეული ნორმების ერთ ნორმატიულ აქტში გაერთიანების მიზნით ინფორმაციის თავისუფლების კანონის შემუშავება;

მთავრობის მიერ დამტკიცებული საჯარო სამსახურის რეფორმის კონცეფციის საფუძველზე საჯარო სამსახურში ეთიკის ნორმების, პასუხისმგებლობისა და ანგარიშვალდებულების მექანიზმების გაუმჯობესების, აგრეთვე ანაზღაურების, წახალისებისა და დაწინაურების ერთიანი სისტემის ჩამოყალიბების მიზნით საკანონმდებლო ცვლილებების შემუშავება;

სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის რეფორმის სტრატეგიის შემუშავება და განხორციელება

ახალი „აღსრულების კოდექსი“ – პროექტის შემუშავება ევროკავშირის კანონმდებლობასთან დაახლოებისა და ევროპული გამოცდილების გაზიარების გზით;

“მეწარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონის გადახედვა;

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის ცალკეული ინსტიტუტების გადახედვა, შემოღებული „სუმარული წარმოების“ (Summary judgment) ინსტიტუტი, რის შედეგადაც შემცირდება სასამართლოში საქმის განხილვის ვადები, პროპორციულად შემცირდება ადვოკატისა და სასამართლო განხილვასთან დაკავშირებული ხარჯები, დაიზოგება სასამართლოს რესურსები და სასამართლო განიტვირთება უსაფუძვლო სარჩელებისგან;

ადმინისტრაციულ ორგანოებში ადმინისტრაციული საჩივრების ერთჯერადად განხილვის პროცესის გადასინჯვა;

გამოძიებაზე ზედამხედველობის, სახელმწიფო ბრალდების მხარდაჭერის, დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლისა და პრევენციის პროგრამა

დამოუკიდებელი, მიუკერძოებელი, ეფექტური გამოძიების წარმოება და სისხლის სამართლებრივი დევნის განხორციელება. გამოძიების ერთიანი მეთოდოლოგიის შექმნა და სისხლის სამართლებრივი დევნის ერთიანი მოქნილი სისტემის, ერთგვაროვანი პრაქტიკის დასამკვიდრებლად თითოეულ რაიონში არსებული კრიმინოგენური სპეციფიკის შესწავლის საფუძველზე შესაბამისი გაიდლაინების შემუშავება. გამოძიებისა და სისხლის სამართლებრივი დევნის განხორციელებაზე კონტროლის მექანიზმების გაუმჯობესება;

საკანონმდებლო რეფორმისთვის წინადადებების შემუშავება სისხლის სამართლის კოდექსის ე.წ. მკვდარი მუხლების ამოქმედების და რეალობასთან შესაბამისობაში მოყვანის მიზნით;

ჩადენილი დანაშაულებრივი ქმედების სიმძიმის პროპორციული და ადეკვატური სანქციების სისტემის დანერგვა;

ადამიანის უფლებათა საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი დაცვის უზრუნველყოფა გამოძიების მიმდინარეობისა და სისხლისსამართლებრივი დევნის განხორციელების პროცესში. ამ სფეროში სახელმწიფოს პოზიტიური ვალდებულების დარღვევის გამომწვევი მიზეზების დადგენა და საერთაშორისო და უფლებადამცველი ორგანიზაციების რეკომენდაციების გათვალისწინება;

ოჯახური ძალადობის, წამების, არასათანადო მობყრობის, უმცირესობათა უფლებების დარღვევის ფაქტებზე ეფექტური და საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი გამოძიება და სისხლის სამართლებრივი დევნა;

პროცესურატურის თანამშრომელთა შერჩევის წესის გაუმჯობესება და კვალიფიკაციის ამაღლება. ტრენინგსაჭიროებების იდენტიფიცირების მდგრადი სისტემის შექმნა, აუცილებელი ტრენინგების დაგეგმვა და შესაბამისი მოდულების შემუშავება. პროკურატურის თანამშრომელთა სამუშაო უნარ-

ჩვევებზე დაფუძნებული ობიექტური, ეფექტიანი და საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი შეფასების სისტემის შექმნა;

სისხლის სამართლის საქმისწარმოების ელექტრონული სისტემისა და პროცესორთა საჭიროებებზე მორგებული ელექტრონული პროგრამების დახვეწა, ადამიანური რესურსების მართვის ელექტრონული პროგრამის შექმნა, პროცესორთა დატვირთვის ელექტრონული მოდულის იმპლემენტაცია, პრობლემური საკითხების იდენტიფიცირების მიზნით კვლევების ინიცირება;

პროცესორის საქმიანობის გამჭვირვალობისა და საზოგადოების წინაშე ანგარიშვალდებულების უზრუნველყოფის მიზნით საზოგადოებაზე ორიენტირებული პროცესორის კონცეფციის შემუშავება, მასმედიასთან ურთიერთობის ეფექტური მექანიზმების შექმნა, პროცესორებისა და ჟურნალისტებისათვის ცნობიერებისა და უნარ-ჩვევების ამაღლების მიზნით ერთობლივი გასვლითი სემინარების ჩატარება, საზოგადოებისთვის ინფორმაციის მისაწოდებლად არსებული მექანიზმების სრულყოფა;

მოწმისა და დაზარალებულის კოორდინატორის ინსტიტუტის დახვეწა;

პროცესორის როლის გაზრდა დანაშაულის პრევენციის პროცესში. ამ მიმართულებით სტრატეგიის და შესაბამისი საკანონმდებლო ცვლილებების შემუშავება;

ეროვნული საარქივო ფონდის დაცულობის, მომსახურების თანამედროვე ტექნოლოგიების დანერგვის და დოკუმენტების ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა

არსებული დოკუმენტების დაცვა/შენახვის პირობების გაუმჯობესების, დაცვის სისტემებით აღჭურვის, ახალი დოკუმენტებისათვის დამატებითი საცავების შექმნის და არქივის თანამშრომელთა სამუშაო გარემოს გაუმჯობესების მიზნით, ზუგდიდის და ახალციხის რეგიონული არქივების შენობების კაპიტალური სარეაბილიტაციო სამუშაოების ჩატარება და ახალი, დამატებითი საცავების მშენებლობა. აგრეთვე, ქუთაისში არქივის ახალი შენობის აშენება;

ცენტრალიზაციის მომდევნო ეტაპის შედეგად, 47 ადგილობრივი არქივის დოკუმენტების 6 რეგიონულ არქივში განთავსება;

მოქალაქეზე ორიენტირებული მომსახურების დანერგვის და დოკუმენტების ხელმისაწვდომობის გაზრდის მიზნით, მომსახურების ელექტრონული პროგრამების ახალი პარამეტრების შემუშავება, არსებული ელექტრონული პროგრამების განახლება და დახვეწა.

მკვლევართა აღრიცხვისა და მართვის სისტემის, საარქივო დოკუმენტების (ფოტო-ვიდეო-ფონო-ტექსტური დოკუმენტების, რუკების) ელექტრონული კატალოგების, გეოგრაფიული საინფორმაციო სისტემა (GIS), სივრცითი ძიების პროგრამისა და ონლაინ მომსახურების რეჟიმი, დანერგვა;

მოქალაქეთა მომსახურების პროგრამის პარამეტრების გაუმჯობესება, ასევე ეროვნული საარქივო ფონდის ელექტრონული დოკუმენტების არქივის შექმნა და სრულყოფა დოკუმენტების ელექტრონული ასლების ხელმისაწვდომობის გაზრდის, ფიზიკური და იურიდიული პირების სწრაფი და ხარისხიანი მომსახურების, დოკუმენტების დედნების შენარჩუნებისა და ეროვნული მეხსიერების დაცულობის უზრუნველყოფის მიზნით;

სკანირების აპარატურის კალიბრაციისა და ოპერირების პროგრამის, სკანირების პროცესის მონიტორინგის სისტემის, სკანირებული დოკუმენტების ელექტრონული რეესტრისა და ანოტირების სტანდარტების შემუშავება და დანერგვა;

საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს სისტემის თანამშრომელთა გადამზადება და სასწავლო ცენტრის განვითარება

ტრენინგსაჭიროებათა ანალიზის საფუძველზე, კვალიფიკაციის ამაღლების მიზნით, როგორც სამინისტროს სისტემის წარმომადგენლებისათვის, ისე სხვა დაინტერესებულ პირთა და ორგანიზაციებისათვის, მათ შორის, თვითმმართველობებში დასაქმებული საჯარო მოხელეებისათვის, ტრენინგების სრული ციკლის (დაგეგმვა, ორგანიზება და შეფასება) განხორციელება;

მომსახურების სფეროსა და ორგანიზაციული მართვის გაუმჯობესების ხელშეწყობისთვის სსიპ - საქართველოს იუსტიციის სასწავლო ცენტრის ეფექტურობის გაზრდის მიზნით სერვისებისა და პროდუქტების გამრავლებულება. კომპიუტერული უნარების მიმართულებით ცენტრის თანამშრომლების მიერ სპეციალურ სახელმძღვანელოზე დაყრდნობით რეგიონებში მასობრივი დატრენინგების პროექტის განახორციელება;

საკონკურსო, საატესტაციო და საკვალიფიკაციო ტესტირებების ორგანიზება, მათ შორის, ტესტური დავალებების შექმნა და ტესტური დავალებების ბანკის სრული განახლება შესაბამისი მაღალკვალიფიციური ექსპერტების მონაწილეობით;

ტესტირებების როგორც ოფლაინრეჟიმში ასევე, ონლაინრეჟიმში ჩატარების უზრუნველყოფა, აქტიური მონაწილეობის მიღება მუნიციპალიტეტებში ელექტრონული მმართველობის პროგრამის დანერგვის პროექტში;

საკონსულტაციო მომსახურების გაწევა ტესტირებისა და ტრენინგების მიმართულებით. ასევე კონსულტირების კომპონენტის გაძლიერება მომსახურების სფეროსა და ორგანიზაციული მართვის გაუმჯობესების კუთხით;

ხარისხიანი სერვისებისა და პროდუქტების უზრუნველყოფის მიზნით არსებული ტესტების, ტრენინგმოდულებისა და სასწავლო კურსების პროგრამების რეგულარული განახლება, მათ შორის უცხოური სერტიფიცირებული პროგრამების შეძენის გზით;

სტუდენტებისთვის თემატური პროექტების განახორციელება, მათ შორის საზაფხულო და ზამთრის სკოლების ორგანიზება, როგორც საქართველოს, ისე რეგიონული (სამხრეთ კავკასია) მასშტაბით;

სპეციალური მონაცემთა ერთიან ბაზის შექმნა, რომელიც თავს მოუყრის ცენტრის მიერ ორგანიზებულ პროექტებსა თუ სხვა ღონისძიებებში გამოვლენილი პერსპექტიული სტუდენტების მონაცემებს. ბაზა ხელმისაწვდომი იქნება სამინისტროს სისტემის უწყებებისთვის, რომლებიც, კადრების საჭიროების შემთხვევაში, იხელმძღვანელებენ აღნიშნული მონაცემებით;

არსებული საგანმანათლებლო სერვისების ბაზარზე კონკურენტუნარიანობის შენარჩუნების მიზნით, პროდუქტებისა და სერვისების განვითარების პარალელურად, თანამშრომელთა რეგულარული პროფესიული მომზადება/გადამზადება საერთაშორისო გამოცდილების გაზიარებით;

ყვარლის სასწავლო ცენტრის ინფრასტრუქტურისა და მომსახურების გაცნობა ყველა სახელმწიფო სტრუქტურისათვის, საქართველოში აკრედიტირებული სასწავლო დაწესებულებებისათვის, სამოქალაქო და კერძო სექტორის წარმომადგენლებისათვის.

ელექტრონული მმართველობის განვითარება

არსებული საინფორმაციო სისტემებისთვის მონაცემთა ადაპტერის დამატება ერთიან სისტემასთან კავშირის უზრუნველსაყოფად. ინფორმაციასთან წვდომის გაუმჯობესება, მისი დაცულობა და საიმედოობა. სისტემის საშუალებით ახალი კომბინირებული ელექტრონული სერვისების შექმნა. მოსახლეობისთვის მომსახურების მიწოდება ერთი ფანჯრის პრინციპით და ნაკლები დანახარჯებით;

მოქალაქის პორტალში ყველა იმ ელექტრონული სერვისის ინტეგრირება, რომელთაც ცენტრალური და ადგილობრივი მმართველობის ორგანოები სთავაზობენ მოქალაქეებს, ბიზნესს თუ არასამთავრობო სექტორს;

საკონტეინერო გადაზიდვების პროცესში (იმპორტ/ექსპორტი) ჩართული კერძო და სახელმწიფო სუბიექტებს შორის ინფორმაციის მიმოცვლის პროცესის გამარტივების მიზნით, საქართველოს საერთაშორისო ვაჭრობის მხარდამჭერი სისტემის შექმნა;

საკონტეინერო გადაზიდვების განხორციელება ბათუმისა და ფოთის პორტის გავლით. სისტემამ უნდა მოიცვას ყველა სახის სახმელეთო და საპარტო ტვირთი. სისტემის ინტეგრაცია მსგავსი პროფილის საერთაშორისო სისტემებთან;

სახელმწიფო დაწესებულებებს შორის ოფიციალური დოკუმენტბრუნვის განხორციელება ელექტრონულად, ერთიან სტანდარტზე დაფუძნებით და ინფორმაციის გაცვლის დაცული ინფრასტრუქტურის ფარგლებში;

ინფორმაციულ უსაფრთხოებასთან დაკავშირებით საკანონმდებლო ინიციატივის მომზადება, ინფორმაციული უსაფრთხოების პოლიტიკისა და სტანდარტების ჩამოყალიბება;

სპეციალური კითხვარის შემუშავება, რომლის საშუალებითაც სახელმწიფო დაწესებულებებს საშუალება მიეცემათ, შეაფასონ საკუთარი მონაცემები და მოახდინონ იმ ცხრილების, მონაცემთა მასივებისა და ელექტრონული სერვისების იდენტიფიცირება, რომელთა გამოქვეყნებაც შესაძლებელია ღია მონაცემების პორტალზე – data.gov.ge.

ინფორმაციული უსაფრთხოების მართვის სახელმწიფო სისტემის შექმნა.

ერთიანი სახელმწიფო საინფორმაციო ტექნოლოგიების მხარდაჭერის განვითარება

სსიპ - „სმარტ ლოჯიქი“ მენეჯერული პროცესების დანერგვა სხვადასხვა უწყებებისათვის IT სერვისების სრული სპექტრის მიწოდების მიზნით, კერძოდ: ქსელური უზრუნველყოფა, ელ-ფოსტის სერვისი, ონლაინკომუნიკაციის საშუალებები, ტელევიდეოკონფერენცია, დროისა და დავალებების მართვის პროგრამული უზრუნველყოფა, უსაფრთხოების ერთიანი პოლიტიკის გატარება, არასასურველი და მავნე ელფოსტის, პროგრამებისა და ვირუსებისგან დაცვა, სახელმწიფო სტრუქტურებისათვის ერთიანი IT-მხარდაჭერის სატელეფონო ცენტრის შექმნა და ინციდენტების მართვა, ციფრული სატელეფონო სერვისი, სახელმწიფო ორგანიზაციებში დასაქმებულთა კომპიუტერული ტექნიკის ადგილზე მომსახურება და სხვა სერვისები, რომლებიც აუცილებელია თანამედროვე გარემოში სრულყოფილი ოპერირებისათვის;

ინფორმაციული ტექნოლოგიების სერვისების მიწოდების ახალი, თანამედროვე „Cloud Computing“-ის „IaaS“ მოდელის დანერგვა, რომელიც დანახარჯების ეკონომიკური უზრუნველყოფს მრავალი ორგანიზაციის ინფორმაციულ ტექნოლოგიებზე მოთხოვნის დაკმაყოფილებას;

სახელმწიფო ორგანიზაციებში პროცესების ავტომატიზებისა და ელექტრონულ მმართველობაზე გადასვლის მიზნით შესაბამისი კვლევის ჩატარება და კონკრეტული ინოვაციური ბიზნეს გადაწყვეტილების შექმნა, რაც გულისხმობს, კონკრეტულ შემთხვევაში, პროგრამული უზრუნველყოფის შემუშავებას კონკრეტული დამკვეთისთვის და მაქსიმალურად მორგებას მის ბიზნეს პროცესებზე;

სისხლის სამართლის საქმეთა ავტომატიზაციის პროგრამული უზრუნველყოფის სხვადასხვა მოდულის შექმნისათვის პროექტის გეგმის შედგენა და ამოცანის ჩამოყალიბება, სხვადასხვა ორგანიზაციის ჩართვა ავტომატიზებულ სისტემაში (ადვოკატურა, სასჯელაღსრულების სისტემა, განრიდებისა და მედიაციის პროგრამაში მონაწილე სოციალური მუშაკები), ასევე სასამართლოს ჩართვისთვის საჭირო ინტეგრაციის მოდულის შემუშავება. დევნილთა ბაზის პროგრამული უზრუნველყოფის დახვეწა-განახლება და ვებ-ტექნოლოგიაზე გადაწერა;

ქვეყნის მასშტაბით შესაბამისი ორგანიზაციებისთვის ზუსტი დროის გამოყენების მიზნით, სპეციალური ტექნიკური მოწყობილობების დანერგვა, რომლის მეშვეობითაც შესაძლებელი იქნება გარანტირებულად

ზუსტი და მდგრადი დროის განსაზღვრა, რაც გამორიცხავს დოკუმენტებსა და პროცესებში მითითებული დროის უზუსტობას.

დანაშაულის პრევენცია და ინოვაციური პროგრამები

დანაშაულის პირველი დონის პრევენციის ღონისძიებათა ბენეფიციარებზე მორგებული სხვადასხვა სახის ტრენინგების, სემინარების, დებატების, კონფერენციების ჩატარება, ანტინარკოტიკული, ტრეფიკინგის, ბულინგის წინააღმდეგ მიმართული აქტივობების, ბიზნეს მეწარმეობისა და სხვა მონათესავე სფეროების საფუძლების შესწავლა და სამოქალაქო აქტივობის სხვა ღონისძიებების განხორციელება;

პროექტის „ახალგაზრდული კლუბი“-ს ფარგლებში სხვადასხვა სახის კულტურული თუ სპორტული ღონისძიების, სამიზნე ჯგუფის საჭიროებებზე მორგებული ტრენინგებისა და საგანმანათლებლო სემინარების ჩატარება;

დანაშაულის ჩადენის რისკ ჯგუფების საჭიროებების კვლევა, რისკ ჯგუფებთან მიკუთვნებულ არასრულწლოვანთა ერთიანი მონაცემთა ბაზის შექმნა და მათი ოჯახის წევრებთან მუშაობა, რისკ ჯგუფებთან მომუშავე სახელმწიფო სტრუქტურების საქმიანობის კოორდინირება და მეორე დონის პრევენციის სტრატეგიის შემუშავება;

ყოფილ პატიმართა საზოგადოების სრულფასოვან წევრებად დაბრუნების ხელშემწყობი ღონისძიებების გატარება, ყოფილი პატიმრის ფიზიკური და ფსიქიკური ჯანმრთელობის პრობლემების მოგვარება, მათი სოციალური უნარების ამაღლება და პროფესიული გადამზადება და დასაქმებაში ხელშეწყობა;

სოციალური მუშაკების პროფესიული უნარ-ჩვევების ამაღლება და ზოგადად ქვეყანაში სოციალური მუშაკის პროფესიის განვითარება;

სისხლის სამართლებრივ პასუხისმგებლობას განრიდებულ არასრულწლოვანთათვის ადექვატური სერვისების მოძიება და შესაბამის პროგრამებში ჩართვა, პროგრამაში ჩართული პროფესიონალებისთვის (პროკურორები, სოციალური მუშაკები, მედიატორები) სპეციალური ტრენინგების განხორციელება და განრიდების ინსტრუმენტების ეფექტიანობის ამაღლება;

მედიატორის საქმიანობის სტანდარტისა და ეთიკის კოდექსის შემუშავება, მედიატორის საკვალიფიკაციო მოთხოვნების დადგენა;

კვლევისა და სერვისების განვითარების ხელშეწყობა.

სახელმწიფო სერვისების განვითარების საგენტოს მომსახურებათა განვითარება და ხელმისაწვდომობა
საზოგადოებრივი ცენტრების (სოფლის სახლების) მშენებლობის განხორციელება გამართული ფუნქციონირება და მომსახურების ეფექტიანი მიწოდება. საზოგადოებრივი ცენტრების კონცეფციის განვითარება საჯარო ბიბლიოთეკების ბაზაზე, რომელიც გულისხმობს შერჩეული სოფლის ბიბლიოთეკების ინფრასტრუქტურის გამართვას, ტექნიკითა და ინტერნეტით უზრუნველყოფას და თანამშრომელთა გადამზადებას;

ადგილობრივ თვითმმართველობებში ელექტრონული მმართველობის დანერგვის პროექტის განხორციელება;

სააგენტოს მონაცემთა ბაზების დახვეწა, ინფორმაციული უსაფრთხოებისა და პერსონალური მონაცემების დაცვის ხელშეწყობა, მონაცემთა ბაზების ტექნოლოგიური სრულყოფა, მონაცემთა ხარისხის მართვის სისტემის დანერგვა, მონაცემთა ბაზებში ხარვეზების ანალიზი და გამოსწორება;

განახლებადი, საიმედო მონაცემთა ბაზის შექმნა და დამისამართების ერთიანი სტანდარტის დანერგვა, ციფრული ხელმოწერა და ორგანიზაციის ციფრული შტამპის განვითარება;

იუსტიციის სახლის მომსახურებათა განვითარება და ხელმისაწვდომობა

მომსახურების ხარისხის განვითარების მიზნით სსიპ - იუსტიციის სახლის წინა ხაზის თანამშრომლების პერიოდული გადამზადება, პროდუქტებისა და მომსახურების პროცესების განვითარება, იუსტიციის სახლში დამატებითი კერძო და სახელმწიფო სერვისების ინტეგრაცია, მომხმარებელთა კმაყოფილების კვლევის რეგულარული განხორციელება;

სერვისების ცნობადობის ზრდის მიზნით მარკეტინგული და პიარ ღონისძიების განხორციელება.

საერთაშორისო მასშტაბით იუსტიციის სახლის კონცეფციის ექსპორტის მიზნით და ბრენდის პოპულარიზაცია დაინტერესებულ ქვეყნებში.

იუსტიციის სახლების შესაბამისი ტექნიკითა და ინვენტარით მომარაგება. იუსტიციის სახლის ყველა ფილიალში იგეგმება ღონისძიებები სხვადასხვა ინფრასტრუქტურული ხარვეზის გამოვლენისა და მათი აღმოფხვრის მიზნით;

საქართველოს მასშტაბით იუსტიციის სახლის ახალი ფილიალების აშენება.

ნორმატიული აქტების სისტემატიზაცია და მთარგმნელობითი ცენტრის განვითარება

საქართველო-ევროკავშირის ასოცირების შეთანხმებით გათვალისწინებულ სფეროებსა და პრიორიტეტულ მიმართულებებში არსებული ევროპული კანონმდებლობის, სტანდარტებისა და რეგულაციების შესაბამისი ქართული ნორმატიული ბაზის თარგმნის განხორციელება;

საქართველოს ნორმატიული აქტების თარგმნა ინგლისურ ენაზე და ევროკავშირის კანონმდებლობის თარგმნა ქართულ ენაზე. თარგმნილი სამართლებრივი აქტების ოპერატიული განთავსება ვებ-გვერდზე და მათი სრული ხელმისაწვდომობა დაინტერესებული მომხმარებლისათვის;

საჯარო რეესტრის ეროვნული საგენტოს მომსახურებათა განვითარება და ხელმისაწვდომობა

სააგენტოს ინფრასტრუქტურის განვითარება, სასერვერო ინფრასტრუქტურის გაძლიერება;

გეოგრაფიული ობიექტების, მისი ნაწილებისა და კომპლექსების დამისამართება. ბინების, გზების, ქუჩების, პარკების, სკვერების და ა.შ. აღწერა-ინვენტარიზაცია, უძრავი ქონების მესაკუთრეების იდენტიფიკაცია. სამისამართო სისტემის მოწესრიგება, შენობა-ნაგებობებისა და სხვა ფართებისათვის ნუმერაციის მინიჭება, ქუჩის სახელდებისათვის საჭირო სამისამართო პროექტების მომზადება;

სახელმწიფო გეოდეზიური გეგმური და სიმაღლური საფუძვლის შესაქმნელად საჭირო

მუდმივმოქმედი რეფერენსული GPS სადგურების ქსელის გაფართოვება, არსებული სახელმწიფო

გეგმური გეოდეზიური ქსელის რეკონსტრუირება;

ახალი ციფრული ტოპოგრაფიული რუკების შექმნის მიზნით შესაბამისი ღონისძიებების განხორციელება;

მიწის კადასტრისა და რეგისტრაციის ღონისძიებების ფარგლებში პრობლემური არეალების შერჩევა, გამოკვლევა და საჭირო ღონისძიებების დაგეგმვა, სახელმწიფო ამზომველების ქსელის ფორმირება, მიწის ნაკვეთების აზომვების განხორციელება GEO-CORS-ის გამოყენებით;

აღსრულების ეროვნული ბიუროს მომსახურებათა განვითარება და ხელმისაწვდომობა

მომსახურების ხარისხიანად და ეფექტურად წარმართვის მიზნით მომსახურების სათანადო სტანდარტების შემუშავება და დანერგვა; მომსახურების ხარისხის კონტროლის სისტემის შექმნა და განვითარება;

ინფორმაციული ტექნოლოგიების გამოყენებით საინფორმაციო ბაზების გაუმჯობესება;

მომხმარებელთა კმაყოფილების მაღალი მაჩვენებლების მიღწევა-შენარჩუნების მიზნით, მომხმარებელთა კმაყოფილების კვლევის პერიოდულად განხორციელების პრაქტიკის განვითარება;

ბიზნეს პროცესების მონიტორინგის, კვლევისა და ოპტიმიზაციის სისტემების განვითარება;

საქმის გაძლოლის თანამედროვე მეთოდების, კორპორატიული ეთიკისა და პროფესიული უნარების განვითარების მხარდაჭერი სისტემების დანერგვა.

სანოტარო მომსახურების ხელშეწყობა და განვითარება

ლათინური ნოტარიატის სისტემაში დამკვიდრება. საერთაშორისო სემინარებისა და კონფერენციების ორგანიზება, მონაწილეობის მიღება, საერთაშორისო ექსპერტების დასკვნებისა და რეკომენდაციების გათვალისწინება ქართული კანონმდებლობის ევროპულ კანონმდებლობასთან ჰარმონიზაციისათვის.

ლათინური ნოტარიატის ფუნდამენტური პრინციპის – *numerus clausus* – დანერგვა, რაც გულისხმობს ნოტარიუსთა განსაზღვრული რაოდენობის დანიშვნას კონკრეტულ სამუშაო უბანში. სანოტარო სერვისების ხელმისაწვდომობა მთელი საქართველოს მასშტაბით.

ნოტარიუსთა პალატის ინფორმაციული ტექნოლოგიების განვითარება. შეიქმნება სანოტარო დოკუმენტების ელექტრონული არქივი, რომელიც ნოტარიუსებს შესაძლებლობას მისცემს, ცენტრალიზებულად შეინახონ სხვადასხვა სახის ჩანაწერები და დოკუმენტები.

ქვეყნის მასშტაბით მომუშავე ნოტარიუსთა ეფექტურ კომუნიკაციის უზრუნველყოფის მიზნით ერთიანი კორპორატიული ქსელი შემუშავება;

ნოტარიუსთა და სანოტარო ბიუროს თანამშრომელთა კვალიფიკაციის ამაღლების კურსების განხორციელება.

საქართველოს სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის სამინისტრო

პენიტენციური სისტემის პოლიტიკის შემუშავება და მართვა

საერთაშორისო სტანდარტების პენიტენციური სისტემის ჩამოყალიბების მიზნით შესაბამისი პოლიტიკის შემუშავება და მისი განხორციელების კოორდინაცია;

ურთიერთობების კოორდინაცია სხვადასხვა სახელმწიფო უწყებებთან და ორგანიზაციებთან, თანამშრომლობის ხელშეკრულებებისა და მემორანდუმების გაფორმება.

სისხლის სამართლის სისტემის რეფორმა

საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი პატიმრობისა და თავისუფლების აღვეთის აღსრულების სისტემის ჩამოყალიბება;

თავისუფლებააღვეთილთა ყოფითი და საცხოვრებელი პირობების გაუმჯობესება;

პატიმრობისა და თავისუფლების აღვეთის აღსრულების დაწესებულებებში არსებული ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესება და საწარმოო ზონის შექმნა;

სრულყოფილი პრობაციის სისტემის ჩამოყალიბება:

- ✓ სსიპ - არასაპატიმრო სასჯელთა აღსრულებისა და პრობაციის ეროვნული სააგენტოს ადმინისტრაციული შესაძლებლობების განვითარება;
- ✓ სარეაბილიტაციო პროგრამების განხორციელება და მათში პრობაციონერების ჩართულობა.

სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის სისტემისათვის თანამშრომელთა მომზადება და პროფესიული განვითარება

სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის სისტემის პერსონალის პროფესიული მომზადება-გადამზადების გზით ქვეყანაში სისხლის სამართლის მართლმსაჯულების სისტემაში მიმდინარე რეფორმების, სასჯელაღსრულების სიტემაში ევროპის საბჭოსა და გაეროს სტანდარტების მოთხოვნათა დანერგვისა და ადამიანის უფლებათა დაცვის ხელშეწყობა;

განათლებისა და პროფესიული განვითარების ხარისხის უზრუნველყოფის სისტემის და სასწავლო პროგრამების განვითარება;

სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის სისტემის კვალიფიციური კადრებით უზრუნველყოფა;

სტრატეგიული ურთიერთთანამშრომლობის გაღრმავება სხვადასხვა სახელმწიფო სტრუქტურებთან, აკადემიურ ინსტიტუტებთან, არასამთავრობო და საერთაშორისო ორგანიზაციებთან და სხვადასხვა ქვეყნების შესაბამის სასწავლო დაწესებულებებთან;

სისტემაში მისაღები და მომუშავე კადრების ტესტირების ინსტიტუტის დანერგვა და მისი ჩატარება მოთხოვნილებისამებრ, სისტემაში კვალიფიციური კადრების მიღებისა და ადგილზე მათი განათლებისა და პროფესიული განვითარების ხარისხის გაუმჯობესების ხელშეწყობა;

მოქმედი სასწავლო პროგრამების განახლება და ახალი პროგრამების მომზადება ადგილობრივი რესურსებისა და საერთაშორისო ექსპერტების ჩართულობით, სწავლების ხარისხის სისტემატური გაუმჯობესების უზრუნველყოფა;

საკანონმდებლო ცვლილებების შესაბამისად პენიტენციური სისტემის თანამშრომლების სწავლებისათვის ახალი სახელმძღვანელოების მომზადება და არსებულის განახლება;

სასწავლო პროცესში ჩართული ტრენერების მომზადება/გადამზადების გზით სწავლების ხარისხის სისტემატური გაუმჯობესების უზრუნველყოფა.

ბრალდებულთა და მსჯავრდებულთა უზრუნველყოფა კვივალენტური სამედიცინო მომსახურებით

სასჯელაღსრულების სისტემაში ჯანმრთელობის დაცვის რეგულირება და ადმინისტრირება;

ბრალდებულთა და მსჯავრდებულთათვის ეკვივალენტური სამედიცინო მომსახურების განხორციელება პირველადი ჯანდაცვის დონეზე პატიმრობისა და თავისუფლების აღვეთის აღსრულების

დაწესებულებებში, შემდგომ ჯანდაცვის დონეებზე, როგორც სასჯელაღსრულების, ასევე სამოქალაქო ჯანდაცვის სპეციალიზებულ სამედიცინო დაწესებულებებში;

სასჯელაღსრულების სისტემაში გადამდებ და არაგადამდებ დაავადებათა გავრცელების პრევენცია, ეპიდემიოლოგიური კონტროლი და მეთვალყურეობა;

პირველადი ჯანდაცვის რგოლის ფუნქციონირება და შესაბამისი სამედიცინო მომსახურების მიწოდება;

ბრალდებულთა და მსჯავრდებულთა უზრუნველყოფა სამკურნალწამლო საშუალებებით, მათვის სპეციალიზებული სამედიცინო მომსახურების მიწოდება სასჯელაღსრულების სისტემასა და მის გარეთ;

სასჯელაღსრულების დაწესებულებებში აივ, ტუბერკულოზის და C ჰეპატიტის ინფექციების პრევენციის, დიაგნოსტიკისა და მკურნალობის უზრუნველყოფა;

მსჯავრდებულთათვის ფსიქიატრიული დახმარების, ხოლო წამალდამოკიდებულ პირთათვის მკურნალობისა და რეაბილიტაციის უზრუნველყოფა;

მძიმე და განუკურნებელი სენით დაავადებულ მსჯავრდებულთა სასჯელისაგან გათავისუფლება;

სამედიცინო პერსონალის პროფესიული განვითარება.

საქართველოს თავდაცვის სამინისტრო

შეიარაღებული ძალების მზადყოფნის შენარჩუნება და ამაღლება

არსებული უსაფრთხოების გარემოდან გამომდინარე, საქართველოს შეიარაღებული ძალებისათვის დაკისრებული ამოცანების ეფექტიანად შესასრულებლად თავდაცვითი შესაძლებლობების გაუმჯობესება;

კონცეპტუალური და დოქტრინული ბაზის განვითარება;

ბუნებრივი და ტექნოგენური კატასტროფების დროს სამოქალაქო ხელისუფლების მხარდაჭერა;

საყაზარმე, სამხედრო-სასწავლო დაწესებულებების და საინჟინრო-საფორტიფიკაციო და სააროდრომე ინფრასტრუქტურის ზრდა და გაუმჯობესება.

სამხედრო განათლების განვითარება

კადეტების უზრუნველყოფა პროფესიული მომზადებით, საცხოვრებელი პირობებით, სასურსათო ულუფით (კვებით), სანივთე ქონებით, უნიფორმით, სამედიცინო დაზღვევით, სასწავლო ლიტერატურით და სოციალური პირობებით.

ტრენერთა მომზადების პროექტის “ფარგლებში ეროვნული თავდაცვის აკადემიის სექტორში არსებული ინტელექტუალური რესურსის რაციონალურად გამოყენება;

დისტანციური სწავლების სისტემის პროექტის დანერგვა სასწავლო პროცესში თანამედროვე, მოქნილი, ეფექტიანი მეთოდით;

ურთიერთგაგების მემორანდუმების გაფორმება უცხოურ უნივერსიტეტებთან და მათ ფარგლებში ორმხრივი ერთობლივი პროექტების განხორციელება;

უცხოელი ექსპერტებისა და მრჩევლების მოწვევა აკადემიაში, გამოცდილების გაზიარება, სასწავლო პროგრამებსა და სილაბუსებზე მუშაობა და მათი დახვეწა; სამომავლოდ აკადემიაში სამაგისტრო პროგრამების ამუშავება და ფუნქციონირება;

NATO-ს DEEP-ის პროგრამასთან (სამხედრო განათლების განვითარების პროგრამა) მჭიდრო თანამშრომლობა; NATO-ს პარტნიორობა მშვიდობისათვის კონსორციუმის PFP-C სამუშაო ჯგუფებში აქტიური მონაწილეობა.

თავდაცვის სფეროში ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური უზრუნველყოფა

საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს მოსამსახურეთა და პენსიონერთა (საქართველოს თავდაცვის სამინისტროდან დათხოვნილი კომპენსაციის/ პენსიის მიმღები სამხედრო ან სპეციალური წოდების მქონე მოსამსახურე) და მათი ოჯახის წევრთა, ასევე დაღუპულ სამხედრო მოსამსახურეთა ოჯახის წევრთა და სამოქალაქო პირთა სათანადო სამედიცინო მომსახურების გაწევა;

პაციენტთა ამბულატორიული, სტაციონალური მკურნალობა, სამედიცინო რეაბილიტაცია და დისპანსერიზაცია;

პაციენტთა მკურნალობის შედეგების ანალიზი და მკურნალობის ხარისხისა და ეფექტურობის ამაღლების ღონისძიებების გატარება.

კიბერუსაფრთხოების უზრუნველყოფა

კრიზისების დროს თავდაცვის სფეროში შემავალი კრიტიკული მნიშვნელობის მქონე ობიექტების შეუფერხებლად მუშაობის, ინფორმაციული სივრცის უსაფრთხოების, ინფორმაციული და კომუნიკაციური ტექნოლოგიების პროგრამული და ტექნიკური დაცულობისა და ეფექტურად ფუნქციონირების უზრუნველყოფა;

ინციდენტებზე სწრაფი რეაგირების ჯგუფის ჩამოყალიბებას და მათი სრული რეჟიმით ფუნქციონირება;

თავდაცვის სამინისტროს წარმომადგენლების კიბერუსაფრთხოების საკითხებში ნატოს სწავლებებში მონაწილეობისათვის მუდმივ ხელშეწყობა და მოსამზადებელი სამუშაოების განხორციელება.

საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრო

საზოგადოებრივი წესრიგი, სახელმწიფო საზღვრის დაცვა და საერთაშორისო თანამშრომლობის განვითარება/გაღრმავება

ქვეყანაში საზოგადოებრივი წესრიგისა და სახელმწიფო უსაფრთხოების დონის ამაღლებისათვის სამინისტროს ბალანსზე რიცხული შენობა-ნაგებობების სრული რეაბილიტაცია და ახალი შენობების მშენებლობა, მათი მიმდებარე ტერიტორიების კეთილმოწყობა და დაცვითი სისტემებით უზრუნველყოფა, სამინისტროს ავტოპარკის მუდმივი განახლება, საგანგებო სიტუაციების მართვისათვის სასწავლო გეგმების განხორციელება, კავშირგაბმულობის საშუალებების ახალი, თანამედროვე ტექნოლოგიების დანერგვა, სასაზღვრო პოლიციის რეგიონალური სამმართველოების, მათი განყოფილებების და სასაზღვრო-საემიგრაციო გამშვები პუნქტების მუდმივი და შეუფერხებელი კავშირის გაუმჯობესება, სასაზღვრო სექტორებამდე და სასაზღვრო საგუშაგოებამდე მაღალი გამავლობის სატრანსპორტო საშუალებებით მისვლის ხელშეწყობა, სასაზღვრო სივრცის მოდერნიზებული სწრაფმავლი კატარლებით კონტროლირება და სამაშველო ოპერაციების წარმოება ავიაციის გამოყენებით. ასევე საგზაო მოძრაობის უსაფრთხოების და წესრიგის უზრუნველყოფა, კომპიუტერული და

სპეციალური ტექნიკის ეტაპობრივი ცვლა, ინოვაციური თანამედროვე ტექნოლოგიების დაწერგვა, ქსელური უწყვეტი კაშირის უზრუნველყოფა, ოპერატიულ-სამძებრო საქმიანობის ამოცანათა შესრულებისათვის საინფორმაციო სისტემების შექმნა, სამინისტროს მოსამსახურეთათვის სადაზღვევო მომსახურების გაუმჯობესება და სისხლის სამართლის სტატისტიკის წარმოება უწყებებს შორის შეთანხმებული მემორანდუმის შესაბამისად.

საქართველოს პარტნიორი სახელმწიფოების ხელშეწყობით პირადი შემადგენლობის კვალიფიკაციის ამაღლება, მომზადება—გადამზადება.

საერთაშორისო თანამშრომლობის კუთხით საერთაშორისო ხელშეკრულებებისა და შიდა კანონმდებლობის შესაბამისად, ოპერატიულ-სამძებრო ინფორმაციის გაცვლა, ერთობლივი ოპერაციების ჩატარება და სხვა.

საერთაშორისო სამართლებრივი თანამშრომლობის და სამართლებრივი ბაზის განვითარება;

არალეგალ მიგრანტთა გამოვლენის პროგრამის დაწერგვა, რომლის დანიშნულებაა მიგრანტის შესახებ ყველა იმ ინფორმაციის შეგროვება და ასახვა პროგრამაში, რაც დაკავშირებულია ქვეყნის ტერიტორიაზე მათ ლეგალურ თუ არალეგალურ ყოფნასთან. სისტემა მოახდენს იმ პირის იდენტიფიცირებას, რომელსაც არ აქვს ქვეყანაში ლეგალურად ყოფნის საფუძველი. მონაცემთა ბაზაზე დაყრდნობით, მიგრაციის სამსახური განახორციელებს უცხოელთა ქვეყანაში ყოფნის მონიტორინგს.

არალეგალ მიგრანტთა განთავსების ცენტრის აღჭურვა შესაბამისი მატერიალურ/ტექნიკური ბაზით, რომელიც დააკმაყოფილებს საერთაშორისო სტანდარტებს;

ადამიანის უფლებების დაცვისა და უსაფრთხოების გაუმჯობესების მიზნით, ადამიანის უფლებების დაცვის საერთაშორისო სტანდარტების დაწერგვა, არაადამიანური მოპყრობის აღკვეთა და სისხლის სამართლებრივ საქმეებზე დაკავებული და ადმინისტრაციულ პატიმრობაში მყოფი პირებისათვის მაქსიმალურად უსაფრთხო გარემოს შექმნა. შესაბამისი ინფორასტრუქტურის რეაბილიტაცია და პერსონალის კვალიფიკაციის ამაღლება.

შესაბამისი პრევენციული სახის ღონისძიებების გატარება წარკომანიასთან ბრძოლის კუთხით.

ქვეყნის მაშტაბით ქბრბ საფრთხეებისადმი ერთიანი მექანიზმის ჩამოყალიბების მიზნით, ქიმიური, ბიოლოგიური, რადიაციული და ბირთვული (ქბრბ) პროგრამის განხორციელება. ქბრბ კუთხით არსებული მდგომარეობის მუდმივი შესწავლისა და შეფასების, ახალი საფრთხეების, რისკებისა და გამოწვევების საფუძველზე, განხორციელდება სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმის პერიოდული განახლება.

ევროკავშირსა და საქართველოს შორის სავიზო რეჟიმის ლიბერალიზაციის დიალოგის ფარგლებში აღებული ვალდებულებების თანახმად, საქართველოში ევროკავშირისა და საერთაშორისო სტანდარტების დაცვით ორგანიზებული დანაშაულის პრევენციისა და მის წინააღმდეგ ბრძოლის სამართლებრივი და ინსტიტუციონალური ჩარჩოს ჩამოყალიბება.

ტრეფიკინგის წინააღმდეგ ბრძოლის კუთხით არსებული მდგომარეობის შესწავლა, ანალიზი, ადამიანებით ვაჭრობის წინააღმდეგ ბრძოლის 2013-2014 წლების სამოქმედო გეგმით გათვალისწინებული

შსს-ს მიერ ნაკისრი ვალდებულებების შესრულების მონიტორინგი და შესაბამისი ღონისძიებების გატარება.

წინასწარი დაკავების საკნებში მოთავსებულთა რეგისტრაცია, სამედიცინო შემოწმება და რეგულარული მონიტორინგი წინასწარი დაკავების იზოლატორებზე. მოთავსებულთა ინფორმირება (საპროცესო უფლებების შესახებ), დაკავებულ პირთათვის საკვების მიწოდება და სანიტარული პირობების გაუმჯობესება.

სისხლის სამართლის რეფორმის ფარგლებში, დროებითი მოთავსების იზოლატორებში ადამიანის უფლებების დაცვის საერთაშორისო სტანდარტების დანერგვა, არაადამიანური მოპყრობის აღვეთა და დაკავებული და ადმინისტრაციულ პატიმრობაში მყოფი პირებისათვის მაქსიმალურად უსაფრთხო გარემოს შექმნა.

დანაშაულის პრევენციის კუთხით აქტიური თანამშრომლობა საზოგადოებასთან. საზოგადოებასთან ინტენსიური ურთიერთობების მექანიზმების შემუშავება და სისხლის სამართლის რეფორმის ფარგლებში საინფორმაციო კამპანიების ჩატარება დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლაში მოქალაქეთა თვითშეგნების ამაღებისა და ჩართულობისთვის.

საქართველოს სახელმწიფო საზღვრის კონტროლირებადი სივრცის მაქსიმალურად გასაკონტროლებლად და კანონსაწინააღმდეგო ქმედებათა გამოსავლენად და აღსაკვეთად, სასაზღვრო სექტორებამდე და სასაზღვრო პოსტებამდე გზებისა და ხიდების მშენებლობა, შესაბამისი ქვედანაყოფების მაღალი გამავლობის სატრანსპორტო საშუალებებით უზრუნველყოფა. სასაზღვრო სექტორებისათვის ახალი შენობების მშენებლობა, დასაცავი მონაკვეთებისათვის სათვალთვალო კოშკურების მოწყობა და არსებულის რეაბილიტაცია, საგუშაგოებისა და პოსტების ელექტრიფინერგიით უზრუნველყოფა, კავშირგაბმულობის სისტემის მოდერნიზაცია და სახელმწიფო საზღვრის სრული პერიმეტრის დაფარვა სათანადო რადიოკავშირის საშუალებებით.

სანაპირო დაცვის შესაძლებლობების შემდგომი განვითარება, ახალი, უფრო ეფექტური მცურავი საშუალებებით აღჭურვა და არსებულის მოდერნიზება. რადიოტექნიკური დაკვირვების სისტემების და მცურავი საშუალებების მეშვეობით საქართველოს საზღვაო სივრცეში სამართლებრივი რეჟიმის დაცვის კონტროლი, სამართალდარღვევათა პრევენცია, გამოვლენა და აღვეთა, საქართველოსა და უცხო ქვეყნის გემების საქმიანობის მონიტორინგი, ზღვაოსნობისა და ნაოსნობის უსაფრთხოების უზრუნველყოფა, ზღვაზე ძებნა-გადარჩენის ოპერაციების განხორციელება, ნავსადგურის დაცვისა და უსაფრთხოების უზრუნველყოფის ღონისძიებათა კონტროლი, ზღვის მხრიდან სტრატეგიული ობიექტების დაცვა.

სახელმწიფო საზღვრის დამრღვევთა ძებნისა და დევნის ეფექტიანობის ამაღლების მიზნით კინოლოგიური სამსახურის განვითარება, ვოლიერებისა და სამძებრო ძაღლებისთვის საგარჯიშო ტერიტორიების მოწყობა;

სამძებრო-სამაშველო ოპერაციების დღისით და ღამით, რთული მეტეოპირობების მიუხედავად სრულყოფილად ჩატარების მიზნით, სასაზღვრო ავიაციის საფრენი აპარატების და სანაპირო დაცვის სწრაფმავალი კატარღების თანამედროვე საკომუნიკაციო-სანავიგაციო და ღამის ხედვის ხელსაწყოებით აღჭურვა.

ეროვნული საგანმურის, დიპლომატიური წარმომდაგენლობებისა და სხვა დაწესებულებების დაცვის უსაფრთხოების დონის ამაღლება

დიპლომატიური მისიების და მათი ხელმძღვანელების რეზიდენციების, განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი სახელმწიფო ობიექტების, ეროვნული საგანმურისა და საპატრიარქოს ობიექტების დაცვა.

დაცვის პოლიციის ავტოფარეხის რეკონსტრუქცია, ავტოპარკის განახლება და ობიქტებისათვის, რომლებიც მუდმივ მეთვალყურეობას საჭიროებენ, საგუშაგო ჯიხურების დამზადება და მათი მონტაჟი;

საპატრულო-საგუშაგო ჯგუფის ეკიპირების განახლება;

დაცვის მუშაკების პროფესიული დონის ამაღლების მიზნით სასროლეთის (ტირის) დარბაზის მშენებლობა.

სამართალდამცავი სრუტურებისათვის მაღალკვალიფიციური კადრების მომზადება, გადამზადება, საარქივო ფონდების დიგიტალიზაცია და მოქალაქეთა მომსახურება

საშუალო რგოლის პროფესიონალი კადრების მომზადებისათვის და პოლიციელის პროფესიის პოპულარიზაციისათვის, სისტემის გაჯანსაღებისათვის, პოლიციელის კარიერულ წინსვლისა და თანმიმდევრული სისტემის შექმნისათვის საბაკალავრო პროგრამის „სამართალმცოდნეობა“ (რომელიც წარმოადგენს უმაღლესი განათლების პირველ საფეხურს) და სამაგისტრო პროგრამის „საპოლიციო რეგულირების სამართლის“ (რომელიც წარმოადგენს უმაღლესი განათლების მე-2 საფეხურს) შემუშავება და განხორციელება;

პოლიციის მუშაობის ეფექტიანობის ზრდა და პოლიციის საზოგადოებაზე ორიენტირებულობა.

კორიდორული სისტემის, მრავალპროფილიანი იმიტირებული საცხოვრებელი შენობის „ტაქტიკური სახლი“ აშენება, რომელიც უნდა იყოს აღჭურვილი თანამედროვე სტანდარტების შესაბამისი ინვენტარით;

პოლიციის თანამშრომლების პრაქტიკული უნარების გაუმჯობესებისათვის იმიტირებული სოფლის მშენებლობა;

მეხანმრე-მაშველთა სფეროს სპეციალისტის მომზადება;

არსებული შენობა ნაგებობების სათანადოდ აღჭურვა შესაბამისი მატერიალურ-ტექნიკური ბაზით.

კონტრაბანდული ტვირთების (მათ შორის რადიაქტიული ნივთიერებების) ბრუნვის, სახელმწიფო და რეგიონალური უსაფრთხოების ხელყოფის აღკვეთისმიზნით, რადიაციის აღმომჩენი დეტექტორისა და ბარგის სკანირების აპარატის დამონტაჟება იმიტირებულ საკონტროლო გამშვებ პუნქტში.

შემთხვევის ადგილის დათვალიერებასთან დაკავშირებული ღონისძიებების სწორად ჩატარების მიზნით კრიმინალისტიკური კაბინეტის მოწყობა, რომელიც უზრუნველყოფს პროფესიული უნარ-ჩვევების გამომუშავებას.

შინაგან საქმეთა სამინისტროს სისტემის მოსამსახურეთა ჯანმრთელობის დაცვის მომსახურებით უზრუნველყოფა

სამინისტროს მოსამსახურეთა, თადარიგში დათხოვნილ პირთა მათი ოჯახების წევრთა და სამინისტროს სასწავლო დაწესებულებების მსმენელთა სამედიცინო მომსახურებით უზრუნველყოფა;

სამინისტროს თანამშრომელთა ავადობისა და შრომისუუნარობის შემცირება, დისპანსერიზაცია, სამკურნალწამლო სამუალებებით უზრუნველყოფა, სტაციონალური მკურნალობა, ავადობის შესწავლა, დაჭრილთა სამედიცინო რეაბილიტაცია, პენსიონერთა და უნარშეზღუდულთა სამედიცინო შემოწმება;

დადგენილი წესით სამხედრო-საქიმო კომისიის ორგანიზება და ჩატარება. შესაძლო საბრძოლო მოქმედებების დროს დაჭრილთათვის სამედიცინო დახმარების აღმოჩენა და ევაკუაციის ორგანიზება.

სამედიცინო აპარატურის განახლება/შევსება.

სამედიცინო პერსონალის კვალიფიკაციის ასამაღლებელ ღონისძიებათა უზრუნველყოფა.

მედიცინის თანამედროვე მიღწევების გაცნობა და პრაქტიკაში დანერგვა.

სახელმწიფო მატერიალური რეზერვების შექმნა და მართვა

სახელმწიფო მატერიალური რეზერვების დაგროვებისა და მისი სწორად მართვის საკითხებში მეთოდოლოგიის შემუშავება და მარაგების შევსება. სახელმწიფო რეზერვების მატერიალურ ფასეულობათა ოპერაციების წარმოება, უიმედო დებიტორული დავალიანებების ბალანსიდან მოხსნა და ჩამოწერა.

ევროპულ და ევროატლანტიკურ სტრუქტურებში ინტეგრაციის საკითხებში საქართველოს სახელმწიფო მინისტრის აპარატი

ნატო-საქართველოს კომისიის სხდომების კოორდინაცია;

საქართველოს 2015 წლის წლიური ეროვნული პროგრამის შემუშვება და განხრციელების მონიტორინგი და კოორდინაცია; თვით-შეფასების დოკუმენტის მომზადება;

საზოგადოების ინფორმირება ნატო-სა და ნატო-საქართველოს ურთიერთობების შესახებ;

ნატოსთან არსებით ღონისძიებათა პაკეტის განხორციელებისადმი საერთაშორისო მხარდაჭერის მოპოვების ხელშეწყობა;

„ერთის მხრივ, ევროკავშირს და ევროპის ატომური ენერგიის გაერთიანებას და მათ წევრ სახელმწიფოებსა და მეორეს მხრივ, საქართველოს შორის ასოცირების შესახებ შეთანხმებისა“ და „საქართველოსა და ევროკავშირს შორის ასოცირების დღის წესრიგის“ 2015 წლის ეროვნული სამოქმედო გეგმის განხორციელების კოორდინაცია;

ევროკავშირის ინიციატივების - „აღმოსავლეთ პარტნიორობის“ (Eastern Partnership) და „პარტნიორობა მობილურობისათვის“ (Mobility Partnership) ფარგლებში თანამშრომლობის განვითარება;

ევროინტეგრაციის საკითხთა კომუნიკაციისა და ინფორმაციის შესახებ საქართველოს მთავრობის 2014-2017 წლების სტრატეგიის 2015 წლის სამოქმედო გეგმის განხორციელების კოორდინაცია;

ევროკავშირის დახმარების ფარგლებში გათვალისწინებული საერთაშორისო ფინანსური შეთანხმებების მომზადება და ხელმოწერა,

მიმდინარე ევროკავშირის პროექტების დაგეგმვისა და განხორციელების ეფექტური კოორდინაცია

დახმარების მიმღები დარგობრივი უწყებების შესაძლებლობების გაზრდა ევროკავშირის დახმარების პროექტების განხორციელების პროცედურების შესახებ.

დიასპორის საკითხებში საქართველოს სახელმწიფო მინისტრის აპარატი

ქართული დიასპორის მაქსიმალური ჩართვა ქვეყნის სოციალურ-ეკონომიკურ და კულტურულ ცხოვრებაში, შესაბამის სახელმწიფო უწყებებთან თანამშრომლობით მათთვის კონკრეტული პროექტების შეთავაზება და მათი პოპულარიზაცია;

ყოველწლიურად საქართველოში დიასპორის დღის აღნიშვნა და ამ დღისადმი მიძღვნილ კულტურულ ღონისძიებებში ქართული დიასპორის წარმომადგენელთა ჩართვა;

უცხოეთში მცხოვრები თანამემამულების, საზღვარგარეთ არსებული დიასპორული ორგანიზაციების, საკვირაო სკოლებისა და შემოქმედებითი კოლექტივების მხარდამჭერი ღონისძიებების დაფინანსება, ქართული სახლების არეალის გაფართოება;

საქართველოში და საზღვარგარეთ ბიზნეს-სამეცნიერო ფორუმების გამართვა, ქართული კომპანიების დიასპორულ ორგანიზაციებთან დაკავშირება, უცხოეთში მოღვაწე ქართველი ბიზნესმენებისათვის საინვესტიციო პროექტების შეთავაზება და საქართველოში უცხოური ინვესტიციების მოსაზიდად ქართული დიასპორის კავშირების გამოყენება.

შერიგებისა და სამოქალაქო თანასწორობის საკითხებში საქართველოს სახელმწიფო მინისტრის აპარატი

გამყოფი ხაზების ორივე მხარეს მცხოვრებ მოსახლეობას შორის ნდობის აღდგენის, მათი შერიგებისა და დეოკუპაციისათვის საფუძვლის მომზადების მიზნით, ოკუპირებულ ტერიტორიებზე ჰუმანიტარული, სოციალ-ეკონომიკური და ნდობის გაღრმავების მიმართულებით განსახორციელებელი პროექტების ხელშეწყობა და კოორდინაცია.

ეთნიკური უმცირესობების საზოგადოებაში ინტეგრაციის ხელშეწყობა, მათთვის განათლების, მედიისა და ინფორმაციის ხელმისაწვდომობა, სახელმწიფო ენის ცოდნის დონის ამაღლება და მათი კულტურული მემკვიდრეობის შენარჩუნება-განვითარება.

რეინტეგრაციის მიზნით ჩართულობის სტრატეგიის სამოქმედო გეგმის განხორციელება.

საარჩევნო გარემოს განვითარება

რეფერენდუმის/პლებისციტის გამართვა, საჯარო ხელისუფლების წარმომადგენლობითი ორგანოების წევრთა და საჯარო ხელისუფლების თანამდებობის პირთა ასარჩევად საყოველთაო არჩევნების ჩატარების უზრუნველყოფა;

არჩევნების და რეფერენდუმის/პლებისციტის მონაწილეთა მიერ თავიანთი კანონიერი უფლებების დაუბრკოლებლად განხორციელების უზრუნველყოფა;

არჩევნების პროცესთან დაკავშირებული სამოქალაქო აქტივობების მხარდაჭერა და ამომრჩეველთა სამოქალაქო და საარჩევნო კულტურის ამაღლება;

ამომრჩეველთა ინფორმირების ინსტრუმენტების შექმნა, პროფესიული ეთიკის ელემენტების გაძლიერება, სავალდებულო ტრენინგების, სერტიფიცირების, დისტანციური და ელექტრონული სწავლების მეთოდების დაწერგვა;

ეფექტიანი საკომუნიკაციო არხების განვითარება, დაინტერესებული მხარეების ჩართულობა, მედიის, სოციალური ქსელების და პირდაპირი კავშირების გამოყენება;

საარჩევნო პროცესების დაგეგმვა, ყველა ტიპის არჩევნების ჩატარების ორგანიზაციული, სამართლებრივი და ტექნიკური უზრუნველყოფა.

საარჩევნო ინსტიტუციის განვითარების და სამოქალაქო განათლების ხელშეწყობა

საარჩევნო რეფორმების ხელშეწყობა;

კომპეტენციის ფარგლებში მონიტორინგის განხორციელება;

ადგილობრივ და საერთაშორისო ორგანიზაციებთან მჭიდრო თანამშრომლობა;

საარჩევნო ადმინისტრაციის მოხელეთა სერტიფიცირების ჩატარება;

პარტიებისა და არასამთავრობო სექტორის განვითარებისა და ჯანსაღი, კონკურენტუნარიანი პოლიტიკური სისტემის ჩამოყალიბების ხელშეწყობისათვის „მოქალაქეთა პოლიტიკური გაერთიანებების შესახებ” საქართველოს ორგანული კანონით გათვალისწინებული ფონდის ფუნქციების შესრულება.

პოლიტიკური პარტიებისა და არასამთავრობო სექტორის დაფინანსება

„მოქალაქეთა პოლიტიკური გაერთიანებების შესახებ” საქართველოს ორგანული კანონის შესაბამისად პოლიტიკური პარტიებისა და არასამთავრობო სექტორის განვითარებისა და ჯანსაღი კონკურენტუნარიანი პოლიტიკური სისტემის ჩამოყალიბების ხელშეწყობა;

საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად, პოლიტიკური პარტიების საარჩევნო კამპანიის ფინანსური მხარდაჭერა;

საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტიდან იმ პარტიების დაფინანსება, რომლებმაც ბოლო საპარლამენტო არჩევნებში ან ბოლო ადგილობრივი თვითმმართველობის საერთო არჩევნებში მიიღეს მონაწილე ამომრჩეველთა ხმების 3% ან მეტი;

საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად, პოლიტიკური პარტიებისათვის (კვლევები, სწავლება, კონფერენციები, მივლინებები, რეგიონული პროექტები) სახელმწიფო ბიუჯეტით განსაზღვრული თანხების განაწილების უზრუნველყოფა;

არასამთავრობო ორგაზიციებისთვის საარჩევნო თემატიკაზე საგრანტო კონკურსების ჩატარება და გრანტებისათვის სახელმწიფო ბიუჯეტით განსაზღვრული თანხების განაწილების უზრუნველყოფა.

სასამართლო სისტემა

მოსამართლეთა და სასამართლოს თანამშრომელთა გადამზადება. მოსამართლეთა ვაკანტური ადგილების ეტაპობრივად შევსება. შესაბამისად საკვალიფიკაციო გამოცდებისა და კონკურსების ორგანიზება, მოსამართლედ გამწერება იუსტიციის უმაღლეს სკოლაში სასწავლო კურსის გავლის შემდეგ;

ნაფიცი მსაჯულების და მსაჯულობის კანდიდატების უზრუნველყოფა კანონმდებლობით დადგენილი ყველა იმ ხარჯის ანაზღაურებით, რომელიც დაკავშირებულია მათ მიერ საკუთარი მოვალეობის შესრულებასთან;

საქართველოს უზენაესი და საკონსტიტუციო სასამართლოების გამჭირვალობის და საჯაროობის პროცესის გაგრძელება;

საზოგადოებისათვის სასამართლო რეფორმის შესახებ ინფორმაციის მიწოდება;

საქართველოს სახალხო დამცველის აპარატი

საქართველოს სახალხო დამცველის აპარატის ფუნქციონირების გაძლიერების ღონისძიებები

საქართველოს ტერიტორიაზე, თავისუფლების შეზღუდვის ადგილებში ადამიანის უფლებათა დაცვის მდგრამარეობაზე გეგმიური და მოულოდნელი (დაუგეგმავი) მონიტორინგის განხორციელება;

წამებისა და სხვა სასტიკი, არაადამიანური ან დამამცირებელი მოპყრობის ან სასჯელის პრევენციის მიზნით რეკომენდაციების შემუშავება;

მონიტორინგის ანგარიშების მომზადება და მათი წარდგენა; საქართველოს სახალხო დამცველის ანგარიშების გამოცემა და სხვადასხვა დონეზე წარდგენა;

ადამიანის უფლებათა სავარაუდო დარღვევების შესახებ განცხადების/საჩივრების მიღება, განხილვა და შესაბამისი რეაგირება;

შემუშავებული რეკომენდაციების შესრულების მონიტორინგი, მათი განხორციელების შეფასება;

საქართველოს სახალხო დამცველის რეგიონული ოფისების მუშაობის მხარდაჭერა და მათი გაზრდა; ადამიანის უფლებათა სფეროში საგანმანათლებლო კამპანიების განხორციელება, მათ შორის სოციალური რეკლამის დამზადება და მედიის საშუალებით გავრცელება; სამიზნე აუდიტორიებისთვის საგანმანათლებლო აქტივობების განხორციელება;

საქართველოს სახალხო დამცველის საინფორმაციო ბიულეტენის ყოველთვიური გამოცემა; ადამიანის უფლებათა თემატიკაზე ყოველთვიურად საჯარო დებატების გამართვა, კონკურსების ჩატარება, სხვადასხვა პუბლიკაციების გამოცემა და გავრცელება; ტოლერანტობის კულტურის განვითარებისა და თანასწორუფლებიანი გარემოს ჩამოყალიბების ხელშეწყობა; უმრავლესობისა და უმცირესობის ჯგუფებს შორის მრავალმხრივი დიალოგის ხელშეწყობა;

ეროვნული და რელიგიური უმცირესობების ინტეგრაციის პროცესის ხელშეწყობა;

რელიგიური და ეთნიკური უმცირესობების მდგომარეობის მონიტორინგი, არსებული ტენდენციების გამოკვეთა და ანალიზი, ტოლერანტობის საკითხებზე რეკომენდაციებისა და წინადადებების მომზადება და წარდგენა შესაბამისი სახელმწიფო უწყებებისთვის; მთავრობის ადამიანის უფლებათა სამოქმედო გეგმის და შემწყნარებლობისა და სამოქალაქო ინტეგრაციის ეროვნული სამოქმედო გეგმის მონიტორინგი, რელიგიათა და ეროვნულ უმცირესობათა საბჭოების ჩართულობით;

ბავშვთა უფლებრივი მდგომარეობის ზედამხედველობა, როგორც ცენტრში, ისე რეგიონებში; არასრულწლოვანთა სასჯელადსრულების დაწესებულებების მონიტორინგის გამლიერება; სკოლამდელი დაწესებულებების მონიტორინგი;

24 საათიანი სახელმწიფო ზრუნვის ქვეშ მყოფი არასრულწლოვნების მომზადების ზედამხედველობა სამზრუნველო დაწესებულებიდან გასვლის მიმართულებით;

საქართველოში გენდერული თანასწორობის დაცვის კუთხით არსებული ეროვნული და საერთაშორისო აქტების შესრულების მონიტორინგი, სახალხო დამცველის აპარატში შემოსული გენდერული თანასწორობის საკითხის დარღვევასთან დაკავშირებული განცხადება/საჩივრების შესწავლა და შესაბამისი დასკვნების/რეკომენდაციების/წინადადებების პროექტების მომზადება;

საქართველოში და მის ფარგლებს გარეთ გენდერული თანასწორობის სფეროში მოქმედ სახელმწიფო თუ არასახელმწიფო ორგანოების და ორგანიზაციების საქმიანობის, გამოცდილების განზოგადება და საქართველოში დანერგვის ორგანიზება;

შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირების უფლებრივი მდგომარეობის მონიტორინგი;

შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა მიმართ ეფექტური სახელმწიფო პოლიტიკის ჩამოყალიბების ხელშეწყობა და შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა ინტერესების ადვოკატირება;

გაეროს „შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებების კონვენციით“ დადგენილი მოთხოვნების შესრულებაზე მონიტორინგის განხორციელება;

ე.წ. გამყოფი ხაზის მიმდებარე სოფლებში ადამიანის უფლებათა მდგომარეობის შესწავლა და მონიტორინგი;

„დისკრიმინაციის ყველა ფორმის აღმოფხვრის შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული ფუნქციების შესრულება;

ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის მონიტორინგის განხორციელება თავდაცვისა და უსაფრთხოების სფეროში.

სსიპ -კონკურენციის საგენტო

თავისუფალი მეწარმეობისა და კონკურენციის ხელშეწყობა;

ბაზრის ლიბერალიზაციის ხელშეწყობის მიზნით, სახელმწიფო, ავტონომიური რესპუბლიკის ხელისუფლების ან/და ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოს მიერ ბაზარზე შესვლის ადმინისტრაციული, სამართლებრივი და დისკრიმინაციული ბარიერების დაუშვებლობა;

ეკონომიკური აგენტების საქმიანობაში თანასწორუფლებიანობის პრინციპების დაცვა, რომელიც ითვალისწინებს:

- ✓ დომინირებული მდგომარეობის ბოროტად გამოყენების დაუშვებლობას;
- ✓ კონკურენციის შემზღვევი ხელშეკრულებების, გადაწყვეტილებებისა და შეთანხმებული ქმედებების დაუშვებლობას;

სახელმწიფო, ავტონომიური რესპუბლიკის ხელისუფლების ან/და ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოს მიერ კონკურენციის არამართლზომიერად შემზღვევი ექსკლუზიური უფლებამოსილების მინიჭების დაუშვებლობა;

კონკურენციის შემაფერხებელი სახელმწიფო დახმარებების დაუშვებლობა;

კონკურენციის სააგენტოს მიერ გადაწყვეტილებების მიღების საჯაროობის, ობიექტურობის, არადისკრიმინაციულობისა და გამჭვირვალობის უზრუნველყოფა;

ქვეყნის კონკურენციის მარეგულირებელი კანონმდებლობის შემდგომი სრულყოფა.

სსიპ – საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური – საქსტატი

სტატისტიკური სამუშაოების დაგეგმვა და მართვა

სტატისტიკური საქმიანობისას გამოსაყენებელი სტატისტიკური სტანდარტებისა და მეთოდოლოგიების შემუშავება;

სტატისტიკური სამუშაოების პროგრამების შემუშავება;

სტატისტიკური კვლევების მართვის და განხორციელების მიზნით საჭირო საკადრო და ადმინისტრაციული რესურსებით უზრუნველყოფა;

სტატისტიკური კლევების ფინანსური, მატერიალურ-ტექნიკური და ინფორმაციულ-ტექნოლოგიური საშუალებით მხარდაჭერა;

სტატისტიკური სამუშაოების პროგრამა

ქვეყნისათვის განსაკუთრებული მნიშვნელობის მქონე სტატისტიკური კვლევების მომზადება, განხორციელება და შედეგების გავრცელება, ეროვნული ანგარიშების წარმოებისთვის დაუკვირვებადი ეკონომიკის მოცულობის განსაზღვრა ეკონომიკური საქმიანობის სახეების მიხედვით, ქვეყნის საექსპორტო პოტენციალისა და საინვესტიციო მიკრო კლიმატის შეფასება, სამომხმარებლო ფასებისა და მწარმოებელთა ფასების ინდექსების გაანგარიშება, ბიზნეს სექტორში (აგრეთვე არაკომერციულ ორგანიზაციების სექტორში) მიმდინარე მოვლენების და პროცესების ანალიზი, შრომის სტატისტიკის მაჩვენებლების გაანგარიშება სამეწარმეო და არასამეწარმეო სფეროში კერძო და სახელმწიფო სექტორში, მიმდინარე დემოგრაფიული კვლევა;

მოსახლეობის ეკონომიკური და სოციალური მდგომარეობის შეფასების მიზნით მოსახლეობის უთანაბრობის, დასაქმებისა და უმუშევრობის, შემოსავლებისა და ხარჯების და სხვა მაჩვენებლების დადგენა;

სასოფლო მეურნეობათა შერჩევითი გამოკვლევა, სოფლის მეურნეობისა და საქართველოს მინამეურნეობების შესახებ მიმდინარე სტატისტიკური მონაცემების მოპოვება, დამუშავება და გავრცელება, ტურიზმისა და ენერგორესურსების მოხმარების სტატისტიკის კვლევა;

მოსახლეობის საყოველთაო აღწერა

2014 წელს ჩასატარებელი საქართველოს მოსახლეობის საყოველთაო აღწერის მონაცემთა ელექტრონული დამუშავება, ანალიზი და გამოქვეყნება.

სსიპ – საქართველოს ეროვნული საინვესტიციო სააგენტო

სტაბილური ეკონომიკური განვითარების, მოსახლეობის დასაქმებისა და ცხოვრების დონის გაუმჯობესების მიზნით ინვესტიციების მოზიდვის ხელშეწყობა;

ქვეყნის საინვესტიციო შესაძლებლობებზე ცნობადობის ამაღლება;

წინა წლებში შემოსული და პოტენციური უცხოელი ინვესტორებისათვის საინფორმაციო მომსახურების გაწევა და მათ მიერ წამოწყებული სამეწარმეო საქმიანობის ხელშეწყობა;

ქვეყნისათვის პრიორიტეტულ სექტორებში უცხოური ინვესტიციების მოზიდვის მიზნით საჭირო სამუშაოების ჩატარება.

სსიპ - საქართველოს დაზღვევის სახელმწიფო ზედამხედველობის სამსახური

დაზღვევის სფეროში სახელმწიფო პოლიტიკის გატარება;

სადაზღვევო ბაზრის ფინანსური სტაბილურობისათვის ხელის შეწყობა;

კომპეტენციის ფარგლებში ნორმატიული და მეთოდოლოგიური ბაზრის შექმნა და მისი შესრულების კონტროლი;

სავალდებულო დაზღვევების შესახებ სტანდარტების შემუშავება;

პერსონალურ მონაცემთა დაცვის ინსპექტორის აპარატი

საჯარო და კერძო პირებისთვის კონსულტაციის გაწევა მონაცემთა დაცვასთან დაკავშირებულ საკითხებზე;

მონაცემთა დაცვასთან დაკავშირებული განცხადებების განხილვა;

მონაცემთა დამუშავების კანონიერების შემოწმება (ინსპექტირება) საჯარო და კერძო დაწესებულებებში;

საზოგადოების ინფორმირება მონაცემთა დაცვის მდგომარეობისა და მასთან დაკავშირებული მნიშვნელოვანი მოვლენების შესახებ;

პერსონალური მონაცემების დამუშავების ევროპული სტანდარტების დასაწერგად შესაბამისი ნორმატიული აქტებისა და რეკომენდაციების მომზადება, ინსპექტირების მეთოდოლოგიის შემუშავება და შემდგომი დახვეწა, სხვა ქვეყნებში მონაცემთა გადაცემაზე კონტროლის გაუმჯობესება.

საქართველოს სავაჭრო-სამრეწველო პალატა

მეწარმე სუბიექტების შესახებ საჭირო ინფორმაციის მარტივად და დროულად მიღების მიზნით „ონლაინ ბიზნეს-კატალოგის“ ფორმატის საძიებო ვებპორტალის შექმნა;

საქართველოში ექსპორტ-იმპორტის შესახებ და საბაჟოს საქმიანობასთან დაკავშირებული ინფორმაციის მოძიება-დამუშავება;

მეწარმე სუბიექტებისათვის შესაბამისი საინფორმაციო-საკონსულტაციო მომსახურებისა და რეკომენდაციების გაწევა;

დავების გადაწყვეტის ალტერნატიული მექანიზმების განვითარების კუთხით საერთაშორისო (რეგიონული) საარბიტრაჟო იმსტიტუტის განვითარება და საქართველოს ეროვნული მედიაციის ცენტრის შექმნა;

თავისუფალი ვაჭრობის პრინციპების გათვალისწინებით საკანონმდებლო ინიციატივების მომზადება;

საქართველოს სხვადასხვა კუთხეებში რეგიონული პალატების განვითარება;

ბიზნეს-კატალოგის განახლებადი და ყოველწლიური ბეჭვდვითი ვერსიის შექმნა;

საქონლის წარმოშობის სერტიფიკატების ელექტრონული სისტემის დაწერვა;

„ატა კარნეტი“-ს საერთაშორისო სასაქონლო პასპორტისა და „ბიო სერტიფიკატების“ გაცემასთან დაკავშირებული სამუშაოების განხორციელება.

ა(ა)იპ - საქართველოს სოლიდარობის ფონდი

საქართველოში მცხოვრები სოციალურად განსაკუთრებულად დაუცველი ან კატასტროფული სოციალური დანახარჯების რისკის წინაშე მდგარი პირებისათვის ალტერნატიული (არასაბიუჯეტო) რესურსების მობილიზაცია და პრიორიტეტულ სოციალურ საჭიროებებზე მიმართვა საზოგადოების, კერძო სექტორისა და სახელმწიფოს მონაწილეობით;

სოციალური და ჯანდაცვითი პროექტების დაფინანსება, მათ შორის, ერთჯერადი დახმარებების და ასევე, რეგულარული სოციალური შემწეობების/პროექტების დაგეგმვა/განხორციელება.

მხარჯავი დაწესებულებების მიერ განსახორციელებელი პროგრამები და მათი დაფინანსება

ათასი ლარი

კოდი	დასახელება	2015 წლის გეგმა ჭერის ფარგლებში	2016 წლის გეგმა	2017 წლის გეგმა	2018 წლის გეგმა
01 00	საქართველოს პარლამენტი და მასთან არსებული ორგანიზაციები	60,531.7	62,535.6	65,637.4	68,945.0
01 01	საკანონმდებლო საქმიანობა	52,091.0	54,695.6	57,430.4	60,302.0
01 02	საბიბლიოთეკო საქმიანობა	7,990.7	7,340.0	7,707.0	8,093.0

01 03	ჰერალდიკური საქმიანობის სახელმწიფო რეგულირება	450.0	500.0	500.0	550.0
02 00	საქართველოს პრეზიდენტის ადმინისტრაცია	9,000.0	9,000.0	9,000.0	9,000.0
03 00	საქართველოს ეროვნული უშიშროების საბჭოს აპარატი	2,000.0	2,000.0	2,000.0	2,000.0
03 01	საქართველოს ეროვნული უშიშროების საბჭოს აპარატი	2,000.0	2,000.0	2,000.0	2,000.0
03 02	ეროვნული უსაფრთხოების პოლიტიკის ღონისძიებები	0.0	0.0	0.0	0.0
04 00	საქართველოს მთავრობის ადმინისტრაცია	32,500.0	32,500.0	32,500.0	32,500.0
04 01	საქართველოს მთავრობის ადმინისტრაცია	25,240.0	25,240.0	25,240.0	25,240.0
04 02	საქართველოს სახელმწიფო უსაფრთხოებისა და კრიზისების მართვის საბჭოს აპარატი	5,370.0	5,370.0	5,370.0	5,370.0
04 03	საქართველოს ეკონომიკური საბჭოს აპარატი	1,365.0	1,365.0	1,365.0	1,365.0
04 04	საგადასახადო ომბუდსმენის აპარატი	525.0	525.0	525.0	525.0
05 00	სახელმწიფო აუდიტის სამსახური	13,473.0	14,115.0	14,791.0	15,500.0
06 00	საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისია	22,000.0	58,300.0	58,400.0	60,800.0
06 01	საარჩევნო გარემოს განვითარება	8,552.0	8,600.0	8,600.0	9,000.0
06 02	არჩევნების ჩატარების ღონისძიებები	0.0	30,000.0	30,000.0	32,000.0
06 03	საარჩევნო ინსტიტუციის განვითარების და სამოქალაქო განათლების ხელშეწყობა	663.0	700.0	800.0	800.0
06 04	პოლიტიკური პარტიებისა და არასამთავრობო სექტორის დაფინანსება	12,785.0	19,000.0	19,000.0	19,000.0
07 00	საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლო	3,390.0	3,315.0	3,315.0	3,315.0
08 00	საქართველოს უზენაესი სასამართლო	6,615.0	6,615.0	6,615.0	6,615.0
08 01	საქართველოს უზენაესი სასამართლო	6,615.0	6,615.0	6,615.0	6,615.0
09 00	საერთო სასამართლოები	50,095.0	50,055.0	50,045.0	51,045.0
09 01	საერთო სასამართლოების სისტემის განვითარება და ხელშეწყობა	48,855.0	48,730.0	48,720.0	49,720.0
09 02	მოსამართლეებისა და სასამართლოს თანამშრომლების მომზადება-გადამზადება	1,240.0	1,325.0	1,325.0	1,325.0
10 00	საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭო	2,700.0	2,700.0	2,700.0	2,700.0

11 00	სახელმწიფო რწმუნებულის – გუბერნატორის ადმინისტრაცია აბაშის, ზუგდიდის, მარტვილის, მესტიის, სენაკის, ჩხოროწყუს, წალენჯიხის, ხობის მუნიციპალიტეტებსა და თვითმმართველ ქალაქ ფოთში	900.0	900.0	900.0	900.0
12 00	სახელმწიფო რწმუნებულის – გუბერნატორის ადმინისტრაცია ლანჩხუთის, ოზურგეთისა და ჩოხატაურის მუნიციპალიტეტებში	700.0	700.0	700.0	700.0
13 00	სახელმწიფო რწმუნებულის – გუბერნატორის ადმინისტრაცია ბაღდათის, ვანის, ზესტაფონის, თერჯოლის, სამტრედიის, საჩხერის, ტყიბულის, წყალტუბოს, ჭიათურის, ხარაგაულის, ხონის მუნიციპალიტეტებსა და თვითმმართველ ქალაქ ქუთაისში	800.0	800.0	800.0	900.0
14 00	სახელმწიფო რწმუნებულის – გუბერნატორის ადმინისტრაცია ახმეტის, გურჯაანის, დედოფლისწყაროს, თელავის, ლაგოდეხის, საგარეჯოს, სიღნაღისა და ყვარლის მუნიციპალიტეტებში	800.0	800.0	800.0	800.0
15 00	სახელმწიფო რწმუნებულის – გუბერნატორის ადმინისტრაცია დუშეთის, თიანეთის, მცხეთისა და ყაზბეგის მუნიციპალიტეტებში	650.0	650.0	650.0	700.0
16 00	სახელმწიფო რწმუნებულის – გუბერნატორის ადმინისტრაცია ამბროლაურის, ლენტეხის, ონისა და ცაგერის მუნიციპალიტეტებში	650.0	650.0	650.0	650.0
17 00	სახელმწიფო რწმუნებულის – გუბერნატორის ადმინისტრაცია ადიგენის, ასპინძის, ახალციხის, ახალქალაქის, ბორჯომისა და ნინოწმინდის მუნიციპალიტეტებში	650.0	650.0	650.0	650.0
18 00	სახელმწიფო რწმუნებულის – გუბერნატორის ადმინისტრაცია ბოლნისის, გარდაბნის, დმანისის, თეთრი წყაროს, მარნეულის, წალკის მუნიციპალიტეტებსა და თვითმმართველ ქალაქ რუსთავში	1,000.0	1,000.0	1,000.0	1,000.0
19 00	სახელმწიფო რწმუნებულის – გუბერნატორის ადმინისტრაცია გორის, კასპის, ქარელისა და ხაშურის მუნიციპალიტეტებში	700.0	700.0	700.0	780.0
20 00	ევროპულ და ევროატლანტიკურ სტრუქტურებში ინტეგრაციის საკითხებში საქართველოს სახელმწიფო მინისტრის აპარატი	3,100.0	3,100.0	3,100.0	3,100.0

20 01	ევროპულ და ევროატლანტიკურ სტრუქტურებში ინტეგრაციის საკითხებში საქართველოს სახელმწიფო მინისტრის აპარატი	2,730.0	3,100.0	3,100.0	3,100.0
20 02	სსიპ – საინფორმაციო ცენტრი წატოსა და ევროკავშირის შესახებ	370.0	0.0	0.0	0.0
21 00	დიასპორის საკითხებში საქართველოს სახელმწიფო მინისტრის აპარატი	1,200.0	1,200.0	1,200.0	1,200.0
22 00	შერიგებისა და სამოქალაქო თანასწორობის საკითხებში საქართველოს სახელმწიფო მინისტრის აპარატი	1,350.0	1,400.0	1,400.0	1,400.0
23 00	საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო	199,000.00	200,900.00	205,000.00	208,100.00
23 01	სახელმწიფო ფინანსების მართვა	29,935.0	31,300.0	31,300.0	31,300.0
23 02	შემოსავლების მობილიზება და გადამხდელთა მომსახურების გაუმჯობესება	142,444.0	142,000.0	146,000.0	149,000.0
23 03	ეკონომიკური დანაშაულის პრევენცია	17,021.0	18,000.0	18,000.0	18,000.0
23 04	ფინანსების მართვის ელექტრონული და ანალიტიკური უზრუნველყოფა	8,200.0	8,200.0	8,200.0	8,200.0
23 05	საფინანსო სექტორში დასაქმებულთა კვალიფიკაციის ამაღლება	1,400.0	1,400.0	1,500.0	1,600.0
24 00	საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო	126,411.80	128,048.00	128,225.00	133,571.00
24 01	ეკონომიკური და სექტორული (ტრანსპორტი, მშენებლობა) პოლიტიკა და მისი განხორციელების კოორდინაცია	65,255.00	75,100.0	75,000.0	80,000.0
24 02	ტექნიკური და სამშენებლო სფეროს რეგულირება	1,525.00	1,530.0	1,535.0	1,540.0
24 03	სტანდარტიზაციისა და მეტროლოგიის სფეროს განვითარება	2,088.00	1,960.0	1,960.0	1,980.0
24 04	აკრედიტაციის პროცესის მართვა და განვითარება	476	500.0	500.0	500.0
24 05	ტურიზმის განვითარების ხელშეწყობა	18,000.00	12,700.0	13,000.0	13,200.0
24 06	საქართველოს მიერ საერთაშორისო ხელშეკრულებებით წარისრი ვალდებულებების ფარგლებში საქართველოს აეროპორტებში "გათავისუფლებული ფრენების" მომსახურების ხარჯების ანაზღაურება (მათ შორის, წინა წლებში წარმოქმნილი დავალიანებების დაფარვა)	4,000.00	5,000.0	5,000.0	5,000.0
24 07	ბაქო - თბილისი - ყარსის სარკინიგზო მაგისტრალის მშენებლობისათვის მარაბდა - ახალქალაქი - კარწახის მონაკვეთზე კერძო საკუთრებაში არსებული მიწების გამოსყიდვა- კომპენსაცია	100	0.0	0.0	0.0

24 08	სამეცნიერო კვლევების ხელშეწყობა	34,967.90	31,258.0	31,230.0	31,351.0
24 09	საფრანგეთის სასაქონლო დახმარება (Government of France)	0	0.0	0.0	0.0
25 00	საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტრო	1,000,000.0	1,045,200.0	1,115,800.0	1,220,900.0
25 01	რეგიონებისა და ინფრასტრუქტურის განვითარების პოლიტიკის შემუშავება და მართვა	6,400.00	6,600.0	6,600.0	6,700.0
25 02	საგზაო ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესების ღონისძიებები	645,200.00	645,600.0	686,200.0	740,100.0
25 03	რეგიონული და მუნიციპალური ინფრასტრუქტურის რეაბილიტაცია	225,700.00	254,000.0	284,000.0	314,000.0
25 04	წყალმომარაგების ინფრასტრუქტურის აღდენა-რეაბილიტაცია	119,200.00	109,000.0	109,000.0	130,100.0
25 05	იმულებით გადადგილებული პირების მხარდაჭერა	3,500.00	30,000.0	30,000.0	30,000.0
26 00	საქართველოს იუსტიციის სამინისტრო	143,449.80	135,900.00	136,100.00	136,100.00
26 01	სამართალშემოქმედებისა და ქვეყნის ინტერესების სამართლებრივი მხარდაჭერის მიზნით სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავება და მართვა, მათ შორის, სისხლის სამართლის სისტემის რეფორმის განხორციელება	9,000.0	9,000.0	9,000.0	9,000.0
26 02	გამოძიებაზე ზედამხედველობის, სახელმწიფო ბრალდების მხარდაჭერის, დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლისა და პრევენციის პროგრამა	35,000.0	35,000.0	35,000.0	35,000.0
26 03	ეროვნული საარქივო ფონდის დაცულობის, მომსახურების თანამედროვე ტექნოლოგიების დანერგვის და დოკუმენტების ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა	11,200.0	7,500.0	7,500.0	7,500.0
26 04	იუსტიციის სამინისტროს სისტემის თანამდებობის გადამზადება და სასწავლო ცენტრის განვითარება	3,200.0	3,200.0	3,200.0	3,200.0
26 05	ელექტრონული მმართველობის განვითარება	3,100.0	3,200.0	3,200.0	3,200.0
26 06	ერთიანი სახელმწიფო საინფორმაციო ტექნოლოგიების მხარდაჭერის განვითარება	4,000.0	3,500.0	3,500.0	3,500.0
26 07	დანაშაულის პრევენცია და ინოვაციური პროგრამები	1,500.0	1,500.0	1,700.0	1,700.0
26 08	სახელმწიფო სერვისების განვითარების სააგენტოს მომსახურებათა განვითარება და ხელმისაწვდომობა	50,200.0	50,000.0	50,000.0	50,000.0
26 09	იუსტიციის სახლის მომსახურებათა განვითარება და ხელმისაწვდომობა	22,350.0	21,500.0	21,500.0	21,500.0

26 10	ნორმატიული აქტების სისტემატიზაცია და მთარგმნელობითი ცენტრის განვითარება	3,900.0	1,500.0	1,500.0	1,500.0
27 00	საქართველოს სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის სამინისტრო	155,900.0	164,700.0	170,000.0	175,500.0
27 01	პენიტენციური სისტემის პოლიტიკის შემუშავება და მართვა	4,715.0	5,000.0	5,000.0	5,000.0
27 02	სისხლის სამართლის სისტემის რეფორმა	134,909.0	141,200.0	146,500.0	152,000.0
27 03	სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის სისტემისათვის თანამშრომელთა მომზადება და პროფესიული განვითარება	1,006.0	1,200.0	1,200.0	1,200.0
27 04	ბრალდებულთა და მსჯავრდებულთა უზრუნველყოფა ეკვივალენტური სამედიცინო მომსახურებით	15,270.0	17,300.0	17,300.0	17,300.0
28 00	საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტრო	100,060.0	105,100.0	105,100.0	110,100.0
28 01	საგარეო პოლიტიკის განხორციელება	99,660.0	104,700.0	104,700.0	109,700.0
28 02	ლევან მიქელაძის სახელობის დიპლომატიური სასწავლო ცენტრი	400.0	400.0	400.0	400.0
29 00	საქართველოს თავდაცვის სამინისტრო	644,200.0	668,000.0	710,000.0	740,000.0
29 01	შეიარაღებული ძალების მზადყოფნის შენარჩუნება და ამაღლება	611,098.0	629,800.0	671,800.0	701,800.0
29 02	სამხედრო განათლების განვითარება	19,252.0	22,200.0	22,200.0	22,200.0
29 03	საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს პერსონალის ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური უზრუნველყოფა	12,000.0	14,000.0	14,000.0	14,000.0
29 04	კიბერუსაფრთხოების უზრუნველყოფა	1,850.0	2,000.0	2,000.0	2,000.0
30 00	საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრო	720,300.0	740,800.0	761,600.0	772,100.0
30 01	საზოგადოებრივი წესრიგი, სახელმწიფო საზღვრის დაცვა და საერთაშორისო თანამშრომლობის განვითარება/გაღრმავება	592,442.0	611,400.0	631,900.0	642,200.0
30 02	ეროვნული საგანძურისა და დიპლომატიური წარმომადგენლობების დაცვის უსაფრთხოების დონის ამაღლება	117,982.0	118,800.0	119,000.0	119,200.0
30 03	სამართალდამცავი სტრუქტურებისათვის მაღალკვალიციფიური კადრების მომზადება-გადამზადება და სასწავლო პროცესის ხელშეწყობა	5,685.0	5,650.0	5,650.0	5,650.0
30 04	შინაგან საქმეთა სამინისტროს სისტემის მოსამსახურეთა ჯანმრთელობის დაცვის მომსახურეობით უზრუნველყოფა	3,838.0	4,600.0	4,700.0	4,700.0
30 05	სახელმწიფო მატერიალური რეზერვების შექმნა და მართვა	353.0	350.0	350.0	350.0

31 00	საქართველოს დაზვერვის სამსახური	14,000.0	15,000.0	18,000.0	20,000.0
32 00	საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო	1,060,309.0	1,202,600.0	1,297,600.0	1,377,500.0
32 01	განათლებისა და მეცნიერების სფეროში სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავება და პროგრამების მართვა	21,000.0	18,000.0	18,100.0	18,100.0
32 02	ზოგადი განათლება	498,200.0	579,900.0	629,700.0	699,500.0
32 03	პროფესიული განათლება	48,514.0	54,700.0	64,800.0	69,900.0
32 04	უმაღლესი საგანმანათლებლო და სამეცნიერო კვლევების პროგრამა	346,300.0	360,000.0	370,000.0	375,000.0
32 05	საგანმანათლებლო და სამეცნიერო დაწესებულებათა ინფრასტრუქტურის განვითარება	97,395.0	110,000.0	130,000.0	130,000.0
32 06	ათასწლეულის გამოწვევა საქართველოს	48,900.0	80,000.0	85,000.0	85,000.0
33 00	საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტრო	119,100.0	120,400.0	123,000.0	125,500.0
33 01	საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სფეროში პოლიტიკის შემუშავება და პროგრამების მართვა	5,887.0	6,000.0	6,000.0	6,300.0
33 02	ხელოვნების დარგების განვითარების ხელშეწყობა და პოპულარიზაცია საქართველოში და მის ფარგლებს გარეთ	72,305.0	73,200.0	74,800.0	76,000.0
33 03	სახელოვნებო განათლების სისტემის ხელშეწყობა	21,760.0	22,000.0	22,800.0	23,700.0
33 04	კულტურული მემკვიდრეობის დაცვა და სამუზეუმო სისტემის სრულყოფა	19,148.0	19,200.0	19,400.0	19,500.0
34 00	საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა სამინისტრო	70,000.0	71,000.0	71,000.0	71,000.0
34 01	იძულებით გადაადგილებულ პირთა და მიგრანტთა ხელშეწყობის მიზნით სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავება და პროგრამების მართვა	8,903.0	8,950.0	8,950.0	8,950.0
34 02	განსახლების ადგილებში დევნილთა შენახვა და მათი საცხოვრებელი პირობების გაუმჯობესება	61,097.0	62,050.0	62,050.0	62,050.0
35 00	საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო	2,809,000.0	3,022,500.0	3,146,400.0	3,306,200.0
35 01	შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის პროგრამების მართვა	86,546.0	59,700.0	53,600.0	53,400.0
35 02	სოციალური დაცვა და საპენსიო უზრუნველყოფა	2,020,000.0	2,250,000.0	2,350,000.0	2,500,000.0
35 03	ჯანმრთელობის დაცვის პროგრამა	661,161.0	670,000.0	700,000.0	710,000.0
35 04	სამედიცინო დაწესებულებათა რეაბილიტაცია და აღჭურვა	39,238.0	40,000.0	40,000.0	40,000.0

35 05	შრომისა და დასაქმების სისტემის რეფორმების პროგრამა	2,055.0	2,800.0	2,800.0	2,800.0
36 00	საქართველოს ენერგეტიკის სამინისტრო	125,450.0	132,850.0	46,450.0	51,450.0
36 01	ენერგეტიკის სფეროში პოლიტიკის შემუშავება და მართვა	36,450.0	36,450.0	46,450.0	51,450.0
36 02	ენერგეტიკული ინფრასტრუქტურის მშენებლობა-რეაბილიტაცია	29,000.0	0.0	0.0	0.0
36 03	სასისტემო მნიშვნელობის ელექტროგადამცემი ქსელის განვითარება	60,000.0	96,400.0	0.0	0.0
37 00	საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტრო	336,000.0	312,400.0	309,100.0	302,700.0
37 01	სოფლის მეურნეობის განვითარების პროგრამა	270,998.0	242,000.0	238,500.0	232,000.0
37 02	სურსათის უვნებლობა, მცენარეთა დაცვა და ეპიზოოტიური კეთილსაიმედოობა	31,023.0	31,500.0	31,700.0	31,800.0
37 03	მევენახეობა-მეღვინეობის განვითარება	20,221.0	24,900.0	24,900.0	24,900.0
37 04	სოფლის მეურნეობის დარგში სამეცნიერო კვლევითი ღონისძიებების განხორციელება	13,758.0	14,000.0	14,000.0	14,000.0
37 05	გაუქმებული პროგრამები	0.0	0.0	0.0	0.0
38 00	საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტრო	45,100.0	45,700.0	45,950.0	46,700.0
38 01	გარემოს დაცვის სფეროში პოლიტიკის შემუშავება, რეგულირება და მართვა	6,090.0	6,100.0	6,100.0	6,100.0
38 02	გარემოსდაცვითი ზედამხედველობა	12,700.0	12,800.0	12,800.0	12,800.0
38 03	დაცული ტერიტორიების სისტემის ჩამოყალიბება და მართვა	9,198.0	10,300.0	10,450.0	11,100.0
38 04	სატყეო სისტემის ჩამოყალიბება და მართვა	15,555.0	15,000.0	15,100.0	15,200.0
38 05	სანერგე მეურნეობის სისტემის ჩამოყალიბება და მართვა	877.0	950.0	950.0	950.0
38 06	გარემოსდაცვით ინფორმაციაზე ხელმისაწვდომობისა და გარემოსდაცვითი განათლების ხელშეწყობის პროგრამა	680.0	550.0	550.0	550.0
39 00	საქართველოს სპორტისა და ახალგაზრდობის საქმეთა სამინისტრო	70,360.0	70,200.0	71,200.0	72,200.0
39 01	სპორტისა და ახალგაზრდობის საქმეთა სფეროების სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავება და მართვა	3,387.0	3,400.0	3,400.0	3,400.0
39 02	სპორტის განვითარების ხელშეწყობის ღონისძიებები	54,589.0	54,600.0	55,600.0	56,600.0
39 03	სპორტის სფეროში დამსახურებულ მოღვაწეთა სოციალური დაცვის ღონისძიებები	5,784.0	5,800.0	5,800.0	5,800.0

39 04	ახალგაზრდობის სფეროში სახელმწიფო ხელშეწყობის ღონისძიებები	6,600.0	6,400.0	6,400.0	6,400.0
40 00	საქართველოს სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახური	51,200.0	51,200.0	51,200.0	51,200.0
40 01	დასაცავ პირთა და ობიექტთა უსაფრთხოების უზრუნველყოფა	46,500.0	46,500.0	46,500.0	46,500.0
40 02	სახელმწიფო ობიექტების მოვლა- შენახვა	3,500.0	3,500.0	3,500.0	3,500.0
40 03	სსიპ სახელისუფლებო სპეციალური კავშირგაბმულობის სააგენტო	1,200.0	1,200.0	1,200.0	1,200.0
41 00	საქართველოს სახალხო დამცველის აპარატი	4,000.0	4,400.0	4,500.0	4,600.0
42 00	სსიპ – საზოგადოებრივი მაუწყებელი	42,420.0	48,000.0	52,400.0	56,950.0
43 00	სსიპ – კონკურენციის სააგენტო	1,900.0	2,000.0	2,000.0	2,000.0
44 00	სამხრეთ ლატების ადმინისტრაცია	3,500.0	3,500.0	3,500.0	3,500.0
45 00	საქართველოს საპატრიარქო	25,000.0	25,000.0	25,000.0	25,000.0
46 00	სსიპ – ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიურო	26,900.0	26,500.0	26,500.0	26,500.0
47 00	სსიპ – საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური – საქსტატი	9,060.0	7,660.0	7,360.0	8,000.0
47 01	სტატისტიკური სამუშაოების დაგეგმვა და მართვა	4,760.0	4,360.0	4,660.0	5,200.0
47 02	სტატისტიკური სამუშაოების სახელმწიფო პროგრამა	1,900.0	2,500.0	2,600.0	2,700.0
47 03	მოსახლეობისა და საცხოვრისების საყოველთაო აღწერა	2,400.0	800.0	100.0	100.0
47 04	შინამეურნეობების ინტეგრირებული კვლევის პროგრამა	0.0	0.0	0.0	0.0
47 05	სასოფლო მეურნეობების შერჩევითი კვლევის პროგრამა	0.0	0.0	0.0	0.0
48 00	სსიპ - საქართველოს დაზღვევის სახელმწიფო ზედამხედველობის სამსახური	1,300.0	1,400.0	1,400.0	1,400.0
49 00	სსიპ - საქართველოს ეროვნული საინვესტიციო სააგენტო	2,500.0	2,500.0	2,500.0	2,500.0
49 01	საინვესტიციო პოლიტიკის დაგეგმვა და მართვა	1,200.0	1,200.0	1,200.0	1,200.0
49 02	ინვესტიციების მოზიდვის ხელშეწყობა	1,300.0	1,300.0	1,300.0	1,300.0
50 00	სსიპ - საჯარო სამსახურის ბიურო	1,200.0	2,000.0	2,000.0	2,500.0
51 00	პერსონალურ მონაცემთა დაცვის ინსპექტორის აპარატი	1,450.0	1,500.0	1,500.0	1,500.0
52 00	საქართველოს სავაჭრო-სამრეწველო პალატა	850.0	900.0	900.0	900.0

53 00	სსიპ - იურიდიული დახმარების სამსახური	4,500.0	5,000.0	5,000.0	5,000.0
54 00	სსიპ - ვეტერანების საქმეთა სახელმწიფო სამსახური	7,450.0	7,450.0	7,450.0	7,450.0
55 00	სსიპ - რელიგიის საკითხთა სახელმწიფო სააგენტო	4,200.0	5,000.0	5,000.0	5,000.0
55 01	სსიპ რელიგიის საკითხთა სახელმწიფო სააგენტო	700.0	1,500.0	1,500.0	1,500.0
55 02	რელიგიური გაერთიანებების დაფინანსება	3,500.0	3,500.0	3,500.0	3,500.0
56 00	სსიპ – საქართველოს ფინანსური მონიტორინგის სამსახური	2,150.0	2,150.0	2,150.0	2,150.0
57 00	ა(ა)იპ - საქართველოს სოლიდარობის ფონდი	260.0	260.0	260.0	260.0